

Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi

I

AYDINLIK
YAYINLARI

ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİN GENEL ÇİZGİSİ

I

Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi

I

AYDINLIK
YAYINLARI

Birinci Baskı Aralık 1978

AYDINLIK
YAYINLARI
No: 59

Yönetim Yeri:
Mollafenari Sok. 37/2
Cağaloğlu - İstanbul

Dizgi - Baskı
Doyuran Matbaası

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sunuş 7

ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİN GENEL ÇİZGİSİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ
Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin 30 Mart 1963 Tarihli Mektubuna Verdiği Cevap (14 Haziran 1963) 9

Ek 1
SBKP Merkez Komitesinin, ÇKP Merkez Komitesine Mektubu *(21 Şubat 1963)* 62

Ek 2
ÇKP Merkez Komitesinin, SBKP Merkez Komitesine Mektubu *(9 Mart 1963)* 69

Ek 3
SBKP Merkez Komitesinin, ÇKP Merkez Komitesine Mektubu *(30 Mart 1963)* 75

Açıklama 107

SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ YÖNETİMİYLE ARAMIZDAKİ AYRILIKLARIN KÖKENİ VE GELİŞMESİ
Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin Açık Mektubu Üzerine Yorum (6 Eylül 1963) 109
Ayrılıklar SBKP'nin 20. Kongresiyle Başladı 113
SBKP 20. Kongresinin Vahim Sonuçları 120
Kardeş Partilerin 1957 Moskova Toplantısı 123
SBKP Yönetiminin Revizyonizminin İlerlemesi 127
SBKP Yönetiminin ÇKP'ye Ani Saldırısı 131

1960 Kardeş Partiler Toplantısında
İki Çizgi Arasındaki Mücadele 135
SBKP Yönetiminin Revizyonizmi Sistemleşiyor 141
Uluslararası Komünist Hareketi Bölen,
Marksizm-Leninizme Aykırı Bir Akım 145
Son Yedi Yılın Olayları Ne Gösterdi? 150

Ek 1
Barış İçinde Geçiş Meselesi Üzerine Tezler
(10 Kasım 1957) 156

Ek 2
ÇKP Heyetinin Kardeş Partilerin Bükreş Toplantısında
Yayınladığı Bildiri *(26 Haziran 1960)* 160

Ek 3
ÇKP Merkez Komitesinin SBKP Merkez Komitesi Mektubuna
Cevap Olarak Yayınladığı Mektupta Ayrılıkların
Giderilmesi ve Birliğin Sağlanması İçin Yapılan
Beş Öneri *(10 Eylül 1960)* 164

STALİN MESELESİ ÜZERİNE
*Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin
Açık Mektubu Üzerine Yorum-2 (13 Eylül 1963)* 167

YENİ-SÖMÜRGECİLİĞİN SAVUNUCULARI
*Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin
Açık Mektubu Üzerine Yorum-4 (22 Ekim 1963)* 191
Emperyalizme ve Sömürgeciliğe Karşı Savaşma
Görevinin Yürürlükten Kaldırılması 195
Ezilen Milletlerin Devrimini
Ortadan Kaldırmanın Reçeteleri 199
Milli Kurtuluş Savaşlarına Karşı Çıkış 204
Çağdaş Dünyanın Çelişmelerinin
Yoğunlaştığı Bölgeler 207
Devrimin Önderliğine İlişkin Leninist
Görüşün Tahrif Edilmesi 210
Milliyetçilik ve Yozlaşma Yolu 212
Sosyal-şovenizmin Tipik Bir Örneği 215
«Irkçılık Teorisi»nin ve «Sarı Tehlike
Teorisi»nin Çürütülmesi 218
Eski Revizyonizmin Yeni Bir Kisve Altında
Yeniden Canlandırılması 222

SUNUŞ

Elinizdeki kitabı yayınlamakla aslında gecikmiş bir görevi yerine getiriyoruz. AYDINLIK Yayınları, Sovyet modern revizyonizmine karşı büyük öğretmen Mao Zedung'un başlattığı ve önderlik ettiği büyük mücadelenin bu temel metinlerini 1971 yılında yayınlamaya başlamıştı. **SBKP İle Aramızdaki Ayrılıkların Kökeni ve Gelişmesi** ve **Stalin Meselesi Üzerine** adlı broşürlerin yayınlanmasından sonra 12 Mart dönemi gelmiş ve yayınımızı tamamlayamamıştık.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde, **Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi Üzerine Polemik** başlığı altında 1965 yılında kitap haline getirilen yazıları, «Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi» başlığı ile yayınlıyoruz. Derlemede Çin Komünist Partisinin, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 30 Mart 1963 tarihli mektubuna verdiği 14 Temmuz 1963 tarihli cevaptan başka, dünya devrimci hareketi içinde kısaca «Dokuz Makale» diye anılan ve ünlü mektubu yorumlayan yazılar ve belgeler yer almaktadır. Yalnız «Yugoslavya Sosyalist Bir Ülke Midir?» başlığını taşıyan Üçüncü Yorumu 1970'lerden bu yana yayınlanması durdurulduğu için derlemeye almıyoruz.

Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi, dünya devrimci hareketinin tarihinde büyük önemi olan bir belgedir. Mao Zedung'un modern revizyonizme karşı yürüttüğü büyük mücadelenin temel belgeleri bu kitapta derlenmiştir.

Uluslararası devrimci hareket, Kruşçev'in 1956 yılın-

da yapılan SBKP 20. Kongresi ile birlikte Marksizm-Leninizme yönelttiği saldırıyı büyük öğretmen Mao Zedung'un önderliğinde göğüslemiş ve altetmişti. **Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi,** Kruşçev revizyonistlerine karşı Marksizm-Leninizmi savunmakta ve revizyonizmin karşı-devrimci karakterini gözler önüne sermektedir. 1963-1964 yılında yayınlanan bu yazılar, Marksizm-Leninizmin savunulmasından öte, Marksizm-Leninizmin günümüz dünyasına yaratıcı bir uygulaması ve devrimci teoriye yapılmış büyük bir katkı özelliğini de taşımaktadır. Kruşçev revizyonizmine karşı yürütülen büyük iki çizgi arası mücadeleyi ve Marksizmin günümüzde ulaştığı düzeyi kavramak, en başta bu belgeleri incelemekle mümkündür.

Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi'ni incelediğimiz zaman, bugün Mao Zedung'un Üç Dünya Teorisine saldıran Arnavutluk yöneticilerinin Kruşçev-Brejnev revizyonizminin ideolojik mevzilerine yerleştiklerini daha berrak bir şekilde göreceğiz. Üç Dünya Teorisi, 1960'larda modern revizyonizme karşı mücadelede savunulan Marksizm-Leninizm temelinde bizzat büyük öğretmen Mao Zedung tarafından geliştirilmiş ve ortaya konmuştur. Mao Zedung, 1970'lerin dünyasını tahlil etmiş ve Üç Dünya Teorisi ile bugünkü dünya devriminin stratejisini ortaya koymuştur. Üç Dünya Teorisini savunmak, bugün modern revizyonizme karşı mücadelenin devamıdır. Mao Zedung yoldaşın Marksizm-Leninizme yaptığı bu büyük katkı, günümüzde uluslararası komünist hareketin sınıf çizgisidir ve proleter enternasyonalizminin biricik ifadesidir.

Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi adlı büyük eseri, çok uzun olduğu için iki ciltte yayınlıyoruz. Elinizde bulunan bu birinci ciltten kısa bir zaman sonra ikinci cildi de yayınlayacağız. Bu eserin, modern revizyonizme karşı mücadelede, Türkiye devrimcilerinin teorik kavrayışlarını daha da sağlamlaştıracağına ve derinleştireceğine inanıyoruz.

AYDINLIK

ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİN GENEL ÇİZGİSİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin 30 Mart 1963 Tarihli Mektubuna Verdiği Cevap

(14 Haziran 1963)

14 Haziran 1963

Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Sevgili yoldaşlar,

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin 30 Mart 1963 tarihli mektubunu incelemiş bulunuyor.

Sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğini yürekten arzulayan herkes, Çin ve Sovyet Partileri arasındaki görüşmelerle çok yakından ilgileniyor ve görüşmelerimizin, fikir ayrılıklarını gidermeye, birliği güçlendirmeye yardımcı olacağını ve bütün komünist ve işçi partileri temsilcilerinin katılacağı bir toplantı düzenlenmesi için uygun şartlar yaratacağını umuyor.

Uluslararası komünist hareketin birliğini yüksekte tutmak ve güçlendirmek, bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerinin ortak ve kutsal görevidir. Çin ve Sovyet Partileri, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliği konusunda daha da büyük bir sorumluluk taşıyorlar ve bu nedenle daha da çok çaba harcamaları gerekiyor.

Bugün uluslararası komünist hareket içinde bazı önemli ilke ayrılıkları vardır. Ancak, bu ayrılıklar ne kadar ciddi olursa olsun, yeterince sabırlı davranmalı ve bunları gidermenin yollarını bulmalıyız; böylece, güçlerimizi birleştirmek ve ortak düşmanımıza karşı mücadeleyi güçlendirmek mümkün olacaktır.

İşte, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Çin ve

Sovyet Partileri arasında yapılacak görüşmelere bu samimi istekle yaklaşıyor.

SBKP Merkez Komitesi, 30 Mart tarihli mektubunda, Çin ve Sovyet Partileri arasındaki görüşmelerde tartışılması gereken sorunlarla ilgili görüşlerini sistemli bir şekilde açıklamakta ve özel olarak, uluslararası komünist hareketin genel çizgisi meselesini ortaya getirmekteydi. Biz de bu mektubumuzda, uluslararası komünist hareketin genel çizgisine ilişkin önerimizi ve bu çizgiyle ilgili bazı ilke meseleleri konusundaki görüşlerimizi açıklamak istiyoruz.

Görüşlerimizin böylece açıklanmasının, Partilerimiz arasında karşılıklı bir anlayışın doğmasına ve önümüzdeki görüşmelerde meselelerin ayrıntılı olarak, madde madde görüşülmesine yardımcı olacağını umarız.

Bunun aynı zamanda, görüşlerimizin kardeş Partilerce de anlaşılmasına ve kardeş Partilerin bir uluslararası toplantısında tam anlamıyla bir görüş alışverişinin sağlanmasına yardımcı olacağını ümit ediyoruz.

(1) Uluslararası komünist hareketin genel çizgisi, proletaryanın tarihi görevine ilişkin Marksist-Leninist devrimci teoriyi kendine yol gösteren ilke olarak almalı ve ondan asla ayrılmamalıdır.

1957 ve 1960 Moskova Toplantılarında, 1957 ve 1960 Bildirileri, tam bir görüş alışverişi sonucunda ve karşılıklı danışma yoluyla görüş birliğine varma ilkesine uygun olarak kabul edilmiştir. Bu iki belge, çağımızın özelliklerini, sosyalist devrimin ve sosyalist inşanın ortak yasalarını belirtmekte ve bütün komünist ve işçi partilerinin ortak çizgisini ortaya koymaktadır. Bu iki Bildiri, uluslararası komünist hareketin ortak programıdır.

Uluslararası komünist hareket içinde birkaç yıldır, 1957 ve 1960 Bildirilerinin ele alınmasında ve bunlara karşı takınılan tavırda farklılıklar olduğu bir gerçektir. Burada esas mesele, bu iki Bildirinin devrimci ilkelerini kabul edip etmeme meselesidir. Son tahlilde bu, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini kabul edip etmeme; Ekim Devrimi-

nin çizdiği yolun taşıdığı evrensel anlamı kabul edip etmeme; hâlâ emperyalist ve kapitalist sistemde yaşayan halkların, yani dünya nüfusunun üçte ikisinin devrim yapması gerektiğini kabul edip etmeme ve artık sosyalist yolda ilerleyen halkların, yani dünya nüfusunun üçte birinin, devrimlerini sonuna kadar sürdürmeleri gerektiğini kabul edip etmeme meselesidir.

1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkelerini kararlılıkla savunmak, uluslararası komünist hareketin acil ve can alıcı bir görevi haline gelmiştir. Her iki Bildirinin devrimci ilkelerini doğru bir biçimde kavramak ve bunlara karşı doğru bir tavır almak, ancak Marksizm-Leninizmin devrimci öğretilerine ve Ekim Devriminin genel yoluna sıkı sıkıya bağlı kalmakla mümkündür.

(2) İki Bildirinin devrimci ilkeleri nelerdir? Bunları şöyle özetleyebiliriz :

Bütün ülkelerin işçileri, birleşin; dünya işçileri, ezilen halklar ve ezilen milletlerle birleşin; bütün ülkelerde emperyalizme ve gericiliğe karşı koyun; dünya barışı, milli kurtuluş, halk demokrasisi ve sosyalizm uğruna mücadele edin; sosyalist kampı sağlamlaştırın ve genişletin; dünya proleter devrimini adım adım kesin zafere götürün; emperyalizmin ve kapitalizmin olmadığı, insanın insan tarafından sömürülmediği yeni bir dünya kurun.

Bize göre, bugünkü aşamada uluslararası komünist hareketin genel çizgisi budur.

(3) Bu genel çizgi, bir bütün olarak dünyanın bugünkü durumuna ve günümüz dünyasının temel çelişmelerinin sınıf tahliline dayanmakta ve ABD emperyalizminin karşıdevrimci dünya stratejisini hedef almaktadır.

Bu genel çizgi, başını Amerika Birleşik Devletlerinin çektiği emperyalistlere ve gericilere karşı, çekirdeğini sosyalist kampın ve uluslararası proletaryanın oluşturduğu geniş bir birleşik cephe kurma çizgisidir. Bu, halk kitlelerini cesaretle seferber etme, devrimci güçlerin saflarını genişletme, ara güçleri kazanma ve gerici güçleri tecrit etme çizgisidir.

Bu genel çizgi, bütün dünya halklarının kararlı devrimci mücadelesini ve dünya proleter devriminin sonuna kadar sürdürülmesini içeren bir çizgidir. Emperyalizme karşı en etkili şekilde mücadele eden ve dünya barışını en etkili şekilde savunan çizgi budur.

Eğer uluslararası komünist hareketin genel çizgisi, tek yanlı bir şekilde «barış içinde bir arada yaşama», «barış içinde yarış» ve «barış içinde geçiş»e indirgenecek olursa, bu, 1957 ve 1960 Bildirilerini çiğnemek, dünya proleter devriminin tarihi görevini bir yana itmek ve Marksizm-Leninizmin devrimci öğretilerinden ayrılmak anlamına gelir.

Uluslararası komünist hareketin genel çizgisi, dünya tarihinin genel gelişme yasasını yansıtmalıdır. Proletaryanın ve çeşitli ülkelerin halklarının devrimci mücadeleleri, farklı aşamalardan geçer ve hepsi de kendine özgü nitelikler taşır. Ancak bunlar, dünya tarihinin genel gelişme yasasına aykırı olamaz. Bu genel çizgi, proletaryanın ve bütün dünya halklarının devrimci mücadelelerinin esas yönünü göstermelidir.

Her komünist ya da işçi partisinin, özel çizgisini ve siyasetlerini saptarken, kendi ülkesinin somut devrim ve inşa pratiğini Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğiyle kaynaştırma ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalması büyük bir önem taşır.

(4) Uluslararası komünist hareketin genel çizgisini saptarken, bir bütün olarak dünya siyasetinin ve ekonomisinin ve bugünkü dünya şartlarının, yani günümüz dünyasının temel çelişmelerinin somut sınıf tahlilinden yola çıkılmalıdır.

Somut bir sınıf tahlili yapılmazsa, birtakım yüzeysel olaylar gelişigüzel ele alınırsa ve bunlardan öznel ve temelsiz sonuçlar çıkarılırsa, uluslararası komünist hareketin genel çizgisiyle ilgili doğru sonuçlara varılamaz ve kaçınılmaz olarak Marksizm-Leninizmden tamamen farklı bir yola sapılır.

Günümüz dünyasında temel çelişmeler nelerdir? Mark-

sist-Leninistler tutarlı bir şekilde bu çelişmeleri şöyle tanımlıyorlar:

Sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişme;

Kapitalist ülkelerde proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme;

Ezilen milletler ile emperyalizm arasındaki çelişme; ve

Emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki ve tekelci kapitalist gruplar arasındaki çelişmeler.

Sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişme, temelden farklı iki toplumsal sistem, yani sosyalizm ile kapitalizm arasındaki bir çelişmedir. Hiç kuşkusuz bu, çok keskin bir çelişmedir. Ama Marksist-Leninistler, dünyadaki çelişmeleri yalnızca ve tek başına sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişme olarak görmemelidirler.

Uluslararası güçler dengesi değişmiş ve gittikçe, sosyalizm ve dünyanın bütün ezilen halkları ve milletleri için elverişli, öte yandan emperyalizm ve bütün ülkelerin gericileri için son derece elverişsiz bir duruma gelmiştir. Ne var ki, yukarıda sıralanan çelişmeler, nesnel olarak hâlâ vardır.

Bu çelişmeler ve bunların yol açtığı mücadeleler, birbirleriyle ilişkilidir ve birbirlerini karşılıklı olarak etkilerler. Hiç kimse bu temel çelişmelerden herhangi birini silip atamaz ve sübjektif bir şekilde, birini ötekilerin yerine geçiremez.

Bu çelişmeler, kaçınılmaz olarak halk devrimlerine yol açacak ve ancak bu devrimlerle çözülebilecektir.

(5) Günümüz dünyasının temel çelişmeleri meselesinde aşağıdaki hatalı görüşler reddedilmelidir:

a) Sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişmenin sınıfsal içeriğini ortadan kaldıran ve bu çelişmenin, proletarya diktatörlüğü altındaki devletler ile tekelci kapitalist diktatörlük altındaki devletler arasında bir çelişme olduğunu gözardı eden görüş;

b) Sadece sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişmeyi kabul eden, öte yandan kapitalist dün-

yada proletarya ile burjuvazi arasındaki, ezilen milletler ile emperyalizm arasındaki, emperyalist ülkelerin ve tekelci kapitalist grupların kendi aralarındaki çelişmeleri ve bu çelişmelerin yol açtığı mücadeleleri gözardı eden ya da küçümseyen görüş;

c) Kapitalist dünyada burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmenin, tek tek her ülkede proletarya devrimi gerçekleştirilmeksizin çözülebileceğini ve ezilen milletlerle emperyalizm arasındaki çelişmenin, tek tek her ezilen milletin kendi devrimini gerçekleştirmeksizin çözülebilecğini ileri süren görüş;

d) Günümüz kapitalist dünyasının bağrında var olan çelişmelerin gelişmesinin, kaçınılmaz olarak, emperyalist ülkelerin kendi aralarında yoğun bir mücadeleye girişeceği yeni bir duruma yol açacağını inkar eden ve emperyalist ülkeler arasındaki çelişmelerin «büyük tekeller arasındaki uluslararası anlaşmalarla» uzlaştırılabileceği ve hatta ortadan kaldırılabileceğini ileri süren görüş;

e) İki dünya sistemi arasındaki, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çelişmenin «iktisadi yarış» süreci içersinde kendiliğinden ortadan kalkacağını ve bu iki sistem arasındaki çelişmenin ortadan kalkmasıyla dünyadaki diğer temel çelişmelerin de kendiliğinden ortadan kalkacağını ve böylece «savaşsız bir dünyanın», «her alanda işbirliği»ne dayanan yeni bir dünyanın ortaya çıkacağını ileri süren görüş.

Bu hatalı görüşlerin kaçınılmaz olarak hatalı ve zararlı siyasetlere yol açacağı ve böylece halkların davasını da, sosyalizm davasını da, şu ya da bu şekilde gerileteceği ve kayıplara uğratacağı açıktır.

(6) Emperyalizm ile sosyalizm arasındaki güçler dengesi, İkinci Dünya Savaşından bu yana temelden değişmiştir. Bu değişikliğin başlıca göstergesi şudur: Dünyada artık tek bir sosyalist ülke değil, güçlü sosyalist kampı oluşturan bir dizi sosyalist ülke vardır ve sosyalizm yolunda ilerleyen insanların sayısı artık iki yüz milyon değil bir milyar, yani dünya nüfusunun üçte biridir.

Sosyalist kamp, uluslararası proletaryanın ve emekçi halkın mücadelelerinin ürünüdür. Sosyalist kamp, yalnızca sosyalist ülke halklarının değil, uluslararası proletaryanın ve tüm emekçi halkların da malıdır.

Sosyalist kampa dahil ülkelerin halklarının ve uluslararası proletarya ile emekçi halkların, sosyalist kampta yer alan komünist ve işçi partilerinden ortak talepleri esas olarak şunlardır :

Bu partiler Marksist-Leninist çizgiye sıkı sıkıya bağlı kalmalı ve doğru Marksist-Leninist iç ve dış siyasetler izlemelidir; proletarya diktatörlüğünü ve proletaryanın önderliğindeki işçi-köylü ittifakını sağlamlaştırmalı ve sosyalist devrimi, iktisadi, siyasi ve ideolojik cephelerde sonuna kadar sürdürmelidirler.

Geniş kitlelerin insiyatifini ve yaratıcılığını geliştirmeli, sosyalist inşayı planlı bir biçimde sürdürmeli, üretimi geliştirmeli, halkın refah düzeyini yükseltmeli ve milli savunmayı güçlendirmelidirler;

Sosyalist kampın birliğini Marksizm-Leninizm temelinde güçlendirmeli ve diğer sosyalist ülkeleri, proleter enternasyonalizmi temelinde desteklemelidirler;

Emperyalist saldırı ve savaş siyasetlerine karşı çıkmalı ve dünya barışını savunmalıdırlar;

Bütün ülkelerin gericilerinin anti-komünist, halk düşmanı ve karşı-devrimci siyasetlerine karşı koymalıdırlar; ve

Dünyanın ezilen uluslarının ve sınıflarının devrimci mücadelelerine yardım etmelidirler.

Sosyalist kampta yer alan bütün komünist ve işçi partileri, kendi halklarına ve uluslararası proletarya ile emekçi halklara karşı bu talepleri yerine getirmekle yükümlüdür.

Sosyalist kamp, bu talepleri gerçekleştirmekle, insanlık tarihinin akışını belirleyici bir şekilde etkileyecektir.

İşte tam bu nedenle emperyalistler ve gericiler, sosyalist kampta yer alan ülkelerin iç ve dış siyasetlerini, daima binbir yolla etkilemeye, sosyalist kampı baltalamaya, sosyalist ülkelerin birliğini, özellikle Sovyetler Birliği ile Çin

arasındaki birliği yıkmaya çalışıyorlar. Onlar daima, sosyalist ülkelere sızmaya ve bu ülkelere karşı yıkıcı faaliyetlere girişmeye çalışıyor ve hatta sosyalist kampı yıkma konusunda boş umutlar besliyorlar.

Sosyalist kampa karşı alınacak doğru tavrın ne olduğu, bütün komünist ve işçi partileri için son derece önemli bir ilke sorunudur.

Komünist ve işçi partileri, proleter enternasyonalizmi temelinde birliği sağlama ve mücadele etme görevini, bugün yeni tarihi şartlar altında sürdürüyorlar. Dünyada tek bir sosyalist ülke varken ve bu ülke, doğru Marksist-Leninist çizgi ve siyasetleri sıkı sıkıya izlemesi nedeniyle bütün emperyalistlerin ve gericilerin düşmanlığına ve saldırganlığına hedef olurken, böyle bir zamanda bu biricik sosyalist ülkeyi kararlılıkla savunup savunmamak, her komünist partisinin proleter enternasyonalizmine bağlılığının denektaşıydı. Bugün artık, on üç ülkeden oluşan bir sosyalist kamp var: Arnavutluk, Bulgaristan, Çekoslovakya, Çin, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Küba, Macaristan, Moğolistan, Polonya, Romanya, Sovyetler Birliği ve Vietnam Demokratik Cumhuriyeti. Bu şartlar altında her komünist partisinin proleter enternasyonalizmine bağlılığının denektaşı, sosyalist kampın tümünü kararlılıkla savunup savunmaması, bu kampta yer alan bütün ülkelerin birliğini Marksizm-Leninizm temelinde savunup savunmaması ve sosyalist ülkelerin izlemeleri gereken Marksist-Leninist çizgiyi ve siyasetleri savunup savunmamasıdır.

Doğru Marksist-Leninist çizgi ve siyaseti izlemeyen, sosyalist kampın birliğini savunmayan, tam tersine sosyalist kamp içinde gerginlik ve bölünme yaratan, hatta Yugoslav revizyonistlerinin siyasetlerini izleyen, sosyalist kampı tasfiye etmeye çalışan ya da kapitalist ülkelerin kardeş sosyalist ülkelere saldırmalarına hizmet edenler, bütün uluslararası proletaryanın ve dünya halklarının çıkarlarına ihanet ediyorlar demektir.

Sosyalist ülkelerin izlemesi gereken doğru Marksist-

Leninist çizgi ve siyasetleri savunmak yerine başkalarının peşine takılarak belli bir sosyalist ülkenin izlediği hatalı oportünist çizgi ve siyasetleri savunanlar, birlik siyasetini savunmak yerine bölücülük siyasetini savunanlar, Marksizm-Leninizmden ve proleter enternasyonalizminden ayrılıyor demektir.

(7) İkinci Dünya Savaşından sonra ortaya çıkan durumdan yararlanan Amerikan emperyalistleri, Alman, İtalyan ve Japon faşistlerinin çizmelerini giymişlerdir ve eşi görülmemiş, muazzam bir dünya imparatorluğu kurmaya çalışmaktadırlar. Amerikan emperyalizminin stratejik hedefleri, Birleşik Amerika ile sosyalist kamp arasında bulunan ara bölgeyi ele geçirerek kendi egemenliği altına almak, ezilen halkların ve ulusların devrimlerini boğmak, bunun ardından sosyalist ülkeleri yok etmek ve böylece, müttefikleri de dahil bütün dünya halklarını ve ülkelerini, ABD tekelci sermayesinin egemenliği ve köleci boyunduruğu altına sokmaktır.

Amerikan emperyalistleri, İkinci Dünya Savaşından bu yana Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist kampa karşı savaş propagandasını sürdürüyorlar. Bu propagandanın iki yönü vardır. Amerikan emperyalistleri, bir yandan böyle bir savaşa gerçekten hazırlanırken, öte yandan Amerikan halkını ezdiklerini ve kapitalist dünyada saldırganlıklarını yaygınlaştırdıklarını örtbas etmek için bu propagandadan bir sis perdesi olarak yararlanıyorlar.

1960 Bildirisinde şunlara işaret edilmektedir:

«Amerikan emperyalizmi, dünyanın en büyük sömürücüsü haline gelmiştir.»

«Birleşik Amerika, bugün sömürgeciliğin başlıca dayanağıdır.»

«Amerikan emperyalizmi, saldırganlığın ve savaşın esas gücüdür.»

«Son yıllarda uluslararası durumda meydana gelen gelişmeler, Amerikan emperyalizminin, dünya gericiliğinin esas kalesi ve bir uluslararası jandarma olduğunu, bütün

dünya halklarının düşmanı haline geldiğini gösteren birçok yeni kanıt ortaya koymuştur.»

ABD emperyalizmi bütün dünyada saldırganlık ve savaş siyasetlerini yoğunlaştırıyor. Ancak sonuç, amaçlananın tam tersi olacak, bu siyasetler sadece ve sadece dünya halklarının uyanışını ve devrimlerini hızlandıracaktır.

Amerikan emperyalistleri böylece, dünya halklarını karşısına almış ve onlar tarafından kuşatılmıştır. Uluslararası proletarya, birleştirilebilecek bütün güçleri birleştirmelidir ve birleştirebilir de; düşman kampın iç çelişmelerinden yararlanmalıdır ve yararlanabilir de; Amerikan emperyalistlerine ve onların uşaklarına karşı en geniş birleşik cepheyi kurmalıdır ve kurabilir de.

Gerçekçi ve doğru olan, halkların ve insanlığın kaderini, dünya proletaryasının ve dünya halklarının birliğine ve mücadelesine emanet etmektir.

Tersine, düşman ile dostlar ve kendimiz arasında hiç bir ayrım yapmamak, halkların ve insanlığın kaderi sorununda yalnızca ABD emperyalizmiyle işbirliğine bel bağlamak, halkları yanlış yola sürüklemek anlamına gelir. Son yılların olayları bu hayalleri boşa çıkarmıştır.

(8) Günümüz dünyasının çeşitli çelişmeleri Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın geniş bölgelerinde yoğunlaşmıştır; bu bölgeler emperyalist hakimiyetin en zayıf olduğu bölgeler ve emperyalizme doğrudan darbe indiren, dünya devriminin fırtına merkezleridir.

Bu bölgelerdeki milli demokratik devrim hareketi ile uluslararası sosyalist devrim hareketi, zamanımızın iki büyük tarihi akımıdır.

Bu bölgelerdeki milli demokratik devrim, çağdaş dünya proletarya devriminin, önemli ve ayrılmaz bir parçasıdır.

Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist devrimci mücadeleleri, emperyalizmin, eski ve yeni sömürgeciliğin hakimiyetinin temellerine darbeler indirip sarsmaktadır. Bunlar, artık dünya barışının savunulmasında muazzam bir güç oluşturuyorlar.

Bu nedenle, bir bütün olarak uluslararası proletarya devrimi davası, bir anlamda, dünya nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan bu bölge halklarının devrimci mücadelelerinin sonucuna bağlıdır.

Dolayısıyla, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist devrimci mücadelesi, kesinlikle, yalnızca bölgesel öneme sahip bir mesele değil, dünya proletarya devrimi davasının bütünü için her bakımdan önem taşıyan bir meseledir.

Bazı kimseler şimdi Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist devrimci mücadelelerinin, büyük uluslararası önemini inkar edecek kadar ileri gidiyor; milliyet, ırk ve coğrafi konum farklılıklarından doğan engelleri ortadan kaldırmak bahanesiyle, ezen uluslarla ezilen uluslar ve ezen ülkelerle ezilen ülkeler arasındaki ayrım çizgisini yok etmek ve bu bölgelerdeki halkların devrimci mücadelesini bastırmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Gerçekte bunlar, emperyalizmin değirmenine su taşıyor ve emperyalizmin bu bölgelerdeki egemenliğini ve onun eski ve yeni-sömürgecilik siyasetlerini geliştirmesini haklı gösteren yeni bir «teori» yaratıyorlar. Aslında bu teori, milliyet, ırk ve coğrafi konum farklılıklarından doğan engelleri ortadan kaldırmayı değil, «üstün uluslar»ın ezilen uluslar üzerindeki egemenliğini sürdürmeyi amaçlamaktadır. Bu bölgelerdeki halkların, bu sahte «teori»yi reddetmelerinden doğal bir şey olamaz.

Her sosyalist ve her kapitalist ülkenin işçi sınıfı, «Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!», «Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen uluslar, birleşin!» şeklindeki mücadele sloganlarını gerçekten uygulamalı, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının devrimci tecrübesini incelemeli, onların devrimci hareketlerini kararlılıkla desteklemeli, bu halkların kurtuluş davasını, kendisi için en güvenilir destek olarak ele almalı ve bunun kendi çıkarlarıyla doğrudan doğruya uyum içinde olduğunu görmelidir. Milliyet, ırk ve coğrafi konum farklılıklarından doğan engelleri ortadan kaldırmanın bi-

ricik etkili yolu budur ve bu, gerçek proleter enternasyonalizminin ta kendisidir.

Avrupa ve Amerika'nın kapitalist ülkelerindeki işçi sınıfı, ezilen uluslarla birleşmeden ve bu uluslar kurtulmadan, kendi kurtuluşunu gerçekleştiremez. Lenin, çok doğru bir şekilde şöyle demişti:

> «Avrupalı ve Amerikalı işçiler, sermayeye karşı verdikleri mücadelede, bu sermayenin ezdiği yüz milyonlarca 'sömürge' kölesiyle sımsıkı ve tamamen birleşmezlerse, ileri ülkelerdeki devrim hareketi, gerçekte, basit bir aldatmacadan ibaret kalır.»[1]

Bugün uluslararası komünist hareketin içinde bazı kimseler, ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerine karşı pasif, aşağılayıcı ya da olumsuz bir tavır alıyor. Aslında bunlar, tekelci sermayenin çıkarlarını savunuyor, proletaryanın çıkarlarına ihanet ediyor ve yozlaşarak sosyal-demokratlar haline geliyorlar.

Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının devrimci mücadelelerine karşı alınan tavır, devrim isteyenler ile istemeyenleri ve dünya barışının gerçek savunucuları ile saldırı ve savaş güçlerinin değirmenine su taşıyanları birbirinden ayıran önemli bir kıstastır.

(9) Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen milletleri ve halkları acil bir görevle, emperyalizme ve uşaklarına karşı savaşma göreviyle karşı karşıyadırlar.

Tarihin, bu bölgelerdeki proletarya partilerine yüklediği şanlı görev emperyalizme, eski ve yeni-sömürgeciliğe karşı milli bağımsızlık ve halk demokrasisi uğrunda verilen mücadelenin bayrağını yüksekte tutmak, milli demokratik devrim hareketinin en ön saflarında yer almak ve sosyalist bir gelecek için savaşmaktır.

Bu bölgelerde, nüfusun ezici çoğunluğu, emperyalizmin kölesi olmayı reddediyor. Bu ezici çoğunluk içinde yal-

---

[1] Lenin, «Komünist Enternasyonal'in 2. Kongresi», Eserler, Cilt 31.

nızca işçiler, köylüler, aydınlar, küçük burjuvazi değil, yurtsever milli burjuvazi, hatta yurtsever olan bazı krallar, prensler ve soylular da vardır.

Proletarya ve onun partisi, kitlelerin gücüne güvenmeli, her şeyden önce köylülerle birleşmeli ve sağlam bir işçi-köylü ittifakı kurmalıdır. Proletaryanın ileri unsurlarının, köylük bölgelerde çalışmaları, köylülerin örgütlenmesine yardım etmeleri, köylülerin sınıf bilincini yükseltmeleri, onların milli benliğe duydukları saygıyı ve kendilerine güvenlerini artırmaları son derece önemlidir.

Proletarya ve partisi, işçi-köylü ittifakı temelinde, birleşebilecek bütün halk tabakalarını birleştirmeli, emperyalizme ve uşaklarına karşı geniş bir birleşik cephe örgütlemelidir. Bu birleşik cepheyi sağlamlaştırmak ve genişletmek için, proletarya partisi, kendi ideolojik, siyasi ve örgütsel bağımsızlığını korumalı ve devrimin önderliğine kararlılıkla sahip çıkmalıdır.

Proletarya partileri ve devrimci halklar, silahlı mücadele dahil bütün mücadele biçimlerinde ustalaşmalıdırlar. Emperyalistler ve uşakları, silahlı bastırma hareketlerine giriştiklerinde, karşı-devrimci silahlı güçleri, devrimci silahlı güçlerle altetmelidirler.

Siyasi bağımsızlıklarını yakında kazanmış milliyetçi ülkeler hâlâ, siyasi bağımsızlıklarını sağlamlaştırmak, emperyalizmin ve yerli gericiliğin güçlerini yok etmek, toprak reformunu ve öteki toplumsal reformları gerçekleştirmek, milli ekonomiyi ve kültürü geliştirmek gibi çetin görevlerle karşı karşıyadırlar.

Eski sömürgecilerin kendi çıkarlarını korumak için benimsedikleri yeni-sömürgeci siyasetlere, özellikle de Amerikan emperyalizminin yeni-sömürgeciliğine karşı uyanık davranmak ve mücadele etmek, bu ülkeler için can alıcı ve güncel bir önem taşır.

Bu ülkelerin bazılarında, yurtsever milli burjuvazi emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı verilen mücadelede kitlelerin yanında saf tutmakta ve toplumsal ilerlemeye katkısı olan bazı önlemler almaktadır. Bu durum, proletarya

partisinin, yurtsever milli burjuvazinin ilerici rolünü tam olarak değerlendirmesini ve milli burjuvazi ile birliğini güçlendirmesini gerektirmektedir.

Bağımsızlığını yeni kazanmış bazı ülkelerde, toplumsal iç çelişmeler ve uluslararası sınıf mücadelesi keskinleştikçe, burjuvazi ve özellikle büyük burjuvazi, emperyalizmin daha çok hizmetine girme ve halk düşmanı, anti-komünist ve karşı-devrimci siyasetler izleme eğilimi göstermektedir. Proletarya partisinin, bu gerici siyasetlere kararlılıkla karşı çıkması zorunludur.

Bu ülkelerde burjuvazinin genel olarak ikili bir niteliği vardır. Burjuvaziyle birleşik cephe kurulduğunda, proletarya partisi, hem birlik hem mücadele siyaseti izlemelidir. İzlenecek siyaset şudur: İlerici, anti-emperyalist ve anti-feodal eğilimleri olduğu ölçüde burjuvaziyle birleşilmeli, öte yandan emperyalizmle ve feodalizmin güçleriyle uzlaşma ve işbirliği yolundaki gerici eğilimlerine karşı onunla mücadele edilmelidir.

Milli meselede proletarya partisinin dünya görüşü, milliyetçilik değil enternasyonalizmdir. Proletarya partisi devrimci mücadelede, ilerici milliyetçiliği destekler, gerici milliyetçiliğe ise karşı çıkar. Proletarya partisi her zaman kendisiyle burjuva milliyetçiliğinin arasına kesin bir çizgi çekmeli ve asla bu milliyetçiliğin tutsağı olmamalıdır.

1960 Bildirisinde şöyle deniliyor:

«Komünistler, burjuvazinin gerici kesiminin kendi bencil, dar sınıf çıkarlarını, tüm ulusun çıkarları gibi gösterme çabalarını açığa çıkarırlar. Ayrıca, burjuva politikacılarının sosyalist sloganları aynı amaçla, demagojik bir şekilde kullanmalarını da açığa çıkarırlar.»

Proletarya devrim sürecinde toprak ağalarının ve burjuvazinin kuyruğuna takılırsa, milli demokratik devrim tam ve gerçek bir zafer kazanamaz; şu ya da bu şekilde bir zafer kazanılsa bile, sağlamlaştırılamaz.

Proletarya partisi, ezilen ulusların ve halkların devrimci mücadeleleri sürecinde, milli bağımsızlığın kazanılması ve halk demokrasisinin gerçekleştirilmesi için emper-

yalizme ve yerli gericiliğe kesinkes karşı olan kendi programını ortaya koymalı, kitleler içinde bağımsız bir şekilde çalışmalı, ilerici güçleri sürekli olarak genişletmeli, ara güçleri kazanmalı ve gerici güçleri tecrit etmelidir; işte ancak o zaman, milli demokratik devrimi sonuna dek götürebilir, sosyalizm yolunda devrime önderlik edebilir.

(10) Emperyalist ve kapitalist ülkelerde, kapitalist toplumun çelişmelerini tam olarak çözmek için proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü esastır.

Proletarya partisi, bu görevi gerçekleştirmek için mücadele ederken bugünkü şartlar altında işçi sınıfına ve emekçi halka, tekelci sermayeye karşı koyma, demokratik hakları savunma, faşizm tehlikesine karşı çıkma, hayat şartlarını düzeltme, emperyalist silahlanmanın yayılmasına ve savaş hazırlığına karşı koyma, dünya barışını savunma ve ezilen ulusların devrimci mücadelelerini canla başla destekleme yolundaki mücadelelerinde faal olarak önderlik etmelidir.

ABD emperyalizminin denetlediği ya da denetlemeye çalıştığı kapitalist ülkelerde işçi sınıfı ve halk, saldırılarını esas olarak ABD emperyalizmine, ama aynı zamanda milli çıkarlara ihanet eden tekelci kapitalistlere ve öteki yerli gerici güçlere de yöneltmelidir.

Son yıllarda kapitalist ülkelerde görülen geniş çapta kitle mücadeleleri, işçi sınıfı ve emekçi halkın yeni bir uyanış içinde olduğunu göstermektedir. Onların, tekelci sermayeye ve gericiliğe darbeler indiren mücadeleleri, kendi ülkelerinde devrim davasının önünde parlak ufuklar açmıştır; ayrıca bu mücadeleler, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının devrimci mücadeleleri ve sosyalist kamp ülkeleri için güçlü bir destektir.

Emperyalist ve kapitalist ülkelerdeki proletarya partileri devrimci mücadelelere önderlik ederken kendi ideolojik, siyasi ve örgütsel bağımsızlıklarını korumalıdırlar. Aynı zamanda birleştirilebilecek bütün güçleri birleştirmeli ve tekelci sermayeye ve emperyalizmin saldırı ve savaş siyasetlerine karşı geniş bir birleşik cephe kurmalıdırlar.

Kapitalist ülkelerdeki komünistler, bir yandan günlük mücadelelere faal bir şekilde önderlik ederken, öte yandan bu mücadeleleri uzun süreli mücadeleyle ve genel çıkarlarla birleştirmeli, kitleleri Marksist-Leninist devrimci bir ruhla eğitmeli, onların siyasi bilincini durmadan yükseltmeli ve proletarya devrimi tarihî görevini omuzlamalıdırlar. Böyle yapmazlarsa, günlük hareketleri her şey olarak görürlerse, ortaya çıkan her yeni duruma göre tutum değiştirirlerse, kendilerini günün olaylarına kaptırırlarsa ve proletaryanın temel çıkarlarını feda ederlerse, bu, açıktan açığa sosyal-demokrasi olur.

Sosyal-demokrasi, burjuva ideolojisinin bir akımıdır. Lenin, sosyal-demokrat partilerin, burjuvazinin siyasi müfrezeleri olduklarını, burjuvazinin işçi sınıfı hareketi içindeki ajanları olduklarını, burjuvazinin başlıca toplumsal dayanakları olduklarını uzun bir süre önce belirtmişti. Komünistler, proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü temel sorununda, kendileri ile sosyal-demokrat partiler arasında daima kesin bir çizgi çekmeli ve sosyal-demokrasinin uluslararası işçi hareketindeki ve emekçi halk arasındaki ideolojik etkisini yok etmelidirler. Hiç kuşkusuz komünistler, sosyal-demokrat partilerin etkisi altındaki kitleleri kazanmalı, yerli tekelci sermayeye ve yabancı emperyalizmin egemenliğine karşı mücadele etmek isteyen ve sosyal-demokrat partiler içinde yer alan sol ve orta unsurları kazanmalı, gerek işçi sınıfı hareketinin günlük mücadelesinde, gerekse dünya barışını savunmada bu unsurlarla geniş çapta eylem birliği yapmalıdırlar.

Marksist-Leninist partiler, proletaryaya ve emekçi halka devrimde önderlik etmek için bütün mücadele biçimlerinde ustalaşmalı ve mücadele şartları değiştikçe hızla bir mücadele biçiminden bir başkasına geçebilmelidirler. Proletaryanın öncüsü, ancak tüm mücadele biçimlerinde, barışçı ve silahlı, açık ve gizli, legal ve illegal, parlamenter mücadele ve kitle mücadelesi gibi bütün mücadele biçimlerinde ustalaştığı takdirde, şartlar ne olursa olsun, yenilmez olacaktır. Parlamenter mücadeleyi ve öteki legal mü-

cadele biçimlerini, şartlar elverdiği ve gerekli olduğu zaman kullanmayı reddetmek yanlıştır! Ne var ki Marksist-Leninist bir parti, mücadeleyi burjuvazinin izin verdiği sınırlar içine hapsederek legalizme ve parlamentoculuğa batarsa, bu, kaçınılmaz olarak proletarya devrimini ve proletarya diktatörlüğünü reddetmeye götürür.

(11) Proletarya partisi, kapitalizmden sosyalizme geçiş sorununda hareket noktası olarak sınıf mücadelesini ve devrimi almalı ve proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğüyle ilgili Marksist-Leninist öğretilere dayanmalıdır.

Komünistler, sosyalizme barışçı yollarla geçmeyi her zaman tercih ederlerdi. Ne var ki, barışçı geçiş, uluslararası komünist hareketin dünya çapında yeni bir stratejik ilkesi haline getirilebilir mi? Kesinlikle hayır.

Marksizm-Leninizm, her devrimin temel sorununun iktidar sorunu olduğunu tutarlılıkla savunur. 1957 ve 1960 Bildirilerinde açıkça şöyle deniliyor: «Leninizm, hakim sınıfların kendi rızalarıyla iktidardan asla vazgeçmeyeceklerini öğretiyor ve tecrübeler de bunu doğruluyor.» Hiç bir hükümet, bunalım dönemlerinde bile, devrilmedikçe asla kendiliğinden düşmez. Bu, sınıf mücadelesinin evrensel bir yasasıdır.

Özel tarihi şartlarda, Marks ve Lenin, devrimin barışçı bir şekilde gelişebilmesi olanağını ortaya atmışlardı. Ne var ki, Lenin'in belirttiği gibi, devrimin barışçı bir şekilde gelişebilmesi olanağı, «devrimler tarihinde çok ender karşılaşılan bir fırsattır».

Gerçekten de, bugüne kadar dünya tarihinde kapitalizmden sosyalizme barışçı geçişin herhangi bir örneği yoktur.

Bazı kimseler, Marks sosyalizmin kaçınılmaz olarak kapitalizmin yerini alacağını söylediği zaman ortada hiç bir örnek olmadığından söz ederek, öyleyse biz de elimizde hiç bir örnek olmadan, kapitalizmden sosyalizme barışçı yolla geçilebileceğini niçin söyleyemeyelim diyorlar.

Böyle bir benzerlik kurmak saçmadır. Diyalektik ve tarihi materyalizme dayanan Marks, kapitalizmin çelişmele-

rini tahlil etti, insan toplumunun nesnel gelişme yasalarını keşfetti ve bilimsel bir sonuca vardı. Oysa, bütün umutlarını barışçı geçişe bağlayan kahinler, hareket noktası olarak tarihi idealizmi alıyor, kapitalist toplumun en temel çelişmelerini gözardı ediyor, sınıf mücadelesiyle ilgili Marksist-Leninist öğretileri reddediyor ve sübjektif ve temelsiz sonuçlara varıyorlar. Marksizmi reddedenler, Marks'tan nasıl medet umabilirler?

Kapitalist ülkelerin, devlet aygıtlarını, özellikle askeri aygıtlarını her şeyden önce kendi halklarını bastırmak amacıyla güçlendirdiklerini herkes biliyor.

Proletarya partisi, düşünce tarzını, devrim siyasetlerini, tüm çalışmasını, emperyalistlerin ve gericilerin barışçı geçişi kabullenecekleri varsayımına asla dayandırmamalıdır.

Proletarya partisi kendini her iki olasılık için hazırlamalıdır. Bir yandan devrimin barışçı yoldan gelişmesine hazırlanırken, öte yandan da barışçı olmayan yol için tamamen hazır olmalıdır. Proletarya partisi, çabalarını, zorlu bir çalışma olan devrimci güç toplama işi üzerinde yoğunlaştırmalıdır; böylelikle, devrimin şartları olgunlaştığı zaman zafer kazanmaya ya da emperyalistlerin ve gericilerin beklenmedik hücumlarına ve silahlı saldırılarına güçlü darbeler indirmeye hazır olacaktır.

Proletarya partisi, böyle hazırlıklar yapmazsa, proletaryanın devrim isteğini felce uğratacak, kendisini ideolojik olarak silahsızlandıracak, gerek siyasi, gerekse örgütsel bakımdan hazırlıklı olmamanın getirdiği tamamen pasif bir duruma düşecek ve bunun sonucunda proleter devrimci davanın mezarı kazılmış olacaktır.

(12) İnsanlık tarihinin çeşitli aşamalarındaki tüm toplumsal devrimler, tarihi olarak kaçınılmazdır ve insan iradesinden bağımsız nesnel yasalarca yönetilirler. Dahası, tarihte dolambaçlı yollardan geçmeden ve fedakarlık yapılmadan zafere ulaşan hiç bir devrim yoktur.

Marksist-Leninist teoriyi temel alan proletarya partisinin görevi, somut tarihi şartları tahlil etmek; doğru strate-

ji ve taktikler ortaya koymak; görünmeyen kayalara çarpmadan ilerlemek, gereksiz fedakarlıklardan kaçınmak ve hedefe adım adım ulaşmak konusunda kitlelere kılavuzluk etmektir. Fedakarlıklardan tümüyle kaçınmak mümkün müdür? Ne kölelerin, ne serflerin devrimlerinde, ne burjuva devrimlerinde, ne de milli devrimlerde böyle bir şey mümkün olmadığı gibi, proletarya devrimlerinde de mümkün değildir. Hatta devrime yol gösteren çizgi doğru olsa bile, devrim sürecinde yenilgilerin ve fedakarlıkların olmayacağı konusunda kesin bir güvence vermek olanaksızdır. Ancak doğru bir çizgiye bağlı kalındığı sürece devrim eninde sonunda zafere ulaşır. Fedakarlıklardan kaçınmak bahanesiyle devrimden vazgeçmek, aslında halkı sonsuza dek köle olmaya ve tarifsiz acılara ve kayıplara katlanmaya mahkum etmektir.

Marksizm-Leninizmin alfabesi bize, devrimin doğum sancılarının, eski toplumun onulmaz acılarından çok daha az acılı olduğunu gösteriyor. Lenin'in çok doğru olarak belirttiği gibi, bugünkü (kapitalist) sistem, ortalığın en sütliman olduğu zamanlarda bile, işçi sınıfına her zaman ve kaçınılmaz olarak sayısız kurbanlar verdiriyor.[2]

Ancak her şey yolunda gittiği, kayıplara ve yenilgilere karşı önceden güvence verildiği takdirde devrimin yapılabileceğini düşünen bir kimse, kesinlikle devrimci değildir.

Şartlar ne kadar zor olursa olsun, devrim ne kadar kayıplara ve yenilgilere uğrarsa uğrasın, proleter devrimciler kitlelere devrimci bir ruh aşılamalı, devrim bayrağını elden bırakmak şöyle dursun, daha da yükseklere kaldırmalıdırlar.

Proletarya partisi, nesnel şartlar olgunlaşmadan devrimi başlatmada acele ederse, bu «sol» maceracılık olur. Ne var ki, proletarya partisi, şartlar olgunlaştığı zaman devrime önderlik etmeye ve iktidarı ele geçirmeye cesaret edemezse, bu da sağ oportünizm olur.

Proletarya partisi, olağan zamanlarda kitlelerin gün-

---

[2] Lenin, «Bir Katliam Daha», **Eserler,** Cilt 5.

lük mücadelelerine önderlik ederken bile, kendi saflarını ve kitleleri ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak devrime hazırlamalı ve devrimci mücadeleleri ilerletmelidir. Böylece devrim için şartlar olgunlaştığında gerici iktidarı devirip yeni bir iktidar kurma fırsatını kaçırmayacaktır. Yoksa, nesnel şartlar olgunlaştığında, proletarya partisi, zaferi kazanma fırsatını kaçırmış olacaktır.

Proletarya partisi, ilkelere sıkı sıkıya bağlı olduğu kadar, esnek olmasını da bilmelidir ve gerektiğinde devrimin çıkarları için zorunlu tavizleri vermelidir. Fakat Parti, esneklik ve zorunlu tavizler adı altında, ilkeli siyasetleri ve devrim hedefini asla terk etmemelidir.

Proletarya partisi, düşmana karşı mücadele eden halk kitlelerine önderlik etmeli ve bu düşmanlar arasındaki çelişmelerden nasıl yararlanacağını bilmelidir. Ancak, bu gibi çelişmelerden yararlanmanın amacı, halkın devrimci mücadelelerini tasfiye etmek değil, bu mücadeleleri hedeflerine daha kolay ulaştırmak olmalıdır. Sayısız olgu, emperyalizmin ve gericiliğin karanlık yönetiminin olduğu her yerde, nüfusun yüzde doksanından çoğunu oluşturan halkın eninde sonunda devrim için ayağa kalkacağını kanıtlamıştır.

Komünistler kendilerini kitlelerin devrimci taleplerinden soyutlarlarsa, ister istemez halk kitlelerinin güvenini yitirirler ve devrim dalgası onları ezip geçer.

Herhangi bir Partinin önderliği, devrimci olmayan bir çizgiyi benimser ve Partiyi reformcu bir partiye dönüştürürse, parti içindeki ve dışındaki Marksist-Leninistler onların yerini alacak ve halka devrim yolunda önderlik edecektir. Ya da başka bir durumda, burjuva devrimcileri devrime önderlik etmek için ortaya çıkacak ve proletarya partisi devrime önderlik edemeyecektir. Gerici burjuvazi devrime ihanet edip halkı ezdiği zaman, oportünist bir çizgi izlemek, komünistlerin ve devrimci kitlelerin ağır ve gereksiz kayıplar vermesine yol açacaktır.

Komünistler, oportünizm batağına saplanırlarsa, bur-

juva milliyetçilerine dönüşürler ve emperyalistlerle gericilerin birer uzantısı haline gelirler.

Bazıları, Lenin'den sonra devrimci teoriye kendilerinin en yaratıcı katkılarda bulunduklarını ve yalnız kendilerinin haklı olduğunu öne sürüyorlar. Ne var ki, onların tüm dünya komünist hareketinin geniş tecrübesini bir kere bile gerçekten dikkate aldıkları, bir bütün olarak uluslararası proletarya hareketinin çıkarlarını, hedefini ve görevlerini bir kere bile gerçekten göz önünde tuttukları, Marksizm-Leninizmle uyum içindeki uluslararası komünist hareket için gerçekten bir genel çizgiye sahip oldukları çok kuşkuludur.

Son birkaç yıl içinde, uluslararası komünist hareket ve milli kurtuluş hareketi, epeyce tecrübe kazandı ve birçok ders çıkardı. Övülecek deneylerin yanı sıra acılı deneyler de yaşanmıştır. Bütün ülkelerin komünistleri ve devrimcileri, doğru sonuçlara varmak ve yararlı dersler çıkarmak için bu başarılı ve başarısız deneyler üzerine enine boyuna düşünmeli ve bunları ciddiyetle incelemelidirler.

(13) Sosyalist ülkelerle ezilen halkların ve ulusların devrimci mücadeleleri, birbirlerine destek oluyor ve karşılıklı yardımda bulunuyorlar.

Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın milli kurtuluş hareketleri ve kapitalist ülkelerdeki halkların devrimci hareketleri, sosyalist ülkeler için güçlü bir destektir. Bunu reddetmek tamamen yanlıştır.

Sosyalist ülkelerin, ezilen halklarla milletlerin devrimci mücadeleleri karşısında alacağı biricik tavır, onlara sıcak bir ilgi göstermek ve onları faal olarak desteklemektir. Ancak, hiç bir zaman kayıtsız bir tavır takınmamalı, milli bencilliğe ya da büyük devlet şovenizmine kapılmamalıdırlar.

Lenin şöyle demişti:

> «Her türlü emperyaliste karşı ileri ülkelerin devrimcileriyle ve ezilen halklarla ittifak — proletaryanın dış siyaseti işte budur.»[3]

---

[3] Lenin, «Rus Devriminin Dış Siyaseti», **Eserler**, Cilt 25.

Bunu anlamayanlar ve sosyalist ülkelerin, ezilen halklara ve milletlere yaptıkları yardımları bir yük ya da sadaka olarak görenler, Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine ters düşüyorlar demektir.

Sosyalist sistemin üstünlüğü ve sosyalist ülkelerin sosyalizmi kurmada kazandıkları başarılar, ezilen halklara ve milletlere örnek ve ilham kaynağı oluyor.

Ancak bu örnek ve ilham kaynağı, ezilen halkların ve milletlerin devrimci mücadelelerinin yerini asla tutamaz. Ezilen halklar ve milletler, yalnızca kendi kararlı devrimci mücadeleleriyle kurtuluşa ulaşabilirler.

Bazıları, ezilen halkların ve milletlerin devrimci mücacadelelerinin yerine barış içinde yarışı geçirmek çabası içinde, sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasındaki barış içinde yarışın rolünü tek yanlı bir biçimde abartıyorlar. Bunların dediklerine bakılırsa, emperyalizm bu barış içinde yarış süreci içinde güya kendiliğinden çökecektir ve ezilen halklarla milletlere düşen tek şey de, kollarını kavuşturup o günün gelmesini beklemektir. Bunun, Marksist-Leninist görüşlerle ne ilgisi vardır?

Dahası, bazıları, Çin'in ve bazı diğer sosyalist ülkelerin, savaşlar çıkarmak ve sosyalizmi, devletlerarası savaşlar yoluyla yaymak istedikleri gibi garip bir masal uydurmuşlardır. 1960 Bildirisinde belirtildiği gibi, böyle masallar emperyalist ve gerici bir iftiradan ibarettir. Daha da açık söyleyecek olursak, bu iftiraları tekrarlayanların amacı, kendilerinin, dünyanın ezilen halklarının ve milletlerinin devrimlerine ve başkalarının bu devrimleri desteklemesine karşı oldukları gerçeğini örtbas etmektir.

(14) Son birkaç yıldır, savaş ve barış sorunu üzerine çok şey, gerçekten epeyce şey söylendi. Bizim bu konudaki görüşlerimizi ve siyasetlerimizi tüm dünya biliyor ve bunları hiç kimse çarpıtamaz.

Ne yazık ki, uluslararası komünist hareket içinde bazı kimseler barışı ne kadar sevdiklerinden ve savaştan ne kadar nefret ettiklerinden dem vurmalarına rağmen, Le-

nin'in savaş sorununda ortaya koyduğu basit gerçeği azıcık olsun kavramaya yanaşmıyorlar.

Lenin şöyle diyordu:

> «Bana öyle geliyor ki, savaş sorununda genellikle unutulan, yeterince dikkat edilmeyen esas şey, bu kadar çok tartışmaya, hatta benim boş, umutsuz ve amaçsız diyebileceğim tartışmalara yol açan esas neden, savaşın sınıf niteliği temel sorununun, savaşın neden patlak verdiğinin, savaşı yürüten sınıfların, bu savaşa yol açan tarihi ve tarihi-iktisadi şartların unutulmasıdır.»[4]

Marksist-Leninistlere göre savaş, siyasetin başka araçlarla sürdürülmesidir ve hiç bir savaş, kendini doğuran siyasi sistemden ve siyasi mücadelelerden ayrılamaz. Bütün sınıf mücadelesi tarihinin doğruladığı bu bilimsel Marksist-Leninist görüşten ayrılanlar, ne savaş ne de barış sorununu asla anlayamayacaklardır.

Değişik barış türleri, değişik savaş türleri vardır. Marksist-Leninistler, ne türden bir barış ya da ne türden bir savaşın söz konusu olduğu hakkında berrak bir kavrayışa sahip olmalıdırlar. Haklı savaşlarla haksız savaşları aynı kefeye koymak ve ayrım yapmaksızın hepsine karşı çıkmak, Marksist-Leninist değil, burjuva-pasifist bir yaklaşımdır.

Bazıları, devrimlerin, savaş olmadan da tamamen mümkün olabileceğini söylüyorlar. Ama bunlar, ne tür bir savaştan söz ediyorlar? Milli kurtuluş savaşından mı, devrimci iç savaştan mı, yoksa dünya savaşından mı?

Eğer milli kurtuluş savaşından ya da devrimci iç savaştan söz ediyorlarsa, o zaman bu formül aslında devrimci savaşlara ve devrime karşıdır.

Eğer dünya savaşından söz ediyorlarsa, o zaman olmayan bir hedefe ateş ediyorlar. İki dünya savaşının tarihini temel alan Marksist-Leninistlerin, dünya savaşlarının

---

[4] Lenin, «Savaş ve Devrim», **Eserler**, Cilt 24.

kaçınılmaz olarak devrime yol açtığını belirtmelerine rağmen, hiç bir Marksist-Leninist, devrimin dünya savaşı yoluyla yapılması gerektiğini asla savunmamıştır ve asla savunmayacaktır.

Marksist-Leninistler savaşın ortadan kaldırılmasını bir ülkü olarak benimserler ve savaşın ortadan kaldırılabileceğine inanırlar.

Ancak, savaş nasıl ortadan kaldırılabilir?

Lenin, sorunu şöyle ele alıyordu:

> «... hedefimiz, insanlığın, sınıflara bölünmesini ortadan kaldırarak, insanın insan tarafından ve bir milletin başka milletler tarafından sömürülmesini ortadan kaldırarak, kaçınılmaz olarak her türlü savaş olasılığını ortadan kaldıracak olan sosyalist toplum sistemini kurmaktır.»[5]

1960 Bildirisi de bunu çok berrak bir biçimde ortaya koymaktadır: «Sosyalizmin dünya çapında zafer kazanması, tüm savaşlara yol açan toplumsal ve ulusal nedenleri tamamen ortadan kaldıracaktır.»

Oysa, emperyalist sistem ve insanın insan tarafından sömürülmesi hâlâ varlığını sürdürürken, bugün bazıları «genel ve toptan silahsızlanma» yoluyla «silahsız, ordusuz ve savaşsız bir dünya» yaratılmasının mümkün olduğunu savunabiliyorlar. Bu, hayalden ibarettir.

Marksizm-Leninizmin alfabesi bize, ordunun devlet aygıtının başlıca unsuru olduğunu, sözümona silahsız ve ordusuz bir dünyanın yalnızca devletsiz bir dünya olabileceğini öğretiyor.

Lenin şöyle demişti :

> «Proletarya ancak burjuvaziyi silahsızlandırdıktan sonradır ki, dünya çapındaki tarihi görevine ihanet etmeksizin bütün silahları çöp tenekesine atabilir; ve proletarya hiç şüphesiz bunu yapacaktır, ama

---

5 Lenin, «Savaş ve Devrim», **Eserler**, Cilt 24.

ancak bu şart gerçekleştirildikten sonra, kesinlikle daha önce değil.»[6]

Bugün dünyadaki olgular nelerdir? Başını Amerika Birleşik Devletleri'nin çektiği emperyalist ülkelerin genel ve toptan bir silahsızlanmayı gerçekleştirmeye hazır oldukları konusunda en ufak bir kanıt var mıdır? Bunların hepsi de, genel ve toptan silahlanmanın genişletilmesi için uğraşmıyorlar mı?

Biz her zaman, emperyalistlerin silahlanmalarını ve savaş hazırlıklarını açığa çıkarmak ve bunlarla mücadele etmek için genel silahsızlanma önerisini ortaya atmanın gerekli olduğunu savunduk. Ayrıca, sosyalist ülkelerin ve tüm dünya halklarının birleşik mücadelesi yoluyla emperyalizmi, silahsızlanma konusunda şöyle ya da böyle bir anlaşmayı kabul etmeye zorlamak mümkündür.

Eğer genel ve toptan silahsızlanma, dünya barışına giden temel yol olarak görülürse, emperyalizmin kendiliğinden silahlarını bırakacağı hayali yayılırsa ve silahsızlanma bahanesiyle ezilen halkların ve milletlerin devrimci mücadeleleri tasfiye edilmeye çalışılırsa, o zaman bu, bile bile dünya halklarını aldatmak ve emperyalistlerin saldırı ve savaş siyasetlerine hizmet demektir.

Uluslararası işçi sınıfı hareketinde savaş ve barış sorununa ilişkin bugünkü ideolojik karışıklığın üstesinden gelinmesi için biz, Lenin'in modern revizyonistler tarafından hasıraltı edilmiş olan tezinin, emperyalist saldırı ve savaş siyasetlerine karşı ve dünya barışı uğrundaki mücadelenin yararına olarak, yeniden ortaya getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bütün dünya halkları, yeni bir dünya savaşının önlenmesini talep ediyor ve yeni bir dünya savaşını önlemek mümkündür.

O zaman sorun şudur: Dünya barışı hangi yolla sağlanacaktır? Leninist bakış açısına göre dünya barışı em-

---

[6] Lenin, «Proletarya Devriminin Savaş Programı», AYDINLIK, Kasım 1975, Sayı 57.

peryalistlere yalvarmakla değil, ancak tüm ülke halklarının mücadeleleriyle sağlanabilir. Dünya barışı ancak, sosyalist kampın güçlerinin gelişmesine, tüm ülkelerin proletaryasının ve emekçi halklarının devrimci mücadelelerine, ezilen milletlerin kurtuluş mücadelelerine, barışsever halkların ve ülkelerin mücadelelerine dayanılarak etkili bir biçimde savunulabilir.

Leninist siyaset işte budur. Bunun zıddı olan her siyaset, kesinlikle dünya barışına götürmeyeceği gibi, tam tersine yalnızca emperyalistlerin ihtiraslarını kamçılayacak ve dünya savaşı tehlikesini artıracaktır.

Son yıllarda bazı kimseler, bir milli kurtuluş savaşından ya da bir devrimci halk savaşından sıçrayacak tek bir kıvılcımın tüm insanlığı yok edecek bir dünya yangınına yol açacağı iddiasını yaymaktadırlar. Gerçek nedir? Bu kimselerin söylediklerinin tersine, İkinci Dünya Savaşından bu yana ortaya çıkan milli kurtuluş savaşları ve devrimci halk savaşları, bir dünya savaşına yol açmadı. Bu devrimci savaşların zafere ulaşması, emperyalizmin güçlerini doğrudan zayıflattı ve emperyalistlerin dünya savaşına girişmesini önleyen ve dünya barışını savunan güçleri büyük ölçüde güçlendirdi. Gerçekler, bu iddianın saçmalığını göstermiyor mu?

(15) Nükleer silahların toptan yasaklanması ve yok edilmesi, dünya barışını savunma mücadelesinde önemli bir görevdir. Bu amaca ulaşmak için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız.

Nükleer silahlar, eşi görülmedik ölçüde yıkıcıdır; işte bu nedenle ABD emperyalistleri on yılı aşkın bir süredir, bütün ülkelerin halklarını köleleştirme ve dünyayı tahakkümleri altına alma emelini gerçekleştirmek için nükleer şantaj siyasetini izliyorlar.

Emperyalistler, başka ülkeleri nükleer silahlarla tehdit ettikleri zaman, aslında kendi ülkelerinin halkını da tehdit ediyorlar, böylece onları nükleer silahlara ve emperyalist saldırı ve savaş siyasetine karşı ayaklandırıyorlar. Öte yandan emperyalistler, hasımlarını nükleer silahlarla

yok etme boş umúduyla, aslında kendilerini yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıyorlar.

Nükleer silahları yasaklama olanağı, gerçekten de vardır. Ne var ki emperyalistler, nükleer silahların yasaklanması için bir anlaşmayı kabul etmeye zorlanırlarsa, bu kesinlikle onların «insanlık sevgisi»nden değil, bütün ülkelerin halklarının baskısı sonucunda ve kendi can alıcı çıkarlarını gözettikleri için olacaktır.

Emperyalistlerin tersine sosyalist ülkeler, halkın haklı gücüne ve kendi doğru siyasetlerine dayanırlar, onların ne olursa olsun dünya sahnesinde nükleer silahlarla kumar oynamaya ihtiyacı yoktur. Sosyalist ülkelerin nükleer silahlara sahip olmalarının tek nedeni, kendilerini savunmak ve emperyalizmin bir nükleer savaş başlatmasını önlemektir.

Marksist-Leninistlere göre tarihi yaratan, halktır. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de belirleyici etken insandır. Marksist-Leninistler, teknolojik değişimin rolüne önem verirler ama insanın rolünü küçümsemek, teknolojinin rolünü abartmak yanlıştır.

Yeni tekniklerin ortaya çıkması geçmişte nasıl eski sistemleri çökmekten kurtaramadıysa, nükleer silahların ortaya çıkışı da ne insanlık tarihinin ilerlemesini durdurabilir ne de emperyalist sistemi kaçınılmaz sonundan kurtarabilir.

Nükleer silahların ortaya çıkması, günümüz dünyasının temel çelişmelerini çözmüyor ve çözemez; sınıf mücadelesi yasasını da emperyalizmin ve gericiliğin tabiatını da değiştirmiyor ve değiştiremez.

Dolayısıyla, nükleer silahların ortaya çıkmasıyla birlikte toplumsal ve ulusal devrimlerin gereğinin ve olanağının ortadan kalktığı ya da Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinin, özellikle proletarya devrimi, proletarya diktatörlüğü, savaş ve barış teorilerinin zamanını doldurduğu ve bayat «dogma»lara dönüştüğü söylenemez.

(16) Sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerle barış içinde bir arada yaşamalarının mümkün olduğu tezini ortaya

atan Lenin'dir. Yüce Sovyet halkının yabancı silahlı müdahaleyi püskürtmesinden sonra, önce Lenin'in, ardından da Stalin'in önderliğindeki Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve Sovyet hükümetinin, barış içinde bir arada yaşama siyasetini tutarlılıkla izlediği ve ancak Alman emperyalistlerinin saldırısına uğrayınca bir savunma savaşını yürütmek zorunda kaldığı çok iyi bilinir.

Çin Halk Cumhuriyeti de kuruluşundan bu yana, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerle barış içinde bir arada yaşama siyasetini tutarlılıkla izledi. Barış İçinde Bir Arada Yaşamanın Beş İlkesini ortaya atan, Çin'dir.

Ne var ki birkaç yıl önce bazı kimseler, aniden Lenin'in barış içinde bir arada yaşama siyasetinin, kendi «büyük buluş»ları olduğunu öne sürdüler. Onlar, bu siyasetin yorumlanmasının kendi tekellerinde olduğunu savunuyorlar. «Barış içinde bir arada yaşama»yı, gökten inmiş keramet dolu esrarlı bir kitap gibi ele alıyorlar ve dünya halklarının mücadele ederek kazandığı her başarıyı buna atfediyorlar. Daha da ileri giderek, kendilerinin Lenin'in görüşlerini çarpıtmasına karşı çıkan herkesi, barış içinde bir arada yaşamanın düşmanları, Lenin'den ve Leninizmden tamamen habersiz kimseler ve çarmıha gerilip yakılmayı hak eden imansızlar olarak damgalıyorlar.

Çinli komünistler, bu görüşü ve uygulamayı nasıl kabul edebilirler? Bu, olanaksızdır.

Lenin'in barış içinde bir arada yaşama ilkesi çok açıktır; sıradan insanlar tarafından kolayca anlaşılabilir. Barış içinde bir arada yaşama, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkeler arasındaki ilişkiyi belirtir ve keyfi olarak yorumlanmamalıdır. Kapsamı genişletilerek ezilen ve ezen milletler, ezilen ve ezen ülkeler ya da ezilen ve ezen sınıflar arasındaki ilişkilere asla uygulanmamalı ve asla kapitalizmden sosyalizme geçişin esas içeriği olarak tanımlanmalıdır. Hele, barış içinde bir arada yaşamanın insanlığı sosyalizme götüren yol olduğu hiç söylenemez. Bunun nedeni, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde bir arada yaşamasının farklı bir şey olmasıdır. Barış

içinde bir arada yaşayan ülkelerin, birbirlerinin toplumsal sisteminin kılına bile dokunmalarına hiç bir şekilde izin verilemez ve bu olanaksızdır. Çeşitli ülkelerdeki sınıf mücadelesi, milli kurtuluş mücadelesi ve kapitalizmden sosyalizme geçiş ise tamamen başka bir şeydir. Bunların hepsi de toplumsal sistemi değiştirmeyi amaçlayan, kıyasıya ve amansız devrimci mücadelelerdir. Barış içinde bir arada yaşama, halkların devrimci mücadelelerinin yerine geçirilemez. Herhangi bir ülkede kapitalizmden sosyalizme geçiş, o ülkede yalnızca proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü yoluyla gerçekleşebilir.

Barış içinde bir arada yaşama siyasetinin uygulanmasında, sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasında, siyasi, iktisadî ve ideolojik alanlarda mücadele kaçınılmazdır. «Her alanda işbirliği» kesinlikle mümkün değildir.

Sosyalist ülkelerin emperyalist ülkelerle şu ya da bu şekilde görüşmeler yapmaları gereklidir. Sosyalist ülkelerin doğru siyasetlerine dayanarak ve tüm ülke halklarının baskısıyla, görüşmeler yoluyla bazı anlaşmalara varılabilir. Ancak, sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasındaki gerekli uzlaşmalar, ezilen halklarla milletlerin de bunu örnek almasını ve emperyalizm ve uşaklarıyla uzlaşmasını gerektirmez. Hiç kimse, barış içinde bir arada yaşama adına, ezilen halklarla milletlerin devrimci mücadelelerinden vazgeçmelerini asla talep etmemelidir.

Barış içinde bir arada yaşama siyasetinin sosyalist ülkeler tarafından uygulanması, sosyalist inşa için barışçı bir uluslararası ortam sağlanması, emperyalist saldırı ve savaş siyasetlerinin teşhir edilmesi ve emperyalist saldırı ve savaş güçlerinin tecriti bakımından yararlıdır. Fakat sosyalist ülkelerin dış siyasetlerinin genel çizgisi, barış içinde bir arada yaşamanın sınırları içine hapsedilirse, o zaman ne sosyalist ülkelerin kendi aralarındaki ilişkileri ne de sosyalist ülkelerle ezilen halklar ve milletler arasındaki ilişkileri doğru bir biçimde ele almak mümkün olur. Dolayısıyla, barış içinde bir arada yaşamayı, sosyalist ülkelerin dış siyasetinin genel çizgisi haline getirmek yanlıştır.

Bizce, sosyalist ülkelerin dış siyasetinin genel çizgisi şunları kapsamalıdır: Sosyalist kamp ülkeleri arasında proleter enternasyonalizmi ilkesine uygun olarak dostluk, karşılıklı yardım ve işbirliği ilişkilerini geliştirmek; farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerle, Beş İlke temelinde barış içinde bir arada yaşamak için çaba sarfetmek ve emperyalist saldırı ve savaş siyasetlerine karşı çıkmak; tüm ezilen halkların ve milletlerin devrimci mücadelelerini desteklemek ve onlara yardım etmek. Bu üç yön, birbiriyle ilişkilidir ve birbirinden koparılamaz, bir tekinden bile vazgeçilemez.

(17) Proletaryanın iktidarı ele geçirmesinden sonra çok uzun bir tarihi dönem boyunca sınıf mücadelesi, insan iradesinden bağımsız nesnel bir yasa olarak devam eder ve iktidarın ele geçirilmesinden önce yürütülen sınıf mücadelesinden yalnızca biçim yönünden ayrılır.

Lenin, Ekim Devriminden sonra defalarca şunları belirtti:

a) Devrilen gericiler, ellerinden alınan «cennet»i, her zaman binbir yolla yeniden ele geçirmeye çalışırlar.

b) Küçük burjuva ortamda sürekli olarak ve kendiliğinden yeni kapitalist unsurlar doğar.

c) Burjuva etkisinin ve küçük burjuvazinin bulaşıcı ve yozlaştırıcı havasının sonucu, siyasi bakımdan soysuzlaşmış kimseler ve yeni burjuva unsurlar, işçi sınıfının saflarında ve hükümet görevlileri arasında ortaya çıkabilir.

d) Sosyalist bir ülkede sınıf mücadelesinin sürdürülmesini gerekli kılan dış şartlar, uluslararası kapitalizmin kuşatması, emperyalistlerin silahlı müdahale tehdidi ve onların, barışçı yoldan parçalanma ve dağılmayı sağlamak için yürüttükleri yıkıcı faaliyetlerdir.

Hayat, Lenin'in vardığı bu sonuçları doğrulamıştır.

Sosyalist sanayileşmenin ve tarımın kollektifleştirilmesinin gerçekleştirilmesinden onlarca, hatta daha da uzun yıllar sonra bile herhangi bir sosyalist ülkenin, Lenin'in,

burjuva yiyiciler, asalaklar, spekülatörler, dolandırıcılar, aylaklar, serseriler ve devlet parasını zimmetine geçirenler olarak defalarca mahkum ettiği unsurlardan arınmış olacağını söylemek, ya da sosyalist bir ülkenin, Lenin'in ortaya koyduğu «sosyalizme kapitalizmden miras kalan bu bulaşıcı hastalığı, bu vebayı, bu ülseri» altetme görevini yerine getirmesine artık gerek olmadığını ya da bu görevden vazgeçebileceğini söylemek olanaksızdır.

Sosyalist bir ülkede kimin —sosyalizmin mi, yoksa kapitalizmin mi— kazanacağı sorununu adım adım çözmek, çok uzun bir tarihi dönemi gerektirir. Sosyalizm yolu ile kapitalizm yolu arasındaki mücadele, bütün bu tarihî dönem boyunca devam eder. Zaman zaman çok şiddetlenen bu mücadele, dalgalar halinde alçalır ve yükselir; mücadelenin biçimleri çok ve çeşitlidir.

1957 Bildirisinin doğru bir şekilde belirttiği gibi, «iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesi, devrimin tamamlanması değil yalnızca başlangıcıdır».

Proletarya diktatörlüğü döneminde sınıf mücadelesinin varlığını ve sosyalist devrimin iktisadi, siyasi ve ideolojik cephelerde baştan başa tamamlanmasının gerekliliğini inkar etmek yanlıştır, somut gerçeğe uymaz ve Marksizm-Leninizmin çiğnenmesi anlamına gelir.

(18) Gerek Marks, gerek Lenin, daha yüksek bir aşama olan komünist topluma varmadan önceki bütün bir dönemin, kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi, proletarya diktatörlüğü dönemi olduğunu savundular. Bu geçiş döneminde proletarya diktatörlüğü, yani proletarya devleti, kurulma, sağlamlaşma, güçlenme ve giderek yok olma diyalektik sürecinden geçer.

Marks, **Gotha Programının Eleştirisi**'nde sorunu şöyle ortaya koydu:

> «Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinden diğerine devrimci geçiş dönemi vardır. Buna tekabül eden siyasi geçiş döneminde ise, dev-

let, **proletaryanın devrimci diktatörlüğünden** başka bir şey olamaz.»[7]

Lenin, Marks'ın büyük proletarya diktatörlüğü teorisinin önemini sık sık vurguladı, özellikle **Devlet ve Devrim** adlı önemli eserinde bu teorinin gelişmesini tahlil etti ve şunları yazdı:

«... Komünizme doğru ilerleyen kapitalist toplumdan komünist topluma geçiş, bir 'siyasi geçiş dönemi' olmadan mümkün değildir ve bu dönemde devlet ancak proletaryanın devrimci diktatörlüğü olabilir.»[8]

Ayrıca şunları da belirtti:

«Marks'ın devlet öğretisinin özünü gerçekten anlayanlar, **tek** bir sınıfın diktatörlüğünün yalnızca genel olarak her sınıflı toplum için değil, yalnızca burjuvaziyi deviren proletarya için değil, aynı zamanda kapitalizmi 'sınıfsız toplumdan', komünizmden ayıran bütün bir **tarihî dönem** için de gerekli olduğunu kavrayanlardır.»[9]

Yukarıda belirtildiği gibi Marks ve Lenin'in temel görüşü, proletarya diktatörlüğünün, kapitalizmden komünizme bütün bir tarihi geçiş dönemi boyunca, yani tüm sınıf farklılıkları ortadan kaldırılıncaya, sınıfsız topluma, komünist toplumun üst aşamasına geçilinceye kadar süren dönemin tümü boyunca kaçınılmaz olarak devam edeceği şeklindedir.

Yarı yolda proletarya diktatörlüğünün artık gerekli olmadığı ilan edilirse, ne olur?

Bu, Marks ve Lenin'in proletarya diktatörlüğü devleti konusundaki öğretileriyle temelden çatışmaz mı?

---

7 Marks-Engels, **Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi**, Sol Yayınları.

8 Lenin, **Devlet ve Devrim**, AYDINLIK Yayınları.

9 **Aynı eser.**

Bu, «sosyalizme kapitalizmden miras kalan bu bulaşıcı hastalığın, bu vebanın, bu ülserin» gelişmesine yol açmaz mı?

Başka bir deyişle bu, son derece vahim sonuçlar doğurur ve komünizme herhangi bir geçişi olanaksız kılar.

«Bütün halkın devleti» diye bir şey olabilir mi? Proletarya diktatörlüğü devletinin yerine «bütün halkın devleti»ni geçirmek mümkün müdür?

Bu, herhangi bir ülkenin içişleriyle ilgili bir sorun değil, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine ilişkin temel bir sorundur.

Marksist-Leninistlere göre sınıfsız ya da sınıflarüstü devlet diye bir şey olamaz. Devlet, bir devlet olarak kaldığı sürece bir sınıf niteliği taşımak zorundadır. Devlet, var olduğu sürece, «bütün halkın» devleti olamaz. Toplum, sınıfsız olduğu andan itibaren devlet diye bir şey kalmayacaktır.

Öyleyse, «bütün halkın devleti» nasıl bir şeydir?

Marksizm-Leninizmi biraz olsun bilen herhangi bir kimse, sözümona «bütün halkın devleti»nin yeni bir şey olmadığını anlayabilir. Burjuvazinin önde gelen şahsiyetleri, burjuva devletini her zaman «bütün halkın devleti» ya da «iktidarın bütün halka ait olduğu devlet» olarak tanımlamışlardır.

Bazı kimseler, toplumlarının şimdiden sınıfsız bir toplum olduğunu söyleyebilirler. Buna cevabımız şudur: Hayır, ayrımsız tüm sosyalist ülkelerde sınıflar ve sınıf mücadeleleri vardır.

O toplumda, eski sömürücü sınıfların geriye dönüşü tezgahlamak için uğraşan kalıntıları hâlâ varsa, yeni kapitalist unsurlar sürekli olarak oluşuyorsa ve asalaklar, spekülatörler, aylaklar, serseriler, devlet parasını zimmetine geçirenler vb. hâlâ varsa, sınıfların ve sınıf mücadelelerinin artık var olmadığı nasıl söylenebilir? Proletarya diktatörlüğünün artık gerekli olmadığı nasıl söylenebilir?

Marksizm-Leninizm bize, sosyalizmin inşası sürecinde, proletarya diktatörlüğünün tarihî görevlerinin, düşman sı-

nıfların ezilmesinin yanı sıra, kaçınılmaz olarak işçi sınıfı ve köylülük arasındaki ilişkilerin doğru olarak ele alınması, aralarındaki siyasi ve iktisadi ittifakın sağlamlaştırılması ve işçilerle köylüler arasındaki sınıf farklılıklarını adım adım giderecek şartların yaratılmasını kapsadığını öğretir.

Herhangi bir sosyalist toplumun iktisadi temelini incelediğimiz zaman, bütün halkın mülkiyeti ile kollektif mülkiyet arasındaki farkın sosyalist ülkelerin tümünde var olduğunu, ayrıca bireysel mülkiyetin de olduğunu görürüz. Sosyalist toplumda, bütün halkın mülkiyeti ile kollektif mülkiyet, iki ayrı mülkiyet biçimi ve iki ayrı üretim ilişkisi biçimidir. Bütün halka ait olan işletmelerdeki işçiler ve kollektif olarak sahip olunan çiftliklerdeki köylüler, sosyalist toplumda iki ayrı emekçi sınıflamasına girerler. Dolayısıyla, ayrımsız bütün sosyalist ülkelerde, işçilerle köylüler arasında sınıf farkı vardır. Komünizmin üst aşamasına geçilinceye kadar da bu sınıf farkı ortadan kalkmayacaktır. Bugünkü iktisadi gelişme düzeylerinde bütün sosyalist ülkeler, «Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre» ilkesinin uygulandığı komünizmin üst aşamasından hâlâ uzak, çok uzaktırlar. Dolayısıyla işçilerle köylüler arasındaki sınıf farkını gidermek uzun, çok uzun bir zaman alacaktır. Ve bu fark giderilmedikçe, toplumun sınıfsız olduğundan ya da artık proletarya diktatörlüğüne gerek kalmadığından söz etmek olanaksızdır.

Sosyalist bir devlete «bütün halkın devleti» adı verilerek, Marksist-Leninist devlet teorisinin yerine burjuva devlet teorisi mi geçirilmeye çalışılıyor? Proletarya diktatörlüğü devletinin yerine, farklı nitelikte bir devlet mi geçirilmeye çalışılıyor?

Eğer durum buysa, bu büyük bir tarihi gerilemeden başka bir şey değildir. Yugoslavya'daki toplumsal düzenin yozlaşması vahim bir derstir.

(19) Leninizm, sosyalist ülkelerde proletarya diktatörlüğü ile birlikte proletarya partisinin var olması gerektiğini savunur. Proletarya partisi, bütün bir proletarya dikta-

törlüğü tarihi dönemi için vazgeçilmezdir. Bunun nedeni, proletarya diktatörlüğünün, proletaryanın ve halkın düşmanlarına karşı mücadele etmek, köylüleri ve öteki küçük üreticileri yeniden kalıba dökmek, proleter safları sürekli olarak sağlamlaştırmak, sosyalizmi inşa etmek ve komünizme geçişi gerçekleştirmek zorunda olmasıdır. Bunların hiç biri, proletarya partisinin önderliği olmadan yapılamaz.

«Bütün halkın partisi» diye bir şey olabilir mi? Proletaryanın öncüsü olan partinin yerine «bütün halkın partisi»ni geçirmek mümkün müdür?

Bu da herhangi bir partinin içişleriyle ilgili bir sorun değil, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine ilişkin temel bir sorundur.

Marksist-Leninistlere göre, sınıfsız ya da sınıflarüstü bir siyasi parti olamaz. Bütün siyasi partilerin bir sınıf niteliği vardır. Parti ruhu, sınıf niteliğinin yoğunlaşmış ifadesidir.

Proletarya partisi, bütün halkın çıkarlarını temsil edebilen biricik partidir. Bunu yapabilmesinin tek nedeni, bağrında ülkülerini ve iradesini taşıdığı proletaryanın çıkarlarını temsil etmesidir. Proletarya partisi bütün halka önderlik edebilir, çünkü proletarya, ancak bütün insanlığın kurtulmasıyla kendisini nihai olarak kurtarabilir; çünkü bizzat proletaryanın tabiatı, partisinin sorunlara bugünkü ve gelecekteki çıkarlar açısından yaklaşmasını sağlar. Parti halka sonsuz bir sadakatle bağlıdır ve fedakarlık ruhuna sahiptir; demokratik merkeziyetçiliği ve çelik disiplini de buradan gelir. Böyle bir parti olmadan, proletarya diktatörlüğünü sürdürmek ve bütün halkın çıkarlarını temsil etmek olanaksızdır.

Komünist toplumun üst aşamasına gelinmeden önce yarı yolda, proletarya partisinin «bütün halkın partisi» haline geldiği açıklanır ve onun proleter sınıf niteliği reddedilirse ne olur?

Bu, Marks ve Lenin'in proletarya partisi konusundaki öğretileriyle temelden çatışmaz mı?

Bu, proletaryayı ve bütün emekçi halkı örgütsel ve ideo-

lojik bakımdan silahsızlandırmaz mı ve bu, kapitalizmin geri getirilmesine yardım etmekle aynı şey değil midir?

Bu şartlar altında komünist topluma herhangi bir geçişten söz etmek, «arabayı kuzeye sürerken güneye gitmek» demek değil midir?

(20) Son birkaç yıldır bazı kimseler, Lenin'in önderler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki karşılıklı ilişkiler konusundaki birbirinden kopmaz öğretilerini ihlal ettiler ve «kişiye tapmayla mücadele» meselesini ortaya attılar; bu, hatalı ve zararlıdır.

Lenin'in ortaya koyduğu teori şöyledir:

a) Kitleler sınıflara ayrılırlar.

b) Sınıflar, genellikle siyasi partiler tarafından yönetilirler.

c) Siyasi partiler genel bir kural olarak, en sorumlu görevlere seçilen ve önderler olarak adlandırılan, en yetkili, etkili ve tecrübeli üyelerden oluşan oldukça istikrarlı gruplar tarafından yönetilirler.

Lenin'in belirttiği gibi, «bütün bunlar esastır».

Proletarya partisi, devrimde ve mücadelede proletaryanın karargahıdır. Her proletarya partisi, örgütlü ve savaşmaya yetenekli bir öncü haline gelebilmek için, önce demokrasiye dayanan bir merkeziyetçilik uygulamalı ve güçlü bir Marksist-Leninist önderlik kurmalıdır. «Kişiye tapmayla mücadele» meselesini ortaya atmak, aslında önderlerle kitleleri karşı karşıya getirmek, partinin demokratik merkeziyetçiliğe dayalı birleşik önderliğini baltalamak, partinin savaşma gücünü dağıtmak ve saflarını parçalamak demektir.

Lenin, önderlerle kitleleri karşı karşıya getiren hatalı görüşleri eleştirmişti. Bunların, «gülünç derecede saçma ve aptalca» olduğunu söylemişti.

Çin Komünist Partisi, bireyin rolünün abartılmasını hiç bir zaman onaylamamıştır, Parti içinde demokratik merkeziyetçiliği savunmuş ve sebatla uygulamıştır; doğru önderliğin, kitlelerin görüşlerini nasıl toplayacağını bilme-

si gerektiğinde ısrar ederek önderliğin kitlelerle sıkı bağlar içinde olmasını savunmuştur.

Bazı kimseler, sözümona «kişiye tapma» ile gürültülü bir şekilde savaşırken, aslında proletarya partisine ve proletarya diktatörlüğüne kara çalmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Aynı zamanda, bazı kişilerin rolünü son derece abartıyor, bütün hataları başkalarının üzerine atıyor ve her türlü başarıyı kendilerine mal ediyorlar.

Daha da vahimi, bazı kimseler «kişiye tapmayla mücadele» adı altında öteki kardeş Partilerin ve ülkelerin içişlerine kaba bir şekilde karışıyor ve kendi yanlış çizgilerini bu Partilere kabul ettirmek amacıyla öteki kardeş Partileri, önderliklerini değiştirmeye zorluyorlar. Bütün bunlar büyük devlet şovenizmi, tekkecilik ve bölücülük değildir de nedir? Bütün bunlar yıkıcılık değildir de nedir?

Lenin'in önderler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki karşılıklı ilişkiler konusundaki tüm öğretilerini ciddi ve kapsamlı bir şekilde ortaya koymanın zamanı çoktan gelmiş durumdadır.

(21) Sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler yeni türden uluslararası ilişkilerdir. İster büyük ister küçük, ister iktisadi bakımdan çok gelişmiş ister az gelişmiş olsun, sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler, tam eşitlik, toprak bütünlüğüne, egemenliğe ve bağımsızlığa saygı, birbirlerinin içişlerine karışmama ilkeleri temelinde olmalı ve proleter enternasyonalizmine uygun olarak karşılıklı destek ve karşılıklı yardım ilkelerine de dayanmalıdır.

Her sosyalist ülke, kuruluşunda esas olarak kendi gücüne dayanmalıdır.

Her sosyalist ülke kendi somut şartlarına uygun olarak her şeyden önce kendi halkının gayretli çalışmasına ve yeteneklerine dayanmalı, eldeki kaynaklardan tümüyle ve planlı bir şekilde yararlanmalı ve sosyalist inşada bütün gücünü seferber etmelidir. Ancak böylece sosyalizmi etkili bir şekilde kurabilir ve ekonomisini hızla geliştirebilir.

Her sosyalist ülkenin, tüm sosyalist kampın gücüne güç katmasının ve uluslararası proletaryanın devrimci da-

vasına yardım etme gücünü artırmasının biricik yolu işte budur. Dolayısıyla, sosyalist kuruluşta esas olarak kendi gücüne güvenme ilkesini kabul etmek, proleter enternasyonalizmini somut olarak uygulamak demektir.

Yalnızca kendi kısmi çıkarlarından hareket eden herhangi bir sosyalist ülke, tek yanlı olarak, öteki kardeş ülkelerin kendisinin ihtiyaçlarına tabi olmasını talep ederse, kendi deyimiyle «tek başına iş görmek» ve «milliyetçilik»e karşı çıkmak adı altında öteki kardeş ülkelerin kuruluşlarında esas olarak kendi çabalarına dayanma ilkesini uygulamalarını ve bağımsızlık temelinde ekonomilerini geliştirmelerini önlemeye kalkarsa ve hatta öteki kardeş ülkelere iktisadi baskı yapacak kadar ileri giderse, o zaman bunlar düpedüz milli bencilliğin göstergeleri olur. Sosyalist ülkelerin karşılıklı iktisadi yardım, işbirliği ve alışveriş içinde olmaları kesinlikle gereklidir. Böyle bir iktisadi işbirliği, tam eşitlik, karşılıklı yarar ve yoldaşça karşılıklı yardım ilkelerine dayanmalıdır.

Bu temel ilkeleri reddetmek ve «uluslararası işbölümü» ya da «uzmanlaşma» adına kendi isteğini başkalarına dayatmak, kardeş ülkelerin bağımsızlığını ve egemenliğini zedelemek ya da halklarının çıkarlarına zarar vermek, büyük devlet şovenizmidir.

Sosyalist ülkeler arasındaki ilişiklerde, kapitalist ülkeler arasındaki ilişkilere özgü bir uygulama olan, başkalarının sırtından kâr etme uygulamasını izlemek ya da tekelci kapitalist grupların pazarlar ele geçirmek ve kâr koparmak amacıyla kurdukları «iktisadi bütünleşme» ve «ortak pazar» gibi şeyleri, sosyalist ülkeler arasındaki iktisadi işbirliğinde ve karşılıklı yardımda izlemesi gereken örnekler olarak ele alacak kadar ileri gitmek, olacak şey değildir.

(22) 1957 ve 1960 Bildirileri, kardeş ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeleri ortaya koymaktadır. Bunların hepsi de, Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine dayalı dayanışma, karşılıklı destek ve yardım,

bağımsızlık ve eşitlik ve görüşmeler yoluyla anlaşmaya varma ilkeleridir.

SBKP Merkez Komitesinin 30 Mart tarihli mektubunda, komünist hareket içinde «ast» ve «üst» partiler olmadığını, bütün komünist partilerin bağımsız ve eşit olduğunu ve hepsinin, proleter enternasyonalizmi ve karşılıklı yardım temelinde ilişki kurmaları gerektiğini belirttiğine dikkati çekeriz.

Komünistlerin yaptıklarıyla söylediklerinin birbirini tutması, onların iyi niteliklerinden biridir. Kardeş Partiler arasındaki birliği korumanın ve güçlendirmenin tek doğru yolu, proleter enternasyonalizmi ilkesini çiğnemek değil ona gerçekten bağlı kalmaktır, kardeş Partiler arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkeleri baltalamak değil onları gerçekten uygulamaktır. Ve bunu, yalnızca sözde değil, asıl önemli olan uygulamada da ortaya koymaktır.

Kardeş Partiler arasındaki ilişkilerde bağımsızlık ve eşitlik ilkesi kabul ediliyorsa, herhangi bir Partinin kendisini başkalarından üstün görmesine, onların iç işlerine karışmasına ve onlarla olan ilişkilerinde ataerkil tavırlar takınmasına izin verilemez.

Kardeş Partiler arasındaki ilişkilerde «ast»lık ve «üst»lük diye bir şey olmadığı kabul ediliyorsa, bir Partinin kendi programını, kararlarını ve çizgisini öteki kardeş Partilere, uluslararası komünist hareketin «ortak program»ı olarak dayatmasına izin verilemez. Kardeş Partiler arasındaki ilişkilerde görüşmeler yoluyla anlaşmaya varma ilkesi kabul ediliyorsa, «kimin çoğunlukta olduğu» ve «kimin azınlıkta kaldığı»nın üzerinde durmamak, kendi yanlış çizgisini dayatmak için sözümona çoğunluğa sırt dayamamak ve tekkeci, bölücü siyasetler izlememek gerekir.

Kardeş Partiler arasındaki ayrılıkların partilerarası görüşmeler yoluyla giderilmesi gerektiği kabul ediliyorsa, o zaman bir Partinin kendi kongresinde ya da başka Partilerin kongrelerinde, Parti önderlerinin konuşmalarında, alınan kararlarda, bildirilerde vb. öteki kardeş Partilere açıkça ve isim belirterek saldırılmamalı, hele kardeş Par-

tiler arasındaki ideolojik ayrılıklar, devlet ilişkileri alanını kapsayacak şekilde genişletilmemelidir.

Uluslararası komünist hareket içinde ayrılıkların var olduğu günümüz şartlarında, 1957 ve 1960 Bildirilerinde ortaya konan, kardeş Partiler arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkelere sıkıca bağlı kalmanın vurgulanmasının özel önem taşıdığını savunuyoruz.

Kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkiler alanında, Sovyet-Arnavutluk ilişkileri sorunu bugün önem kazanmış durumdadır. Burada sorun, bir kardeş Partiye ve ülkeye karşı takınılacak doğru tavrın ne olduğu ve 1957 ve 1960 Bildirilerinde saptanan, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkelere bağlı kalınıp kalınmayacağı sorunudur. Bunun doğru bir şekilde çözülmesi, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğini korumada önemli bir ilke sorunudur.

Marksist-Leninist kardeş Arnavutluk Emek Partisine nasıl davranılacağı, bir sorundur. Marksizm-Leninizme ihanet eden Yugoslav revizyonist kliğine ne şekilde davranılacağı ise tamamen başka bir sorundur. Bu esastan farklı iki sorun, hiç bir zaman aynı kefeye konulmamalıdır.

Mektubunuzda «SBKP ile Arnavutluk Emek Partisi arasındaki ilişkilerin düzeltilebileceği umudundan vazgeçmediğinizi» belirtiyorsunuz, ama aynı zamanda Arnavut yoldaşlara, kendi deyiminizle «bölücü faaliyetleri»nden dolayı saldırmaya devam ediyorsunuz. Açıkçası bu, kendi içinde çelişkilidir ve Sovyet-Arnavutluk ilişkileri sorununu çözmeye de hiç bir katkıda bulunmaz.

Sovyet-Arnavutluk ilişkilerinde bölücü faaliyetlere girişen kimdir?

Sovyet ve Arnavutluk Partileri arasındaki ideolojik ayrılıkları devlet ilişkilerini kapsayacak kadar genişleten kimdir?

Sovyet ve Arnavutluk Partileri ve iki ülke arasındaki ayrılıkları, düşmanın önünde açığa çıkartan kimdir?

Arnavutluk Partisinin ve devletinin yönetiminde değişiklik yapılmasını açıkça talep eden kimdir?

Bütün dünya bunları biliyor.

SBKP'nin önder yoldaşlarının, Sovyet-Arnavutluk ilişkilerinin böylesine ciddi bir şekilde bozulmasında, kendi sorumluluklarını gerçekten hissetmemeleri mümkün müdür?

Biz, SBKP'nin önder yoldaşlarının, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkelere dikkat edecekleri ve Sovyet-Arnavutluk ilişkilerini düzeltecek etkili bir yol bulmada insiyatifi ele alacakları konusundaki samimi umudumuzu bir kez daha belirtiriz.

Kısacası, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilerin nasıl ele alınacağı sorunu üzerinde ciddiyetle durulmalıdır. Kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkelere sıkı sıkıya bağlı kalmak, emperyalistlerin ve gericilerin yaydıkları «Moskova'nın kuklası» gibisinden iftiraları güçlü bir şekilde çürütecek biricik yoldur.

Proleter enternasyonalizmi, büyük olsun küçük olsun, iktidarda olsun olmasın, ayrımsız bütün Partilerin talebidir. Ancak, daha büyük Partiler ve iktidarda olan Partiler, bu yönde özellikle ağır bir sorumluluk taşımaktadırlar. Geçtiğimiz dönemde sosyalist kamp içinde meydana gelen bir dizi acılı gelişme, yalnızca ilgili kardeş Partilerin çıkarlarına değil, aynı zamanda bu ülkelerdeki halkların da çıkarlarına zarar vermiştir. Bu, büyük ülkelerin ve Partilerin, Lenin'in büyük devlet şovenizmi hatasını asla işlememek öğüdünü akılda tutmaları gereğini ikna edici bir biçimde ortaya koymaktadır.

SBKP'li yoldaşlar mektuplarında, «Sovyetler Birliği Komünist Partisi, ülkemiz halkları ile kardeş Çin halkı ve öteki halklar arasında düşmanlık tohumları ekebilecek tek bir adım atmamıştır ve asla atmayacaktır» diyorlar. Biz burada geriye dönüp geçmişte meydana gelmiş sayısız hoş olmayan olayı sıralamak istemiyoruz; yalnızca, SBKP'li yoldaşların gelecekteki davranışlarında bu açıklamalarına sıkı sıkıya bağlı kalmalarını dileriz.

Son birkaç yıl içinde Parti üyelerimiz ve halkımız, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen il-

kelerin çiğnenmesinden doğan bir dizi vahim olay yüzünden ve bize dayatılan pek çok zorluk ve uğradığımız kayıplar nedeniyle çok büyük sıkıntılar geçirdi. Çin komünistlerinin ve Çin halkının proleter enternasyonalizmi ruhu, ciddi bir sınavdan geçti.

Çin Komünist Partisi, proleter enternasyonalizmine sarsılmaz bir şekilde bağlıdır, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen 1957 ve 1960 Bildirilerinin ilkelerini yüksekte tutar ve savunur ve sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğini korur ve güçlendirir.

(23) Kardeş Partilerin oybirliğiyle onayladığı uluslararası komünist hareketin ortak programını uygulamak için, Marksizm-Leninizmden bir sapma olan oportünizmin her türüne karşı tavizsiz bir mücadele yürütülmelidir.

1957 ve 1960 Bildirileri, revizyonizmin ya da başka bir deyişle sağ oportünizmin, uluslararası komünist hareket içinde esas tehlike olduğunu belirtmektedir. Modern revizyonizm, Yugoslav revizyonizminde ifadesini bulmaktadır.

1960 Bildirisi özellikle şunu belirtmektedir:

«Komünist Partileri, uluslararası oportünizmin Yugoslav türünü, modern revizyonist 'teoriler' in yoğun bir ifadesi olan bu türü oybirliğiyle mahkum etmişlerdir.»

Daha sonra şöyle devam etmektedir:

«Yugoslavya Komünistler Birliği yöneticileri, zamanını doldurmuş olarak niteledikleri Marksizm-Leninizme ihanet ettikten sonra, 1957 Bildirisinin karşısına kendi Leninizm düşmanı revizyonist programlarını çıkardılar; Yugoslavya Komünistler Birliği'ni, uluslararası komünist hareketin bütününe karşı kışkırttılar, ülkelerini sosyalist kamptan kopardılar ve onu ABD'nin ve öteki emperyalistlerin sözde 'yardım'ına bağımlı kıldılar.»

Bildiri şunları da belirtmektedir:

«Yugoslav revizyonistleri, sosyalist kampa ve dünya komünist hareketine karşı yıkıcı bir çalışma yürütüyorlar. Bloklar dışı bir siyaset izlemek adı altında bütün barışsever

güçlerin ve ülkelerin birliğine zarar verecek faaliyetlere girişiyorlar.»

Dolayısıyla Bildiri şu sonuca varmaktadır:

«Yugoslav revizyonist yöneticilerinin daha da teşhir edilmesi ve komünist hareketi ve işçi sınıfı hareketini, Yugoslav revizyonistlerinin Leninizm düşmanı görüşlerinden korumak için yürütülecek aktif mücadele, bugün de Marksist-Leninist partilerin önünde temel bir görev olarak duruyor.»

Burada ortaya konulan sorun, uluslararası komünist hareket için önemli bir ilke sorunudur.

Tito kliği, daha yakınlarda, 1957 ve 1960 Bildirilerine karşı öne sürdüğü revizyonist programında ve Marksizm-Leninizm düşmanı tutumunda direteceğini açıkça ilan etti.

Amerikan emperyalizmi ve onun NATO'lu ortakları, uzun bir süredir, Tito kliğini beslemek için milyonlarca dolar harcamışlardır. «Marksist-Leninist» kılığına bürünen ve «sosyalist ülke» bayrağını sallayan Tito kliği, Amerikan emperyalizminin bir özel müfrezesi gibi çalışarak uluslararası komünist hareketi ve dünya halklarının devrimci davasını baltalamaktadır.

Yugoslavya'nın «belirgin olumlu eğilimler» gösterdiğini, «sosyalist bir ülke» olduğunu ve Tito kliğinin «anti-emperyalist bir güç» olduğunu iddia etmek, tamamen temelsizdir ve gerçeklere aykırıdır.

Bazı kimseler şimdi, Yugoslav revizyonist kliğini, sosyalist topluluğa ve uluslararası komünist saflara almaya çalışıyorlar. Bu, kardeş Partilerin 1960 Toplantısında oybirliğiyle vardıkları anlaşmayı açıkça yırtmaktır. Buna kesinlikle izin verilemez.

Son birkaç yıldır, uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde geniş ölçüde yayılan revizyonist akım ve uluslararası komünist hareketin kazandığı pek çok tecrübe ve çıkardığı dersler, revizyonizmin günümüzde uluslararası komünist hareket içinde esas tehlike olduğu konusunda 1957 ve 1960 Bildirilerinde varılan sonucun doğruluğunu tamamen kanıtlamıştır.

Ne var ki bazı kimseler açıkça, esas tehlikenin revizyonizm değil doğmatizm olduğunu ya da doğmatizmin revizyonizmden daha az tehlikeli olmadığını vb. söylüyorlar. Peki, ilke nerde kaldı?

Kararlı Marksist-Leninistler ve gerçek Marksist-Leninist partiler için ilkeler her şeyin üstünde olmalıdır. Bugün bir şeyi yarın başka bir şeyi onaylayarak, bugün bir şeyi yarın başka bir şeyi savunarak, ilkeleri oyuncak haline getirmemelidirler.

Çin komünistleri, bütün Marksist-Leninistlerle birlikte Marksizm-Leninizmin sağlığını korumak ve 1957 ve 1960 Bildirilerinin ilkeli tutumunu savunmak için modern revizyonizme karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütmeye devam edeceklerdir.

Komünistler, uluslararası komünist hareket içinde esas tehlike olan revizyonizmle savaşırken, dogmatizmle de savaşmalıdırlar.

1957 Bildirisinde belirtildiği gibi proletarya partileri, «Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini, kendi ülkelerinin özel devrim ve inşa pratiğiyle birleştirme ilkesine kararlılıkla bağlı kalmalıdırlar».

Bu, şu anlama gelir:

Bir yandan, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine bağlı kalmak, her zaman gereklidir. Bunu başaramamak, sağ oportünist ve revizyonist hatalara götürür.

Öte yandan her zaman, hareket noktası olarak gerçeği almak, kitlelerle sıkı bağlar içinde olmak, sürekli olarak kitle mücadelelerinin deneylerini özetlemek ve bağımsız bir şekilde, ülkenin şartlarına uygun siyaset ve taktikleri geliştirmek ve uygulamak gerekir. Böyle yapılmazsa, başka bir Komünist Partisinin siyasetleri ve taktikleri mekanik bir biçimde kopya edilirse, başkalarının iradesine körükörüne boyun eğilirse ya da başka bir Komünist Partisinin programı ve kararları, incelenmeden, kendi çizgisi olarak kabul edilirse, o zaman dogmatizm hatalarına düşülür.

Şimdi bazı kimseler, çok önceleri 1957 Bildirisinde onaylanmış olan bu temel ilkeyi çiğniyorlar. «Marksizm-Leni-

nizmi yaratıcı bir şekilde geliştirmek» adı altında, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini bir yana atıyorlar. Dahası, kendi sübjektif varsayımlarından başka hiç bir şeye dayanmayan, gerçeklerden ve kitlelerden kopuk reçetelerini «Evrensel Marksist-Leninist gerçekler» olarak tanımlıyorlar ve başkalarını, bu reçeteleri kayıtsız şartsız kabul etmeye zorluyorlar.

Uluslararası komünist hareket içinde bunca vahim olayın meydana gelmesinin nedeni işte budur.

(24) Uluslararası komünist hareketin deneyinden çıkarılan çok önemli bir ders, devrimin gelişmesinin ve zaferinin, devrimci bir proletarya partisinin varlığına bağlı olduğudur.

Devrimci bir parti zorunludur.

Devrimci teoriye ve Marksizm-Leninizmin devrimci tarzına göre kurulmuş devrimci bir partinin olması zorunludur.

Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini kendi ülkesinin somut devrim pratiğiyle bütünleştirebilen devrimci bir partinin olması zorunludur.

Önderlikle geniş halk kitleleri arasında sıkı bağlar kurabilen devrimci bir partinin olması zorunludur.

Gerçeğe sebatla bağlı kalan, hatalarını düzelten, eleştiri ve özeleştirinin nasıl yapılacağını bilen devrimci bir partinin olması zorunludur.

Yalnızca böyle bir devrimci parti, emperyalizmi ve onun uşaklarını altetmede, millî demokratik devrimde kesin zafer kazanmada ve sosyalist devrimi başarmada proletaryaya ve geniş halk kitlelerine önderlik edebilir.

Eğer bir parti, proleter devrimci bir parti değil de burjuva reformcu bir partiyse;

Eğer Marksist-Leninist parti değil de revizyonist bir partiyse;

Eğer proletaryanın öncüsü olan bir parti değil de burjuvazinin kuyruğuna takılan bir partiyse;

Eğer proletaryanın ve tüm emekçi halkın çıkarlarını

temsil eden bir parti değil de işçi aristokrasisinin çıkarlarını temsil eden bir partiyse;

Eğer enternasyonalist bir parti değil de milliyetçi bir partiyse;

Eğer kendi kafasını kullanarak düşünebilen, ciddi araştırma ve inceleme yoluyla ülkesinin farklı sınıfları içindeki eğilimler konusunda doğru bilgi edinebilen, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini uygulamasını bilen ve onu kendi ülkesinin somut pratiğiyle kaynaştırabilen bir parti değil de başkalarının sözlerini papağan gibi tekrarlayan, yabancı deneyleri tahlil etmeden kopya eden, başka ülkelerde bazı kimselerin salladığı değneğe bakarak bir oraya bir buraya koşan ve Marksist-Leninist ilke dışında her şeyden, revizyonizmden, doğmatizmden oluşan bir yamalı bohça haline gelmiş bir partiyse;

O zaman böyle bir parti, devrimci mücadelede proletaryaya ve kitlelere kesinlikle önderlik edemez, devrimi kesinlikle zafere ulaştıramaz ve proletaryanın yüce tarihî görevini kesinlikle yerine getiremez.

Bu, bütün Marksist-Leninistlerin, bütün sınıf bilincine sahip işçilerin ve dünyanın her yerinde tüm ilerici insanların, üzerinde derinlemesine düşünmeleri gereken bir sorundur.

(25) Uluslararası komünist hareket içinde ortaya çıkan ayrılıklara bakarak, gerçekle yalanı birbirinden ayırdetmek tüm Marksist-Leninistlerin görevidir. Düşmana karşı yürütülen mücadelede, birliğin ortak çıkarları açısından biz daima sorunların Partiler arası görüşmeler yoluyla çözülmesini savunduk ve görüş ayrılıklarının düşmanın önünde açığa vurulmasına karşı çıktık.

SBKP'li yoldaşların bildiği gibi, uluslararası komünist hareket içindeki açık polemikler bazı kardeş Parti yöneticileri tarafından kışkırtılmış ve bize dayatılmıştır.

Açık bir tartışma kışkırtıldığına göre bu tartışma, kardeş Partiler arasındaki eşitlik ve demokrasi temelinde, gerçekler ortaya konularak ikna yoluyla yürütülmelidir.

Bazı Parti yöneticileri, başka kardeş Partilere açıkça

saldırdıklarına ve açık bir tartışmayı kışkırttıklarına göre, kanımızca saldırıya uğrayan kardeş Partilerin onlara açıkça cevap vermelerini önlemek için ne bir neden gösterebilirler ne de buna hakları vardır.

Bazı Parti yöneticileri, başka kardeş Partilere saldıran sayısız makaleler yayınladıklarına göre, neden o Partilerin cevap olarak yayınladıkları makaleleri de kendi basınlarında yayınlamıyorlar?

Çin Komünist Partisi, son zamanlarda akıl almaz saldırılara hedef olmaktadır.

Saldırıda bulunanlar, büyük bir gürültü kopardılar ve gerçekleri gözardı ederek bize karşı birçok suçlama uydurdular. Biz, bize saldıran bu makaleleri ve konuşmaları kendi basınımızda yayınladık.

Basınımızda ayrıca şunlar da tam metin olarak yayınlandı: 12 Aralık 1962 tarihli Yüksek Sovyet toplantısına bir Sovyet yöneticisinin sunduğu rapor; **Pravda** gazetesinin 7 Ocak 1963 tarihli başyazısı; Alman Sosyalist Birlik Partisinin 6. Kongresinde SBKP heyeti başkanının 16 Ocak 1963 tarihli konuşması; **Pravda** gazetesinin 10 Şubat 1963 tarihli başyazısı.

Ayrıca, SBKP Merkez Komitesinin 21 Şubat ve 30 Mart 1963 tarihli iki mektubunun tam metnini de yayınladık.

Kardeş Partilerin bize saldıran bazı makale ve konuşmalarına cevap verdik, ama ötekileri henüz cevaplamadık. Örneğin, SBKP'li yoldaşların birçok makale ve konuşmalarına doğrudan cevap vermedik.

15 Aralık 1962 ve 8 Mart 1963 tarihleri arasında bize saldıranlara cevap olarak yedi makale yazdık. Bu makaleler şunlardı

«Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin, Ortak Düşmanımıza Karşı Koyun!»

«Togliatti Yoldaşla Aramızdaki Görüş Ayrılıkları»

«Leninizm ve Modern Revizyonizm»

«1957 ve 1960 Moskova Bildirileri Temelinde Birleşelim!»

Görüş Ayrılıkları Nereden Kaynaklanıyor? — Thorez ve Öteki Yoldaşlara Bir Cevap»

«Bir Kez Daha Togliatti Yoldaşla Aramızdaki Görüş Ayrılıkları Üzerine — Günümüz Dünyasında Leninizmin Bazı Önemli Sorunları»

«ABD Komünist Partisinin Bildirisi Üzerine Bir Yorum»

30 Mart tarihli mektubunuzun son kısmında, Çin basınını SBKP'ye «asılsız saldırılar» yöneltmekle suçlarken, sanırız yukarıda sözü edilen makaleleri kastediyorsunuz. Bize saldıranlara karşı yayınladığımız cevapları, «saldırılar» olarak nitelemek, gerçekleri tersyüz etmektir.

Bizim makalelerimizi «asılsız» ve çok kötü olarak nitelediğinize göre, öyleyse neden bizim sizin makalelerinizi yayınladığımız gibi siz de bizim bu «asılsız saldırılar» olarak nitelediğiniz yedi makalemizi yayınlamıyor ve Sovyet yoldaşların ve halkının kimin haklı kimin haksız olduğunu kendilerinin düşünmesine ve karar vermesine izin vermiyorsunuz? Sizin de, «asılsız saldırılar» olarak gördüğünüz bu makaleleri madde madde çürütme hakkınız vardır elbette.

Makalelerimizin «asılsız» ve iddialarımızın da doğru olmadığını söylemenize rağmen, Sovyet halkına, bu iddialarımızın gerçekte ne olduğunu açıklamıyorsunuz. Böyle bir uygulama, kardeş Partiler arasındaki sorunların tartışılmasına karşı, gerçeklere ve kitlelere karşı ciddi bir tavır olarak nitelendirilemez.

Kardeş Partiler arasındaki açık tartışmanın sona erdirilebileceğini umuyoruz. Bu, bağımsızlık, eşitlik ve kardeş Partiler arasında görüşmeler yoluyla birliğe varma gibi ilkelere uygun olarak çözülmesi gereken bir sorundur. Uluslararası komünist hareket içinde hiç kimsenin, istediği zaman saldırılara girişmeye, ya da karşı tarafın cevap vermesini önlemek istediği zaman «açık polemiklerin sona erdirilmesi»ni emretmeye hakkı yoktur.

SBKP'li yoldaşların bildiği gibi, kardeş Partiler toplantısının yapılabilmesi için elverişli bir ortam yaratmak amacıyla, kardeş Partilerden yoldaşların bize isim vererek yö-

nelttikleri açık saldırılara açıkça cevap vermeyi, 9 Mart 1963 tarihinden itibaren geçici olarak ertelemeye karar verdik. Açıkça cevap verme hakkımızı saklı tutuyoruz.

9 Mart tarihli mektubumuzda, açık tartışmanın ertelenmesiyle ilgili olarak «iki Partimizin ve ilgili kardeş Partilerin, görüşmelerde bulunmaları ve adil ve herkesce kabul edilebilir bir anlaşmaya varmalarının gerekli» olduğunu belirttik.

* *

Yukarıda açıklananlar, uluslararası komünist hareketin genel çizgisine ve bu çizgiyle ilgili bazı ilke sorunlarına ilişkin görüşlerimizdir. Mektubun başında da belirttiğimiz gibi, görüşlerimizin samimiyetle açıklanmasının, aramızda karşılıklı bir anlayışın doğmasına yol açacağını umuyoruz. Elbette, yoldaşlar, bu görüşlere katılabilirler ya da katılmayabilirler. Ne var ki, kanımızca burada tartışılan sorunlar, uluslararası komünist hareketin üzerinde dikkatle durması ve çözmesi gereken can alıcı sorunlardır. Bütün bunların ve ayrıca mektubunuzda ortaya konulan sorunların, Partilerimiz arasında yapılacak görüşmelerde ve tüm kardeş Partilerin temsilciler toplantısında enine boyuna tartışılacağını umuyoruz.

Ayrıca, Stalin'in eleştirilmesi ve SBKP'nin 20. ve 22. Kongrelerinde ileri sürülen, uluslararası komünist hareketle ilişkin bazı önemli ilke sorunları gibi herkesi ilgilendiren başka sorunlar da vardır. Görüşmelerimizde bu sorunlarla da ilgili olarak samimi bir görüş alışverişinde bulunacağımızı umarız.

Partilerimiz arasında yapılacak görüşmelerle ilgili olarak 9 Mart tarihli mektubumuzda Kruşçev yoldaşın Pekin'e gelmesini önerdik; bu, uygun görülmediği takdirde SBKP Merkez Komitesinden başka bir sorumlu yoldaşın başkanlığında bir heyetin Pekin'e gelmesini ya da bizden bir heyetin Moskova'ya gitmesini önerdik.

30 Mart tarihli mektubunuzda Kruşçev yoldaşın Çin'e gelemeyeceğini belirtmeniz ve Çin'e bir heyet gönderme is-

teğinizden söz etmemeniz nedeniyle, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Moskova'ya bir heyet göndermeyi kararlaştırmıştır.

30 Mart tarihli mektubunuzda Mao Zedung yoldaşı Sovyetler Birliği'ne davet ettiniz. Daha 23 Şubatta Mao Zedung yoldaş, Çin'deki Sovyet Büyükelçisiyle yaptığı konuşmada, şu sırada Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmeye neden hazır olmadığını açıkça belirtmişti. Bunu gayet iyi biliyordunuz.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinden sorumlu bir yoldaş, 9 Mayısta Çin'deki Sovyet Büyükelçisini kabul ederek size Haziran ayı ortalarında Moskova'ya bir heyet göndereceğimizi bildirdi. Daha sonra SBKP Merkez Komitesinin talebine uyarak Partilerimiz arasındaki görüşmelerin 5 Temmuza ertelenmesini kabul ettik.

Çin ve Sovyet Komünist Partileri arasındaki görüşmelerin olumlu sonuçlar vermesini ve bütün ülkelerin komünist ve işçi partileri toplantısını hazırlamaya katkıda bulunmasını içtenlikle dileriz. Bütün ülkelerdeki komünistlerin, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi, kardeş Partilerin oybirliğiyle kabul ettikleri 1957 ve 1960 Bildirileri temelinde birleşmeleri şimdi her zamankinden daha çok gereklidir.

Çin Komünist Partisi, tüm Marksist-Leninist partilerle ve dünyanın tüm devrimci halklarıyla birlikte sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin, ezilen halkların ve milletlerin kurtuluş davasının, emperyalizme karşı ve dünya barışı uğrunda yürütülen savaşın çıkarlarını savunmak amacıyla vargücüyle mücadeleye devam edecektir.

Uluslararası komünist hareket içinde, dostları üzen ve ancak düşmanları sevindiren olayların, gelecekte bir daha tekrarlanmayacağını umarız.

Çin komünistlerinin, tüm Marksist-Leninistlerin, tüm dünya proletaryası ve devrimci halklarının daha da sıkıca birleşeceklerine, her türlü güçlüğün ve engelin üstesinden geleceklerine, emperyalizme karşı ve dünya barışını savun-

mak için yürütülen mücadelede, tüm dünya halklarının devrimci davası ve uluslararası komünizm davası uğruna yürütülen savaşta daha da büyük zaferler kazanacaklarına olan inançları tamdır.

Bütün ülkelerin işçileri, birleşin! Bütün ülkelerin işçileri, ezilen halklar ve milletler birleşin! Ortak düşmanımıza karşı koyun!

Komünist selamlar.

Çin Komünist Partisi
Merkez Komitesi

EK 1

SBKP MERKEZ KOMİTESİNİN ÇKP MERKEZ KOMİTESİNE MEKTUBU

21 Şubat 1963

Çin Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Sevgili yoldaşlar,

Ortak davamızın yüce çıkarlarından hareket eden Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi, size, uluslararası komünist hareketin birliğinin, Marksizm-Leninizm, proleter enternasyonalizmi ve 1957 ve 1960 Moskova Bildirilerinin ilkelerine uygun bir şekilde güçlendirilmesi için ortak çaba sarfedilmesi gereğine ilişkin görüşlerini açıklamak amacıyla, bu mektubu yazmaya karar vermiştir. Sizlere günümüz şartlarında, ,,Marksist-Leninist partilerin, saflarımızın sıklaştırılması ve bütün sosyalist ülkelerin birliğinin güçlendirilmesi mücadelesinden daha önemli bir görevi olmadığı inancıyla yazıyoruz.

Yüce barış ve sosyalizm davasına değer veren herkes son zamanlarda komünist hareket içinde ortaya çıkan durumdan ciddi kaygı duymaktadır. Açık ve gitgide şiddetlenen polemikler, kardeş Partilerin birliğini sarsmakta ve ortak çıkarlarımıza ciddi zararlar vermektedir. Uluslararası komünist hareketin saflarında ortaya çıkan tartışmalar emperyalizme karşı yürütülen başarılı mücadeleyi engellemek-

te, uluslararası alanda sosyalist ülkelerin çabalarını zayıflatmakta ve kardeş Partilerin faaliyetlerini, özellikle ülke içinde karmaşık bir siyasi durumun ortaya çıktığı kapitalist ülkelerdeki kardeş partilerin faaliyetlerini ters bir şekilde etkilemektedir.

Sosyalizm düşmanları, uluslararası komünist hareket içinde ortaya çıkan ayrılıklardan yararlanarak, sosyalist ülkeleri bölmeye, milli kurtuluş hareketini parçalamaya ve kendi durumlarını güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Dünyada oluşan yeni güç dengesi şartlarında, emperyalist saldırganlar, sıkıca birleşmiş sosyalist topluluğu askeri bakımdan yenecek durumda değildirler. Dolayısıyla, onlar bütün umutlarını, birliğimizi bozmaya bağlamışlardır. Ortak düşmanımıza karşı savaşta birliği sağlayamaz ve emperyalizmin karşısında ayrı ayrı hareket edersek bu, yalnızca bizim çabalarımızı zayıflatır ve dolayısıyla, sosyalizm düşmanlarının durumlarını güçlendirir. Olayların komünist hareketi ciddi güçlüklerle karşı karşıya getirecek bir yönde gelişmesine izin vermemek, bugünkü anormal durumu ortadan kaldırmak ve komünist hareketin saflarının birliğini ve sosyalist topluluğun beraberliğini sağlamak için elinden geleni yapmak, Marksist-Leninist partilerin ve hepsinden önce SBKP ve ÇKP gibi en büyük partilerin dolaysız görevidir.

Bugün komünist hareketin yaşadığı güçlüklerin geçici olduğuna ve bunların mutlaka üstesinden gelineceğine tamamen inanıyoruz. Birliğimizi ve beraberliğimizi güçlendirmek için gereken her şeye sahibiz. Bugünkü durumu, dünya sosyalizminin muhtemel tarihi gelişme olanakları açısından değerlendiren herkes, yalnızca şu sonuca varabilir: SBKP, ÇKP ve bütün Marksist-Leninist partileri birleştiren ortak temel noktalar, var olan ayrılıklardan ölçülemeyecek derecede büyüktür ve daha önemlidir. Bizi birbirimize kaynaştıran şey, proletaryanın ve dünyanın tüm emekçi halklarının sınıf çıkarlarının birliği ve yüce Marksist-Leninist öğretidir. Ayrılıklarımız bugün ne kadar ciddi görünürse görünsün, sosyalizmin güçlerinin kapitalizme

karşı verdiği büyük tarihi mücadelede, bizim de sizinle birlikte barikatın aynı safında yer aldığımız unutulamaz.

Biz, bugünkü durumun tüm karmaşıklığının bilincinde olmakla birlikte, var olan ayrılıkların abartılmaması ve katı bir tutum takınılmaması gerektiği inancındayız.

Komünist hareket içinde devam eden tartışmanın nesnel bir tahlili, polemikler sırasında ortaya çıkan ayrılıkların çoğu kez suni olarak abartıldığını ve şiddetlendirildiğini, tartışmalı konuların üstünde gereğinden fazla durulduğunu ortaya koyuyor. Tartışmaların harareti zaman zaman ortaya çıkan sorunların özünün sakin ve ciddi bir şekilde değerlendirilmesini önlemekte ve birliğimizin temelini oluşturan esas noktaları gölgelemektedir.

Marksist-Leninist partiler ortaklaşa, 1957 ve 1960 Moskova Toplantılarının bildirileri gibi program belgeleri hazırladılar; ve bu belgelere duydukları bağlılığı daima vurguluyorlar. Dünya komünist hareketinin kabul ettiği ortak çizgiyi kararlılıkla izleyen SBKP, sosyalizmin ve komünizmin yüce ideallerinin tüm dünyada zafere ulaşması için emperyalizme karşı faal bir mücadele vermektedir. Partimiz, yeni bir dünya savaşını önlemek, barışı ve halkların güvenliğini güçlendirmek için verilen mücadelede elinden gelen gayreti sarfediyor. SBKP ve Sovyet Hükümeti ekonomik, siyasi ve hatta silah yardımı yaparak her yolla milli kurtuluş hareketini destekliyor. Proleter enternasyonalizmine sadık kalan Sovyetler Birliği Komünist Partisi her zaman «Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!» militan sloganına uyuyor. SBKP, dünya sosyalist topluluğunu güçlendirmeye ve onun, tüm tarihi gelişme süreci üzerindeki etkisini artırmaya çalışıyor. Sovyetler Birliği'nin komünizmin inşasında kazandığı başarılar, halkımızın, dünya sosyalizminin güçlendirilmesi, otoritesinin ve çekiciliğinin artırılması davasına yaptığı bir katkıdır.

Çin Komünist Partisi, kendi açısından, 1957 ve 1960 Bildirilerinin görüşlerinin kararlılıkla yanında olduğunu, bu Bildirilerde yer alan sonuç ve önermelere bağlı bulunduğunu, sosyalizmin ve komünizmin tüm dünyada zafer kazan-

ması için emperyalizme karşı mücadele etmeyi esas amacı bildiğini sürekli olarak açıklamıştır.

ÇKP, farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde bir arada yaşamaları siyasetine bağlılığını ısrarla belirtmekte ve Bildiride, yeni bir dünya savaşının önlenmesi olanağı konusunda varılan sonucun doğruluğunu onaylamaktadır. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, komünist partiler ile sosyalist ülkeler arasındaki karşılıklı ilişkileri düzenleyen esas ilkenin hâlâ proleter enternasyonalizmi ilkesi olduğunu kabul etmekte ve «Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!» sloganına bağlılığını açıklamaktadır.

Böylesine önemli sorunlarda ortak tutum alınması, birliği güçlendirmede ve ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmede iyi bir temeldir. Moskova Toplantılarının belgelerine sıkı sıkıya bağlı kalındığı sürece, var olan ayrılıkları şiddetlendirecek hiç bir önemli neden yoktur; çünkü bütün ayrılıklara doğru bir çözüm yolu bulunabilir.

Tabii bu arada, günümüz dünyasındaki gelişmenin ortaya çıkardığı bazı sorunların komünist hareket içinde farklı yaklaşımlarla kavranabileceği ve kavrandığı gerçeği bir yana bırakılmamalıdır. Bu, dünya komünist hareketinin şu ya da bu müfrezesinin içinde faaliyet gösterdiği şartların farklılığıyla açıklanabilir. Ne var ki bu tür görüş ayrılıkları, suni olarak abartılmazsa hiç bir şekilde derin anlaşmazlıklara dönüşmezler; ortak yoldaşça tartışmalarla bunların kolayca üstesinden gelinebilir.

SBKP Merkez Komitesi, bütün bunların ışığı altında, birliğimizi sağlayacak ve bütün kardeş Partiler arasındaki ilişkilerin havasını yumuşatacak acil, somut ve pratik adımlar atılmasının özellikle önemli olduğu görüşündedir. İşte bu düşüncelerden hareket eden SBKP Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Kruşçev yoldaş, Almanya Sosyalist Birlik Partisinin 6. Kongresinde konuşurken, Partimiz adına, komünist partiler arasındaki polemiklere ve Parti içinde, öteki partilerin eleştirilmesine son verilmesini önermiştir. Bilindiği gibi, bu öneri, dünya komünist hareketi içinde geniş bir yankı yapmış ve destek bulmuştur.

SBKP Merkez Komitesi bu mektubu yazarak, ortaya çıkan güçlüklerin üstesinden gelmede yeni bir adım atmak istiyor. Dostluğumuzun ve karşılıklı anlayışımızın güçlendirilmesi açısından, ÇKP Merkez Komitesine, SBKP ve ÇKP temsilcilerinin ikili bir toplantı yapmalarını öneriyoruz. Bu toplantının önemini göz önüne alarak ve toplantının amaçlarına ulaşabilmesi açısından, bu toplantının yüksek düzeyde yapılmasını tercih ederiz. Bu görüşmeler sırasında partilerimizi ilgilendiren bütün önemli sorunları, özellikle mücadelemizin ortak görevlerine ilişkin sorunları madde madde ele almak mümkün olacaktır. Farklı görüşte olduğumuz sorunlara ilişkin olarak tutumlarımızı birbirine yakınlaştıracak tedbirler üzerinde anlaşmaya varılmalıdır. Böyle bir toplantı sizin için uygunsa, yeri ve zamanı ayrıca kararlaştırılabilir.

Önemi herkesçe bilinen SBKP ve ÇKP temsilciler toplantısı, aynı zamanda, Marksist-Leninist partilerin konferansını hazırlamada ve bu konferansın başarılı bir çalışma yapmasının şartı olan uygun bir havanın yaratılmasında da önemli bir rol oynayacaktır.

Öteki kardeş Partilerin pek çoğu gibi SBKP de, oldukça ciddi nedenlerin bulunduğunu göz önüne alarak, konferansın toplanmasını savunmuştur ve şimdi de savunmaktadır. Bizce konferans, ,emperyalizme karşı mücadelenin ortak görevleri ve emperyalizmin saldırgan planları, halkların milli kurtuluş hareketinin daha da geliştirilmesi, dünya sosyalist topluluğunun canlı ve çok yönlü bir şekilde gelişmesi ve tüm dünyada etkisinin artması, komünist hareketin birliğinin güçlendirilmesi konularında yoğunlaşmalıdır. Size gönderdiğimiz 31 Mayıs 1962 tarihli mektubumuzda, bir konferansın toplanması gereğine ilişkin görüşümüzü açıklamıştık ve şimdi bunu yeniden belirtiyoruz. Bu konferansın, Marksist-Leninist partileri daha da canlandırması ve daha büyük bir birlik sağlaması için her şeyi yapmak ortak görevimizdir. Var olan ayrılıkları gidermeyi amaçlayan her türlü girişimi dikkatle incelemeye ve desteklemeye hazırız. Şimdi en gerekli olan şey, ortaya çıkan sorunları

Marksizm-Leninizm temelinde iyi niyetle çözmek ve birliğimizin güçlendirilmesini önleyecek hiç bir eyleme izin vermemektir.

Sevgili yoldaşlar,

Bütün Marksist-Leninist partiler, dünya komünist hareketinin gelişmesinde son derece önemli bir noktaya gelindiğinin farkındadırlar. Aynı safta birlikte ilerlemeye devam mı edeceğiz, yoksa, yalnızca karşılıklı bir yabancılaşmaya yol açacak, sosyalizmin güçlerini zayıflatacak ve dünya komünist hareketinin birliğini baltalayacak bir mücadeleye mi girişeceğiz? Bu bize, Partilerimize ve siyasetimizin doğruluğuna bağlıdır.

Sovyet ve Çin halklarının kardeşçe yaşamalarını sağlamanın tarihi sorumluluğu Partilerimize düşmektedir. SBKP ve ÇKP'nin birliği, sosyalist topluluk ve bütün komünist hareket için son derece önemlidir. İki sistem arasında keskin bir mücadelenin sürdüğü bugünkü şartlarda, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkelerinin kılavuzluğunda, var olan ayrılıkları giderecek cesareti ve gücü kendimizde bulamazsak, gelecek kuşaklar bizi bağışlamayacaktır. Tarih, yeni tipte ilişkiler, halklar arasında dostça ve kardeşçe ilişkiler kurma ve geliştirme ve bütün insanlığa geleceğin sosyalist toplumunun bir örneğini verme yüce görevini, ülkelerini kapitalizmin boyunduruğundan ilk kurtaran müfrezelerine vermiştir. Partilerimiz mevcut durumdan bir çıkış yolu bulmak ve dostluğumuzu engelleyen şeyleri cesaretle ve kararlılıkla süpürüp atmak zorundadırlar. Marksist-Leninistlerin tutabilecekleri ve tutmaları gereken biricik yol budur.

Ortaya çıkan ayrılıkları gidermenin, yalnızca SBKP ve ÇKP'nin çıkarlarına değil, aynı zamanda uluslararası komünist hareketin barış, milli bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm uğruna verdiği mücadelenin temel amaçlarına da uygun olduğuna yürekten inanıyoruz. Yalnızca, mücadelemizin amaçları ve çıkarlarını derinden kavramak ve iyi niyet göstermek gereklidir; o zaman dostluğumuzu ve ulus-

lararası komünist hareketin birliğini güçlendirmemizi ve geliştirmemizi hiç bir şey engelleyemeyecektir.

Komünist selamlar.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Merkez Komitesi

EK 2

ÇKP MERKEZ KOMİTESİNİN SBKP MERKEZ KOMİTESİNE MEKTUBU

9 Mart 1963

Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Sevgili yoldaşlar,

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin 21 Şubat 1963 tarihli mektubunu almış bulunuyor.

Mao Zedung yoldaş, 23 Şubat tarihinde Sovyetler Birliği'nin Çin Büyükelçisi Çervonenko yoldaşı kabul ederek mektubunuz hakkındaki görüşlerimizi kendisine açıklamıştır.

Mektubunuzu sevinçle karşıladık. Mektubunuzda dile getirilen birlik isteğini sevinçle karşıladık. Mektubunuzda, kardeş Partilere karşı normal eşitlik tavrı alınmasını sevinçle karşıladık. Dünya komünist ve işçi partileri temsilcilerinin bir toplantıya çağrılması önerisini kesin olarak onaylamanızı sevinçle karşıladık.

Sosyalist kampın birliğini korumak, uluslararası komünist hareketin birliğini korumak, iki Partimizin ve iki ülkemizin birliğini korumak, Çin Komünist Partisinin tutarlı bir tavrı olmuştur ve bugün de böyledir. Birlik yararına çaba sarfetmekten asla geri durmadık. Birliğin çıkarlarına aykırı her şeyden daima üzüntü duyduk ve bunlara

karşı çıktık. Birliğin çıkarlarına uygun her şeyi daima sevinçle karşıladık ve bunları destekledik.

Günümüzde, uluslararası komünist hareket içinde bir dizi önemli ilke sorununda ciddi ayrılıkların ortaya çıktığı gerçeğini kabul etmeliyiz. Mektubunuzda, bu ayrılıkların «dünya komünist hareketinin şu ya da bu müfrezesinin, içinde faaliyet gösterdiği şartların farklılığı ile açıklanabileceğini» söylüyorsunuz; bizce daha önemli olan etken, Marksizm-Leninizmin nasıl kavrandığı ve ona karşı nasıl bir tavır takınıldığı ve 1957 ve 1960 Moskova Bildirilerinin nasıl kavrandığı ve onlara karşı nasıl bir tavır takınıldığıdır.

Çin Komünist Partisi, kardeş Partiler arasında ilke sorunları konusunda ayrılıklar ortaya çıktığı zaman, kardeş Partilerin birlik isteğinden yola çıkmalarını, doğruyu yanlıştan ayırmak için yoldaşça tartışmalar ve karşılıklı eleştiriler yapmalarını ve Marksizm-Leninizm temelinde birlik hedefine ulaşmalarını daima savunmuştur. Yani, kardeş Partiler arasındaki ayrılıklar, 1957 ve 1960 Moskova Bildirilerinde saptanan ilkelere ve yöntemlere göre, uluslararası komünist hareket içinde ikili ya da çok taraflı görüşmelerde eşit bir temelde yapılan danışmalar yoluyla ya da kardeş Partilerin toplantısında çözülmelidir.

Çin Komünist Partisi, kardeş Partiler arasındaki ayrılıkların düşmanın önünde açıklanmasına her zaman karşı çıkmıştır ve çıkmaktadır. Biz, Parti kongrelerinin toplanması, Parti Merkez Komitelerinin kararlar ve bildiriler yayınlaması, Parti ve devlet yöneticilerinin makalelerinin ve konuşmalarının basılması gibi yöntemlerle tartışmaların alevlendirilmesine ve sorunların karmaşıklaştırılmasına daha da şiddetli bir şekilde karşı çıkıyoruz. Bu tür uygulamaların, düşmanımızı sevindireceğini, kendi saflarımız ve özellikle kapitalist ülkelerdeki kardeş Partiler için zor durumlar yaratacağını çok iyi biliyoruz ve bunu birçok kez belirttik. Olaylar, kaygılarımızın hiç de boşuna olmadığını kanıtlamıştır. Giderek daha çok sayıda kardeş Parti, şimdi bu açık polemiklere son verilmesi isteğini dile

getirmiştir. Bu iyi bir belirtidir. Kardeş Partiler arasındaki açık polemiklere en kısa zamanda son verileceğini hararetle umuyoruz.

Uluslararası komünist hareket, gerçekten tehlikeli bir noktaya varmıştır. Artık kardeş Partiler arasındaki ayrılıkların çözülmesinin zamanı gelmiştir.

Önümüzde, mükemmel bir uluslararası durum, dünya devriminin son derece lehine olan bir durum vardır. Aramızdaki ayrılıkları ortadan kaldırmamak ve birliğimizi güçlendirmemek için hiç bir neden yoktur.

Dünyadaki güçler dengesinde üstünlük, emperyalizm ve uşaklarından yana değil, sosyalizm ve devrimci halklardan yanadır.

Zamanımızın iki büyük tarihi akımı, sosyalizmin güçleri ile Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki milli demokratik devrimlerin güçleri, başında Amerika Birleşik Devletleri'nin başında bulunduğu emperyalizmin gerici hakimiyetine darbeler indiriyor.

Emperyalist devletler arasındaki ve özellikle Amerikan emperyalizmi ile öteki emperyalist devletler arasındaki çelişmeler daha da derinleşiyor ve keskinleşiyor, aralarında yeni çatışmalar ortaya çıkıyor.

Bu durumda, bir bütün olarak proletaryanın uluslararası davasının belirleyici özelliği, başını Amerika Birleşik Devletleri'nin çektiği emperyalizme karşı mücadele, Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen milletlerinin ve halklarının devrimci mücadelelerinin desteklenmesidir.

Bu durumda, sosyalist ülkelerin gücünün daha da artması, milli kurtuluş hareketinin, ezilen halkların devrimci mücadelelerinin, dünya barışını savunma hareketinin daha da gelişmesiyle ve aynı zamanda emperyalist kamp içindeki çelişmelerden sonuna kadar yararlanılarak yeni bir dünya savaşının önlenmesi ve dünya barışının korunması olanağı daha da artacaktır.

Bu durumda, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğinin güçlendirilmesi öncelikle gereklidir. Çekirdeğini Marksist-Leninistlerin birliğinin oluşturdu-

ğu dünya proletaryasının birliğinin güçlendirilmesi, dünya proletaryası ile bütün ezilen milletler ve halklar arasındaki birliğin güçlendirilmesi ve emperyalizme karşı olan tüm dünya halklarının büyük birliğinin güçlendirilmesi, ortak davamızın vazifelerinin güvenceleridir.

1957 ve 1960 Moskova Bildirileri, ortak mücadelemizin ortak çizgisini, yönünü ve siyasetlerini ortaya koymuştur. Bu iki belge, çağımızın niteliği; sosyalist kamp; sosyalist devrimin ve sosyalist inşanın ortak yasaları; emperyalizme karşı mücadele; savaş ve barış; farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde bir arada yaşaması; milli kurtuluş hareketi; kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin görevleri ve taktikleri; günümüzde esas tehlike olan revizyonizme karşı mücadele ve dogmatizme karşı mücadele; Marksizm-Leninizme ihanet eden Yugoslav revizyonizmine karşı mücadelenin sürdürülmesi; kardeş Partiler ve kardeş ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkeler, yani bağımsızlık, eşitlik ve danışma yoluyla birliğin sağlanması; vb. konusunda kesin sonuçlar ortaya koyuyor. Biz Çin komünistleri sözde ve eylemde bu doğru çizgiyi, bu doğru süreci ve bu doğru siyasetleri şaşmadan izledik ve sürdürdük. SBKP'ye mensup yoldaşların da mektuplarında, bu iki program belgesine bağlılıklarını dile getirmelerine çok sevindik.

Marksizm-Leninizm ve 1957 ve 1960 Moskova Bildirileri temelinde, ayrılıkların ortadan kaldırılması ve birliğin güçlendirilmesi, tüm dünya halklarının çıkarlarına, bütün ülkelerin komünistlerinin çıkarlarına, sosyalist kamp halklarının çıkarlarına ve Çin ve Sovyetler Birliği halklarının çıkarlarına uygundur. Tersine, ayrılıklar daha da şiddetlendirilir ve birlik daha da baltalanırsa, yalnızca gelecek kuşaklar değil, bugünkü halk kitleleri de bizi bağışlamayacaklardır.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, ayrılıkların ortadan kaldırılması ve birliğin güçlendirilmesi amacıyla 7 Nisan 1962 tarihinde SBKP Merkez Komitesine bir mektup yazdı. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi bu mektubun-

da, Endonezya Komünist Partisi, Vietnam Emekçiler Partisi, İsveç Komünist Partisi, Büyük Britanya Komünist Partisi, Yeni Zelanda Komünist Partisi tarafından ortaya atılan kardeş Partilerin bir toplantı yapmaları önerisini desteklediğini açıkladı ve ortak kaygılara yol açan sorunları tartışmak üzere bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerinin temsilcilerinin bir toplantıya çağrılmalarını açıkça önerdi. Son mektubunda, SBKP Merkez Komitesinin de komünist ve işçi partilerinin temsilcilerinin bir toplantıya çağrılmasından yana olmasına çok sevindik.

7 Nisan 1962 tarihli mektubumuzda, biz de, kardeş Partilerin toplantısının yapılabilmesi ve başarılı olabilmesi için önceden pek çok engelin üstesinden gelinmesi ve bir hayli ön çalışma yapılması gerektiğini belirttik. Aynı zamanda şu noktaları ileri sürdük:

Birincisi, aralarında anlaşmazlık bulunan kardeş Partiler ve ülkeler, iyi bir ortamın yaratılması kardeş Partilerin toplantısının yapılabilmesi ve başarılı olabilmesi şartlarının hazırlanması için ne kadar küçük olursa olsun, ilişkileri yumuşatacak ve birliği yeniden sağlayacak adımlar atmalıdırlar.

İkincisi, Vietnam Emekçiler Partisinin, açık saldırılara son verilmesi önerisini destekliyoruz.

Üçüncüsü, gerekli durumlarda, bazı kardeş Partiler görüş alışverişinde bulunmak için ikili ya da çok taraflı görüşmeler yapmalıdırlar.

Dördüncüsü, hem Sovyet yoldaşların hem de Arnavut yoldaşların, ayrılıklarını ortadan kaldırmak ve iki Parti ve iki ülke arasında yeniden normal ilişkiler kurmak için birlikte olumlu adımlar atacaklarını içtenlikle umuyoruz. Bu konuda, Sovyet yoldaşların insiyatifi ele almaları gerekli görünmektedir.

Beşincisi, 1957 kardeş Partiler toplantısının kararına göre, SBKP, kardeş Partilere danıştıktan sonra komünist ve işçi partileri temsilcilerinin toplantısının düzenlenmesinden sorumludur.

Bugün, kardeş Partilerin toplantısının başarılı olabil-

mesi için, hâlâ yukarıda açıklanan noktaların önemli olduğu görüşündeyiz.

SBKP Merkez Komitesinin de son mektubunda, kardeş Partilerin toplantısının başarılı olabilmesi için değerli öneriler ileri sürmesine çok sevindik.

«Birliğimizi sağlayacak ve bütün kardeş Partiler arasındaki ilişkilerin havasını yumuşatacak acil, somut ve pratik adımlar atılması özellikle önemlidir» şeklindeki görüşünüze katılıyoruz.

Kardeş Partilerin toplantısının yapılması için uygun bir ortamın yaratılması amacıyla, şimdiye kadar cevap olarak yayınladığımız makalelerin dışında, SBKP'li yoldaşların ve diğer kardeş Partilerin Çin Komünist Partisine ismen yönelttikleri açık saldırılara bundan böyle gazete ve dergilerimizde açık cevaplar vermeyi geçici olarak durdurmaya karar verdik. Kardeş Partiler arasında eşitlik ve karşılıklı ilişkiler ilkesine dayanarak, kardeş Partilerin, Çin Komünist Partisine ad vererek açıkça saldıran bütün sözlerine açık cevaplar verme hakkımızı saklı tuttuğumuzu belirtmeye gerek yoktur. Açık tartışmaların ertelenmesi konusunda, iki Partimizin ve ilgili diğer kardeş Partilerin bazı görüşmeler yapmaları ve herkes için adil ve kabul edilebilir bir anlaşmaya varmaları da gereklidir.

Mektubunuzda yer alan, Çin ve Sovyet Partisi arasında görüşmeler yapılması önerisine sevindik. Bu tür görüşmelerin bütün ülkelerin komünist ve işçi partileri temsilcilerinin toplantısının yapılabilmesi için gerekli bir ön adım olduğu kanısındayız. Mao Zedung yoldaş, Çervonenko yoldaş ile yaptığı görüşmede, Kruşçev yoldaşın Kamboçya'yı ziyaret ederken iki partimiz arasında görüşmeler yapmak ve fikir alışverişinde bulunmak üzere Pekin'e de uğraması yolundaki umudunu dile getirmişti. Eğer bu sizin için uygun değilse, SBKP Merkez Komitesinden başka bir sorumlu yoldaş başkanlığında bir heyet Pekin'e gelebilir ya da biz Moskova'ya bir heyet gönderebiliriz.

«Bu görüşmeler sırasında Partilerimizi ilgilendiren bütün önemli sorunları, özellikle mücadelemizin ortak görev-

lerine ilişkin sorunları madde madde ele almak mümkün olacaktır» şeklindeki görüşünüze katılıyoruz. Çin ve Sovyet Partileri arasında yapılacak görüşmelerde tartışılması gereken sorunların, aynı zamanda bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerinin temsilcilerinin toplantısında da tartışılması gereken sorunlar olduğu kanısındayız. Öncelikle şu sorunlar ele alınmalıdır: Günümüz dünyasında, devrimin strateji ve taktikleri sorunu; emperyalizme karşı çıkma ve dünya barışını savunma sorunu; ezilen milletlerin ve halkların kurtuluş mücadeleleri sorunu; sosyalist kampın gücünü ve birliğini sağlamlaştırma sorunu; uluslararası komünist hareketin birliğini güçlendirme sorunu ve ilgili diğer ortak sorunlar. Bütün bu sorunlar, Marksizm-Leninizmin temel öğretilerine ve 1957 ve 1960 Moskova Bildirilerinde ortaya konan devrimci ilkelere göre, yoldaşça bir tutumla madde madde ve en küçük ayrıntılarına kadar tartışılmalıdır. Görüşmeler yalnızca bir formalite olarak kalmamalı, tersine gerçek bir eşitlik temelinden hareket edilerek yapılmalıdır. Her iki tarafın kabul ettiği konular hemen çözülebilir ve bir anlaşmaya varılabilir. Hemen çözüm getirilemeyen ayrılıklar daha sonra çözülmek üzere bir yana bırakılabilir. Tartışmalarımızı bir toplantıda bitiremezsek, birkaç toplantı daha yapılmasını ya da Partilerimizin daha fazla ikili görüşmeler yapmasını öneriyoruz.

Uluslararası komünist hareketin birliğinin güçlendirilmesi, sosyalist kampın birliğinin güçlendirilmesi ve özellikle iki Partimiz ve iki ülkemiz arasındaki birliğin güçlendirilmesi, Çin ve Sovyetler Birliği halklarının, sosyalist kampın bütün halklarının, bütün ülkelerin komünistlerinin dünyanın bütün ezilen milletlerinin ve halklarının ortak dileğidir. Partilerimize düşen sorumluluğun bilincindeyiz; bu umutları boşa çıkarmamalıyız. Marksizm-Leninizm temelinde, proleter enternasyonalizmi temelinde, 1957 ve 1960 Moskova Bildirileri temelinde birleşelim.

Komünist selamlar.

Çin Komünist Partisi
Merkez Komitesi

EK 3

SBKP MERKEZ KOMİTESİNİN, ÇKP MERKEZ KOMİTESİNE MEKTUBU

30 Mart 1963

Çin Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Sevgili yoldaşlar,

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi, komünist hareketin saflarındaki birliği ve dayanışmayı güçlendirmeyi amaçlayan tedbirlere ilişkin önerilerimizin Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından olumlu karşılanmasından memnunluk duymaktadır. SBKP ve ÇKP temsilcileri arasında bir toplantı yapılmasını kabul etmeniz sevindiricidir. Bu toplantı, kardeş Partiler arasındaki ilişkiler açısından elverişli bir ortam yaratılmasında ve son zamanlarda dünya komünist hareketi içinde ortaya çıkan ayrılıklardan doğan pürüzlerin giderilmesinde önemli bir rol oynaması için yapılıyor. Bu toplantının sonucunda, bugünkü güçlüklerin üstesinden gelecek bir dizi yapıcı tedbirin alınmasının mümkün olacağını ummak isteriz.

ÇKP Merkez Komitesi, mektubunda, N.S.Kruşçev yoldaşı Kamboçya'ya giderken Pekin'i ziyaret etmeye davet ediyor. SBKP Merkez Komitesi ve N.S. Kruşçev yoldaş, bu davete teşekkür ederler. N.S. Kruşçev yoldaş, uluslararası durum ve komünist hareketin acil sorunları konusunda,

görevlerimize ilişkin ortak bir anlayışa varmak ve partilerimiz arasındaki dayanışmayı güçlendirmek amacıyla görüş alışverişinde bulunmak üzere Çin Halk Cumhuriyeti'ni ziyaret etmekten ve Çin Komünist Partisi önderliğiyle buluşmaktan büyük bir sevinç duyardı. Ne var ki N.S. Kruşçev yoldaşın mektubunuzda belirtildiği üzere Kamboçya'ya bir gezi yapması aslında planlanmamıştır. Hepimizin bildiği gibi, 12 Şubat 1963 tarihinde yönetici organlarımızın aldığı bir karara uygun olarak Kamboçya hükümetine şimdiden bildirildiği ve basında da açıklandığı üzere Kamboçya'ya, SSCB Yüksek Sovyet Şurası Başkanı L. İ. Brejnev yoldaş gidecektir. Şimdiye kadar Çin Halk Cumhuriyetini üç kez ziyaret etmiş olan N.S. Kruşçev yoldaş, Çin'i ziyaret etmek ve Çinli yoldaşlarla görüşmek amacıyla nazik davetinize ilerdeki bir tarihte uymayı umut eder.

1957 yılında Moskova'da bulunduğu sırada Mao Zedung yoldaşın, SSCB'de yalnız iki kez bulunduğunu ve yalnızca Moskova ile Leningrad'ı ziyaret ettiğini söylediğini hatırlıyoruz. Kendisi, ülkemizi daha yakından tanıyabilmek amacıyla Sovyetler Birliği'ni bir kez daha ziyaret etmek isteğini dile getirmişti. O sırada, ülkemizi Uzak Doğu sınırlarından batı sınırlarına, kuzey sınırlarından güney sınırlarına kadar gezmek istediğini söylemişti. Mao Zedung yoldaşın bu isteğini memnunlukla karşıladık.

SBKP Merkez Komitesi, 12 Mayıs 1960 tarihinde Mao Zedung yoldaşa bir mektup göndererek, kendisini SSCB'de bir tatil geçirmesi ve Sovyet halkının hayatını daha yakından tanıması için davet etti. Ne yazık ki o sırada Mao Zedung yoldaş davetimizi kabul edemedi. SBKP Merkez Komitesi, Mao Zedung yoldaşın yapacağı bir ziyaretten sevinç duyacaktır. Böyle bir ziyaret için, ülkemizin en iyi mevsimleri olan önümüzdeki ilkbahar ve yaz ayları çok uygun olabilir. Herhangi başka bir zamanda da, Mao Zedung yoldaşı kardeş bir Partinin ve kardeş Çin halkının temsilcisi olarak en iyi şekilde ağırlamaya hazırız. Ülkemizdeki gezisi sırasında Mao Zedung yoldaş elbette yalnız kalmayacaktır. Partimizin yönetiminden yoldaşlar bu gezisinde ken-

disine eşlik edeceklerdir. Bu da çeşitli sorunlarla ilgili görüş alışverişinde bulunmak için iyi bir fırsat olacak ve Mao Zedung yoldaş, Sovyet halkının nasıl çalıştığını, komünizmin inşasında ve Partimizin programının uygulanmasında kazandığı başarıları görebilecektir.

Eğer Mao Zedung yoldaşın bu sıralarda Moskova'yı ziyaret etmesi mümkün değilse, o zaman SBKP ve ÇKP temsilcileri arasında Moskova'da üst düzeyde yapılacak bir toplantı konusundaki görüşlerinizi kabul etmeye hazırız. Kanımızca böyle bir toplantı, eğer tarih sizin için de uygunsa, 15 Mayıs 1963'de yapılabilir.

ÇKP ve SBKP temsilcileri arasında yapılacak toplantıyı, Çinli yoldaşların da bizim gibi «bütün ülkelerin komünist ve işçi partileri temsilcilerinin toplantısını hazırlamada gerekli bir adım» olarak görmeleri bizi çok sevindirdi. Gerçekten de, bu toplantı, eşitlik ilkesini çiğnemeksizin ve öteki kardeş Partilerin çıkarlarına zarar vermeksizin, bütün ülkelerin komünist ve işçi partileri temsilcilerinin toplantısının hazırlanmasını ve yapılmasını kolaylaştırmalıdır. Böyle bir toplantı yapılmadan ve basındaki açık polemiklere ve Parti içinde öteki kardeş Partilerin eleştirilmesine son verilmeden, temsilciler toplantısı için hazırlanmak ve bu toplantının esas amacını gerçekleştirmek, yani uluslararası komünist hareketin birliğini güçlendirmek zor olacaktır. İşte tam bu nedenle SBKP Merkez Komitesi, bir yandan 1962 yılının başından beri Vietnamlı, Endonezyalı, İngiliz, İsveçli ve öteki yoldaşların bütün ülkelerin kardeş Partilerinin toplantıya çağırılmasına ilişkin önerilerini kabul ederken, diğer yandan da dünya komünist toplantısının yapılabilmesi için elverişli bir ortam yaratacak bu gibi önlemlerin alınması gereğini vurguladı.

SBKP Merkez Komitesi 22 Şubat 1962 tarihli mektubunda, «farklı görüşlere sahip olduğumuz sorunlara ilişkin gereksiz tartışmaların durdurulması ve ayrılıklarımızı yumuşatmaktan çok ağırlaştıracak açık demeçlere son verilmesi» için ısrar etti. ÇKP Merkez Komitesine 31 Mayıs 1962'de yazdığımız mektupta şöyle dedik: «Sizin de çok iyi bildi-

ğiniz gibi, Partimiz, dünya komünist hareketinin can alıcı sorunlarının öteden beri ortaklaşa tartışılmasını savunmuştur ve bugün de savunmaktadır. Kardeş Partilerin 1957 ve 1960 Toplantılarına önayak olan, SBKP Merkez Komitesiydi. Her iki toplantı da, uluslararası durumda meydana gelen ciddi değişiklikler ve komünist hareket içinde bunlara uygun taktiklerin geliştirilmesiyle ilgiliydi. Şimdi de, tüm kardeş Partilerin toplantısının yapılması önerisini tamamen destekliyoruz.»

Kardeş Partilerin, uluslararası alanda beliren yeni olguları ve kendilerinin hareketimizin ortak kararlarını gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerini eksiksiz ve derinlemesine tahlil edebilmelerinin, böyle bir toplantıya hazırlanmada yararlı olacağı kanısındaydık. SBKP Merkez Komitesi, bu toplantının, görüş ayrılıklarını körüklemek yerine onların üstesinden gelmek için mümkün olan her şeyi yapması gerektiği konusunda, bütün komünistlerin gayet iyi anlayabileceği bir duyarlılık gösterdi.

Birçok kardeş Partinin yöneticisi, son zamanlarda yayınladıkları bildirilerde haklı olarak, bu toplantıdan önce, komünist hareket içinde normal bir durumun yaratılması için birtakım adımların atılması ve görüş ayrılıklarının, yoldaşça parti tartışmalarının izin verdiği sınırlar içinde tutulması gerektiği konusunda bizimle aynı görüşü dile getiriyorlar. Mektubunuzdan anlaşıldığı gibi, artık bunu siz de kabul ediyorsunuz; önümüzdeki toplantının hazırlanması için bazı ilerlemeler kaydedildiği söylenebilir.

Partilerimiz, bütün kardeş Partileri ilgilendiren sorunları tartıştığında, bu tartışmanın ancak bir başlangıç niteliği taşıyabileceğini belirtmeye gerek yoktur. 1957 ve 1960 Toplantıları, uluslararası komünist hareketin siyasetinin daha da geliştirilmesinin, ancak bütün kardeş Partilerin bu işe hep birlikte katılmasıyla ve ancak onun ayrılmaz parçaları olan bütün müfrezelerinin geniş deneylerine gereken önemin verilmesiyle başarılabileceğini göstermiştir.

SBKP ve ÇKP temsilcilerinin toplantısında tartışılabile-

cek sorunlara ilişkin görüşlerinizi dikkatle inceledik. Bunlar önemli sorunlardır ve bunları tartışmaya hazırız.

Biz de bu mektubumuzda, kardeş Partilerin dikkatlerinin ve onların ortak davamız için yürüttükleri mücadelenin yoğunlaştığı bazı ilke sorunları üzerinde durmak isteriz. Burada, bu sorunlarla ilgili görüşlerimizi geniş bir şekilde ele almak niyetinde değiliz elbette. Yalnızca, uluslararası alanda ve kardeş Partilerle ilişkilerimizde siyasetimize yön veren en önemli şeyleri belirtmek istiyoruz.

Açıkladığımız bu görüşlerin, ikili toplantıda görüş alışverişinde bulunulmasını gerektiren sorunların alanını belirlemede yardımcı olacağını, bugünkü ayrılıkların üstesinden gelmeye katkıda bulunacağını umuyoruz. Bundan amacımız, tüm dünya komünist hareketinin ideolojik tutumunu ve onun, 1957 ve 1960 Bildirilerinde dile getirildiği biçimiyle, genel çizgisini kesinlikle ve tutarlılıkla yüksekte tutma kararlılığımızı bir kez daha vurgulamaktır.

1960 Bildirisinin kabul edilmesinden bu yana geçen süre içinde, deneyler, bu Bildirinin esas hükümlerinden hiç birinin geçerliliğini ortadan kaldırmadığı gibi, tersine dünya komünist hareketinin, günümüz deneyinin genelleştirilmesi ve Marksizm-Leninizmin yaratıcı bir şekilde geliştirilmesiyle ortaklaşa belirlenen yolunun doğruluğunu tamamen kanıtlamıştır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, esas içeriği kapitalizmden sosyalizme geçiş olan, Büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle başlayan çağımızın, birbirine karşıt iki toplumsal sistem arasındaki mücadele çağı, sosyalist devrimler ve milli kurtuluş devrimleri çağı, emperyalizmin çöktüğü, sömürgeci düzenin ortadan kalktığı çağ, daha çok milletin sosyalizme geçtiği, sosyalizmin ve komünizmin dünya çapında zafer kazandığı bir çağ olduğu noktasından hareket etmektedir.

Dünyada ortaya çıkan durum, uluslararası alanda hareketimiz için yeni olanaklar sağlayan sınıf güçlerinin gelişmesindeki değişiklikler, dünya komünist hareketi için

bir genel çizginin, bugünkü aşamada temel görevlerimize uygun bir genel çizginin saptanmasını gerekli kılmıştır.

İkinci Dünya Savaşından sonra bazı Avrupa ülkeleri sosyalizm yoluna girdiler, Çin'de ve öteki Asya ülkelerinde sosyalist devrim zafer kazandı ve bir dünya sosyalist sistemi oluştu. Yeni sistem, halk demokrasisiyle yönetilen ülkelerde güç kazandı ve sosyalizm yolunda yürüyen ülkelerde hızlı bir iktisadi, siyasi ve kültürel gelişme sağlayabildi. Sosyalist topluluk, siyasi ve askeri bakımdan sıkıca birleşti. Sovyetler Birliği'nin ve öteki kardeş ülkelerin elde ettiği başarılar sayesinde, dünyadaki güçler dengesi gözle görülür biçimde emperyalizmin aleyhine ve sosyalizmin lehine değişti. Amerika'nın atom ve hidrojen silahlarındaki tekelinin sona ermesi ve Sovyetler Birliği'nin güçlü bir savaş potansiyeli yaratması, bu yönde önemli bir rol oynadı.

Dünya sosyalist sisteminin oluşması, uluslararası işçi sınıfının ve tüm emekçi halkların tarihî bir başarısıdır. Bu başarı, insanlığın düşlerindeki yeni toplumun hayata geçirilmesidir. Sosyalist ülkelerde üretimin artması, bilim ve mühendislik alanında kazanılan büyük başarılar, sosyalist topluluğa, sosyalizmin kazançlarını güvence altına alan, aynı zamanda dünya halkları için barışın ve güvenliğin sağlam bir dayanağını oluşturan bir iktisadi ve askeri güç kazandırdı. Güçler dengesinde meydana gelen köklü değişiklik, aynı zamanda kapitalizmin genel buhranının daha da derinleşmesine ve onun tüm çelişmelerinin keskinleşmesine bağlıdır. İkinci Dünya Savaşından sonra, emperyalist kamp içindeki güç dengesinde bir değişiklik oldu. Emperyalizmin iktisadi merkezinden sonra, siyasi ve askeri merkezi de Avrupa'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne kaydı. ABD'nin tekelci burjuvazisi, uluslararası gericiliğin kalesi oldu ve kapitalizmin kurtarıcısı rolünü üstlendi. Amerikan emperyalistleri artık bir uluslararası jandarma görevini yerine getiriyorlar. Askeri bloklar siyasetini uygulayan Amerikan emperyalistleri, öteki kapitalist devletleri hakimiyetleri altına almaya çalışıyorlar. Ama bu, Fransa, Batı Almanya, Japonya ve diğer büyük kapitalist devletlerde, Birleşik

Amerika'ya karşı muhalefet yaratıyor. Dünya savaşından zarar gören kapitalist ülkelerin ekonomilerinin düzelmesi ve Birleşik Amerika'dan daha hızlı gelişmeleri, pek çok Avrupa ülkesinin, kendisini Amerikan tahakkümünden kurtarma isteğini artırıyor. Bütün bunlar, var olan emperyalist rekabet ve çatışma merkezlerinin durumunu kötüleştiriyor, yeni merkezler yaratıyor ve bir bütün olarak kapitalist sistemi zayıflatıyor.

Emperyalizmin halk düşmanı ve zorba tabiatı değişmemiştir. Ne var ki, dünya sosyalist sisteminin oluşması ve onun iktisadi ve askeri gücünün artmasıyla, emperyalizmin, tarihî gelişme sürecini etkileme gücü gözle görülür biçimde azalırken, sosyalist ülkelere, dünya devrimci hareketine ve milli kurtuluş hareketine karşı yürüttüğü mücadelenin biçimleri ve yöntemleri de değişmiştir. Emperyalistler, sosyalizmin güçlerinin ve milli kurtuluş hareketinin çığ gibi büyümesinden korkuyor, güçlerini birleştirip sömürücü amaçları için yürüttükleri mücadeleyi sürdürmek üzere hummalı çabalara girişiyor ve her yerde sosyalist ülkelerin ve milli kurtuluş hareketinin durumunu sarsmaya ve onların etkisini zayıflatmaya çalışıyorlar. Çağımızda insan toplumunun tarihî gelişmesinin esas içeriğinin ve başlıca akımlarının, artık emperyalizm tarafından değil, dünya sosyalist sistemi ve toplumun sosyalist çizgilerde yeniden örgütlenmesi uğruna emperyalizme karşı mücadele eden tüm ilerici güçler tarafından belirlendiği, apaçık ortadadır. Kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çelişme, çağımızın baş çelişmesidir. Barışın, demokrasinin ve sosyalizmin kaderi, iki dünya sistemi arasındaki mücadelenin sonucuna tayin edici bir derecede bağlıdır. Dünya sahnesindeki güçler dengesi de durmadan sosyalizmin yararına değişmektedir.

Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının milli ve toplumsal kurtuluş mücadelesi ve bu alanda şimdiye kadar kazanılan başarılar; kapitalist ülkelerde işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın tekellere, sömürüye karşı ve toplumsal ilerlemenin çıkarları uğruna yürüttüğü büyüyen mücadele, insanlığın tarihî gelişmesinin kaderi açısından son derece ö-

nemlidir. Sosyalist devrimler, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı milli kurtuluş devrimleri, demokratik halk devrimleri, yaygın köylü hareketleri, kitlelerin faşist rejimleri ve öteki zorbalık rejimlerini yıkma mücadelesi, milli zulme karşı genel demokratik hareketler: Bunların hepsi, çağımızda kapitalizmi zayıflatmakta ve yıkmakta olan tek bir dünya devrimci ırmağında birleşmektedir.

Dünya komünist hareketi, yeni şartlara uygun bir siyaset saptarken, eşi görülmemiş yıkıcı güce sahip termonükleer silahların ortaya çıkmasıyla, askeri-teknik savaş araçlarındaki köklü nitelik değişimi gibi böylesine önemli bir olguyu da ciddi bir şekilde hesaba katmadan edemez. Silahsızlanma gerçekleşinceye kadar sosyalist topluluk, emperyalizmin silahlı kuvvetlerine karşı her zaman üstün bir durumda olmalıdır. Emperyalistlerin, insanlığın kapitalizm yoluyla mı yoksa sosyalizm yoluyla mı gelişeceğini silah zoruyla belirlemek amacıyla bir savaşa girişmeleri halinde bunun son savaş olacağını, emperyalizmin kökünün nihai olarak kazınacağı bir savaş olacağını unutmalarına asla izin vermeyeceğiz.

Günümüz şartlarında, tüm barış ve sosyalizm savunucularının görevi, sosyalizmin zaferi için var olan elverişli olanakları sonuna kadar kullanmak ve emperyalizmin bir dünya savaşı başlatmasına izin vermemektir.

Dünya sahnesindeki sınıf güçlerinin saflaşmasının doğru tahlili ve Moskova Toplantılarında geliştirilen doğru Marksist-Leninist siyaset, kardeş Partilerin dünya sosyalist sistemini geliştirmede büyük başarılar kazanmalarını sağladı ve kapitalist ülkelerdeki devrimci sınıf mücadelesinin ve milli kurtuluş hareketinin büyümesini kolaylaştırdı.

Sosyalist sistemin, dünyanın gelişme süreci üzerinde gittikçe artan bir etkisi vardır. Bugün, tüm dünya devrimci süreci, sosyalist ülkelerdeki yeni hayatın sağladığı büyük örneğin doğrudan etkisi altında gelişmektedir. Komünizmin ilkeleri, geniş kitlelerin akıllarında ve yüreklerinde ne kadar başarılı bir şekilde yer ederse, sosyalizm ve komünizmin inşasındaki başarılarımız da o kadar büyük ve

belirgin olacaktır. Dolayısıyla, şurası açıktır ki, tüm dünyada sosyalizmin zaferini yakınlaştırmak isteyen herkes, öncelikle büyük sosyalist topluluğu ve onun iktisadi gücünü pekiştirmek için çalışmalı, halkının hayat düzeyini yükseltmenin yollarını aramalı, bilimi, mühendisliği ve kültürü geliştirmeli, birliğini ve dayanışmasını sağlamlaştırmalı, uluslararası otoritesini artırmalıdır. 1960 Moskova Toplantısı Bildirisi, sosyalist ülkelerin Marksist-Leninist partilerini ve halklarını, sosyalizmin ve komünizmin başarıyla inşasında uluslararası işçi sınıfı hareketine karşı sorumlu tutmaktadır.

Kardeş Partiler ve ülkelerimiz halkları, dünya sosyalist sistemini durup dinlenmeden güçlendirerek günümüzün temel sorunlarının barışın, demokrasinin ve sosyalizmin yararına çözülmesi için uluslararası işçi sınıfının, tüm emekçi halkın, tüm kurtuluş hareketinin mücadelesinin yüce davasına katkıda bulunuyorlar.

Bugün dünyadaki güçler dengesi, bütün barışsever güçlerle birlikte sosyalist ülkelere, tarihte ilk kez yeni bir dünya savaşının önlenmesini ve halkların barış ve güvenliğinin sağlanmasını, tamamen gerçekleştirilebilecek bir görev olarak ele alma olanağını sağlamıştır.

1960 Bildirisinin kabul edilmesinden bu yana geçen yıllar, bu tezin doğruluğunu tümüyle kanıtlamıştır. Saldırgan güçlerin insanlığı yıkıcı bir termo-nükleer savaşın uçurumuna sürükleme çabalarının yenilgiye uğraması, sosyalist ülkelerin gücünün artmasının ve onların kararlılıkla izledikleri, yüz milyonlarca insan tarafından giderek daha fazla benimsenen ve destek bulan ve emperyalist saldırı ve savaş siyasetine karşı üstünlük sağlayan barışsever dış siyasetlerinin güçlenmesinin önemli bir sonucudur.

Mevzi üstüne mevzi kaybeden emperyalizmin, her yola başvurarak halklar üzerindeki hakimiyetini sürdürmeye ve kaybettiği mevzileri yeniden ele geçirmeye çabaladığı konusunda hiç bir Marksistin kuşkusu yoktur. Günümüzde uluslararası emperyalistlerin şimdiye kadar tezgahladıkları en alçakça tertip, sosyalist ülkelere ve dünya kurtuluş

hareketine yönelmiştir. Elbette emperyalistlerin yeni bir dünya savaşını başlatmaya çabalamayacakları konusunda hiç bir güvence yoktur. Komünistler bu tehlikeyi açıkça görmelidirler.

Ancak günümüz şartlarında saldırganın durumu, İkinci Dünya Savaşı öncesindeki durumundan kökten farklıdır; hele Birinci Dünya Savaşı öncesindeki durumundan iyice farklıdır. Geçmişte savaşlar genellikle, bazı kapitalist ülkelerin bazı başka kapitalist ülkeleri altetmesiyle son bulurdu; ancak yenilgiye uğrayan yaşamaya devam eder, kısa bir süre sonra yeniden güçlenir, hatta özel olarak Almanya örneğinde olduğu gibi yeniden saldırıya girişebileceğini kanıtlardı. Termo-nükleer savaş artık hiç bir saldırgana böyle bir olanak tanımıyor ve emperyalistler bunu kabullenmek zorundalar. Misillemeyle karşılaşacakları ve savaşın kendilerine pahalıya mal olacağı korkusu, onları yeni bir dünya savaşına girişmekten alıkoyuyor. Sosyalist topluluk öylesine güçlenmiştir ki, emperyalizm artık kendi şartlarını halklara dayatamıyor ve iradesini eskisi gibi zorla kabul ettiremiyor. Bu, uluslararası işçi sınıfının ve tüm ülke halklarının tarihi bir kazancıdır.

Emperyalizm, yağmacı tabiatı gereği, uluslararası alandaki çelişmeleri savaş yoluyla çözme isteğinin önüne geçemiyor. Ama öte yandan emperyalizm, kendisini de yok olma tehlikesine atmayı göze almadan, termo-nükleer bir dünya savaşını başlatamaz.

Emperyalizmin insanlığı tehdit ettiği böyle bir dünya savaşı, mutlaka kaçınılmaz değildir. Güçler dengesinin giderek sosyalizmin lehine ve emperyalizmin aleyhine değişmesiyle ve barışçı güçlerin giderek savaşçı güçlere üstün gelmesiyle, sosyalizm dünyada kesin zafer kazanmadan da, kapitalizm dünyanın bazı yerlerinde varlığını sürdürürken de, bir dünya savaşı olasılığının toplum hayatından sökülüp atılması gerçekten mümkün olacaktır.

Elbette böyle bir savaşı önlemek için, sosyalist sistemi alabildiğine güçlendirmeye devam etmek, uluslararası işçi sınıfının ve milli kurtuluş hareketinin tüm güçlerini birleş-

tirmek, tüm demokratik güçleri birleştirmek gereklidir. Sosyalizmin ve barışın çıkarlarını her şeyin üzerinde tutanlar, dünya gericiliğinin canice planlarını boşa çıkarmak ve onun termo-nükleer bir savaşa girişmesini ve bu savaşla yüz milyonlarca insanı ölüme sürüklemesini önlemek için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Termo-nükleer bir savaşın tüm insanlık ve sosyalizm davası için yol açacağı kaçınılmaz sonuçların ciddi bir şekilde değerlendirilmesi, Marksist-Leninistler olarak dünyada yeni bir çatışmayı önlemek üzere elimizden geleni yapmamızı zorunlu kılıyor.

SBKP Merkez Komitesi, 1960 Bildirisinin şu tezine sıkı sıkıya bağlıdır: «İki ayrı sisteme bölünmüş bir dünyada, uluslararası ilişkilerde geçerli tek doğru ve mantıklı ilke farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde bir arada yaşaması ilkesidir. V. İ. Lenin tarafından öne sürülen bu ilke, 1957 Moskova Bildirisi ve Barış Manifestosunda, SBKP'nin 20. ve 21. Kongrelerinde ve öteki komünist ve işçi partilerinin belgelerinde daha da geliştirilmiştir.»

Yüce Lenin'in emperyalizme karşı amansız bir mücadele ruhuyla eğittiği Partimiz, O'nun can çekişen kapitalizmin insanlığın başına hâlâ görülmedik felaketler açabileceği konusundaki uyarısını akıldan çıkarmıyor. Sovyetler Birliği bu temelden hareket ederek ekonomisini ve savunmasını geliştirmek için her şeyi yapıyor, silahlı gücünü artırıyor ve silahlı kuvvetlerini sürekli hazır durumda bulunduruyor. Ne var ki biz, ülkemizin artan gücünü, kimseyi tehdit etmek ya da savaş ihtiraslarını körüklemek için değil, barışı sağlamlaştırmak, yeni bir dünya savaşını önlemek, ülkemizi ve öteki sosyalist ülkeleri savunmak için kullandık ve kullanacağız.

Barış içinde bir arada yaşama siyaseti bütün halkların can alıcı çıkarlarıyla uyum içindedir; sosyalizmin mevzilerini güçlendirmeye hizmet eder; sosyalist ülkelerin uluslararası etkinliğine katkıda bulunur ve komünistlerin otoritesini ve etkisini güçlendirir.

Barış içinde bir arada yaşama ilkesi, sosyalist ideoloji

ile burjuva ideolojisi arasında bir uzlaşma anlamına gelmez. Böyle bir siyaset, Marksizm-Leninizmin terk edilmesi ve sosyalizmin inşasının engellenmesi demektir. Burjuva ideolojisi, emperyalizmin, komünist hareketin ve işçi sınıfı hareketinin saflarına sızdırmaya çalıştığı bir çeşit Truva Atıdır. Farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde bir arada yaşaması şunları öngörür: İki toplumsal sistem arasında uzlaşmaz bir ideolojik, siyasal ve ekonomik mücadele; kapitalist sisteme bağlı ülkelerde, halklar gerekli gördüğü takdirde silahlı mücadele de dahil olmak üzere, emekçi halkın sınıf mücadelesi; sömürge ve bağımlı ülkeler halklarının milli kurtuluş hareketinin durmadan geliştirilmesi.

Gerçekler, bir dünya savaşını önleme çabalarının, dünya komünist hareketinin ve milli kurtuluş hareketlerinin güçlerini hiç bir şekilde zayıflatmadığını, tersine en geniş kitlelerin komünistlerle birleşmesini sağladığını gösteriyor. İşte Küba'daki sosyalist devrim, Cezayir halkının ve kırkı aşkın ülkenin milli bağımsızlığa kavuşmaları, kardeş Partilerin güçlenip büyümeleri, dünya komünist hareketinin etkinliğinin artması, hep farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde bir arada yaşadıkları şartlarda gerçekleşmiştir.

Barış içinde bir arada yaşama ilkesinin şartlarından yararlanan sosyalist ülkeler, kapitalizmle iktisadî yarış alanında giderek artan zaferler kazanıyorlar. Hasımlarımız, bize karşı yürüttükleri yarışmayı kazanmanın kendileri için çok zor olduğunu anlıyorlar. Onlar, sosyalist ülkelerin hızlı ekonomik gelişmesine ayak uyduramıyorlar. Sosyalist ülkeler örneğinin, kapitalizmin boyunduruğu altındaki halklar için çekiciliği karşısında onlar güçsüzdürler.

Sosyalist ülkeler topluluğunun ekonomisi geliştikçe, kapitalizme kıyasla sosyalizmin yararları ve üstünlüğü ve bu sistemde emekçi halkın daha çok maddi ve manevi zenginlikler elde etme olanakları, kendini gittikçe daha canlı bir biçimde ortaya koyacaktır. Sosyalist ülkelerde hayat

düzeyinin yükselmesi, bütün kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı için büyük bir mıknatıstır. Sosyalist ülkeler topluluğunun başarıları, kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesini genişletmede ve işçi sınıfının kapitalizme karşı zafer kazanmasını sağlamada devrimcileştirici bir etken ve bir çeşit katalizör oluşturacaktır.

Sosyalizm yoluna girmiş olan halklara, değişik düzeylerde eski ekonomiler ve kültürler miras kalır. Buna rağmen, Sovyetler Birliği ve halk demokrasileri örneğinde görüldüğü gibi, sosyalizm büyük üretici güçleri harekete geçirir. Sovyetler Birliği daha şimdiden, ekonomik gelişme bakımından Avrupa'nın önde gelen kapitalist ülkelerini geride bırakmış ve dünyada ikinci sırayı almıştır. Dünyada ilk sırayı alacağı günler de uzak değildir. Öteki sosyalist ülkeler de aynı şekilde büyük başarılar kazandılar. Sosyalist sistem tabiatı gereği o kadar ilericidir ki, halkların kendi geriliklerini hızla altetmelerini, daha gelişmiş ülkelere yetişmelerini ve onlarla aynı safta ilerleyerek komünizmin inşası için savaşmalarını sağlar.

Bütün bunlar halklara, bugünkü tarihi gelişme düzeyleri ne olursa olsun, sosyalizm yoluna koyulabilecekleri ve başarılar elde edebilecekleri konusunda güven vererek onları esinlendirir. Halkların yeni bir hayata doğru ilerlemesi, sosyalist inşa uygulamalarının hem erdemlerini hem yetersizliklerini göz önünde bulundurarak, dünyada sosyalizmi inşa deneyinden en iyi olanını seçme olanağına sahip olmalarıyla kolaylaşıyor.

Sosyalist ülkelerin üretici güçleri ne kadar hızlı gelişirse, ekonomik güçleri de o kadar artacak ve barışın ve sosyalizmin toptan zaferinin yararına olan bütün tarihi gelişmenin hızı ve yönü üzerinde sosyalist topluluğun etkisi o kadar güçlü olacaktır.

Partimiz, çağımızda gittikçe daha çok ülkenin sosyalizmi benimsemesi için uluslararası ve ülke içi şartların uygun olduğu tezinden hareket ediyor. Bu, gelişmiş kapitalist ülkeler için olduğu kadar milli bağımsızlıklarını yeni kazanmış ülkeler için de geçerlidir.

Dünya devrimci süreci, daha da geniş ölçüde bütün kıtaları kucaklayarak gelişmektedir. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı mücadelesi ile milli kurtuluş hareketi birbirine sıkı sıkıya bağlıdır ve birbirine destek olur. Toplumsal gelişme sürecinin yarattığı durum sonucu, devrimci mücadele, hangi ülkede olursa olsun, esas ortak düşmana, yani emperyalizme ve tekelci burjuvaziye yönelmektedir.

Dünyadaki bütün Marksist-Leninist partilerin ortak bir nihai amacı vardır. Bu amaç, işçilerin ve emekçi köylülerin iktidarı ele geçirmek için verdikleri mücadelede bütün güçleri harekete geçirmek, sosyalizmi ve komünizmi inşa etmektir. Her komünist partisi, mücadelesinin taktik siyasetini belirlerken, tüm dünya komünist hareketinin deneyini dikkate almalı ve bir bütün olarak hareketimizin çıkarlarını, amaçlarını, ortaya koyduğu görevleri ve bugünkü genel çizgisini göz önünde tutmalıdır.

Ancak bu arada, her ülkede sosyalizm için verilecek mücadelenin biçim ve yöntemlerinin oluşturulması, o ülkenin işçi sınıfının ve onun komünist öncüsünün kendi iç meselesidir. Üyelerinin sayısı, deneyi ve yetkisi ne olursa olsun, hiç bir kardeş Parti, başka ülkelerde yürütülen devrimci mücadelenin taktiklerini, biçimlerini ve yöntemlerini belirleyemez. Devrim, kitlelerin kendi davasıdır. Mevcut durumun doğru bir tahlili ve güçler dengesinin doğru değerlendirilmesi devrimin en önemli şartları arasındadır. Nesnel ve öznel şartlar olgunlaştığında, sosyalist devrimin zaferi için yürütülen mücadelede devrimci kitlelerin coşkusu dizginlenemez. Böyle bir şey ölüm demektir. Ne var ki şartlar henüz olgunlaşmamışsa devrim suni olarak başlatılamaz. Devrimci sınıf mücadelesi deneyinin öğrettiği gibi zamansız bir ayaklanma yenilgiye mahkumdur. Komünistlerin emekçi halkı kızıl bayrağın altında toplamalarının nedeni, yeryüzünde daha iyi bir hayat uğruna verilen mücadelede zafer kazanmaktır, yoksa yiğitçe de olsa yok olmak değil! Devrimci savaşlarda gerekli olan yiğitlik ve fedakarlık, tek başına bir işe yaramaz, ancak sosyaliz-

min yüce fikirlerinin zaferi için ortaya konursa yararlıdır.

SBKP, komünist öncünün önderliğinde, devrimci ortamdan ustalıkla yararlanıp sınıf düşmanına ezici bir darbe indiren ve yeni bir toplumsal düzen kuran herhangi bir ülkedeki devrimci işçi sınıfını ve emekçi halkı daima selamlaştırır ve selamlayacaktır.

Kapitalizmin genel buhranının bugünkü aşamasına ve uluslararası alanda gelişen güçler dengesine bağlı olarak, kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin taktik ve siyasetlerinin somut ortak yönleri vardır. Tekelci devlet kapitalizminin gelişmesi, daha önce ortaya çıkan kapitalist toplumun çelişmelerini ağırlaştırmanın yanı sıra, yeni çelişmeleri de doğurmuştur. Tekelci devlet kapitalizmi ülke içinde emperyalizmin toplumsal temelinin daha da daralmasına ve iktidarın bir avuç en güçlü tekelci grubun elinde toplanmasına yol açmıştır. Bu da öte yandan kendilerini tekellerin etkisinden, sömürüden kurtarmak ve sosyalizme geçmek isteyen işçi sınıfının, köylülerin, küçük burjuvazinin, emekçi aydınların ve kapitalist toplumun bazı başka kesimlerinin ortak bir anti-tekelci hareketini yaratmaktadır.

Çağımız demokratik hareketlerin büyük önem kazandığı bir çağdır; bu hareketler, dünya barışı, dünyada çıkacak bir termo-nükleer felaketin önlenmesi, milli egemenliğin korunması uğruna yürütülen mücadeleler; faşizmin saldırısına karşı demokrasinin savunulması, tarımsal dönüşümlerin başlatılması için yürütülen hareketler ve kültür ve diğer değerlerin savunulması için yürütülen hümanist hareketlerdir.

Partimiz, Leninist ilkelere ve sosyalist devrimin gerçekleşmesinin mutlaka bir savaşa bağlı olmadığını belirten 1960 Bildirisinin ilkelerine sıkı sıkıya bağlıdır. Dünya savaşları muzaffer devrimlere yol açsa bile, devrimlerin savaşlar olmadan da gerçekleşmesi mümkündür.

Komünistler, sosyalist devrimin zaferini bir dünya savaşına bağlamaya kalkarsa bu, sosyalizm için hiç bir sem-

pati doğurmaz tersine kitleleri ondan uzaklaştırır. Böylesine korkunç yıkıcı sonuçlara yol açan modern savaş araçları varken böyle bir çağrı, yalnızca düşmanlarımızın işine yarar.

İşçi sınıfı ve onun öncüsü Marksist-Leninist partiler, sosyalist devrimleri, iç savaşa başvurmadan barışçı bir yolla gerçekleştirmeye çalışırlar. Böyle bir olanağın gerçekleşmesi, işçi sınıfının ve bütün halkın çıkarlarına ve ülkenin milli çıkarlarına uygundur. Ayrıca devriminin gelişmesini sağlayacak yolların seçimi de yalnızca işçi sınıfına bağlı değildir. Sömürücü sınıflar halka karşı şiddete başvururlarsa, işçi sınıfı iktidarı ele geçirmek için barışçı olmayan yollara başvurmak zorunda kalacaktır. Her şey, ülke içindeki ve uluslararası alandaki özel şartlara ve sınıf güçlerinin dağılımına bağlıdır.

Elbette, kapitalizmden sosyalizme hangi yolla geçilirse geçilsin, böyle bir geçiş yalnız sosyalist devrim ve çeşitli biçimlerdeki proletarya diktatörlüğü yoluyla mümkündür. Kapitalist ülkelerde işçi sınıfının komünistlerin önderliği altında yürüttüğü mücadeleye büyük değer veren SBKP, onlara her türlü yardım ve destek sağlamayı görev bilir. Partimiz, milli kurtuluş hareketini dünya devrimci sürecinin ayrılmaz bir parçası, emperyalizmi cepheden yıkan büyük bir güç olarak görür. Eski sömürge halkları bugün, tarihin bağımsız yaratıcıları durumuna gelmekte ve milli ekonomi ve kültürlerini geliştirmenin yollarını aramaktadırlar. Sosyalist sistemin güçlerinin büyümesi etkin bir şekilde, ezilen halkların kurtuluşuna, ekonomik bağımsızlıklarının kazanılmasına, milli kurtuluş hareketinin daha da gelişmesine ve yayılmasına, eski ve yeni sömürgeciliğin bütün şekillerine karşı halkların mücadelesine yardımcı olmaktadır.

Milli kurtuluş hareketi, sömürgeci rejimlerin ortadan kalkacağı son aşamaya girmiştir. Sömürgecilerin boyunduruğu altında yaşayan bütün halkların özgürlüklerine ve bağımsızlıklarına kavuşacakları günler uzak değildir. Kurtulan halklar şimdi, siyasi bağımsızlığın sağlamlaştırılma-

sı, ekonomik ve kültürel geriliğin üstesinden gelinmesi ve emperyalizme her türden bağımlılığa son verilmesi sorunuyla karşı karşıyadırlar.

Sömürgeciliğin boyunduruğunu kırmış olan ülkeler, milli dirilişin can alıcı görevlerini, ancak milletin bütün yurtsever güçlerini —işçi sınıfı, köylülük, milli burjuvazi ve demokrat aydınları— tek bir milli cephede birleştirerek emperyalizme ve feodalizmin kalıntılarına karşı yürüttükleri güçlü mücadele içinde başarıyla yerine getiriyorlar.

Milli kurtuluşları için savaşan ve daha şimdiden siyasi bağımsızlıklarını kazanmış olan halklar artık emperyalizmin bir yedek gücü olmaktan çıkmışlardır ve çıkmaktadırlar; sosyalist devletlerin ve bütün ilerici güçlerin desteğiyle emperyalist devletleri ve ittifakları gitgide daha sık yenilgiye uğratıyorlar.

Genç milli devletler, iki toplumsal dünya sisteminin yarış içinde olduğu bir dönemde gelişiyorlar. Bu durum onların siyasi ve ekonomik gelişmelerini ve gelecekte izleyecekleri yolların seçimini son derece etkilemektedir. Milli bağımsızlıklarını yeni kazanan devletler ne sosyalist devletler sistemine, ne de kapitalist devletler sistemine dahildirler; ama bu devletlerin ezici çoğunluğu, dünya kapitalist ekonomisi içinde özel bir yere sahip olmakla birlikte kendilerini henüz bu ekonominin yörüngesinden çıkaramamışlardır. Dünyanın bu kesimi hâlâ kapitalist tekeller tarafından sömürülmektedir.

Siyasi bağımsızlık kazanıldıktan sonra, genç egemen devletlerin milli benliklerini yeniden ve kesin olarak canlandırmak ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanmak için emperyalizme karşı yürüttükleri mücadele ön plana çıkmaktadır. Gelişen ülkelerin tam bağımsızlıklarını kazanmaları emperyalizmin daha da ciddi bir şekilde zayıflaması anlamına gelecektir çünkü o zaman bugünkü yağmacı, eşitsiz uluslararası işbölümü sisteminin tümü yıkılacak ve «dünyanın köylük bölgesinin» kapitalist tekeller tarafından iktisaden sömürülmesinin dayanağı zayıflatılacaktır. Sosyalist sistemin etkili yardımlarına dayanan,

gelişmekte olan ülkelerin bağımsız milli ekonomilerinin gelişmesi, emperyalizme daha da ağır bir darbe indirecektir.

Bağımsızlığın kazanılması ve sağlamlaştırılması için verilen mücadelede milletin bütün güçlerinin emperyalizme karşı savaşmak üzere bir araya toplanması gereklidir. Milli burjuvazinin sağ kanadı milli bağımsızlığın kazanılmasından sonra hakim durumunu güçlendirme çabasıyla bazen bir süre için gerici siyasi rejimler kurmayı başarır ve komünistlere ve öteki demokratlara zulmetmeye başlar. Ne var ki bu rejimler, ilerlemeyi ve ülkenin can alıcı sorunlarının çözülmesini —öncelikle ekonomik bağımsızlığın kazanılmasını ve gelişmesini— engellemeleri gibi çok açık bir nedenden dolayı kısa ömürlü olurlar. İşte bu nedenle emperyalistlerin etkin desteğine rağmen, bu rejimler kitlelerin mücadelesi sonucu yıkılmaya mahkumdurlar.

SBKP, sömürgeci boyunduruğu kıran halklar ve yarısömürge devletlerin halklarıyla kardeşçe ittifakı, uluslararası siyasetinin temel taşlarından biri olarak görür. Partimiz, milli bağımsızlıklarını kazanma ve sağlamlaştırma yolunu tutmuş olan halklara ve sömürgeci sistemin tamamen ortadan kalkması için savaşan bütün halklara yardım etmeyi uluslararası görevi sayar. Sovyetler Birliği halkların özgürlük uğruna verdiği kutsal savaşları her zaman desteklemiş, milli kurtuluş hareketine her türlü manevi, ekonomik, askeri ve siyasi desteği sağlamıştır.

Sovyet halkı, Fransız sömürgecilerine karşı savaşan Cezayir halkına en büyük desteği sağlamıştır. Yemen halkı ülkesindeki köleliğe karşı ayaklandığı zaman onlara yardım elini ilk uzatan bizdik. Amerikan emperyalistlerinin desteklediği Hollanda emperyalistlerine karşı, Batı İrian'ın kurtuluşu için mücadele eden Endonezya halkına çeşitli yardımlarda bulunduk. Endonezya halkının Kuzey Kalimantan'ın kurtuluşu için verdiği mücadeleyi selamlarız.

Hem eski, hem yeni sömürgeciler, Güneydoğu Asya halklarının kurtuluş hareketine karşı tertipler düzenle-

mekle meşguller. Milli bağımsızlıkları ve özgürlükleri uğruna mücadele edenlerle her zaman aynı duyguları paylaşıyor ve onları destekliyoruz. Amerikan emperyalistlerinin ve kuklalarının bütün çabalarına rağmen Güney Vietnam ve Güney Kore halklarının mücadelelerinde zafere ulaşacaklarına ve anavatanlarını birleştireceklerine yürekten inanıyoruz.

Devrimin ihraç edilmesine karşı çıkan Partimiz, karşıdevrimin ihraç edilmesini önlemek için her zaman elinden geleni yapmıştır. Zamanımızın üç büyük devrimci gücü —sosyalizmi ve komünizmi kuran halklar, uluslararası devrimci işçi sınıfı hareketi ve milli kurtuluş hareketi— arasındaki karşılıklı ilişkinin ve eylem birliğinin, halkların emperyalizme karşı verdiği mücadelenin bir dayanağı ve onların zaferinin bir güvencesi olduğuna kesinlikle inanıyoruz.

Son yıllarda, dünyada görülen gelişmenin tüm süreci, pratikte dikkat çeken sonuçlar doğuran komünist hareketin siyasetinin doğruluğunu kanıtlamıştır. Bu siyasetin gerçekleşmesi sayesinde emperyalizme karşı barış, milli bağımsızlık ve sosyalizm uğruna savaşan güçler yeni başarılar kazanmışlardır. SBKP, bu siyaseti tutarlılıkla ve sürekli olarak izlemeyi görevi sayar.

Bu siyasette herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek olmadığına kesinlikle inanıyoruz.

Ayrıca SBKP Merkez Komitesi, gerek Komünist ve İşçi Partileri Temsilcileri Toplantısının ön çalışmaları sırasında, gerekse toplantı sırasında, dünya komünist hareketinin 1957 ve 1960 Bildirilerinde belirlenen siyasetine, hayatın son yıllarda kazandırdığı yeni zenginleştirici yönler konusunda görüş alışverişinde bulunmanın yararlı olacağı kanısındadır.

Aziz yoldaşlar, mektubunuzda haklı olarak, komünist hareketin birliğinin ve sosyalist ülkelerin dayanışmasının güçlendirilmesinin, bütün başarılarımızın güvencesi olduğunu belirtiyorsunuz. SBKP son zamanlarda, kendi kongrelerinde ve uluslararası komünist toplantılarda, Marksist-

Leninist partiler arasındaki ilişkilere ait ilkeler konusundaki kavrayışını tekrar tekrar belirtmiştir. Hem komünist hareket hem de sosyalist topluluk içindeki bütün komünist ve işçi partilerinin ve bütün sosyalist ülkelerin her zaman tamamen eşit olduklarını bütün dünyanın önünde ısrarla vurguladık. Komünist harekette «ast» ve «üst» partiler yoktur ve olamaz. Herhangi bir Partinin hakimiyeti ya da hangi şekilde olursa olsun herhangi bir hegemonya belirtisi, uluslararası komünist ve işçi hareketine bir yarar sağlamaz, tersine yalnızca zarar verir. Bütün komünist partileri bağımsız ve eşittirler. Hepsi, komünist hareketin geleceğinin, zaferlerinin ve yenilgilerinin sorumluluğunu taşır ve hepsi, ilişkilerini proleter enternasyonalizmi ve karşılıklı yardım temeli üzerine kurmalıdırlar.

Biz de, proleter enternasyonalizminin, büyük ya da küçük bütün Partilerden eşit taleplerde bulunduğu ve hiç biri için herhangi bir ayrım yapmadığı temelinden hareket ediyoruz. Bütün kardeş Partiler, faaliyetlerinin, Marksist-Leninist ilkeler temeline dayanmasına, sosyalist ülkelerin ve tüm dünya komünist ve işçi hareketinin birliğinin güçlendirilmesinin çıkarlarına uygun olmasına aynı derecede ilgi göstermelidirler. Dünya sosyalist sisteminin kurulması ve gelişmesi, Marksist-Leninist partiler arasında doğru ilişkiler sorununa özel bir önem kazandırmaktadır. Sosyalist ülkelerdeki komünist ve işçi partileri iktidarda olan Partilerdir. Devletlerin kaderinin, halkların kaderinin sorumluluğunu taşırlar. Bu şartlarda, Partiler arasındaki ilişkilerde Marksist-Leninist ilkelerin çiğnenmesi, yalnızca Parti çıkarlarını değil, aynı zamanda geniş halk kitlelerinin çıkarlarını da etkiler.

Davamızın yüksek çıkarları tarafından yönlendirilen SBKP, Stalin'in kişiliğinin putlaştırılmasının sonuçlarını ortadan kaldırmış ve kardeş Partiler arasındaki ilişkilerde, eşitlik ve sosyalist ülkelerin egemenliğine saygı konusundaki Leninist ilkeleri tamamen eski haline getirmek için elinden gelen her şeyi yapmıştır. Bu, tüm sosyalist topluluğun birliğini güçlendirmede büyük ve olumlu

bir rol oynamıştır. Dostluğumuzu eşitlik, her devletin egemenliğine saygı, karşılıklı yardım, yoldaşça işbirliği, her ülkenin uluslararası alandaki görevini gönüllü olarak yerine getirmesi temelinde güçlendirmek için çok uygun bir durum yaratılmıştır. Ayrıca, sosyalist eşitliğin, sadece ortak siyaseti birlikte oluşturmada eşit hakka sahip olmak anlamına gelmediğini, aynı zamanda bütün topluluğun kaderi konusunda sosyalist ülkelerin kardeş Partilerine eşit sorumluluk yüklediğini vurgulamak isteriz.

1960 Moskova Kardeş Partiler Toplantısı Bildirisi, kapitalizmden kopan ülkeler arasında çok yakın bir ittifakın kurulmasının ve bu ülkelerin sosyalizmin ve komünizmin inşasında bütün çabalarını birleştirmelerinin gereğini önemle belirtiyordu. Milli çıkarlar ve bir bütün olarak sosyalist sistemin çıkarları uyum içinde birleşirler. Hayat, her ülkenin milli görevlerini, ancak diğer sosyalist ülkelerle gerçek bir eşitlik ve karşılıklı yardım temeline dayanan yakın bir işbirliği ile en iyi şekilde yerine getirebileceğini ikna edici bir biçimde kanıtlamıştır.

Birliğimiz ve uyumlu eylemlerimiz kendiliğinden olmaz. Onlar nesnel ihtiyaçlardan doğarlar ve Marksist-Leninist partilerin bilinçli faaliyetlerinin, kararlı enternasyonalist siyasetlerinin ve bu Partilerin saflarımızı birleştirmek için yorulmadan gösterdikleri ilginin sonucudurlar.

Sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde, iç inşa ve uluslararası komünist harekete ilişkin bazı sorunlar konusunda ve işbirliğimizin biçimleri ve yöntemleri konusunda farklı yorumların ortaya çıkabileceği gerçeğine gözlerimizi kapayamayız. Bu mümkündür; çünkü dünya sosyalist sistemini oluşturan ülkeler yeni bir toplumun inşasında farklı aşamalarda bulunmaktadırlar ve onların dış dünya ile ilişkiler geliştirmedeki deneyleri tümüyle aynı değildir. Ayrılıkların her kardeş Partinin, Marksizm-Leninizmin bazı sorunlarının çözümüne farklı yaklaşımından doğabileceği olasılığı da bir kenara atılmamalıdır. Milli ve somut özelliklerin rolünü abartmak Marksizm-Leninizmden ayrılmaya yol açabilir. Milli özelliklerin gözardı edilmesi ha-

yattan ve kitlelerden kopmaya götürebilir ve sosyalizm davasına zarar verir.

Bütün bunlar, ortaya çıkan ayrılıkları, ilkeli tutumlardan hareketle ve ortak davamıza en az zarar verecek şekilde çözmenin yol ve yöntemlerini bulmak için sürekli çaba sarfetmemizi gerektirmektedir.

Biz, komünistler kendi aramızda tartışabiliriz. Ama her şart altında kutsal görevimiz, ülkelerimizin halklarını sosyalist topluluğun bütün halklarıyla derin bir dayanışma ruhuyla eğitmektir. Komünistler halklara, sadece kendi ülkelerine değil, bütün halklara ve bütün sosyalist topluluğa sevgi duymayı da aşılamalıdırlar; onlar, herhangi bir sosyalist ülkede yaşayan her erkeğin, her kadının dünyanın emekçi halklarına olan kardeşçe görevini kavramasını sağlamalıdırlar. Bunu başaramamak, Marksist-Leninist partilerin ve sosyalizmi kuran halkların birliğini ve birliğimizi her şeyin üstünde tutmamızı talep eden komünistlerin birinci kuralını uygulayamamak demektir.

İdeolojik ve taktik ayrılıklar hiç bir şart altında sosyalist halklar arasında milliyetçi duyguları, önyargıları ve anlaşmazlıkları kışkırtmak ve güvensizlik yaratmak için kullanılmamalıdır. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin, ülkemiz halkları arasında kardeş Çin halkına ve diğer halklara karşı düşmanlık körükleyecek tek bir adım atmadığını ve atmayacağını tam bir sorumlulukla açıklarız. Tam tersine, Partimiz her şart altında sürekli olarak ve tutarlılıkla enternasyonalizmin ve sosyalist ülke halkları ve tüm dünya halklarıyla sıcak bir dostluk kurulması görüşünün propagandasını yapmıştır. Bunu belirtmeyi önemli görüyor ve Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin bu görüşümüzü paylaşacağını umuyoruz.

Uluslararası komünist hareket, işçi sınıfı hareketi ve kurtuluş hareketleri içinde, halkları emperyalizme karşı mücadeleye seferber etmede bütün çabaları birleştirmek gereklidir. Marks ve Engels'in formüle ettiği «Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!» militan çağrısı, bu birliğin temelinde milliyet, ırk ve coğrafi bölge ilkelerinin değil, anti-

emperyalist sınıf dayanışmasının yattığını ortaya koymaktadır. Emperyalizme karşı mücadele eden kitlelerin, ister Afrika, Asya, Latin Amerika, ister Avrupa olsun, yalnızca kendi kıtalarını temel alarak birleşmeleri savaşan halklara zarar verebilir. Bu birleşmek değil, anti-emperyalist birleşik cephenin güçlerini bölmek olur.

Dünya komünist hareketinin gücü, Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine olan bağlılığından kaynaklanır. SBKP, Marksizm-Leninizmden herhangi bir sapmaya ve her türden oportünizme karşı mücadele etmiştir ve etmeye devam edecektir. Sağ ve sol oportünizme karşı, iki cephede mücadele etme gereğini belirten 1960 Bildirisinin ilkelerine sıkı sıkıya bağlıyız. Bildiri dünya komünist hareketinde esas tehlikenin revizyonizm olduğunu haklı olarak söylüyor ve aynı zamanda sürekli bir biçimde mücadele edilmezse ayrı ayrı Partilerin gelişmesinin herhangi bir aşamasında, esas tehlike haline gelebilecek olan sektarizme ve dogmatizme karşı da kararlı bir mücadele verilmesi gereğini belirtiyor.

Dünya komünist hareketinin birliğini Marksizm-Leninizm ilkeleri temelinde sağlamlaştırma isteğiyle hareket eden Partimiz, bugün her noktada revizyonizm kadar tehlikeli olan hem sağ kanat hem de sol kanat oportünizmine karşı kararlılıkla savaşmaya devam edecektir. Bir yandan komünist hareketin teori ve taktiklerine ilişkin temel ilke sorunlarında tavizsiz bir şekilde davranır ve revizyonizme, sektarizme karşı mücadele ederken, öte yandan birliğimize zarar veren dış engelleri ortadan kaldırmak için farklı yorumlanan sorunları, yoldaşça sabırlı tartışmalarla aydınlatmak için elimizden gelen çabayı harcamalıyız. Bunu ileri sürerken şu esastan hareket ediyoruz: Kardeş Partiler ve aynı zamanda komünist hareketin uluslararası konferansları Marksizm-Leninizmin ilke sorunlarına ilişkin herhangi bir hatayı eleştirirken, bu tür hataların tehlikesini belirtmeyi ve onları gidermeye yardımcı olmayı amaçlamalıdır, yoksa sürekli olarak bu hataların üzerinde durmayı değil. Biz devrimci güçlerin çözülmesi ve şu ya da

bu kesiminin hareketimizden kopması için değil, onların tam bir birliğini sağlamayı kolaylaştırmak için çaba sarfediyoruz. Elbette komünistler Marksist-Leninist teorinin ilkeleri konusunda tavizlere izin veremezler.

Enternasyonalist bir Parti olan SBKP, bütün ülkelerin Marksist-Leninist partilerinin mücadelelerinin ürünü olan deneyleri dikkatle incelemektedir. Hem Fransa, İtalya, ABD, İngiltere ve diğer kapitalist ülkelerin işçi sınıflarının ve onların devrimci öncüsü komünist partilerinin yürüttüğü mücadelelere, hem de Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki komünist partilerinin, emperyalist tekellerin, sömürgeci ve yeni-sömürgecilerin hakimiyetine karşı milli ve toplumsal kurtuluş uğruna sürdürdüğü yiğit mücadelelere büyük bir değer veriyoruz.

Komünist partileri, etkili milli güçler ve halklarının mutluluğu için mücadele eden savaşçıların ileri müfrezeleri haline gelmişlerdir. Gericilerin, komünistlerin iradesini kırmak çabasıyla onlara birbiri ardınca darbeler indirmelerinde şaşılacak bir şey yoktur. Gericiler, komünist harekete karşı mücadele ederken «Moskova'nın kuklası» bayat yalanını ortaya attılar ve komünist partilerinin, milli güçler değil, başka bir ülkenin siyasetinin aracı, başka bir ülkenin aleti olduğunu iddia ettiler. Emperyalistler kötü niyetle, komünist partilerinin gittikçe artan etkisini kırmak, kitlelerin onlardan kuşkulanmasını sağlamak ve polisin komünistlere yaptığı zulmü haklı göstermek için böyle davranıyorlar.

Ne var ki bütün dürüst kadın ve erkekler, komünist partilerinin milli çıkarların gerçek savunucuları olduklarını ve onların, halkın mutluluğu için verdikleri mücadelelerde, ülkelerine duydukları sevgiyi proleter enternasyonalizmi ile birleştiren sağlam yurtseverler olduklarını biliyorlar. SBKP, kapitalist ülkelerde yiğit mücadeleler veren kardeşlerine her türlü desteği sağlamayı ve onlarla arasındaki enternasyonal dayanışmayı güçlendirmeyi bir borç bilir.

Bunlar genel olarak bu mektupta değinmeyi gerekli

gördüğümüz, önemli güncel ilke sorunları ve uluslararası komünist hareketin strateji ve taktikleri hakkındaki görüşlerimizin bir kısmıdır.

Kardeş Partilerin 1957 ve 1960 Bildirilerinde ifadesini bulan, uluslararası komünist hareketin bugünkü siyasetinin tek doğru siyaset olduğuna tamamen kanaat getirmiş olarak, SBKP ile ÇKP temsilcileri arasında yapılacak gelecek toplantıda aşağıdaki çok acil sorunların tartışılmasının uygun olacağı inancındayız:

a) Çağımızın en belirgin özelliği olan, dünya sosyalist sisteminin gücünün daha da artırılması ve onun insan toplumunun gelişmesinde belirleyici bir etkene dönüştürülmesi için yürütülen mücadeleye ilişkin sorunlar. Sosyalist ülkelerin kapitalizm ile barış içinde iktisadî yarışta zafere nasıl daha iyi ve daha hızlı ulaşacağını birlikte tartışabiliriz;

b) Barış ve barış içinde bir arada yaşama mücadelesine ilişkin sorunlar. Bir termo-nükleer dünya savaşını önleme mücadelesi için tüm barışsever güçlerin çabalarını birleştirme gereği. Barış taraftarlarının en geniş birleşik cephesinin kurulması ve güçlendirilmesi. Emperyalizmin gerici özünün teşhiri, emperyalistlerin yeni bir dünya savaşı için sürdürdükleri hazırlıklara karşı mücadele etmek amacıyla geniş kitlelerin harekete geçirilmesi ve uyanıklıklarının artırılması, emperyalistlerin saldırı planlarının boşa çıkarılması, gericiliğin ve savaş taraftarı güçlerin tecrit edilmesi. Uluslararası ilişkilerde, farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde bir arada yaşama Leninist ilkesinin öne sürülmesi. Tam bir genel silahsızlanma ve İkinci Dünya Savaşının izlerinin silinmesi için mücadele;

c) ABD'nin başını çektiği emperyalizme karşı mücadeleye ilişkin sorunlar. Kapitalizmin zayıflayan mevzilerinden ve tüm kapitalist dünya ekonomisi sisteminin artan istikrarsızlığından; kapitalizmin keskinleşen çelişmelerinden, hepsinden önemlisi emek ile sermaye arasındaki çelişmelerden; burjuva ideolojisi ve siyasetinin ağırlaşan buh-

ranından davamızın çıkarları için yararlanmak. Kapitalist ülkelerdeki emekçi halkların tekellere karşı toplumsal kurtuluş, insanın insan tarafından sömürülmesinin ortadan kaldırılması, halkların demokratik haklarının ve özgürlüklerinin genişletilmesi uğruna verdikleri devrimci mücadelenin ve sınıf mücadelesinin desteklenmesi;

d) Milli kurtuluş hareketine ilişkin sorunlar. Halkların milli kurtuluş hareketinin en ileri derecede geliştirilmesi ve desteklenmesi. Hangi biçimde olursa olsun sömürgeciliğin ve yeni-sömürgeciliğin kesin olarak ve tümüyle yok edilmesi için mücadele. Sömürgeciliğe karşı savaş veren halklara ve aynı zamanda milli kurtuluşunu kazanmış ülkelere yardım edilmesi. Bu ülkelerle ekonomik ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesi;

e) Sosyalist topluluğun ve komünist hareketin saflarının birliğinin ve beraberliğinin sağlamlaştırılmasına ilişkin sorunlar. Özellikle emperyalist gericilerin komünizme karşı savaşmak üzere güçlerini birleştirdikleri şartlarda çağımızın en etkili siyasi gücü olan uluslararası komünist hareketin her yolla sağlamlaştırılmasının gerekliliği. Bu birliği baltalayacak eylemlerin önlenmesi; her kardeş Partinin ortaklaşa yapılan değerlendirmelere ve varılan sonuçlara sıkı sıkıya bağlılığı. Marksizm-Leninizmin saflığının korunmasının ve yaratıcı gelişmesinin sağlanmasının ve komünist hareketin daha fazla başarı kazanmasının vazgeçilmez şartı olarak, revizyonizme ve dogmatizme karşı mücadelenin sürdürülmesi. Kardeş Partiler arasındaki ilişkilerin, proleter enternasyonalizmi ve karşılıklı yardım ve destek ilkeleri temelinde geliştirilmesi. Emperyalizme ve gericiliğe karşı ideolojik ve siyasi mücadelenin yoğunlaştırılması için ortak tedbirler alınması.

Görüşmeler sırasında, mektubunuzda değindiğiniz bütün sorunların, Moskova Toplantılarında alınan kararların uygulanması için verilen mücadelenin ortaya koyduğu görevlerden doğan ortak çıkarlarımıza ilişkin sorunların tartışılması mümkün olacaktır. SSCB ile Çin Halk Cumhuri-

yeti arasındaki birliğin sağlamlaştırılmasına ilişkin sorunların tartışılması önemli bir rol oynayabilir.

Mektubunuzda Arnavutluk ve Yugoslavya sorunlarını ortaya koyuyorsunuz. Temel bir niteliğe sahip olmalarına rağmen bu sorunların, toplantımızda tartışılması gereken günümüzün esas sorunlarını gölgeleyemeyeceklerini ve gölgelememeleri gerektiğini size daha önce de yazmış bulunuyoruz.

Arnavutluk yöneticilerinin bölücü faaliyetlerini mahkum eden Partimiz, aynı zamanda Arnavutluk Emek Partisi ile SBKP ve diğer kardeş Partiler arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi yolunda bazı adımlar atmıştır. Arnavutluk Emek Partisi yöneticilerinin son zamanlarda Partimize ve Sovyet halkına kara çalan saldırılarda bulunmalarına rağmen, yüksek çıkarları gözetmek kaygısıyla hareket eden bizler SBKP ile Arnavutluk Emek Partisi arasındaki ilişkilerin düzelebileceği yolundaki umudumuzu kaybetmiş değiliz. Bu yılın Şubat ayı sonunda SBKP Merkez Komitesi bir kez daha insiyatifi eline alarak Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesine, iki Partinin temsilcileri arasında ikili bir toplantı yapılmasını önerdi. Ne var ki Arnavutluk yönetimi, Partimizin bu yoldaşça adımına gereken cevabı vermedi. Hatta Arnavutluk Emek Partisi yöneticileri, SBKP Merkez Komitesinin ikili toplantılara ilişkin önerisini içeren mektubuna teşekkürü bile gerekli görmediler. Daha sonra akılları başlarına geldiği anlaşılan Arnavutluk yöneticileri bize, bazı kayıtlar ve şartlar öne sürerek, böyle bir toplantıdan söz eden bir mektup gönderdiler. Eğer gerçekten böyle bir istek varsa, biz toplantı yapmaya hazırız.

Yugoslavya'ya gelince, bu ülkenin nesnel ekonomik ve siyasi şartlarının bir tahlilinden ve değerlendirilmesinden yola çıkarak, Yugoslavya'nın sosyalist bir ülke olduğunu söylüyoruz ve onunla olan ilişkilerimizde, kardeş Partilerin, dünyadaki tüm anti-emperyalist güçlerin birleşmesi için izlediği siyasete uygun olarak Yugoslavya Federatif Halk Cumhuriyeti ile sosyalist milletler topluluğu arasında

daha yakın ilişkiler kurmaya çalışıyoruz. Yugoslavya'nın ekonomik ve sosyo-politik yaşamında son zamanlarda görülen belirgin olumlu eğilimleri de göz önüne alıyoruz. Bu arada SBKP, pek çok ideolojik sorun konusunda Yugoslavya Komünistler Birliği ile kendi arasında ciddi ayrılıklar olduğunun farkındadır ve hatalı bulduğu bu görüşleri eleştirmeyi ve bunları Yugoslav yoldaşlara açıkça söylemeyi gerekli görmektedir.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, 9 Mart 1963 tarihli mektubunda, bugün dünya komünist hareketinin bir dönüm noktasında bulunduğunu söylerken bizimle aynı görüşü paylaşmaktadır. Birlikte tek bir saf halinde mi ilerleyeceğiz, yoksa işçi sınıfına, halklarımıza ve bütün emekçi halklara zarar verecek bir mücadeleye, yalnızca karşılıklı bir yabancılaşmaya yol açacak, sosyalizmin güçlerini zayıflatacak ve dünya komünist hareketinin birliğini baltalayacak bir mücadeleye mi girişeceğiz? Bu, bize, Partilerimize ve siyasetimizin doğruluğuna bağlıdır.

Büyük ve güçlü partiler olan Sovyetler Birliği Komünist Partisi ile Çin Komünist Partisi, doğal olarak bu durumdan az zararla çıkacaklardır; ama, öteki kardeş partilere, özellikle karmaşık şartlarda çalışan Partilere gelince onlar, büyük ve üstelik gereksiz zorluklarla karşı karşıya kalacaklardır; elbette bu da bizim amacımız değildir.

Her şey, bu ciddi ve karmaşık durumda nasıl davranacağımıza bağlıdır. Polemiklere girişmeye devam mı edeceğiz, ihtiraslarımıza esir mi olacağız; tartışmalarımızı, karşılıklı şikayetlere ve kardeş Partilere karşı asılsız suçlamalara ve ani saldırılara mı dönüştüreceğiz? Yoksa yüce davamızın kaderi konusunda taşıdığımız büyük sorumluluğun bilincine vararak, gelişmeleri farklı bir yöne çevirip bugün bizi bölen her şeyin üstüne çıkmada yeterli cesareti göstererek yoldaşça olmayan polemiklere son verip, militan Sovyet-Çin işbirliğini sağlamlaştırmanın, bütün kardeş Partiler arasındaki dostluğu pekiştirmenin yollarını aramada mı yoğunlaşacağız?

Komünist hareket de dahil olmak üzere herhangi bir

hareketin içinde çatışma olmamasını düşünemeyiz. Ancak, hiç bir ayrılık, belli bir Partinin davranışına duyulan herhangi bir hoşnutsuzluk, uluslararası komünist hareketin çıkarlarına zarar veren mücadele yöntemlerini haklı çıkaramaz. Uluslararası işçi sınıfının amaçlarını ve görevlerini ne kadar derinden ve geniş olarak kavrarsak, bugün ne denli ciddi görünürlerse görünsünler ayrılıklarımızı serinkanlı ve doğru bir şekilde tahlil etmeye çalışmada ve bu ayrılıkların olumlu çalışmamızı engellemelerini ve uluslararası işçi sınıfının devrimci eylemlerini bozmalarını önlemede o kadar büyük bir gayret gösteririz.

Uluslararası komünist hareket içinde revizyonizme ve dogmatizme karşı Marksist-Leninist yola daima bağlı kalınması, uluslararası komünist safların daha sıkı bir birliğinin sağlanması, ortaklaşa oluşturulan siyasetlere saygı gösterilmesi için ve bu siyasetlerin çiğnenmesine ya da keyfi olarak yorumlanmasına karşı birlikte mücadele edelim.

Partimiz, karşılıklı polemiklerin ateşine kendini kaptırmıyor ve dünya komünist hareketine karşı taşıdığımız ortak sorumluluğun bilincinde olarak, bir dizi yeni tartışmanın yol açacağı tehlikeli süreci durdurmak istiyor. SBKP'nin Leninist siyasetini ve uluslararası komünist hareketin ortak çizgisini savunmak için ve son zamanlarda Çin basınında yer alan makalelerde yapılan yersiz saldırılara cevap olarak söyleyecek çok şey bulabileceğimiz herkesçe bilinmektedir. Bugün bunu yapmamamızın nedeni komünist hareketin düşmanlarını sevindirmemektir. Keskinleşen polemiklerin yol açtığı zararın kavranacağını ve sosyalist sistemin ve uluslararası komünist hareketin birliğinin çıkarlarının her şeyin üstünde tutulacağını umuyoruz. Dolayısıyla size, tartışmanın şiddetlendirilmesi için değil, tersine, uluslararası komünist hareket içinde ortaya çıkan büyük sorunlara ilişkin olarak karşılıklı bir anlayışa varmak amacıyla bir toplantı yapılmasını öneriyoruz.

Dünyanın bütün ülkelerindeki dostlarımızın böyle bir toplantıyı beklediklerini ve bu toplantıya büyük umutlar

bağladıklarını biliyoruz. Toplantıda dostlarımızı sevindiren, komünizm düşmanlarını bozguna uğratan kararların alınıp alınmaması bize, bizim irademize bağlıdır. Bu bizim, bütün ezilen halkların kurtuluşu mücadelesi davasına, yeryüzünde barış ve sosyalizmin zafer kazanmasına, Marksizm-Leninizmin büyük devrimci öğretisinin zafere ulaşmasına ortak katkımız olacaktır.

Komünist selamlar.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Merkez Komitesi

AÇIKLAMA

14 Temmuz 1963'de Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi, Sovyetler Birliği'ndeki Parti Örgütlerine ve Bütün Komünistlere bir Açık Mektup yayınladı.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin bir sözcüsü 19 Temmuz tarihli bir bildiride şunu belirtti:

«SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, bizim 14 Haziran tarihli mektubumuzun bir değerlendirmesidir. ÇKP Merkez Komitesi, bu Açık Mektubun içeriğinin gerçeklere uymadığı görüşündedir. Biz bu mektubun ifade ettiği görüşlere katılamayız. Zamanı geldiğinde, ÇKP Merkez Komitesi meseleleri açıklığa kavuşturacak ve bu konuda görüşlerini bildirecektir.»

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunun tamamı, 20 Temmuzda **Renmin Ribao**'da, ülke çapında yayınlanan diğer gazetelerde, bütün il ve şehir gazetelerinde basıldı. Aynı zamanda, Çin radyoları tarafından da mektubun tamamı yayınlandı.

Açık Mektubu, Sovyet gazetelerinde Çin'e saldıran 300'e yakın makale izledi. **Renmin Ribao** bu makalelerin birçoğundan parçalar yayınladı.

Bugünden itibaren **Renmin Ribao** ve **Hungçi** Yazı Kurulları, SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunu yorumlayan bir dizi makale yayınlayacaktır.

Renmin Ribao Yazı Kurulu
Hungçi Yazı Kurulu

6 Eylül 1963

SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ YÖNETİMİYLE ARAMIZDAKİ AYRILIKLARIN KÖKENİ VE GELİŞMESİ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin Açık Mektubu Üzerine Yorum (I)

Renmin Ribao (Halkın Gazetesi) ve *Hungçi (Kızıl Bayrak)* Yazı Kurulları

(6 Eylül 1963)

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin Sovyetler Birliği'ndeki Parti Örgütlerine ve Bütün Komünistlere 14 Temmuz tarihli Açık Mektubu yayınlamasından bu yana bir aydan fazla zaman geçti. Bu Açık Mektup ve bu mektubun yayınlanmasından itibaren Sovyetler Birliği Komünist Partisi yönetimi tarafından atılan adımlar, Çin-Sovyet ilişkilerini bir bölünmenin eşiğine itmiş ve uluslararası komünist hareketteki ayrılıkları son derece önemli yeni bir aşamaya getirmiştir. Şimdi Moskova, Washington, Yeni Delhi ve Belgrad arasında en samimi ilişkiler kurulmakta ve Sovyet basınında Çin'e akıl almaz iftiralar ve görüşlerle saldıran sayısız makale yer almaktadır. SBKP yönetimi, Marksizm-Lenizme ve proleter enternasyonalizmine açıkça ihanet ederek, 1957 ve 1960 Bildirilerini hayasızca inkar ederek ve Çin-Sovyet Dostluk, İttifak ve Karşılıklı Yardım Antlaşmasını açıkça çiğneyerek, sosyalist Çin'e ve bütün Marksist-Leninist partilere karşı ABD emperyalizmi, Hindistan gericileri ve dönek Tito kliği ile ittifak kurmuştur.

Uluslararası komünist hareketteki ve Çin-Sovyet Partileri arasındaki bugünkü ayrılıklar, bir dizi önemli ilke meselesine ilişkindir. ÇKP Merkez Komitesi, SBKP Merkez Komitesine gönderdiği 14 Haziran tarihli mektubunda bu ayrılıkların özünü sistemli ve kapsamlı bir şekilde ortaya koymuştu. ÇKP Merkez Komitesi bu mektubunda, uluslararası komünist hareketteki ve Çin ve Sovyet Partileri arasındaki bugünkü ayrılıkların, son tahlilde, 1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkelelerini kabul edip etmeme, Marksizm-Leninizmi ve proleter enternasyonalizmini kabul edip etmeme, devrimin gerekli olup olmadığı, emperyalizme karşı koy-

manın gerekli olup olmadığı ve sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğinin istenip istenmediği meselelerine ilişkin olduğunu belirtmişti.

Uluslararası komünist hareketteki ve SBKP yönetimiyle bizim aramızdaki ayrılıklar nasıl doğdu? Ve şimdiki ciddi boyutlarına nasıl ulaştı? Herkes bu meselelerle ilgilenmektedir.

«Ayrılıklar Nereden Geliyor?»[1] adlı makalemizde genel olarak uluslararası komünist hareketteki ayrılıkların kökeni ve gelişmesi üzerinde durmuştuk. Bu meseleyle ilgili olan bazı gerçekleri ve özellikle SBKP yönetimini ilgilendiren bazı önemli gerçekleri açıklamaktan bilerek kaçınmış ve meseleyi bütünlüğü ile ortaya koyabilecek ve gerekirse doğruları ve yanlışları açıklayabilecek durumda olmamıza rağmen, SBKP yönetimine bir açık kapı bırakmıştık. Bugün ise, SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu ayrılıkların kökeni ve gelişmesi hakkında birçok yalan uydurduğu ve gerçekleri tamamen tahrif ettiği için, meseleyi en ince ayrıntılarıyla açıklamak üzere bazı gerçekleri ortaya koymak bizim için zorunlu hale gelmiştir.

SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda, Parti üyelerine ve halk kitlelerine gerçeği açıklamaya cesaret edemiyor. SBKP yönetimi Marksist-Leninistlerin yapması gerektiği gibi açık, dürüst ve gerçeklere saygılı olacak yerde, ayrılıkların ortaya çıkmasının ve gelişmesinin suçunu Çin Komünist Partisine yükleme çabası içinde, gerçekleri tahrif ederek ve doğruyla yanlışı birbirine karıştırarak burjuva politikacılarının alışılmış yöntemlerine başvuruyor.

Lenin, «Siyasette dürüstlük güçlülüğün, ikiyüzlülük ise zaafın sonucudur»[2] der. Marksist-Leninistlerin tavrı, dürüstlük ve gerçeklere saygılı olmaktır. Sadece siyasi bakımdan yozlaşmış olanlar, yalanla beslenirler. En açık konuşan, gerçeklerdir. En iyi tanık gerçeklerdir. Öyleyse gerçeklere bakalım!

---

[1] **Renmin Ribao (Halkın Gazetesi)** başyazısı, 27 Şubat 1963.

[2] Lenin, «Polemik Notlar», **Eserler,** Cilt 17.

AYRILIKLAR SBKP'NİN 20. KONGRESİYLE BAŞLADI

Bir Çin atasözü der ki: «Irmağın bir kulaç donması, bir günlük iş değildir.» Uluslararası komünist hareketteki ayrılıklar da elbette bir günde ortaya çıkmadı.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, uluslararası komünist hareketteki ayrılıkların, 1960 Nisanında «Yaşasın Leninizm» başlığı altında yayınlanan üç makale ile ortaya çıktığı fikrini yayıyor. Bu, kuyruklu bir yalandır.

Gerçek nedir?

Gerçek, uluslararası komünist hareketteki ilke ayrılıklarının yedi yıldan fazla bir zaman önce başlamış olmasıdır.

Kesin bir tarih vermek gerekirse, ayrılıklar, SBKP'nin 1956 yılındaki 20. Kongresiyle başlamıştır.

SBKP'nin 20. Kongresi, SBKP yönetiminin revizyonizm yolunda attığı ilk adımdı. SBKP yönetiminin revizyonist çizgisi 20. Kongreden bugüne kadar ortaya çıkma, şekillenme, gelişme ve sistemleşme sürecinden geçmiştir. SBKP yönetiminin revizyonist çizgisi giderek gelişen bir süreç içinde, gittikçe daha derinliğine kavranmıştır. Biz, bugünkü uluslararası mücadele ve uluslararası komünist hareket hakkında 20. Kongrede geliştirilen bazı görüşlerin yanlış ve Marksizm-Leninizme aykırı olduğunu başından beri ileri sürdük. Özellikle, «kişiye tapmayla mücadele» bahanesiyle Stalin'in tamamen inkarı ve «parlamenter yoldan» barış içinde sosyalizme geçiş tezi, çok vahim ilke hatalarıdır

SBKP 20. Kongresinde Stalin'e yöneltilen eleştiri, hem ilke hem de yöntem bakımından hatalıydı.

Stalin'in hayatı büyük bir Marksist-Leninistin, büyük bir proleter devrimcinin hayatıydı. Stalin, Lenin'in ölümünden sonraki otuz yıl boyunca hem SBKP'nin ve Sovyet Hükümetinin en önde gelen yöneticisi, hem de uluslararası komünist hareketin tanınmış önderi ve dünya devriminin bayraktarı olmuştu. Stalin, bazı ciddi yanlışlar yaptı; ancak bunlar onun büyük erdemleriyle kıyaslanınca, ikincil kalır.

Stalin, Sovyetler Birliği'nin ve uluslararası komünist hareketin gelişmesine büyük hizmetlerde bulunmuştur. 1956 Nisanında yayınlanan «Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Tecrübesi Üzerine» adlı makalemizde şunu belirttik:

> **«Lenin'in ölümünden sonra Stalin, Partinin ve devletin önde gelen yöneticisi olarak, Marksizm-Leninizmi yaratıcı bir şekilde uyguladı ve geliştirdi. Stalin halkın iradesini ve özlemlerini dile getirdi ve Leninizm mirasını Leninizmin düşmanlarına, Troçkistlere, Zinovievcilere ve diğer burjuva ajanlarına karşı savunma mücadelesinde büyük bir Marksist-Leninist savaşçı olduğunu kanıtladı. Stalin, Sovyet halkının desteğini kazandı ve tarihte önemli bir rol oynadı; çünkü Sovyetler Birliği Komünist Partisinin diğer yöneticileriyle birlikte, Sovyetler Birliği'nin sanayileştirilmesi ve tarımın kollektifleştirilmesiyle ilgili Leninist çizgiyi savundu. Sovyetler Birliği Komünist Partisi bu çizgiyi izleyerek Sovyetler Birliği'nde sosyalizmi zafere ulaştırmış ve Hitler'e karşı savaşta Sovyetler Birliği'nin zaferi için gerekli şartları yaratmıştır. Sovyet halkının bu zaferleri, dünya işçi sınıfının ve tüm ilerici insanlığın çıkarları ile uyuşmaktaydı. Bu nedenle Stalin'in adının bütün dünyada şerefle anılması doğaldır.»**

Stalin'in hatalarını eleştirmek gerekliydi. Ancak Kruşçev yoldaş 20. Kongreye sunduğu gizli raporunda Stalin'i tamamen inkar etti ve böylece proletarya diktatörlüğünü, sosyalist sistemi, yüce SBKP'yi, yüce Sovyetler Birliği'ni ve uluslararası komünist hareketi karaladı. Proleter devrimci bir partinin yöntemi olan eleştiri ve özeleştiri yöntemini kullanarak proletarya diktatörlüğünün tarihi tecrübesinin dürüst ve ciddi bir tahlilini ve sentezini yapmak şöyle dursun, Stalin'e bir düşman gibi davrandı ve bütün yanlışların suçunu yalnızca ona yükledi.

Kruşçev gizli raporunda kötü niyetle demagojiye başvurarak birçok yalan uydurdu ve Stalin'de «öldürülme

korkusu» bulunduğu, Stalin'in «aşırı derecede keyfi» olduğu, «halka baskı ve terör» uyguladığı, «ülkeyi ve tarımı yalnızca filmlerden tanıdığı» ve «savaş planlarını çalışma odasındaki bir küre üzerinde tespit ettiği», Stalin'in yönetiminin «Sovyet toplumunun gelişmesinin önünde ciddi bir engel haline geldiği» şeklinde suçlamalar yaptı. Kruşçev, iç ve dış düşmanlara karşı verilen kararlı mücadelede; sosyalist dönüşümde ve sosyalizmin inşasında büyük başarılar kazanılmasında; dünyanın ilk sosyalist ülkesinin savunulmasında ve sağlamlaştırılmasında; faşizme karşı savaşta şanlı bir zafer kazanılmasında Sovyet halkına önderlik eden, Marksizm-Leninizmi savunan ve geliştiren Stalin'in değerli hizmetlerini tamamen inkar etti.

Kruşçev, SBKP'nin 20. Kongresinde Stalin'i bütünüyle inkar ederek, aslında proletarya diktatörlüğünü ve Stalin'in savunduğu ve geliştirdiği Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini reddetti. İşte bu kongrede Kruşçev, sunduğu faaliyet raporuyla bir dizi ilke meselesinde Marksizm-Leninizmi inkar yolunu tuttu.

Kruşçev, 20. Kongreye verdiği raporda, dünya şartlarında «köklü değişmeler» olduğu bahanesiyle, «barış içinde geçiş» tezini ortaya attı. Ekim Devrimi yolunun «o tarihi şartlarda tek doğru yol» olduğunu, ancak bugün durum değiştiğine göre, kapitalizmden sosyalizme geçişin «parlamenter yoldan» gerçekleşmesinin mümkün olabileceğini ileri sürdü. Bu hatalı tez, özünde, Marksizm-Leninizmin devlet ve devrim ile ilgili öğretilerinin açıkça revizyona tabi tutulması ve Ekim Devrimi yolunun evrensel geçerliliğinin açıkça inkar edilmesidir.

Kruşçev raporunda, gene dünya şartlarında «köklü değişmeler» olduğu bahanesiyle, Lenin'in emperyalizm, savaş ve barış hakkındaki öğretilerinin hâlâ geçerli olduğu konusundaki şüphelerini belirtti ve böylelikle aslında Lenin'in öğretilerini tahrif etti.

Kruşçev, ABD Hükümetini ve Başkanını emperyalist savaş güçlerinin temsilcileri olarak değil de, savaş güçlerine karşı direnen kimseler olarak gösterdi. Kruşçev,

«... savaş sayesinde önemli meselelerin çözüleceği görüşünün savunucuları, orada (ABD'de) hâlâ önemli mevkileri ellerinde tutmakta ve onlar Başkana ve hükümete büyük baskı yapmaya devam etmektedirler» dedi. Ayrıca emperyalistlerin, kuvvet politikasının başarısızlığa uğradığını kabul etmeye başladıklarını ve aralarında «belli bir uyanışın belirtilerinin gözükmekte olduğunu» da söyledi. Bu, ABD Hükümetinin ve Başkanının ABD tekelci sermayesinin çıkarlarını temsil etmeyebileceklerini ve savaş ve saldırı politikalarını terk etmelerinin mümkün olduğunu ve onların barışı savunan güçler haline geldiklerini söylemekle aynı şeydi.

Kruşçev şunu ilan etti: «Biz Amerika Birleşik Devletleri ile dost olmak ve onunla barış ve uluslararası güvenlik mücadelesinde olduğu kadar, iktisadi ve kültürel alanlarda da işbirliği yapmak istiyoruz.» Bu yanlış görüş daha sonra, «dünya meselelerinin çözülmesi için Sovyet-ABD işbirliği» çizgisine dönüştü.

Kruşçev, Lenin'in öne sürdüğü farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde bir arada yaşaması doğru ilkesini tahrif ederek barış içinde bir arada yaşamanın SSCB'nin «dış politikasının genel çizgisi» olduğunu ilan etti. Bu, sosyalist ülkelerin, hem kendi aralarında karşılıklı yardım ve işbirliğini, hem de ezilen halkların ve milletlerin devrimci mücadelelerine yardım etmeyi dış politikalarının genel çizgisinden ayırmaları ya da bütün bunları sözde «barış içinde bir arada yaşama» politikasına tabi kılmaları anlamına geliyordu.

SBKP yönetimi tarafından 20. Kongrede ortaya atılan meseleler ve özellikle Stalin ve «barış içinde geçiş» meselesi, kesinlikle SBKP'nin iç meseleleri değildir. Bunlar, bütün kardeş Partilerin ortak çıkarlarını ilgilendiren can alıcı meselelerdir. SBKP yönetimi kardeş Partilerle önceden görüşmeksizin keyfi sonuçlara varmış, kardeş Partileri bir oldubittiye getirmiş ve «kişiye tapmayla mücadele» bahanesi altında kardeş Partilerin ve ülkelerin iç işlerine kabaca müdahale etmiş, onların yönetimlerini devirmiş ve

böylece uluslararası komünist harekete sektarizm ve bölücülük siyasetini sokmuştur.

Daha sonraki gelişmeler, SBKP yöneticilerinin Marksizm-Leninizmi ve proleter enternasyonalizmini revizyona tabi tutmalarının ve Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine ihanet etmelerinin, aslında bu hatalardan ileri geldiğini gittikçe artan bir açıklıkla ortaya koymuştur.

ÇKP daima, SBKP 20. Kongresinde ileri sürülen görüşlerden ilkede ayrılmıştır. SBKP yöneticileri bunu çok iyi bilirler. Oysa, SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunda Çin Komünist Partisinin 20. Kongreyi başlangıçta bütünüyle desteklediği, 20. Kongrenin değerlendirilmesinde «180 derecelik bir dönüş» yaptığı ve tutumunda «yalpalamalar ve dalgalanmalar» bulunduğu ve bu tutumun «sahte» olduğu ileri sürülmektedir.

SBKP yönetimi güneşi balçıkla sıvayamaz. Bırakalım gerçekler konuşsun.

SBKP 20. Kongresinden sonra, ÇKP Merkez Komitesinin önde gelen üyeleri, özel görüşmelerde birçok defa SBKP yönetiminin hatalarını ciddi bir şekilde eleştirdiler:

> **Nisan 1956'da, 20. Kongreden iki ay kadar sonra Mao Zedung yoldaş, SBKP Merkez Komitesi Prezidyumu üyesi Mikoyan yoldaşla ve Sovyetlerin Çin Büyükelçisi ile yaptığı görüşmelerde, bizim Stalin meselesi hakkındaki görüşlerimizi ifade etti. Stalin'in «başarılarının, hatalarından daha ağır bastığını» belirtti ve Stalin'in «somut bir tahlilini yapma» ve onu «bir bütün olarak değerlendirme» gereği üzerinde önemle durdu.**
>
> **Mao Zedung yoldaş, 23 Ekim 1956'da Sovyetlerin Çin Büyükelçisini kabul ettiği zaman, şunu belirtti: «Stalin eleştirilmelidir, ancak eleştiri yöntemi hakkında sizinle aynı görüşte değiliz; ayrıca aynı görüşü paylaşmadığımız başka konular da var.»**
>
> **Mao Zedung yoldaş, 30 Kasım 1956'da Sovyetlerin**

Çin Büyükelçisini kabul ettiği zaman, Stalin'in iktidarda olduğu dönemde izlenen temel siyasetin ve çizginin doğru olduğunu ve düşmanlara uygulanan yöntemlerin yoldaşlara uygulanmaması gerektiğini tekrar belirtti.

SBKP yöneticileri ile 1956 yılının Ekim ayında yaptığı görüşmede Liu Şao-çi yoldaş olsun, 1 Ekim 1956'da ÇKP'nin 8. Kongresinde SBKP heyetiyle ve 18 Ocak 1957'de SBKP yöneticileriyle yaptığı görüşmelerde Çu En-lay yoldaş olsun, Stalin meselesi hakkındaki görüşümüzü ifade ettiler. Her ikisi de, SBKP yöneticilerinin, Stalin'in «etraflı bir tahlilini yapmamalarından», «özeleştiri yapmamalarından», ve «kardeş Partilerle önceden görüşmemelerinden» doğan hatalarını eleştirdiler.

ÇKP Merkez Komitesinin önde gelen üyeleri SBKP'deki yoldaşlarla yapılan partilerarası görüşmelerde, barış içinde geçiş meselesindeki farklı görüşlerimizi bildirdiler. Ayrıca, ÇKP Merkez Komitesi 1957 Kasımında, SBKP Merkez Komitesine, ÇKP'nin görüşünü etraflı ve açık olarak izah eden «Barış İçinde Geçiş Meselesi Üzerine Görüşlerimiz» yazısını sundu.

ÇKP Merkez Komitesinin önde gelen üyeleri, SBKP'deki yoldaşlarla yaptıkları partilerarası görüşmelerde, SBKP 20. Kongresinin hatalarına işaret ederek, uluslararası durum ve uluslararası komünist hareketin stratejisi hakkındaki görüşlerimizi sistemli olarak ortaya koydular.

Bunlar, açık gerçeklerdir. SBKP yönetimi hayasızca yalan söyleyerek bu gerçekleri nasıl ortadan kaldırabilir?

Bu önemli gerçekleri saklama çabasıyla SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda, Çin Komünist Partisinin SBKP 20. Kongresini bir zamanlar tamamen onayladığını göstermek için, Mao Zedung, Liu Şao-çi ve Deng Siao-ping yoldaşların beyanlarından, anlam bütünlüğünü bozarak, aktarmalar yapıyor. Bütün bunlar boş çabadan ibarettir!

Gerçekte, Çin Komünist Partisi hiç bir zaman ve hiç bir yerde SBKP 20. Kongresini bütünüyle onaylamamış, Stalin'in bütünüyle inkarını kabul etmemiş ve sosyalizme «parlamenter yoldan» barış içinde geçiş görüşünü onaylamamıştır.

SBKP 20. Kongresinden az sonra, 5 Nisan 1956'da, «Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Tecrübesi Üzerine» başlıklı yazıyı yayınladık. Daha sonra 29 Aralık 1956'da «Bir Kere Daha Proletaryanın Tarihi Tecrübesi Üzerine» başlıklı yazıyı yayınladık. Bu iki makalede emperyalistlerin ve gericilerin anti-komünist iftiralarını çürütürken, Stalin'in hayatının etraflı bir tahlilini yaptık. Ekim Devrimi yolunun evrensel anlamını ortaya koyduk, proletarya diktatörlüğünün tarihi tecrübesini özetledik ve 20. Kongrenin hatalı önerilerini ölçülü, fakat en açık bir şekilde eleştirdik. Bu herkesçe bilinen bir gerçek değil midir?

Çin Komünist Partisi SBKP 20. Kongresinden sonra da Stalin'e, diğer büyük devrimci önderlerin, Marks, Engels ve Lenin'in yanında yer vermeye devam etmiştir. Bu da herkesçe bilinen bir gerçek değil midir?

Şunu da söylemek gerekir ki, düşmana karşı birlik uğruna ve SBKP yöneticilerinin içinde bulundukları güç durumu dikkate alarak, o zamanlar 20. Kongrenin hatalarının açık eleştirisinden kaçındık; çünkü emperyalistler ve bütün ülkelerin gericileri bu hataları kötüye kullanmakta ve Sovyetler Birliği'ne, komünizme ve halka karşı azgın faaliyetler yürütmekteydiler ve çünkü SBKP yöneticileri, Marksizm-Leninizmden, henüz bugün olduğu kadar uzaklaşmış değillerdi. Biz, o zamanlar SBKP yöneticilerinin hatalarını düzelteceklerini içtenlikle umuyorduk. Dolayısıyla, daima olumlu yanları bulup çıkarmaya gayret ettik ve kamu oyu önünde onlara uygun ve gerekli olan her türlü desteği gösterdik.

Bu durumda bile, ÇKP Merkez Komitesinin önde gelen üyeleri konuşmalarında SBKP 20. Kongresi hakkında-

ki tutumumuzu doğru bir şekilde ve ilkeler açısından açıkladılar.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, Liu Şao-çi yoldaşın, ÇKP 8. Kongresine sunduğu siyasi raporda SBKP'nin 20. Kongresini tamamen onayladığını iddia ediyor. Oysa işte asıl bu rapordadır ki Liu Şao-çi yoldaş, Çin devriminin dersleri üzerinde durmuş ve «barış içinde geçiş» yolunun yanlış ve uygulanamaz olduğunu açıklamıştır.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, Deng Siaoping yoldaşın, ÇKP 8. Kongresine Parti Tüzüğünün Yeniden Düzenlenmesi hakkında sunduğu raporda 20. Kongrede ileri sürülen «kişiye tapmayla mücadele»yi tamamen onayladığını iddia ediyor. Oysa işte asıl bu raporda Deng Siao-ping yoldaş, Parti içinde demokratik merkeziyetçilik ve önderler ile kitleler arasındaki ilişkiler sorunlarını ele almış, Partimizin tutarlı ve doğru çalışma tarzını açıklamış ve böylece gerçekte, 20. Kongrenin «kişiye tapmayla mücadele» ile ilgili hatasını eleştirmiştir.

Bu yaptıklarımızın neresi yanlıştır? Marksist-Leninist bir partinin ilkelere bağlı kalarak ve azimle birliği savunarak ne yapması gerekiyorsa onu yapmadık mı?

Çin Komünist Partisinin 20. Kongreye karşı aldığı bu tutarlı ve doğru tavır, nasıl olur da «tutarsızlık ve yalpalamalarla» dolu, «yanlış» ve «180 derecelik bir dönüş»ü temsil eden bir tavır olarak nitelendirilebilir?

SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda bize bu ithamları yöneltirken, belki de SBKP'nin sadece birkaç yöneticisi tarafından bilinen eleştirilerimizi inkar edebileceğini, SBKP üyelerini ve Sovyet halkını yalanlarla aldatabileceğini düşünüyordu. Ama bu, kendi sahtekarlıklarını kanıtlayan bir şey olmaz mı?

SBKP 20. KONGRESİNİN VAHİM SONUÇLARI

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, SBKP 20.

Kongresinin «parlak» ve «muhteşem sonuçlarını» tantanayla ilan ediyor.

Ancak, tarih değiştirilemez. Hafızası çok zayıf olmayanlar, 20. Kongrenin, hataları yüzünden, «parlak» ya da «muhteşem sonuçlar» doğurmayıp Sovyetler Birliği'nin, proletarya diktatörlüğünün, sosyalizmin ve komünizmin itibardan düşmesine yol açtığını; emperyalistlere, gericilere ve işçi sınıfının bütün diğer düşmanlarına mükemmel bir fırsat verdiğini ve uluslararası komünist hareket için son derece vahim sonuçlar yarattığını hatırlayacaklardır.

Kongreden sonra, küstahlıkları artan emperyalistler ve gericiler her yerde Sovyetler Birliği'ne, sosyalizme ve halklara karşı dünya çapında harekete geçtiler. ABD emperyalistleri, SBKP yönetimi tarafından Stalin'e karşı girişilen şiddetli saldırıyı, «amaçlarına son derece uygun düşen» bir şey olarak nitelediler,[3] açıkça Kruşçev'in gizli raporunu «komünist hareketin itibarını ve etkisini yıkmak için bir silah» olarak kullanmaktan söz ettiler[4] ve Sovyetler Birliği'nde «barış içinde dönüşüm»ü savunma fırsatını kaçırmadılar.[5]

Bu sırada Tito kliği eşi görülmemiş derecede küstahlaştı. Gerici «anti-Stalinizm» şiarını haykırarak, proletarya diktatörlüğüne ve sosyalist sisteme vahşice saldırdılar. SBKP 20. Kongresinin, Yugoslavya'nın başlattığı «yeni yol» için «oldukça güçlü etkenler yarattığını» ve «şimdi meselenin bu yolun mu, yoksa tekrar Stalinizm yolunun mu kazanacağı olduğunu» ilan ettiler.[6]

Tam bir çıkmaz içinde olan komünizm düşmanı Troçkistler büyük bir hararetle yeniden harekete geçtiler. Sözde Dördüncü Enternasyonal, «Bütün Dünya İşçilerine ve

---

[3] USIA Müdürü T.C. Streibert'in radyo konuşması, 11 Haziran 1956.

[4] «Komünistlerin Buhranı», **New York Times** gazetesinin 23 Haziran 1956 tarihli başyazısı.

[5] J. F. Dulles, 3 Nisan 1956 tarihli basın toplantısındaki açıklaması.

[6] J. Broz-Tito, Dula Konuşması, 11 Kasım 1956.

Halklarına Manifesto»sunda şöyle diyordu: «Bugün, Kremlin yöneticileri Stalin'in cürümlerini kabul ettiklerine göre... dünya Troçkist hareketi tarafından işçi devletinin yozlaştırılmasına karşı yürütülen azimli mücadelenin bütünüyle haklı olduğunu da üstü kapalı olarak kabul ediyorlar demektir.»

20. Kongrenin hataları uluslararası komünist hareket içinde büyük ideolojik karışıklık yarattı ve bu hareketi revizyonist fikirlere boğdu. Emperyalistler, gericiler, Tito kliği ve onların yanı sıra birçok ülkedeki komünizm dönekleri Marksizm-Leninizme ve uluslararası komünist harekete saldırdılar.

Bu dönem boyunca yer alan olayların en dikkat çekici olanları, Sovyetler Birliği - Polonya ilişkileri ve Macaristan'daki karşı-devrimci ayaklanmadır. Bu iki olay arasında nitelik farkı vardı. Fakat SBKP yönetimi her ikisinde de vahim hatalara düştü. Polonyalı yoldaşları silah gücüyle bastırma gayreti içinde askeri birlikler yollayarak büyük devlet şovenizmi hatasını işledi. Ve Macar karşı-devrimcilerinin Budapeşte'yi işgal ettikleri can alıcı anda, SBKP yönetimi bir süre için teslimiyetçi bir siyaset benimsemeye ve sosyalist Macaristan'ı karşı-devrime terk etmeye niyetlendi.

SBKP yönetiminin bu hataları, bütün komünizm düşmanlarının azgın faaliyetlerine yol açtı; birçok kardeş Parti için ciddi güçlükler yarattı ve uluslararası komünist harekete büyük zarar verdi.

Bu durum karşısında Çin Komünist Partisi ve Marksizm-Leninizme bağlı olan diğer kardeş Partiler, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin savunulmasını ve emperyalizmin ve gericiliğin saldırılarının püskürtülmesini kesin olarak talep ettiler.

Biz Macaristan'daki karşı-devrimci ayaklanmayı bastırmak için gerekli bütün yollara başvurulması konusunda ısrar ettik ve sosyalist Macaristan'ın terk edilmesine kesinlikle karşı çıktık. Kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki

meselelerin ele alınışında sosyalist kampın birliğini güçlendirmek için doğru ilkeler izlenmesi gerektiğini ısrarla savunduk ve hatalı büyük devlet şovenizmi yöntemlerine kesinlikle karşı çıktık. Aynı zamanda, SBKP'nin itibarını korumak için de büyük gayret sarfettik.

SBKP yöneticileri, o zaman önerimizi kabul ettiler. 30 Ekim 1956'da Sovyet Hükümeti, «Sovyetler Birliği ile Diğer Sosyalist Ülkeler Arasındaki Dostluk ve İşbirliğinin Geliştirilmesi ve Güçlendirilmesinin Esaslarına İlişkin Bildiri»yi yayınladı. Bu bildiride geçmişte kardeş ülkelerle ilişkilerini ele alırken işledikleri bazı hataları gözden geçirdiler. 1 Kasımda, Çin Hükümeti, Sovyet Hükümetinin bildirisini desteklediğini ifade eden bir demeç yayınladı.

Bütün bunları, uluslararası komünist hareketin çıkarları için ve aynı zamanda, SBKP yöneticilerini bunlardan gerekli dersleri çıkarmaya, kısa zamanda hatalarını düzeltmeye ve Marksizm-Leninizmden daha fazla uzaklaşmamaya ikna etmek için yaptık. Ancak bunu izleyen olaylar, SBKP yöneticilerinin bize kin beslediklerini ve proleter enternasyonalizmine sıkı sıkıya bağlı kalan ÇKP'yi kendi yanlış çizgilerinin karşısındaki en büyük engel saydıklarını gösterdi.

KARDEŞ PARTİLERİN 1957 MOSKOVA TOPLANTISI

Komünist ve İşçi Partileri Temsilcilerinin 1957 Toplantısı, çeşitli ülkeler emperyalistlerinin ve gericilerinin uluslararası komünist harekete yöneltikleri ağır saldırılar püskürtüldükten sonra, Moskova'da yapıldı.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, SBKP 20. Kongresinin uluslararası komünist hareketin genel çizgisinin tespit edilmesinde «çok önemli bir rol» oynadığını söylüyor. Gerçekler bunun tam tersini göstermektedir. Kardeş Partilerin 1957 Toplantısında, 20. Kongrenin birçok önemli ilke meselesine ilişkin hatalı görüşleri reddedildi ve düzeltildi.

Moskova Toplantısında kabul edilen ünlü 1957 Bildi-

risi, uluslararası komünist hareketin tecrübelerini değerlendirdi; bütün komünist partilerinin ortak mücadele görevlerini ortaya koydu; Ekim Devrimi yolunun evrensel geçerliliğini doğruladı; sosyalist devrimi ve sosyalist kuruluşu yöneten ortak yasaları özetledi ve kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeleri tespit etti. Bu toplantıda tespit edilen uluslararası komünist hareketin ortak çizgisi, Marksizm-Leninizmin devrimci ilkelerini cisimleştirir ve 20. Kongrede geliştirilen, Marksizm-Leninizme aykırı yanlış görüşlerin karşısındadır. Bildiride ortaya konan, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeler, proleter enternasyonalizmi ilkelerinin somut ifadesidir ve SBKP yönetiminin büyük devlet şovenizminin ve tekkeciliğinin karşısında yer alır.

Mao Zedung yoldaşın başkanlığındaki ÇKP heyeti, toplantı boyunca çok önemli çalışmalarda bulundu. Bir yandan SBKP yöneticileriyle devamlı görüşmeler yaparken ve gerekli ve uygun durumlarda, hatalarını düzeltmelerine yardımcı olmak için onlara karşı mücadele verirken, öte yandan herkes tarafından kabul edilebilecek ortak bir belgenin ortaya çıkarılabilmesi için diğer kardeş Partilerin yöneticileriyle tekrar tekrar görüş alışverişinde bulundu. Bu toplantıda SBKP temsilcileriyle aramızdaki başlıca uyuşmazlık konusu, kapitalizmden sosyalizme geçiş meselesi oldu. SBKP yönetimi, hazırladıkları ilk bildiri taslağında, 20. Kongrenin barış içinde geçiş hakkındaki hatalı görüşlerinin Bildiriye alınmasında ısrar etti. İlk taslak, barışçı olmayan yoldan geçiş hakkında tek kelime söylemiyor, sadece barış içinde geçişten bahsediyordu ve üstelik, barış içinde geçişi «parlamentoda çoğunluğu sağlamak ve parlamentoyu burjuva diktatörlüğünün aracı olmaktan çıkarıp, gerçek bir halk devletinin aracı haline getirmek» olarak tanımlıyordu. Aslında bu metin, Ekim Devrimi yolu yerine İkinci Enternasyonal oportünistleri tarafından savunulan «parlamenter yol»u koyuyor ve Marksizm-Leninizmin devlet ve devrim konusundaki temel teorisini tahrif ediyordu.

Çin Komünist Partisi, SBKP yönetimi tarafından ileri sürülen bildiri taslağının kapsadığı yanlış görüşlere kararlı bir şekilde karşı çıktı. SBKP Merkez Komitesinin ard arda önerdiği iki taslak hakkındaki görüşlerimizi belirttik ve bunlar üzerinde ilkelerle ilgili birçok önemli değişiklik yaparak, kendi gözden geçirilmiş taslağımızı sunduk. «SBKP ve ÇKP'nin Ortak Bildiri Taslağı» diğer kardeş Parti heyetlerine sunulmadan önce ÇKP ve SBKP heyetleri arasında, bizim hazırladığımız gözden geçirilmiş taslak temeli üzerinde uzun tartışmalar oldu.

ÇKP'nin ve diğer kardeş Partilerin temsilcilerinin ortak çabalarının sonucunda toplantı, Bildirinin son şeklini kabul etti. Bu Bildiri, SBKP yönetimi tarafından ortaya konan ilk taslakla karşılaştırıldığında, kapitalizmden sosyalizme geçiş meselesinde iki önemli değişikliği kapsadığı görülür. Birincisi, Bildiri barış içinde geçiş olanağına değinirken, aynı zamanda barışçı olmayan yoldan geçişe de işaret eder ve şunu önemle belirtir: «Leninizmin bize öğrettiği ve tecrübelerin kanıtladığı gibi, hakim sınıflar asla kendi istekleriyle iktidarı terk etmezler.» İkincisi, Bildiri bir yandan «parlamentoda sağlam bir çoğunluk» sağlamaktan söz ederken, öte yandan «parlamento dışı kitle mücadelelerinin yürütülmesi, gerici güçlerin direncinin kırılması ve sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleştirilmesi için zorunlu şartların yaratılması» gerekliliği üzerinde önemle durur.

Bu değişikliklere rağmen, kapitalizmden sosyalizme geçiş meselesinin Bildirideki konuş biçimi, tatmin edici olmaktan uzaktı.

Sonunda bu noktada taviz vermemizin tek sebebi, meselenin konuş tarzının, SBKP 20. Kongresindeki ortaya konuş tarzıyla biraz benzerlik göstermesi üzerinde ısrar eden SBKP yöneticilerinin isteğini dikkate almış olmamızdır.

Bununla birlikte, ÇKP'nin barış içinde geçiş meselesi hakkındaki görüşlerinin kapsamlı ve açık olarak ifade edildiği tezleri SBKP Merkez Komitesine sunduk. Tezlerde özellikle şu noktalar belirtiliyordu:

«Uluslararası komünist hareketin bugünkü durumunda, taktik açısından barış içinde geçiş isteğini belirtmek yararlıdır. Fakat barış içinde geçiş olanağına fazla ağırlık vermek doğru değildir.»

«... proletarya ve komünist partisi, karşı-devrimci saldırıları püskürtmeye ve işçi sınıfının iktidarı ele geçirdiği devrimin can alıcı anında, burjuvazi halk devrimini bastırmak için silaha başvurduğu takdirde (ki genel olarak böyle yapması kaçınılmazdır) onu silah gücüyle devirmeye her zaman hazırlıklı olmalıdır.»

«Parlamentoda çoğunluğu kazanmak, eski devlet aygıtını (esas olarak silahlı kuvvetleri) parçalamak ve yeni bir devlet aygıtını (esas olarak yeni silahlı kuvvetleri) kurmakla aynı şey değildir. Burjuvazinin askeri ve bürokratik devlet aygıtı parçalanmadığı takdirde, proletaryanın ve güvenilir müttefiklerinin parlamentoda çoğunluğu kazanmaları ya imkansızdır... ya da bu çoğunluk güvenceli değildir...» (Bkz. Ek 1)

ÇKP ve diğer kardeş Partiler temsilcilerinin ortak çabaları sonucunda 1957 Bildirisi, SBKP yönetiminin 20. Kongrede emperyalizm, savaş ve barış konularında ileri sürmüş olduğu hatalı görüşleri de düzeltti ve bazı ilke meselelerinde önemli noktalar ekledi. Başlıca eklemeler şunlardı: ABD emperyalizminin dünya gericiliğinin merkezi ve halkların can düşmanı olduğu tezi; emperyalizmin bir dünya savaşı çıkardığı takdirde kendi idam fermanını imzalamış olacağı tezi; sosyalist devrimi ve sosyalizmin inşasını yöneten ortak yasalar; Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğinin her ülkede devrimin ve inşanın somut pratiğiyle birleştirilmesi ilkesi; diyalektik materyalizmin pratik çalışmaya uygulanmasının öneminin belirtilmesi; siyasi iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesinin devrimin sonu değil başlangıcı olduğu tezi; kapitalizmin mi, yoksa sosyalizmin mi kazanacağı meselesinin çözülmesinin oldukça uzun bir zaman alacağı tezi; burjuva etkisinin varlığının revizyonizmin iç kaynağı, emperyalist bas-

kıya teslim olmanın ise revizyonizmin dış kaynağı olduğu tezi vb.

ÇKP temsilcileri aynı zamanda bazı gerekli uzlaşmalar da yaptı. Barış içinde geçiş meselesinin konuş biçiminin yanı sıra, SBKP 20. Kongresine atıf yapılmasına karşıydık ve değişiklikler önermiştik. Fakat SBKP yönetiminin o zamanki güç durumunu dikkate aldığımızdan, değişiklikler üzerinde ısrar etmedik.

Daha büyük çıkarları gözetmek kaygısıyla verdiğimiz bu tavizlerin, sonradan SBKP yönetimi tarafından ayrılıkları keskinleştirmek ve uluslararası komünist harekette bir bölünme yaratmak için bahane olarak kullanılacağı kimin aklına gelirdi?

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, 20. Kongrenin yanlış çizgisini uluslararası komünist hareketin ortak çizgisinin yerine koyma çabası içinde, 20. Kongre kararlarını sürekli olarak 1957 Bildirisiyle aynı çizgide gösteriyor. Çok önce belirttik ve bir kere daha önemle belirtelim: Bütün kardeş Partilerin bağımsız ve eşit olduğu ilkesi uyarınca kardeş Partilerden, bir Partinin kongre kararlarını veya herhangi bir şeyi kabul etmelerini talep etmek hakkı kimseye verilmemiştir; ve bir Parti kongresinin kararları, hangi Partinin olursa olsun, uluslararası komünist hareketin ortak çizgisi olarak kabul edilemez ve bu kararların diğer kardeş Partiler üzerinde hiç bir bağlayıcı gücü yoktur. Bizi ve bütün kardeş Partileri bağlayan ortak yasa, ancak ve ancak Marksizm-Leninizm ve oybirliğiyle kabul edilen belgelerdir.

SBKP YÖNETİMİNİN REVİZYONİZMİNİN İLERLEMESİ

1957 Moskova Toplantısı ve oybirliğiyle kabul edilen Bildiriden sonra SBKP yönetiminin, Bildiride ortaya konan çizgiyi izleyeceğini ve hatalarını düzelteceğini umduk Üzülerek belirtelim ki, bizim ve diğer bütün kardeş Marksist-Leninist partilerin umudunun aksine SBKP yönetimi

Bildirinin devrimci ilkelerini ve kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeleri gittikçe daha ciddi bir şekilde çiğnemiş ve Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi yolundan gittikçe daha fazla uzaklaşmıştır. SBKP yönetiminin revizyonizmi ilerledi. Bu gelişme, uluslararası komünist hareketteki ayrılıkları şiddetlendirdi ve yeni bir aşamaya vardırdı. 1957 Bildirisinin, ABD emperyalizminin bütün dünya halklarının düşmanı olduğu yolundaki ortak kararını tamamen hiçe sayan SBKP yönetimi, ABD emperyalizmiyle işbirliği ve dünya meselelerinin Sovyetler Birliği ve ABD yöneticileri tarafından çözülmesi yollarını aradı. Özellikle 1959 Eylülündeki Camp David görüşmeleri sırasında Kruşçev, Eisenhower'i «halkının mutlak güvenini kazanmış»[7] ve «bizim kadar barışın korunmasına çalışan»[8] biri olarak göklere çıkardı. Üstelik, SBKP'deki yoldaşlar, varlığını bizzat Eisenhower'in inkar ettiği «Camp David ruhu» denen şeyin hararetle reklamını yaparak, bunun «uluslararası ilişkilerde yeni bir çağ» başlattığını[9] ve «tarihte bir dönüm noktası» olduğunu[10] iddia ettiler.

SBKP yöneticileri, 1957 Bildirisinin devrimci çizgisini tamamen hiçe sayarak, Kruşçev'in beyanlarında ve Sovyet basınında kendi revizyonist çizgileri olan «barış içinde bir arada yaşama», «barış içinde yarış» ve «barış içinde geçiş»i gayretle savundular. Emperyalistlerin «akıllılığını» ve «iyi niyetini» övdüler; yeryüzünün büyük bir kısmı hâlâ emperyalizmin egemenliği ve denetimi altındayken, «silahların, silahlı kuvvetlerin ve savaşların olmadığı bir

---

7 Kruşçev'in Moskova'daki bir kitle toplantısındaki konuşması, 28 Eylül 1959.

8 Kruşçev'in Washington'da yaptığı basın toplantısı, 27 Eylül 1959.

9 A. A. Gromiko, SSCB Yüksek Sovyetinin Oturumunda konuşma, 31 Ekim 1959.

10 Kruşçev ve Voroşilov'un Eisenhower'e yolladığı yeni yıl telgrafı, 1 Ocak 1960.

dünya»nın gerçekleştirilebileceğini,[11] genel ve tam bir silahsızlanmanın «Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın iktisadi gelişmesinde tam anlamıyla yeni bir çağ açabileceğini»[12] vb. söylediler.

SBKP, Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini tahrif eden birçok kitap ve makale yayınladı; bu ilkelerin devrimci ruhunu iğdiş etti ve felsefe, ekonomi-politik, sosyalizm ve komünizm teorisi, tarih, edebiyat ve sanat alanlarında bir dizi önemli ilke meselesiyle ilgili revizyonist görüşlerini yaydı.

SBKP yönetimi, hatalı görüşlerini uluslararası demokratik örgütlere zorla kabul ettirmek ve onların doğru çizgilerini değiştirmek için faal bir çaba gösterdi. Bu konudaki tutumu, en belirgin şekilde Dünya Sendikalar Federasyonu Genel Konseyinin 1960 Haziranındaki Pekin Toplantısında ortaya çıktı.

SBKP yöneticileri, 1957 Bildirisinde tespit edilmiş olan, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeleri hiçe sayarak, ABD emperyalizmine yaranma gayreti içinde, Çin'e karşı azgın faaliyetlere giriştiler. Marksizm-Leninizme sıkı sıkıya bağlı olan Çin Komünist Partisini revizyonist çizgilerinin karşısında bir engel olarak gördüler. Kendi iç meselelerini çözdüklerini ve durumlarını «istikrar»a kavuşturduklarını ve dolayısıyla «düşmanlara karşı dostluk ve dostlara karşı düşmanlık» politikalarını daha da ileri götürebileceklerini sandılar.

SBKP yönetimi, 1958'de, Çin'i Sovyet askeri denetimi altına sokmak amacıyla hazırlanmış mantıksız istekler ileri sürdü. Çin Hükümeti, haklı olarak bu mantıksız istekleri kesinlikle reddetti. Çok geçmeden, 1959 Haziranında Sovyet Hükümeti, 1957 Ekiminde Çin ve Sovyetler Birliği arasında imzalanmış olan, milli savunma için yeni teknik

---

11 Kruşçev, Arjantin gazetesi **El Clarin**'in Müdürünün sorularına cevaplar, R. Noble, 30 Aralık 1959.

12 Kruşçev, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşma, 18 Eylül 1959.

işbirliği anlaşmasını tek taraflı olarak yırtıp attı; Çin'e bir atom bombası örneği ve bunun imali için gerekli teknik bilgiyi vermeyi reddetti.

Daha sonra, Kruşçev'in ABD'yi ziyaretinin arifesinde SBKP yönetimi, Çin'in ısrarlı itirazlarını hiçe sayarak Çin - Hint sınır olayı hakkında Hint gericilerinin yanında yer alan 9 Eylül tarihli TASS bildirisini yayınlattı. Böylece SBKP yönetimi, Çin ve Sovyetler Birliği arasındaki ayrılığı bütün dünya önünde açığa vurmuş oldu.

SBKP'nin milli savunma için yeni teknik işbirliği anlaşmasını iptal etmesi ve Kruşçev'in ABD'yi ziyareti arifesinde Çin - Hint sınır çatışması hakkındaki bildirinin yayınlanması, ABD emperyalistlerine yaranmak ve «Camp David ruhu» denen şeyi yaratmak amacıyla Eisenhower'a sunulan armağanlardı.

SBKP yöneticileri ve Sovyet basını, Çin Komünist Partisinin iç ve dış siyasetine de birçok alçakça saldırı yönelttiler. Bu saldırıların hemen hemen tümü bizzat Kruşçev tarafından yönetiliyordu. Kruşçev, Çin'deki sosyalist inşanın «bir aşamayı atladığını», «eşitlikçi komünizm» olduğunu[13] ve Çin'in halk komünlerinin «özünde gerici» olduğunu[14] ima etti. Çin'i savaşçı olmakla, «maceracılık»la[15] vb. üstü kapalı bir şekilde suçladı. Camp David görüşmelerinden dönüşte, Çin'e ABD'nin «İki Çin» planını yutturmaya teşebbüs edecek kadar ileri gitti ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun onuncu yıldönümünde verilen ziyafette Çin'e «kapitalist sistemin istikrarını kuvvet yoluyla sınamaya kalkışmamak» konusunda bir nutuk çekti.

SBKP yönetiminin izlediği revizyonist ve bölücü çizgi, uluslararası komünist hareketin saflarında ciddi karışıklıklar yarattı. Sanki artık ABD emperyalizmi dünya halk-

---

13 Kruşçev, 21. Parti Kongresine rapor, Ocak 1959.

14 Kruşçev, Amerikalı senatör H. H. Humphrey'le konuşma, 1 Aralık 1958.

15 Kruşçev, Yüksek Sovyet Oturumunda konuşma, Aralık 1959.

larının en vahşi düşmanı olmaktan çıkmıştı. Bazı komünistler Eisenhower'i bir «barış elçisi» olarak karşıladılar. Marksizm-Leninizm ve 1957 Bildirisi sanki eskimişti.

Bu şartlar altında Çin Komünist Partisi, Marksizm-Leninizmi ve 1957 Bildirisini savunmak ve uluslararası komünist hareketteki ideolojik karışıklığa son vermek için 1960 Nisanında «Yaşasın Leninizm» adlı makaleyi ve diğer iki makaleyi yayınladı. Bu yazılarda, ilkelere bağlılık ve birliği azimle savunma konularındaki tutarlı tavrımızı devam ettirerek, 1957 Bildirisinin devrimci tezlerinin ve Marksizm-Leninizmin emperyalizm, savaş ve barış, proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü hakkındaki temel teorilerinin açıklanmasına ağırlık verdik. Bu makaledeki görüşler, SBKP yöneticileri tarafından yayılmakta olan hatalı görüşler dizisinden tamamen farklıydı. Ancak, daha büyük çıkarlar uğruna, SBKP'deki arkadaşları kamuoyu önünde eleştirmekten kaçındık ve mücadeleyi emperyalistlere ve Yugoslav revizyonistlerine yönelttik.

SBKP Açık Mektubu, «Yaşasın Leninizm» adlı makaleyi ve diğer iki makaleyi tahrif etmek ve onlara saldırmak için çok gayret sarfediyor; fakat hücumlarını inandırıcı kanıtlarla destekleyemiyor. Şu soruyu sormak isteriz: O şartlar altında, yaygınlaşmış olan yanlış görüşler ve saçma iddialar karşısında susmalı mıydık? Marksizm-Leninizmi ve 1957 Bildirisini savunmak için harekete geçmek, hakkımız ve gerçekten görevimiz değil miydi?

SBKP YÖNETİMİNİN ÇKP'YE ANİ SALDIRISI

«Yaşasın Leninizm» adlı makale ile diğer iki makalenin yayınlanmasından bir hafta sonra, bir Amerikan U-2 uçağı Sovyet semalarını ihlal etti ve ABD, Dört Büyükler Zirve Konferansını felce uğrattı. «Camp David ruhu» tamamen kayboldu. Böylece olaylar görüşlerimizi bütünüyle doğruladı.

Baş düşmana karşı Çin ve Sovyetler Birliği Komünist

Partilerinin ve bütün dünyadaki kardeş Partilerin ayrılıklarını bertaraf etmeleri, birliği güçlendirmeleri ve düşmana karşı ortak bir mücadele yürütmeleri zorunluydu. Fakat olaylar istenilenin tersi yönde gelişti. 1960 yazında uluslararası komünist hareketteki ayrılıklar derinleşti; Çin Komünist Partisine karşı geniş çapta bir kampanya açıldı ve SBKP yönetimi Çin ve Sovyet Partileri arasındaki ideolojik ayrılığı devletlerarası ilişkiler alanına da aktardı.

1960 Haziranının ilk günlerinde SBKP Merkez Komitesi, o ayın sonunda Bükreş'te toplanacak olan Romanya İşçi Partisi 3. Kongresinin, bütün sosyalist ülkeler komünist ve işçi partileri temsilcilerinin bir araya gelmesi ve dört devletin zirve konferansının ABD tarafından baltalanması üzerine ortaya çıkan uluslararası durum hakkında görüşlerini açıklamaları için bir fırsat olarak değerlendirilmesini önerdi. Çin Komünist Partisi, ne bu acele toplantı fikrini, ne de sadece sosyalist ülkeler Partileri temsilcilerinin toplanması fikrini onayladı. Biz, dünyadaki bütün komünist ve işçi partileri temsilcilerinin katılacağı bir toplantının yapılması gerektiği yolunda olumlu bir öneride bulunduk ve bu toplantının başarıya ulaştırılması için yeterince hazırlık yapılması gerektiğini savunduk. SBKP önerimizi kabul etti. Bunun üzerine her iki parti, Romanya İşçi Partisi 3. Kongresine katılacak olan kardeş Partiler temsilcilerinin, uluslararası toplantıyı hazırlamak amacıyla, herhangi bir karar almaksızın toplantının tarihi ve yeri hakkında geçici olarak görüş alışverişinde bulunmaları fikrinde anlaştı.

Ancak, gariptir ki SBKP yöneticileri, Bükreş'te sözlerinden döndüler ve mücadelenin namlusunu ABD emperyalizmine değil, Çin Komünist Partisine çevirerek saldırıya geçtiler.

Kardeş Partiler Temsilcilerinin Bükreş Toplantısı 24-26 Haziran 1960 tarihleri arasında yapıldı. Bu toplantıyı Çin Komünist Partisine yapılan «yoldaşça yardım» olarak nitelemek, SBKP Merkez Komitesi Açık Mektubunun öne sürdüğü bir yalandır.

Gerçekte, Kruşçev başkanlığındaki SBKP temsilcileri, toplantının arifesinde, SBKP Merkez Komitesinin ÇKP Merkez Komitesine göndermiş olduğu 21 Haziran tarihli bir mektubu bazı kardeş Parti temsilcilerine dağıttı; diğerlerine de okudu. Bu mektup, baştan sona, ÇKP'ye yöneltilen iftiralar ve saldırılarla doluydu; SBKP yönetimi tarafından başlatılan Çin aleyhtarı kampanyanın programını meydana getiriyordu.

Kruşçev, toplantıda Çin Komünist Partisine yöneltilen toplu saldırının hazırlanmasına önayak oldu. Konuşmasında, Çin Komünist Partisini «savaş kışkırtıcılığı yapmak isteyen», «emperyalist tekelci kapitalistlerin bayrağını devralan», Çin - Hint sınır meselesinde «katıksız milliyetçilik» yapan ve SBKP'ye karşı «Troçkist yollara» başvuran bir «çılgın» olarak, hayasızca karaladı. Kruşçev'e itaat eden ve onun önderliğini izleyen bazı kardeş Parti temsilcileri de, ÇKP'yi «azgın bir şekilde dogmatik», «sol maceracı», «sahte-devrimci», «tekkeci», «Yugoslavya'dan daha kötü» olmakla ve buna benzer ithamlarla suçladılar.

Kruşçev tarafından bu toplantıda başlatılan Çin aleyhtarı kampanya, birçok kardeş Parti için de şaşırtıcı oldu. Birçok Marksist-Leninist kardeş Parti temsilcileri SBKP yönetiminin yanlış hareketini onaylamadılar. Arnavutluk Emek Partisi heyeti, bu toplantıda SBKP yöneticilerine boyun eğmeyi reddetti ve onların tekkeci faaliyetlerine kesinlikle karşı koydu. Bunun sonucu olarak, SBKP yöneticileri Arnavutluk Emek Partisini kendileri açısından tehlikeli gördüler. Bundan sonra Arnavutluk Partisine karşı kesin tedbirler alma yolunu tuttular.

SBKP yönetimi tarafından ÇKP'ye karşı girişilen bu alçakça saldırı, «yoldaşlara yardım» olarak nitelendirilebilir mi? Elbette ki, hayır. Bu, SBKP tarafından sahneye konmuş ve daha önceden tasarlanmış Çin aleyhtarı bir oyundu. Bu, 1957 Bildirisinde tespit edilen, kardeş Partiler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkelerin ciddi ve kaba bir şekilde çiğnenmesiydi. Bu, SBKP yöneticileri tarafından temsil edilen

revizyonistlerin, Marksist-Leninist bir partiye karşı giriştikleri büyük çaplı saldırıydı.

Bu şartlar altında Çin Komünist Partisi, Marksizm-Leninizmi ve 1957 Bildirisinde tespit edilen, kardeş Partiler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeleri korumak için, SBKP yönetimine karşı dişe diş bir mücadeleye girişti. Bükreş Toplantısındaki ÇKP temsilcileri, genel çıkarları dikkate alarak, toplantı üzerine yayınlanan bildiriyi imzaladı ve aynı zamanda, ÇKP Merkez Komitesinin emri üzerine, 26 Haziran 1960 tarihinde bir bildiri dağıttı. Bu bildiride, ÇKP delegeleri Kruşçev'in Bükreş'teki davranışlarının uluslararası komünist hareket için son derece kötü bir örnek olduğunu belirttiler. Bildiri resmen şunu ilan etti:

> **«Kruşçev yoldaşla aramızda Marksizm-Leninizmin bir dizi temel ilkesi konusunda ayrılıklar vardır.» «Uluslararası komünist hareketin geleceği, bütün ülkeler halklarının ihtiyaçlarına ve mücadelelerine ve Marksizm-Leninizmin rehberliğine bağlıdır; hiç bir zaman tek bir kişinin emriyle belirlenemez.» «... Partimiz sadece ve sadece Marksizm-Leninizm gerçeğine inanır, ona itaat eder ve Marksizm-Leninizme aykırı olan hatalı görüşlere hiç bir zaman boyun eğmez.»** (Bkz. Ek 2)

SBKP yöneticileri, Bükreş'te uğradıkları başarısızlığa rağmen Çin Komünist Partisine boyun eğdirme çabalarına devam ettiler. Bükreş Toplantısından hemen sonra, Çin ve Sovyet Partileri arasındaki ideolojik ayrılıkları devletlerarası ilişkiler alanına yaymak için bir dizi harekete girişerek, Çin'e daha fazla baskı yaptılar.

Sovyet hükümeti, Temmuz 1960'da Çin'deki bütün Sovyet uzmanlarını bir ay içinde geri çağıran ve böylece yüzlerce antlaşma ve sözleşmeyi yırtıp atan tek taraflı bir karar aldı. Sovyetler, Çin tarafından Sovyetler Birliği'nde çıkarılan **Druzjba (Dostluk) ve** Sovyetler Birliği tarafından Çin'de çıkarılan **Su Çung Yu Hao (Sovyet-Çin Dostluğu)** dergilerinin yayınlanmasına ve karşılıklı dağıtımına iliş-

kin anlaşmayı tek taraflı olarak yırtıp attı; Sovyetler Birliği'ndeki bir Çin Büyükelçiliği memurunun, sebepsiz olarak, Çin Hükümeti tarafından geri çağrılmasını talep etti ve Çin-Sovyet sınırında karışıklık çıkardı. Görülüyor ki, SBKP yöneticileri bir işaretle, adamlarını saldırıda bulunmak için bir araya getirerek ve şiddetli siyasi ve iktisadi baskı uygulayarak, Çin Komünist Partisini Marksist-Leninist ve proleter enternasyonalist tutumunu terk etmeye ve kendi revizyonist ve büyük devlet şovenisti emirlerine boyun eğmeye zorlayabileceklerini hayal ettiler. Fakat çelikleşmiş ve sınanmış Çin Komünist Partisi ve Çin halkı, ne altedilebilir ne de itaat altına alınabilir. Toplu bir saldırı tezgahlayarak ve baskı yaparak bizi boyunduruk altına almaya teşebbüs edenlerin hesapları yanlış çıkmıştır.

SBKP yönetiminin Çin - Sovyet ilişkilerini baltalama yöntemlerinin ayrıntılarını başka makalelerde anlatacağız. Burada sadece, SBKP Merkez Komitesi Açık Mektubunun, Çin - Sovyet ilişkileri konusunda, Sovyet Hükümetinin bütün uzmanlarını Çin'den geri çektiğini, yüzlerce antlaşma ve sözleşmeyi tek taraflı olarak yırtıp attığını, böylece Sovyetlerin bu tek taraflı davranışlarının Çin - Sovyet ticaretini daralttığı gerçeğini gizleyerek, Çin'i, ideolojik ayrılıkları devletlerarası ilişkiler alanına yaymakla ve iki ülke arasındaki ticareti azaltmakla asılsız olarak suçladığını belirteceğiz. SBKP yönetiminin Parti üyelerini ve Sovyet halkını böylesine hayasızca aldatması gerçekten acıdır.

1960 KARDEŞ PARTİLER TOPLANTISINDA İKİ ÇİZGİ ARASINDAKİ MÜCADELE

1960 yılının ikinci yarısında, komünist ve işçi partileri temsilcileri toplantısı çevresinde uluslararası komünist hareket içinde şiddetli bir mücadele gelişti. Bu, Marksizm - Leninizm çizgisi ile revizyonizm çizgisi arasındaki ve ilkelere ve birliğe sımsıkı bağlı kalma siyaseti ile ilkeleri terk

etme ve bölücülük yapma siyaseti arasındaki bir mücadeleydi.

Toplantıdan önce SBKP yönetiminin yanlış tutumunda inatla direndiği ve yanlış çizgisini uluslararası komünist harekete zorla kabul ettirmeye çalıştığı açıkça ortaya çıkmıştı.

Çin Komünist Partisi, ayrılıkların ciddiyetinin tam olarak farkındaydı. SBKP yönetiminin yanlış yolda çok fazla ilerlemeyeceği umuduyla uluslararası komünist hareketin çıkarları doğrultusunda çok çaba harcadık.

10 Eylül 1960'da ÇKP Merkez Komitesi, SBKP Merkez Komitesinin 21 Haziran tarihli mektubuna cevap verdi. ÇKP Merkez Komitesi, gerçekleri sıralayan ve bunların mantığını ortaya koyan cevabında, dünya şartlarına ve uluslararası komünist harekete ilişkin bir dizi önemli ilke meselesi üzerindeki görüşlerini sistemli bir şekilde açıkladı; SBKP yönetiminin bize yönelttiği saldırıları çürüttü; onun yanlış görüşlerini eleştirdi ve SBKP Merkez Komitesine, ayrılığı gidermek ve birliği sağlamak üzere beş olumlu öneride bulundu. (Beş öneri için bkz. Ek 3)

ÇKP Merkez Komitesi daha sonra, SBKP temsilcileri ile görüşmek üzere Eylül ayında Moskova'ya bir heyet yolladı. Bu görüşmeler boyunca ÇKP temsilcileri, SBKP yönetiminin bir yandan ABD emperyalizmini şirin gösterirken, diğer yandan faal olarak Çin'i kötülediğini ve iki Parti arasındaki ideolojik ayrılıkları devletlerarası ilişkiler alanına yaydığını, böylece düşmanlara kardeş, kardeşlere düşman gibi davrandığını belirtti. ÇKP temsilcileri, SBKP yöneticilerini yanlış tutumlarını değiştirmeleri, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkelere dönmeleri ve ortak düşmanla savaşmak amacıyla Çin ve Sovyet Partileri ve iki ülke arasındaki birliği kuvvetlendirmeleri için ısrarla uyardı. Buna rağmen SBKP yöneticileri, hatalarını düzeltmek için en ufak bir istek göstermediler.

Böylece keskin bir mücadele kaçınılmaz hale geldi. Bu mücadele, önce 26 kardeş Partinin temsilcilerinin hazır

bulunduğu, kardeş Partiler toplantısının belgelerini hazırlayan Hazırlık Komitesinde ortaya çıktı; daha sonra, 81 kardeş Parti temsilcisinin toplantısında, çatışma görülmemiş ölçüde şiddetlendi.

Hazırlık Komitesinin Ekim ayı boyunca Moskova'da devam eden toplantılarında, SBKP yöneticileri kendi hazırladıkları ve bir dizi hatalı görüşü kapsayan bildiri taslağını zorla kabul ettirmeye çalıştılar. Hazırlık Komitesi, ÇKP ve diğer bazı kardeş Parti temsilcilerinin yürüttüğü mücadele sayesinde, hararetli tartışmalardan sonra SBKP'nin önerdiği bildiri taslağı üzerinde ilkelere ilişkin birçok önemli değişiklik yaptı. Komite, taslağın büyük kısmı üzerinde anlaşmaya vardı. Buna rağmen tartışmayı sürdürmeye kararlı olan SBKP yönetimi, tartışma konusu olan birkaç önemli noktada anlaşmaya yanaşmadı ve üstelik, Kruşçev'in New York'tan dönmesinden sonra, bazı meseleler üzerinde varılmış olan anlaşmaları da reddetti.

81 kardeş Parti temsilcisinin katıldığı toplantı, Kasım 1960'da Moskova'da yapıldı. SBKP yönetimi, ÇKP ve diğer birçok Parti temsilcisinin ayrılıkları giderme ve birliği güçlendirme arzularını hiçe sayarak, toplantı arifesinde Moskova'da toplanmış olan kardeş Parti temsilcilerine, Çin Komünist Partisine azgınca saldıran ve böylece daha şiddetli bir uyuşmazlığı körükleyen altmış küsur bin kelimelik bir mektup dağıttı. 81 kardeş Parti temsilcisinin katıldığı toplantı, böylesine anormal bir hava içinde yapıldı. SBKP yönetimi aşağılık davranışlarıyla toplantıyı bir bölünmenin eşiğine getirdi. Fakat, Çin Komünist Partisi ve diğer bazı kardeş Partiler ilkelere bağlı kaldıkları, mücadeleye devam ettikleri ve birliği savundukları için, kardeş Parti temsilcilerinin büyük çoğunluğu birlik istedikleri ve bir bölünmeye karşı oldukları için, sonunda anlaşmaya varıldı ve olumlu sonuçlara ulaşıldı.

SBKP Merkez Komitesi Açık Mektubunda, ÇKP temsilcilerinin, bu toplantıda ancak «tamamen tecrit edilme tehlikesiyle karşılaştıkları anda Bildiriyi imzaladıklarını» ilan ediyor. Bu da, bir diğer yalandır.

Gerçek durum neydi?

Toplantıdan önce ve toplantı boyunca SBKP yönetiminin bazı kardeş Parti temsilcilerini alet ederek Çin Komünist Partisine karşı toplu bir saldırı tezgahladıkları ve sözde çoğunluğa güvenerek, ÇKP'nin ve diğer Marksist-Leninist partilerin temsilcilerini dize getirmeye ve onlara kendi revizyonist çizgi ve görüşlerini zorla kabul ettirmeye çalıştıkları bir gerçektir. Ne var ki, hem 26 kardeş Partinin katıldığı Hazırlık Komitesinde, hem de 81 kardeş Parti temsilcisinin katıldığı toplantıda, SBKP yöneticilerinin görüşlerini başkalarına zorla kabul ettirme çabaları yenilgiye uğramıştır.

Gerçek şudur ki, onların bildiri taslağında ileri sürdükleri yanlış tezlerin birçoğu reddedilmiştir. İşte birkaç örnek:

SBKP yönetiminin, barış içinde bir arada yaşamanın ve iktisadî yarışın, sosyalist ülkelerin dış politikasının genel çizgisini meydana getirdiği yolundaki yanlış tezi reddedildi.

Kapitalizmin genel bunalımında yeni bir aşamanın ortaya çıkmasının barış içinde bir arada yaşamanın ve barış içinde yarışın sonucu olduğu yolundaki yanlış tezleri reddedildi.

Barış içinde geçiş olanağının güçlenmekte olduğu yolundaki yanlış tezleri reddedildi.

Sosyalist ülkelerin «kendi başlarına ilerleme» siyasetlerine karşı çıkılması yolundaki yanlış tezleri reddedildi. Onların bu tezleri, aslında, sosyalizmin inşasında esas olarak kendi gücüne güvenme siyasetine karşı çıkmak anlamına geliyordu.

Uluslararası komünist hareketteki sözde «klik faaliyetlerine» ve «hizipçilik faaliyetlerine» karşı çıkılması yolundaki yanlış tezleri reddedildi. Bu tez aslında kardeş Partilerin kendisine boyun eğmelerini istemek, kardeş Partiler arasındaki ilişkilerde bağımsızlık ve eşitlik ilkelerini ortadan kaldırmak ve danışma yoluyla oybirliğine varma

ilkesinin yerine azınlığın çoğunluğa tabi olması uygulamasını getirmek demekti.

Modern revizyonizmin meydana getirdiği ciddi tehlikeyi küçümseme yolundaki yanlış tezleri reddedildi.

Gerçek şudur ki, ÇKP temsilcilerinin ve diğer kardeş Parti temsilcilerinin önemli ilkeler hakkında ileri sürdükleri birçok doğru görüş Bildiride yer aldı: Emperyalizmin niteliğinin değişmediği, ABD emperyalizminin bütün dünya halklarının düşmanı olduğu, ABD emperyalizmine karşı en geniş birleşik cephenin kurulması gerektiği, dünya savaşını önlemede milli kurtuluş hareketlerinin önemli bir güç olduğu tezleri; bağımsızlıklarını yeni kazanmış ülkelerin milli demokratik devrimlerini sonuna kadar götürmeleri hakkındaki tez; milli kurtuluş mücadelelerinin sosyalist ülkeler ve uluslararası işçi sınıfı hareketi tarafından desteklenmesi tezi; ABD emperyalizminin siyasi, iktisadi ve askeri hakimiyeti altında olan bazı ileri kapitalist ülkelerde işçi sınıfının ve kitlelerin esas darbeyi emperyalist ABD hakimiyetine ve aynı zamanda tekelci sermayeye ve milli çıkarlara ihanet eden içerdeki diğer gerici güçlere yöneltmeleri gerektiği tezi; kardeş Partilere danışarak oybirliğine varma ilkesi hakkındaki tez; Marksizm - Leninizmin devrimci ruhunun revizyonistlerce iğdiş edilmesine karşı olan tez; Yugoslavya Komünistler Birliği yöneticilerinin Marksizm-Leninizme ihanetleri hakkındaki tez vb. Bütün bu tezler, ÇKP ve diğer bazı Parti temsilcilerinin görüşlerinin kabul edilmesi sonucunda Bildiride yer aldı.

SBKP yöneticilerinin, hatalı önerilerini terk etmeye karar vermelerinden ve diğer Partilerin doğru önerilerini kabul etmelerinden sonra, ÇKP ve diğer bazı kardeş Parti temsilcilerinin de bazı tavizler verdiklerini eklemek gerekir. Örneğin biz, SBKP 20. Kongresi meselesinde ve kapitalizmden sosyalizme geçiş biçimleri meselesinde onlardan ayrılıyorduk; fakat SBKP'nin ve bazı diğer kardeş Partilerin ihtiyaçlarını dikkate alarak bu iki meselenin, 1957 Bildirisinde ifade edildiği biçimde bildiriye dahil edilmesi-

ni kabul ettik. Ancak, aynı zamanda 20. Kongrenin bu şekilde ele alınmasına son defa rıza gösterdiğimizi, bir daha asla böyle yapmayacağımızı da açıkça belirttik.

Yukarıda yazdıklarımızdan, uluslararası komünist harekette iki çizgi arasındaki mücadelenin, 1960 Moskova Toplantısına başından sonuna kadar hakim olduğu görülebilir. SBKP yönetiminin bu toplantıda ortaya çıkarılan hataları daha da gelişti. SBKP yöneticilerinin hazırladıkları bildiri taslağında ve toplantı boyunca yaptıkları konuşmalarda, kardeş Partilere zorla kabul ettirmek istedikleri yanlış çizginin siyasi içeriğini «barış içinde bir arada yaşama», «barış içinde yarış» ve «barış içinde geçiş» hakkındaki hatalı teorilerin, örgütsel içeriğini ise, hatalı tekkeci ve bölücü siyasetlerin meydana getirdiği açıkça görülebilir. Bu, Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine taban tabana karşıt revizyonist bir çizgiydi. ÇKP ve diğer Marksist-Leninist parti temsilcileri bu çizgiye karşı koydular ve Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi çizgisini kararlılıkla savundular.

Bu toplantıdaki mücadelenin sonucu, SBKP yönetiminin revizyonist çizgisinin ve görüşlerinin esas olarak reddedilmesi ve Marksist-Leninist çizginin büyük bir zafer kazanması oldu. Toplantıda kabul edilen Bildiride yer alan devrimci ilkeler, emperyalizme karşı ve dünya barışı, milli kurtuluş, halk demokrasisi ve sosyalizm için verdikleri mücadelelerde bütün kardeş Partilerin ellerinde güçlü birer silahtır. Bu ilkeler, aynı zamanda modern revizyonizmle savaşan bütün dünyadaki Marksist-Leninistlerin ellerinde güçlü birer silahtır.

Toplantıda, Marksizm-Leninizme bağlı kardeş Partiler, SBKP yönetiminin hatalı görüşlerini ciddi olarak eleştirdiler ve onu kendilerinin doğru görüşlerinin birçoğunu kabul etmeye zorladılar. Böylece, başlangıçtaki, SBKP yönetiminin hatalarının en ufak bir şekilde eleştirilmesine bile tahammül edilmediği ve SBKP yönetiminin «dediğinin dedik olduğu» son derece anormal durumu değiştirdi-

ler. Bu, uluslararası komünist harekette büyük tarihi öneme sahip bir olaydı.

SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda, ÇKP temsilcilerinin toplantıda «tamamen tecrit edildiğini» iddia ediyor. Bu, SBKP yönetiminin, yenilgisini bir zafer olarak göstermek için giriştiği yüzsüz bir çabadan ibarettir.

Toplantıda dayanışma ilkesine, kardeş Partilerin bağımsızlığı ve eşitliği ilkelerine ve danışma yoluyla oybirliğine varma ilkesine bağlı kalındı ve SBKP yöneticilerinin, azınlığa hükmetmek için çoğunluğu kullanmak ve görüşlerini diğer kardeş Partilere zorla kabul ettirmek için harcadıkları çabalar boşa çıkarıldı.

Toplantı, Marksist-Leninist partiler bakımından, kardeş Partiler arasındaki ayrılıkları gidermede ilkelere bağlı kalmanın, mücadeleye devam etmenin ve birliği korumanın son derece gerekli olduğunu bir kere daha gösterdi.

SBKP YÖNETİMİNİN REVİZYONİZMİ SİSTEMLEŞİYOR

SBKP Merkez Komitesi Açık Mektubu, «ÇKP yöneticilerinin 1960 Bildirisine imzalarını atarken aslında sahtekarlık yaptıklarını» iddia ediyor. Bu gerçekten doğru mudur? Hayır. Aksine, sahtekarlık yapan biz değil, SBKP yöneticileriydi.

Gerçekler, SBKP yöneticilerinin, 1960 Toplantısında hazırladıkları bildiri taslağındaki hatalı önerilerini geri almayı ya da değiştirmeyi, aslında istemeden kabul ettiklerini ve kardeş Partilerin doğru önerilerini kabul ederken samimi olmadıklarını göstermiştir. Kardeş Partilerin oybirliğiyle üzerinde anlaştıkları belge ile biraz olsun ilgilenmediler. 1960 Bildirisini çiğnemeye başladıkları zaman, Bildiriye attıkları imza daha kurumamıştı bile. Kruşçev, 1 Aralıkta SBKP Merkez Komitesi adına Bildiriyi imzaladı ve yirmi dört saat sonra aynı Kruşçev, kardeş Partilerin bu konudaki kararını çiğneyerek, kardeş Partiler heyetleri şerefine verilen ziyafette utanmadan Yugoslavya'yı sosyalist bir ülke olarak tanımladı.

81 kardeş Partinin toplantısından sonra, SBKP yöneticileri 1957 ve 1960 Bildirilerini çiğnemede gittikçe daha pervasızlaştılar. Bir yandan, «ABD-Sovyet işbirliği»ni savunarak ve «karşılıklı güven, anlayış ve dostluk köprüleri kurmak»[16] için Kennedy ile birlikte çalışma arzularını dile getirerek, Bildirinin dünya halklarının düşmanı olarak ilan ettiği ABD emperyalizmini dost kabul ettiler. Öte yandan, bazı kardeş Partileri ve ülkeleri düşman olarak gördüler ve Sovyetler Birliği'nin Arnavutluk ile olan ilişkilerini kökten bozdular.

SBKP'nin 1961 Ekimindeki 22. Kongresi, SBKP yönetiminin Marksizm-Leninizme karşı çıkmak ve sosyalist kampı ve uluslararası komünist hareketi bölmek yolundaki çabalarında yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Bu kongre, SBKP yönetiminin 20. Kongreden itibaren adım adım geliştirdiği revizyonizmin artık sistemleştiğini gösterdi.

SBKP yönetimi, 22. Kongrede Arnavutluk Emek Partisine büyük ve açık bir saldırı yöneltti. Kruşçev konuşmasında, açıkça, Enver Hoca ve Mehmet Şehu yoldaşlar başkanlığındaki Arnavutluk yönetiminin devrilmesini isteyecek kadar ileri gitti. Böylece SBKP yönetimi bir Parti kongresinin, kardeş Partilere açıktan açığa saldırmak için kullanılması kötü geleneğini yerleştirdi.

SBKP yönetiminin kongrede yaptığı diğer bir «büyük» iş, 20. Kongrede tamamen inkar edilmesinden beş yıl ve ölümünden sekiz yıl sonra Stalin'e karşı yöneltilen yeni, yoğun saldırıydı.

Son tahlilde bu, SBKP yöneticilerinin 1957 ve 1960 Bildirilerini tamamen bir kenara atmalarını, Marksizm-Leninizme karşı çıkmalarını ve sistemli bir revizyonist çizgi izlemelerini sağlamak için yapılmıştı.

SBKP yöneticilerinin revizyonizmi, Kongrede kabul edilen yeni Programda yoğun ifadesini buldu.

---

16 Kruşçev ve Brejnev'in ABD'nin bağımsızlığının 185. yıldönümü dolayısıyla J. F. Kennedy'ye yolladıkları tebrik telgrafı, 4 Temmuz 1961.

SBKP Merkez Komitesi Açık Mektubu, 22. Kongrenin çizgisinin «Komünist Partiler Temsilcilerinin Toplantılarında onaylandığını ve 1957 ve 1960 Bildirilerinde yansıdığını» söylüyor. Böyle bir beyanda bulunmak, SBKP yöneticileri için çok büyük bir dikkatsizlik değil midir? Nasıl olur da 1961'de olanları, 1960'daki Komünist ve İşçi Partileri Toplantısında veya daha da önce 1957'de «onaylanmış» veya «yansıtılmış» olarak nitelendirebilirler?

Fakat böylesine budalaca bir öğünmeyi şimdilik bir kenara bırakalım; önce 22. Kongrede kabul edilen programın hangi iplikten dokunduğunu görelim.

Programın ve Kruşçev tarafından program hakkında sunulan raporun yüzeysel bir incelemesi bile, bunun Marksizm-Leninizmin temel teorilerini ve 1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkelerini bütünüyle çiğneyen tamamen revizyonist bir program olduğunu gösterir.

Bu program, ilkelere ilişkin birçok önemli meselede 1957 ve 1960 Bildirilerine aykırıdır. Bu programda SBKP yönetiminin, kardeş Partilerin 1960'daki toplantısında reddedilen birçok hatalı görüşü yeniden piyasaya çıkmaktadır. Örneğin, program, barış içinde bir arada yaşamayı dış siyasetin genel ilkesi olarak tanımlar; barış içinde geçiş olanağı üzerinde tek taraflı olarak ısrar eder ve sosyalist bir ülkenin sosyalizmi inşada esas olarak kendi gücüne güvenme siyasetini «kendi başına buyruk olma» isteği olarak kötüler.

Program, SBKP yönetiminin 20. Kongreden bu yana izlediği ve esas içeriği «barış içinde bir arada yaşama», «barış içinde yarış» ve «barış içinde geçiş» olan yanlış çizgiyi sistemleştirmede bir adım daha ileri gitmiştir.

Program, Sovyetler Birliği'nde artık proletarya diktatörlüğüne ihtiyaç olmadığını ve SBKP'nin proletaryanın öncüsü olma durumunun değiştiğini ilan ederek ve «bütün halkın devleti» ve «bütün halkın partisi» gibi saçma teoriler geliştirerek, Marksizm-Leninizmin özünü, yani proletarya devrimi, proletarya diktatörlüğü ve proletarya parti-

si konusundaki öğretileri kabaca revizyona tabi tutmuştur.

Marksizm-Leninizmin sınıf mücadelesi teorisi yerine hümanizmi koymuş ve komünizm ülküsünün yerine «özgürlük», «eşitlik» ve «kardeşlik» gibi burjuva şiarlarını geçirmiştir.

Bu program, hâlâ emperyalizmin ve kapitalizmin boyunduruğu altında yaşayan ve dünya nüfusunun üçte ikisini meydana getiren halkların devrim yapmasına, sosyalizm yolunda ilerleyen ve dünya nüfusunun üçte birini meydana getiren halkların devrimi sonuna kadar götürmelerine karşı çıkan bir programdır. Bu, kapitalizmin sürdürülmesi veya geri getirilmesi için yapılmış revizyonist bir programdır.

Çin Komünist Partisi SBKP'nin 22. Kongresinin hatalarına kesinlikle karşı çıktı. Kongrede ÇKP heyetine başkanlık eden Çu En-lay yoldaş, orada yaptığı konuşmada Partimizin görüşünü ortaya koydu ve Kruşçev'le ve SBKP'nin diğer yöneticileriyle sonradan yaptığı görüşmelerde de SBKP yönetiminin hatalarını samimiyetle eleştirdi.

Kruşçev, ÇKP temsilcileriyle yaptığı görüşmede, eleştirilerimizi ve tavsiyelerimizi tamamen reddetti ve hatta Çin Komünist Partisi içindeki, Partiye düşman unsurları desteklediğini açıkca ifade etti. SBKP yöneticileri, SBKP 20. Kongresinden sonra «Stalin'den farklı bir yol» (yani revizyonizm yolunu) izlemeye başladıkları zaman, Kruşçev hâlâ kardeş Partilerin desteğine ihtiyaç duyduklarını açıkça ifade ediyordu. Kruşçev, «O zamanlar, Çin Komünist Partisinin görüşü bizim için büyük önem taşıyordu», fakat «şimdi şartlar değişmiştir», «durumumuz iyidir» ve «kendi yolumuzdan ilerleyeceğiz» dedi.

Kruşçev'in sözleri, SBKP yöneticilerinin revizyonizm ve bölücülük yolunda sonuna kadar gitmeye karar verdiklerini gösterdi. Çin Komünist Partisinin onlara sık sık yoldaşça tavsiyelerde bulunmasına rağmen, onlar bu tavsiyelere kulak asmadılar ve tutumlarını düzeltmek için en ufak bir çaba göstermediler.

ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİ BÖLEN, MARKSİZM-LENİNİZME AYKIRI BİR AKIM

SBKP yöneticileri, Açık Mektupta, 22. Kongreden sonra Çin ve Sovyet Partileri arasındaki ilişkileri düzeltmek ve kardeş Partiler ve ülkeler arasında birliği güçlendirmek üzere «yeni çabalara giriştiklerine» halkı inandırmak için büyük bir çaba harcıyorlar.

Bu da, başka bir yalandır.

Gerçek nedir?

Gerçek şudur: SBKP yönetimi, 22. Kongreden bu yana, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkeleri çiğnemede ve Marksizm-Leninizme tamamen aykırı olan kendi sistemli revizyonist çizgisini geliştirmek amacıyla izlediği büyük devlet şovenizmi, tekkecilik ve bölücülük siyasetlerini uygulamada gittikçe daha azgın bir tutum takınmıştır. Bu durum, Çin-Sovyet ilişkilerinin sürekli olarak bozulmasına ve kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki birliğe ciddi zararlar verilmesine yol açmıştır.

SBKP yöneticilerinin 22. Kongreden itibaren Çin-Sovyet birliğini ve kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki birliği nasıl baltaladıklarını gösteren başlıca olgular şunlardır:

1. SBKP yöneticileri hatalı çizgilerini uluslararası komünist harekete zorla kabul ettirmek ve 1957 ve 1960 Bildirileri yerine kendi revizyonist programlarını koymak için çok uğraştılar. Onlar, hatalı çizgilerini «uluslararası komünist hareketin son yıllardaki Leninist siyasetlerinin bir bütünü»[17] olarak tanımladılar ve revizyonist programlarını «günümüzün gerçek Komünist Manifestosu»[18] ve «komünist ve işçi partilerinin ve sosyalist ülkeler topluluğu halklarının ortak programı»[19] olarak nitelendirdiler.

---

17 J. Andropov, «SBKP 22. Kongresi ve Sosyalist Dünya Sisteminin Gelişmesi», **Pravda**, 2 Aralık 1961.

18 Kruşçev, Özbekistan ve Diğer Birlik Cumhuriyetleri Tarım Görevlileri Konferansında konuşma, 16 Kasım 1961.

19 «Birlik ve Kararlılık Komünizmin Gücünü Artırır», **Pravda** başyazısı, 25 Ağustos 1961.

SBKP yöneticileri, SBKP'nin hatalı çizgisini ve programını reddeden ve Marksizm-Leninizmin temel teorilerine ve 1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalan her Partiye düşman gözüyle bakıyorlar, ona karşı çıkıyorlar, saldırıyorlar, zarar veriyorlar ve yöneticilerini devirmek için her yolu deniyorlar.

2. SBKP yönetimi her şeyi hiçe sayarak, sosyalist Arnavutluk ile diplomatik ilişkilerini kesti. Bu, kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkiler tarihinde eşi görülmemiş bir adımdı.

3. SBKP yönetimi, Çin'e baskı yapmaya ve Çin Komünist Partisine alçakca saldırılar yöneltmeye devam etti. SBKP Merkez Komitesi, ÇKP Merkez Komitesine yolladığı 22 Şubat 1962 tarihli mektubunda, ÇKP'yi «ayrı bir tavır» almakla ve kardeş Partilerin ortak yolundan ayrı bir çizgi izlemekle suçladı ve hatta, Marksist-Leninist Arnavutluk Emek Partisini desteklememizi bir suç gibi gösterdi. SBKP yöneticileri, Çin-Sovyet ilişkilerini geliştirmenin önşartı olarak, ÇKP'yi Marksist-Leninist ve proleter enternasyonalist tavrını terk etmeye, 1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkeleriyle tam bir uyum halinde olan tutarlı çizgisini terk etmeye, kendilerinin hatalı çizgilerini kabul etmeye ve kardeş Partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yol gösteren ilkelerin çiğnenmesini oldubittiye getirerek kabule zorlamaya çalıştılar. SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda, bu dönem boyunca ÇKP Merkez Komitesine yazdığı mektuplarla, Kruşçev'in Ekim 1962'de Sovyetler Birliği Büyükelçimize birlik isteğini ifade eden sözleriyle böbürleniyor; fakat aslında bütün bunlar kendi aşağılık girişimlerini gerçekleştirmek için yaptıkları işlerdi.

4. SBKP Merkez Komitesi Endonezya, Vietnam, Yeni Zelanda vb. kardeş Partilerinin, kardeş Partiler temsilcilerinin toplantıya çağrılması konusunda yaptıkları öneriyi reddettiği gibi, ÇKP Merkez Komitesi tarafından SBKP Merkez Komitesine yollanan 7 Nisan 1962 tarihli mektupta, kardeş Partiler toplantısı hazırlıkları için yapılan beş olumlu öneriyi de reddetti.

SBKP Merkez Komitesi, ÇKP Merkez Komitesine 30 Mayıs 1962 tarihli cevabında Sovyet-Arnavutluk ilişkilerini geliştirmenin ve kardeş Partileri toplantıya çağırmanın önşartı olarak, Arnavut yoldaşların doğru tutumlarını terk etmelerini isteyecek kadar ileri gitti.

5. 1962'nin Nisan ve Mayıs aylarında SBKP yöneticileri, Sinciang'daki Sovyet yayınlarını ve görevlilerini bu eyalette geniş çapta yıkıcı faaliyetler yürütmek amacıyla kullandılar ve on binlerce Çin yurttaşını Sovyet topraklarına çekmek için vaatlere ve tehditlere başvurdular. Çin Hükümetinin sürekli ihtarlarına ve protestolarına rağmen Sovyet Hükümeti, «Sovyet yasallığı»[20] ve «insaniyetperverlik»[21] bahaneleriyle bu Çin yurttaşlarını geri göndermeyi reddetti. Bu mesele bugüne kadar çözülmüş değildir. Bu, sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde duyulmamış, gerçekten şaşırtıcı bir olaydır.

6. Sovyet Hükümeti, Ağustos 1962'de, Sovyetler Birliği'nin Amerika Birleşik Devletleri ile nükleer silahların yayılmasının önlenmesi hakkında bir anlaşma imzalayacağını Çin'e resmen bildirdi. Bu, nükleer silahları tekellerinde tutmak amacıyla hazırlanan ortak bir ABD-Sovyet tertibiydi ve Çin'i ABD'nin nükleer tehdidine karşı koymak için nükleer silahlara sahip olma hakkından yoksun bırakma girişimiydi. Çin Hükümeti buna karşı sürekli protestolarda bulundu.

7. SBKP yönetimi, ABD emperyalizmi ile siyasi pazarlıklar yapmayı gittikçe daha ateşli bir şekilde savundu. Bütün çabası, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin çıkarları pahasına da olsa, Kennedy ile gerici bir ittifak kurmaktı. Bunun dikkat çekici bir örneği de, Karaipler buhranı sırasında, SBKP yönetiminin, ABD emperyalistlerinin nükleer şantajına boyun eğerek ve ABD Hükü-

---

[20] Çin'deki Sovyet Elçiliğinin Çin Dışişleri Bakanlığına verdiği muhtıra, 9 Ağustos 1962.

[21] Çin'deki Sovyet Elçiliğinin Çin Dışişleri Bakanlığına verdiği muhtıra, 29 Nisan 1962.

metinin Küba'nın egemenliğine aykırı olan «uluslararası denetim» isteğini kabul ederek teslim olmasıydı.

8. SBKP yönetimi, Hint gericileriyle anlaşma konusunda gittikçe daha gayretkeş davrandı. Sosyalist Çin'e karşı Nehru ile gerici bir ittifak kurmak için vargücüyle çalıştı. SBKP yönetimi ve Sovyet basını açıkca Hint gericilerinin tarafını tuttu; Çin - Hint sınır anlaşmazlığı meselesindeki haklı tutumundan dolayı Çin'i suçladı ve Nehru hükümetini savundu. Hindistan'a Sovyet iktisadi yardımlarının üçte ikisi, Hint gericilerinin Çin - Hint sınır çatışmasını kışkırtmalarından sonra, 1962 sonbaharında yapılmıştır. Çin - Hint sınırında başlayan geniş çaptaki silahlı çatışmadan sonra bile, SBKP yönetimi Hint gericilerine verdiği askeri yardımı artırmaya devam etmiştir.

9. SBKP yönetimi, Yugoslavya'nın Tito kliği ile anlaşmak için her geçen gün daha fazla can atıyordu. Bütün Marksist-Leninist partilere karşı koymak üzere dönek Tito ile gerici bir ittifak kurmaya azimliydi. 22. Kongreden sonra, Tito kliği hakkındaki kararı geri aldırmak için bir dizi tedbir almış ve böylece 1960 Bildirisini yırtıp atmıştır.

10. 1962 Kasımından itibaren SBKP yönetimi, Çin Komünist Partisine ve diğer Marksist-Leninist partilere karşı uluslararası çapta azgın saldırılar yöneltti ve sosyalist kampı ve uluslararası komünist hareketi bölmek için yeni bir karşı-akım tezgahladı. Kruşçev, demeç üstüne demeç verdi ve Sovyet basını Çin Komünist Partisine birçok konuda saldıran yüzlerce makale yayınladı. SBKP yöneticileri tarafından idare edilen Bulgaristan, Macaristan, Çekoslovakya, İtalya ve Almanya Demokratik Cumhuriyeti kardeş Partileri kongreleri, Çin aleyhtarı gösterilere sahne oldu ve kırktan fazla kardeş Parti, Çin Komünist Partisine ve diğer Marksist-Leninist partilere saldıran kararlar, bildiriler veya makaleler yayınladılar.

Yukarıda belirtilen olguların SBKP yöneticileri tarafından inkar edilmesi imkansızdır. Bu su götürmez gerçekler, SBKP 22. Kongresinden sonra yapılan «yeni girişimlerin», Çin - Sovyet ilişkilerini geliştirmeyi ve kardeş

Partiler ve ülkeler arasındaki birliği güçlendirmeyi hedef almadığını, tam tersine, sosyalist kampta ve uluslararası komünist harekette daha geniş bölünmeler yaratmak için ABD emperyalistleriyle, Hint gericileriyle ve dönek Tito kliği ile daha geniş çeteler kurmayı amaçladığını ispat etmektedir.

Bu vahim şartlar altında, Çin Komünist Partisinin bazı kardeş Partilerin hücumlarına açık cevap vermekten başka yolu yoktu. 15 Aralık 1962 ile 8 Mart 1963 tarihleri arasında yedi cevap yayınladık. Bu makalelerde, SBKP yönetimine bir açık kapı bırakmaya devam ettik ve onu, adını belirtmeden eleştirdik.

SBKP yönetiminin hataları sonucunda Çin - Sovyet ilişkilerinin ciddi bir şekilde bozulmuş olmasına rağmen Çin Komünist Partisi, Çin ve Sovyet Partileri arasındaki görüşmeler için Moskova'ya temsilci yollamayı kabul etti ve görüşmelerde sistemli bir görüş alışverişi sağlamak amacıyla, 14 Haziran tarihinde yazdığı cevap mektubunda SBKP Merkez Komitesine uluslararası komünist hareketin genel çizgisi hakkındaki önerisini ortaya koydu.

Daha sonraki olayların gösterdiği gibi SBKP yöneticileri, ayrılıkları gidermede ve birliği güçlendirmede samimiyetsiz olmakla kalmadılar, aynı zamanda görüşmeleri Çin - Sovyet ilişkilerini daha da kötüleştirmeye yönelen faaliyetlerini gizlemek için bir örtü olarak kullandılar.

Görüşmelerin arifesinde, SBKP yöneticileri bildiriler ve kararlar yoluyla Çin Komünist Partisine isim belirterek açıkça saldırdılar. Aynı zamanda, Çin Büyükelçiliği görevlilerinden ve Çinli öğrencilerden birkaçını hiç bir sebep olmadığı halde Sovyetler Birliği'nden çıkardılar.

SBKP yönetimi 14 Temmuzda, yani ABD - İngiltere -Sovyet görüşmeleri arifesinde, Çin - Sovyet görüşmeleri devam ederken, alelacele SBKP Merkez Komitesinin Sovyetler Birliği'ndeki Parti Örgütlerine ve Bütün Komünistlere Açık Mektubunu yayınladı ve Çin Komünist Partisine karşı azgın bir saldırıya girişti. Bu, SBKP yöneticilerinin ABD emperya-

listlerine, onlara yaranmak amacıyla sundukları bir diğer «değerli» armağandı.

Bundan hemen sonra SBKP yönetimi, Sovyet halkının, Çin halkı da dahil sosyalist kamp halklarının ve barışsever dünya halklarının çıkarlarına açıkça ihanet ederek nükleer deneylerin kısmen durdurulması hakkında, ABD ve İngiltere ile Moskova'da bir anlaşma imzaladı; Sovyetler Birliği ile Hindistan arasındaki ilişkiler birden arttı; Kruşçev Yugoslavya'ya «tatil» yapmaya gitti; Sovyet basını Çin'e karşı azgın bir kampanya başlattı.

Bütün bu olaylar zinciri, SBKP yönetiminin her şeyi hiçe sayarak kardeş sosyalist ülkelere ve kardeş Marksist-Leninist partilere karşı çıkmak için emperyalistlerle, bütün ülkelerin gericileriyle ve dönek Tito kliği ile ittifak yaptığını çok açık bir şekilde gösterir. Bütün bunlar SBKP yönetiminin izlediği revizyonist bölücü çizgiyi bütünüyle ortaya koyar.

Şimdi emperyalistlerin, bütün ülkeler gericilerinin ve revizyonistlerin meydana getirdiği «Çin aleyhtarı koro», büyük gürültü koparmaktadır. Marksizm-Leninizme karşı çıkmak, sosyalist kampı ve uluslararası komünist hareketin saflarını bölmek için Kruşçev tarafından yönetilen kampanya artan bir şiddetle yürütülmektedir.

SON YEDİ YILIN OLAYLARI NE GÖSTERDİ?

Yukarıda ayrılıkların kökenini ve gelişmesini bir ölçüde gözden geçirdik. Amacımız, SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunda çarpıtılan gerçekleri aydınlatmak; Parti üyelerimizin, halkımızın, bütün dünya Marksist-Leninistlerinin ve devrimci halklarının gerçeği görmelerine yardımcı olmaktır.

Son yedi yılın olayları, Çin ve Sovyet Partileri arasındaki ve uluslararası komünist hareket içindeki ayrılıkların, SBKP yönetiminin Marksizm-Leninizmden ve 1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkelerinden ayrılması ve uluslararası komünist harekette revizyonist ve bölücü bir çizgi izle-

mesi yüzünden ortaya çıktığını yeterince ispat eder. SBKP yönetiminin revizyonizm ve bölücülük yolunda gittikçe ilerlemesi süreci, ayrılıkları derinleştiren ve şiddetlendiren bir süreçtir.

Son yedi yılın olayları, uluslararası komünist hareketteki bugünkü ayrılıkların Marksizm-Leninizme bağlı kalan çizgi ile revizyonizme sarılan çizgi arasındaki; devrimci çizgi ile devrimci olmayan ve karşı-devrimci çizgi arasındaki; anti-emperyalist çizgi ile emperyalizme teslimiyet çizgisi arasındaki ayrılıklar olduğunu yeterince ispat eder. Bunlar, proleter enternasyonalizmi ile büyük devlet şovenizmi, tekkecilik ve bölücülük arasındaki ayrılıklardır.

Son yedi yılın olayları, SBKP yönetimi tarafından tutulan yolun sosyalizme karşı emperyalizmle ittifak, Çin'e karşı Amerika Birleşik Devletleri ile ittifak, dünya halklarına karşı bütün ülkelerin gericileriyle ittifak ve kardeş Marksist-Leninist partilere karşı dönek Tito kliği ile ittifak yolu olduğunu yeterince ispat eder. SBKP yönetiminin bu hatalı çizgisi, revizyonist fikirlerin bütün dünyaya yayılmasına yol açmış, uluslararası komünist hareketi eşi görülmemiş ölçüde vahim bir bölünme tehlikesiyle karşı karşıya getirmiş ve halkların dünya barışı, milli kurtuluş, halk demokrasisi ve sosyalizm davasına ciddi zararlar vermiştir.

Son yedi yılın olayları aynı zamanda, Çin Komünist Partisinin, durumun daha da kötüleşmesini önlemek, ilkeleri korumak, ayrılıkları gidermek, birliği güçlendirmek ve düşmana karşı ortak mücadele vermek için sürekli olarak çaba gösterdiğini yeterince ispat eder. Bu yolda büyük çaba gösterdik ve elimizden geleni yaptık.

Çin Komünist Partisi, daima, Çin ve Sovyet Partilerinin ve iki ülkenin birliğinin önemi üzerinde ısrarla durmuştur. Yüce Lenin'in kurduğu SBKP'ye daima saygı duymuştur. Biz daima yüce SBKP ve yüce Sovyet halkına derin proleter kardeşlik duyguları besledik. SBKP'nin ve Sovyet halkının her başarısından büyük sevinç ve SBKP'nin sosyalist kampa ve uluslararası komünist harekete zarar veren her hatasından büyük üzüntü duyduk.

Çin komünistleri SBKP yönetiminin hatalarını bugün keşfetmiş değillerdir. SBKP'nin 20. Kongresinden bu yana SBKP yönetiminin revizyonizm yolunu tutuşunu endişeyle izledik.

Bu vahim durumla karşı karşıya kalan Partimiz, defalarca ve uzun bir süre boyunca ne yapmamız gerektiğini düşündü.

Kendi kendimize sorduk: SBKP yönetimini izlememiz ve bütün hareketlerimizi onun isteklerine uydurmamız mı gerekir? Böyle yapsaydık, elbette ki SBKP yönetimi sevinecekti; ama biz o zaman revizyonistler haline gelmeyecek miydik?

Yine kendi kendimize sorduk: SBKP yönetiminin hataları karşısında susmamız mı gerekir? SBKP yönetiminin hatalarının rastlantısal, tek tek ve küçük hatalar olmayıp, bütün sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin çıkarlarını tehlikeye sokan bir dizi ilke hatası olduğuna inanıyorduk. Uluslararası komünist hareketin saflarının bir üyesi olarak, bu hatalar karşısında nasıl susabilir ve nasıl kayıtsız kalabilirdik? Böyle yapsaydık, Marksizm-Leninizmi ve proleter enternasyonalizmini savunma görevimizi bir yana bırakmış olmaz mıydık?

SBKP yöneticilerinin hatalarını eleştirdiğimiz takdirde, onların öç almak amacıyla bize saldıracaklarını ve böylece kaçınılmaz olarak Çin'de sosyalizmin inşasına büyük zarar vereceklerini önceden tahmin etmiştik. Ama komünistlerin saldırıya uğramak korkusuyla, bir milli bencillik tavrı takınarak gerçekleri savunmaktan kaçmaları mı gerekir? Komünistlerin ilkeler üzerinde pazarlık yapmaları mı gerekir?

Biz SBKP'yi Lenin'in kurduğunu, bu Partinin ilk sosyalist devletin Partisi olduğunu, uluslararası komünist harekette ve bütün dünya halkları arasında büyük itibara sahip olduğunu göz önünde tuttuk. Bu nedenle, uzun bir süre boyunca eleştirilerimizi Çin ve Sovyet Parti yöneticileri arasında yapılan partilerarası görüşmelerle sınırlamak ve ayrılıkları açık polemiklere başvurmaksızın iç tartışmalar yo-

luyla çözmek için elimizden geleni yaptık ve SBKP yöneticilerini eleştirirken özel bir dikkat ve sabır gösterdik.

Fakat ÇKP Merkez Komitesindeki sorumlu yoldaşların birçok partilerarası görüşme sırasında SBKP yöneticilerine yaptıkları yoldaşça eleştiri ve tavsiyeler, onların doğru yola dönmelerini sağlama konusunda başarılı olamadı. SBKP yöneticileri, revizyonizm ve bölücülük yolunda gittikçe ilerlediler. İyi niyetle yaptığımız tavsiyelere karşılık, bize birbiri ardı sıra gelen siyasi, iktisadi ve askeri baskılar uyguladılar ve gittikçe şiddetlenen saldırılar yönelttiler.

SBKP yöneticilerinin kötü bir alışkanlıkları var: Kendilerini eleştiren herkese, ayrım gözetmeksizin yaftalar yapıştırıyorlar.

Bize, «Sovyet aleyhtarı» olduğumuzu söylüyorlar. Hayır, arkadaşlar! Bize «Sovyet aleyhtarlığı» yaftası yapıştırılamaz. Hatalarınızı, sadece yüce SBKP'yi ve yüce Sovyetler Birliği'ni savunmak ve SBKP'nin ve Sovyetler Birliği'nin itibarını ciddi bir şekilde zedelemenizi önlemek amacıyla eleştiriyoruz. Gerçeği söylemek gerekirse, asıl Sovyet aleyhtarı olan, SBKP'yi ve Sovyetler Birliği'ni kötüleyen ve itibardan düşüren biz değil, sizlersiniz. SBKP 20. Kongresinde Stalin'in bütünüyle inkar edilmesinden bu yana, sayısız iğrenç davranışta bulundunuz. SBKP'ye ve Sovyetler Birliği'ne sürdüğünüz kara lekeyi Volga'nın bütün suları bile temizleyemez.

Bize, «Önderliği ele geçirmeye çalışıyorsunuz!» diyorlar. Hayır, arkadaşlar! Böyle bir iftira atmanız hiç de akıllıca bir iş değil. Söylediklerinize bakılırsa, bazı kimseler sizinle «önderlik» denen bir şey için mücadele ediyorlar. Bu, uluslararası komünist harekette bir çeşit «önderliğin» olduğunu ve sizin de bu «önderliğe» sahip olduğunuzu utanmazca iddia etmek değil midir? Baba Parti havasını takınmak sizin kötü, çok kötü bir alışkanlığınızdır. Bu, tamamen gayrı meşru bir şeydir. 1957 ve 1960 Bildirileri bütün komünist partilerin bağımsız ve eşit olduklarını açıkça belirtir. Bu ilkeye göre, kardeş Partiler arasındaki ilişkiler, hiç bir şart altında yönetici Parti ile yönetilenler veya baba ile oğul arasındaki ilişkilere benzeyemez. Biz her zaman, herhangi

bir Partinin diğer kardeş Partilere hükmetmesine karşı çıktık ve diğer kardeş Partilere hükmetmek de hiç bir zaman aklımıza gelmedi; kısacası «önderlik» için mücadele etmek diye bir meselemiz yoktur. Uluslararası komünist hareketin şu anda yüzyüze olduğu mesele, şu veya bu Partinin önderliği ele geçirmesi değil, revizyonizme boyun eğmek ya da 1957 ve 1960 Bildirilerinin devrimci ilkelerini savunmak ve Marksizm-Leninizmin devrimci çizgisinde ısrar etmek meselesidir. SBKP yönetimini, kardeş Partilere hükmetme ve revizyonizm ve bölücülük çizgisini onlara zorla kabul ettirme girişiminden dolayı eleştiriyoruz. Bütün arzumuz, kardeş Partilerin 1957 ve 1960 Bildirilerinde öngörüldüğü gibi bağımsız ve eşit olmaları ve Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde birleşmeleridir.

Uluslararası komünist hareketteki bugünkü büyük tartışmayı kışkırtan, genişleten ve bizi buna zorlayan SBKP yöneticileridir. Bize karşı geniş çapta saldırıya giriştiklerine ve her türlü hayasızca iftirada bulunduklarına göre, Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine açıkca ihanet ettiklerine ve 1957 ve 1960 Bildirilerini yırtıp attıklarına göre, bizim cevap vermekten, iftiralarını çürütmekten, 1957 ve 1960 Bildirilerini ve Marksizm-Leninizmi savunmaktan geri duracağımızı bekleyemezler. Tartışma başlamıştır ve neyin doğru, neyin yanlış olduğu açığa çıkarılmalıdır.

Biz Çin komünistleri, ilkeleri ve birliği savunduk, savunuyoruz ve ilerde de savunacağız. SBKP yöneticileri ile polemiğe girerken, onların, devrimi terk ederek, devrimci dünya halklarını terk ederek, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğini terk ederek ve ABD emperyalistleriyle, bütün ülkelerin gericileriyle ve dönek Tito kliğiyle işbirliği yaparak, son derece tehlikeli bir yol tutmuş olduklarını anlayacaklarını hâlâ umuyoruz.

Çin ve Sovyet halklarının, sosyalist kampın, uluslararası komünist hareketin ve bütün dünya halklarının çıkarları, bütün komünist ve işçi partilerinin birleşmelerini ve ortak düşmana karşı durmalarını gerektirir.

Biz burada, bir kere daha, SBKP yönetimini hatalarını

düzeltmeye, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi yoluna, 1957 ve 1960 Bildirilerinin gösterdiği yola dönmeye çağırıyoruz.

Uluslararası komünist hareket çok önemli bir dönem yaşıyor. Bugünkü tartışma, dünya proleter devriminin geleceği ve insanlığın kaderi açısından can alıcı bir önem taşımaktadır. Tarih gösterecektir ki, bu büyük tartışmadan sonra Marksizm-Leninizm daha göz kamaştırıcı bir şekilde parlayacak ve uluslararası proletaryanın ve dünya halklarının devrim davası daha büyük zaferler kazanacaktır.

EK 1

BARIŞ İÇİNDE GEÇİŞ MESELESİ ÜZERİNE TEZLER

10 Kasım 1957

I. Kapitalizmden sosyalizme geçiş meselesinde, tek bir olanağa değil, her iki olanağa, barış içinde geçiş ve barışçı olmayan yoldan geçiş olanaklarına değinmek, bize daha fazla esneklik sağlayabilir ve bizi her an siyasi insiyatife sahip kılar.

(1) Barış içinde geçiş olanağından söz etmek, bizim bakımımızdan şiddet kullanmanın öncelikle bir savunma meselesi olduğu anlamına gelir. Bu, kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin bu konuda kendilerine yöneltilen saldırılardan kaçınmalarını mümkün kılar; kitleleri kazanmak ve burjuvaziyi bu çeşit saldırı bahanelerinden yoksun bırakmak ve tecrit etmek için, siyasi bakımdan yararlıdır.

(2) Gelecekte uluslararası şartların veya ülke içindeki şartların kökten değiştiği bir sırada, tek tek ülkelerde barış içinde geçiş olanağı ortaya çıkarsa, o zaman kitlelerin desteğini kazanmak ve iktidar meselesini barışçı yollardan çözmek fırsatını kullanabiliriz.

(3) Ancak, bu istek elimizi kolumuzu bağlamamalıdır. Burjuvazi, tarih sahnesinden kendi isteği ile inmeyecektir. Bu, sınıf mücadelesinin evrensel bir yasasıdır. Bütün ülkelerde proletarya ve komünist partisi devrim hazırlığını asla gevşetmemelidir. Proletarya ve komünist partisi karşı-devrimci saldırıları püskürtmeye ve işçi sınıfının iktidarı ele ge-

çirdiği devrimin can alıcı anında, burjuvazi halk devrimini bastırmak için silaha başvurduğu takdirde (ki genel olarak böyle yapması kaçınılmazdır) onu silah gücüyle devirmeye her zaman hazırlıklı olmalıdır.

II. Uluslararası komünist hareketin bugünkü durumunda, taktik açısından barış içinde geçiş isteğini belirtmek yararlıdır. Fakat barış içinde geçiş olanağına fazla ağırlık vermek doğru değildir. Bunun nedenleri şunlardır:

(1) Mümkün olan ile gerçek olan, istek ile onun yerine getirilip getirilemeyeceği iki ayrı meseledir. Barış içinde geçiş isteğine değinmeliyiz ama, umudumuzu esas olarak ona bağlamamalı ve bu yüzden bu yöne fazla ağırlık vermemeliyiz.

(2) Barış içinde geçiş olanağına ve özellikle parlamentoda çoğunluğu kazanma yoluyla iktidarı ele geçirme olanağına çok fazla önem verildiği takdirde bu, proletaryanın, emekçi halkın ve komünist partisinin devrimci iradesinin zayıflamasına ve onların ideolojik bakımdan silahsız kalmalarına yol açabilir.

(3) Çok iyi bildiğimiz gibi, barış içinde geçiş olanağının, pratik bir önem taşıdığı tek bir ülke hâlâ yoktur. Bu olanak belirli bir ülkede biraz daha belirgin bir hale gelse bile, buna çok fazla ağırlık vermek doğru değildir; çünkü bu, ülkelerin ezici çoğunluğunda gerçeklere uymamaktadır. Böyle bir olanağın herhangi bir ülkede fiilen ortaya çıkması halinde, oradaki komünist partisi bir yandan bunu gerçekleştirmeye çalışmalı, öte yandan da burjuvazinin silahlı saldırılarını geri püskürtmeye her zaman hazırlıklı olmalıdır.

(4) Bu olanağa fazla önem vererek, ne burjuvazinin gerici niteliği zayıflatılabilir, ne de onu uyutmak mümkün olur.

(5) Bu olanağa fazla ağırlık vererek, sosyal-demokrat partiler herhangi bir şekilde devrimci hale getirilemez.

(6) Bu olanağa fazla ağırlık vererek, çeşitli ülkelerdeki komünist partileri güçlendirilemez. Aksine, bunun sonucunda bazı komünist partileri devrimci çizgilerini siler

ve böylece halkın gözünde sosyal-demokrat partilerden ayırdedilemez duruma gelirlerse, sadece zayıflamış olurlar.

(7) Güçleri toplamak ve devrime hazırlamak çok zordur ve ne de olsa parlamenter mücadele diğerine kıyasla kolaydır. Parlamenter mücadeleden sonuna kadar yararlanmalıyız; fakat bu mücadele biçiminin rolü sınırlıdır. Önemli olan, devrimin güç toplaması yolundaki çetin çalışmada ilerlemektir.

III. Parlamentoda çoğunluğu kazanmak, eski devlet aygıtını (esas olarak silahlı kuvvetleri) parçalamak ve yeni bir devlet aygıtını (esas olarak yeni silahlı kuvvetleri) kurmakla aynı şey değildir. Burjuvazinin askeri ve bürokratik devlet aygıtı parçalanmadığı takdirde, proletaryanın ve güvenilir müttefiklerinin parlamentoda çoğunluğu kazanmaları ya imkansızdır (çünkü burjuvazi diktatörlüğünü sağlamlaştırmak amacıyla gerekli gördüğü anda anayasayı değiştirecektir) ya da bu çoğunluk güvenceli değildir (örneğin seçimler hükümsüz sayılabilir, komünist partisi yasa dışı ilan edilebilir, parlamento dağıtılabilir vb.)

IV Sosyalizme barış içinde geçiş, sadece parlamentoda çoğunluğun kazanılması yoluyla geçiş şeklinde yorumlanmamalıdır. Temel mesele, devlet aygıtı meselesidir. 1870'lerde Marks, İngiltere'de sosyalizme barışçı yollardan ulaşabilme olasılığının bulunduğu kanısındaydı, çünkü «o zamanlar İngiltere'de militarizm ve bürokrasi diğer herhangi bir ülkede olduğundan çok daha az gelişmişti». Şubat Devriminden sonra bir süre Lenin, devrimin «bütün iktidarın Sovyetlere geçmesi» yoluyla barış içinde gelişeceğini ve zafere ulaşacağını umdu; çünkü o zamanlar «silahlar halkın elindeydi». Ne Marks ne de Lenin barış içinde geçişin eski devlet aygıtından yararlanarak gerçekleştirilebileceğini söylemediler. Lenin tekrar tekrar Marks ve Engels'in şu çok ünlü sözünü ayrıntılı bir şekilde işledi: «İşçi sınıfı mevcut devlet aygıtını ele geçirip, onu kendi amaçları için kullanamaz.»

V. Sosyal-demokrat partiler, sosyalist partiler değillerdir. Bazı sol kanat partileri hariç, bunlar burjuvaziye ve

kapitalizme hizmet eden partilerdir. Bunlar, burjuva siyasi partilerinin bir başka türüdür. Sosyalist devrim meselesinde tutumumuz sosyal-demokrat partilerden temelde farklıdır. Bu farklılık gizlenmemelidir. Bu farklılığı örtbas etmek, yalnızca sosyal-demokrat parti yöneticilerinin kitleleri aldatmalarına yardım eder ve bizim kitleleri sosyal-demokrat partilerin etkisinden kurtarmamızı engeller. Bununla beraber, sosyal-demokrat partiler konusundaki çalışmalarımızı güçlendirmek ve onların sol ve orta kesimleriyle bir birleşik cephe kurmaya çalışmak şüphesiz ki çok önemlidir.

VI. Bizim bu meseledeki anlayışımız budur. Bu meselede farklı görüşlere sahibiz; fakat çeşitli düşüncelerle Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kongresinden sonra görüşlerimizi belirtmedik. Ortak bir bildiri yayınlanması söz konusu olduğuna göre, şimdi görüşlerimizi açıklamak zorundayız. Bununla birlikte, bu bizim bildiri taslağında ortak bir dil kullanmamızı engellemez. Bu meseleyle ilgili olarak, bildiri taslağındaki ve SBKP 20. Kongresindeki formülasyon arasında bir bağ kurulabilmesi için SBKP Merkez Komitesinin bugün ortaya koyduğu taslağı esas almayı, bazı yerlerde değişiklikler yapılması önerisiyle, kabul ediyoruz.

EK 2

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ HEYETİNİN KARDEŞ PARTİLERİN BÜKREŞ TOPLANTISINDA YAYINLADIĞI BİLDİRİ

26 Haziran 1960

(1) ÇKP Merkez Komitesi şunları tespit eder: Bu toplantıda SBKP Merkez Komitesi heyetinden Kruşçev yoldaş, uluslararası komünist hareketin, ortak sorunların kardeş Partiler arasında görüşme yoluyla çözülmesi hakkındaki yerleşmiş ilkesini tamamen çiğnemiştir. Kruşçev yoldaş, toplantıdan önce varılan ve toplantıda sadece görüş alışverişinde bulunulmasını, karar alınmamasını tespit eden anlaşmayı tamamen çiğnemiştir; bunu, içeriği konusunda önceden kardeş Partilere danışmadan ve toplantıda, üzerinde tam ve olağan bir tartışma yapılmasına izin vermeden hazırlamış olduğu bir bildiri tasarısını öne sürmek şeklindeki beklenmedik saldırıya girişerek yapmıştır. Bu, SBKP'nin uluslararası komünist harekette sahip olduğu, Lenin'in zamanından bu yana geçen uzun yıllar içinde kazanılmış itibarın kötüye kullanılmasının ve üstelik kişinin kendi iradesini başkalarına zorla kabul ettirmesinin çok kaba bir örneğidir. Bu tavrın Lenin'in çalışma tarzıyla ortak hiç bir yanı yoktur ve bu tür davranışlar, uluslararası komünist harekette çok kötü bir geleneğin yerleşmesine yol açar. ÇKP Merkez Komitesi Kruşçev yoldaşın bu tavrının ve bu hareket tarzının uluslararası komünist harekette son derece vahim sonuçlar doğuracağı kanısındadır.

(2) Çin Komünist Partisi, Marksizm-Leninizme her zaman sadık kalmış ve Marksizm-Leninizmin teorik esaslarına sıkı sıkıya bağlı olmuştur. İki yıldan daha uzun bir süreden beri 1957 Moskova Bildirisine tamamen sadık kalmış ve Bildirinin bütün Marksist-Leninist tezlerini kararlılıkla savunmuştur. Kruşçev yoldaşla aramızda Marksizm-Leninizmin bir dizi temel ilkesi konusunda ayrılıklar vardır. Bu ayrılıklar, bütün sosyalist kampın çıkarları bakımından, proletaryanın ve dünyanın bütün emekçi halklarının çıkarları bakımından; bütün ülkeler halklarının dünya barışını korumaya ve emperyalistlerin bir dünya savaşı çıkarmalarını önlemeye güçlerinin yetip yetmeyeceği bakımından; dünya nüfusunun üçte ikisini ve dünya topraklarının dörtte üçünü meydana getiren kapitalist dünyada sosyalizmin zafer kazanmaya devam edip etmeyeceği meselesi bakımından büyük önem taşır. Bütün Marksist-Leninistler bu ayrılıklar karşısında ciddi bir tavır takınmalı, oybirliğiyle karara varmak amacıyla bunlar üzerinde ciddi bir şekilde düşünmeli ve yoldaşça tartışmalar yapmalıdırlar. Ama, Kruşçev yoldaşın takındığı tavır, ataerkil, keyfi ve müstebit bir tavırdır. O, aslında yüce Sovyetler Birliği Komünist Partisi ile Partimiz arasındaki ilişkiyi kardeşler arasında bir ilişki olarak değil, bir babayla oğul arasındaki ilişki olarak ele almıştır. Bu toplantıda, Partimizi kendi Marksist-Leninist olmayan görüşlerine boyun eğdirmek için baskı yapmıştır. Biz burada, Partimizin sadece ve sadece Marksizm-Leninizm gerçeğine inandığını ve ona itaat ettiğini ve Marksizm-Leninizme aykırı olan hatalı görüşlere hiç bir zaman boyun eğmeyeceğini ilan ederiz. Biz, Kruşçev yoldaşın Romanya Partisinin 3. Kongresinde yaptığı konuşmada ifade edilen bazı görüşlerin hatalı ve 1957 Moskova Bildirisine aykırı olduğuna inanıyoruz. Kruşçev yoldaşın konuşması, emperyalistler ve Tito kliği tarafından sevinçle karşılanacaktır ve zaten karşılanmıştır da. Zamanı geldiğinde, SBKP ve diğer kardeş Partiler ile, Kruşçev yoldaşla aramızda ayrılıklar üzerine tartışmalar sürdürmeye hazır olacağız. Kruşçev yoldaşın Bükreş'te dağıttığı,

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin Çin Komünist Partisine gönderdiği mektuba gelince, ÇKP Merkez Komitesi bu mektubu dikkatle incelendikten sonra ayrıntılı olarak cevaplandıracaktır. Cevabımız, gerçekleri ortaya koyacak, iki Parti arasındaki ilke ayrılıklarını açıklayacaktır. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, kardeş Partiler ile ciddi, samimi ve yoldaşça tartışmalar yapacaktır. Biz, Marksizm-Leninizm gerçeğinin eninde sonunda galip geleceğine inanıyoruz. Doğrular, her türlü tartışma sınavından geçebilir. Doğruyu yanlış, yanlışı doğru olarak göstermek imkansızdır. Uluslararası komünist hareketin geleceği, bütün ülkeler halklarının ihtiyaçlarına, mücadelelerine ve Marksizm-Leninizmin rehberliğine bağlıdır; hiç bir zaman tek bir kişinin emriyle belirlenemez.

(3) Biz, Çin Komünist Partisi, bütün komünist partilerin ve bütün sosyalist ülkelerin birliğini korumak için her zaman çaba harcadık. Biz, uluslararası komünist saflarda gerçek birliğin ve emperyalizme ve gericilere karşı ortak mücadelenin çıkarları uğruna ayrılıklar üzerinde tartışma açmanın gerekli olduğuna, önemli ilke meselelerinin oldubittiye getirilerek, olağanüstü yöntemlerle veya sadece oylama yoluyla çözülemeyeceğine inanıyoruz. Bir kimse diğerlerine pratikte denenmemiş veya yanlış olduğu pratikte kanıtlanmış olan keyfi görüşlerini zorla kabul ettiremez. Kruşçev yoldaşın bu toplantıdaki davranış biçimi, uluslararası komünizmin birliğine kesin olarak zararlıdır. Fakat Kruşçev yoldaş nasıl davranırsa davransın, Çin ve Sovyet Partilerinin birliği ve bütün komünist ve işçi partilerinin birliği daha da güçlenecek ve gelişecektir. Kesinlikle inanıyoruz ki, uluslararası komünist hareket ve Marksizm-Leninizm geliştikçe, saflarımızın birliği sürekli olarak güçlenecektir.

(4) İki Parti arasındaki ilişkiler bir bütün olarak ele alınırsa, Kruşçev yoldaşla aramızdaki ayrılıklar, sadece kısmi niteliktedir. Biz iki Parti arasındaki ilişkilerde, ortak dava uğruna mücadelede birliğin esas olduğu görüşündeyiz. Çünkü ülkelerimiz sosyalist ülkelerdir, Partilerimiz

Marksizm-Leninizm ilkeleri temeli üzerinde kurulmuştur ve bizler bütün sosyalist kampın davasını ilerletmek, emperyalist saldırıya karşı koymak ve dünya barışını sağlamak için savaşıyoruz. Kruşçev yoldaşla ve SBKP Merkez Komitesiyle, sakin kafayla ve yoldaşça tartışmak ve görüş ayrılıklarımızı gidermek olanağını bulacağımızı ve böylelikle Çin ve Sovyet Partileri arasındaki birliğin güçleneceğini ve ilişkilerin sağlamlaşacağını umuyoruz. Bu, sosyalist kampa ve emperyalist saldırganlara karşı dünya barışı için savaşan dünya halklarının mücadelesine büyük yarar sağlayacaktır.

(5) Burada ortaya konulan toplantı bildiri taslağının, 1957 Moskova Bildirisinin doğruluğunu onayladığını görmekle memnunuz. Fakat 1957 Moskova Bildirisinin Marksist-Leninist tezlerinin bu taslakta sunuluş şekli yetersiz ve tek taraflıdır. Ve taslağın bugünkü uluslararası durumun başlıca meseleleri karşısında açık bir tavır takınmaktan kaçınması ve uluslararası işçi sınıfı hareketindeki başlıca tehlike olan modern revizyonizme hiç değinmemesi yanlıştır. Bu nedenle bu taslağı kabul edemeyiz. Düşmana karşı ortak mücadelenin birliğini sağlamak için, değiştirilmiş yeni bir taslak sunuyoruz ve tartışılmasını öneriyoruz. Anlaşmaya varmak bu defa da mümkün olmazsa, uzun tartışmalardan sonra, herkes tarafından kabul edilebilir bir belge ortaya çıkarmak için özel bir hazırlık komitesi kurulmasını öneriyoruz.

EK 3

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİNİN SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ MEKTUBUNA CEVAP OLARAK YAYINLADIĞI MEKTUPTA, AYRILIKLARIN GİDERİLMESİ VE BİRLİĞİN SAĞLANMASI İÇİN YAPILAN BEŞ ÖNERİ

10 Eylül 1960

Ayrılıkları başarıyla gidermek ve birliği sağlamak amacıyla, bütün samimiyetimizle şunları öneriyoruz:

(1) Marksizm-Leninizmin temel ilkeleri ve 1957 Moskova Toplantısı Bildirisinin ve Manifestosunun ilkeleri, iki Parti arasındaki ve bütün kardeş Partiler arasındaki birliğin ideolojik temelidir. Bütün sözlerimizde ve davranışlarımızda Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine ve Moskova Bildirisinin ilkelerine sadık kalmalıyız ve bu ilkeleri doğruyu yanlıştan ayıran kıstas olarak kabul etmeliyiz.

(2) Sosyalist ülkeler ve kardeş Partiler arasındaki ilişkiler, Moskova Bildirisinde öngörülmüş olan, eşitlik, yoldaşlık ve enternasyonalizm ilkelerine sıkı sıkıya uymalıdır.

(3) Sosyalist ülkeler ve kardeş Partiler arasındaki bütün uyuşmazlıklar, Moskova Bildirisinin öngördüğü şartlara uygun olarak, yoldaşça ve aceleye getirilmeyen görüşmeler yoluyla giderilmelidir. Hem Sovyetler Birliği ve Çin, hem de Sovyet ve Çin Partileri, uluslararası meselelerde ve uluslararası komünist harekette büyük sorumluluk taşımaktadırlar. Onlar, eylem birliğini sağlamak için ortak davayla ilgili bütün önemli meselelerde birbirlerine danışmalı ve aceleye getirilmeyen görüşmeler yapmalıdırlar. Çin ve

Sovyet Partileri arasındaki uyuşmazlıklar, her iki Parti arasında görüşmeler yoluyla hemen giderilmezse, aceleye getirilmeyen görüşmelere devam edilmelidir. Gerektiği takdirde her iki tarafın görüşleri Marksizm-Leninizme ve 1957 Moskova Bildirisi ilkelerine uygun olarak, bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerine, bu Partilerin, ciddi incelemelerden sonra doğru yargılara varabilmelerini sağlamak için tamamen objektif olarak sunulmalıdır.

(4) Komünistler açısından, düşmanla kendimiz ve doğruyla yanlış arasında açık bir çizgi çekmek son derece önemlidir. İki Parti dostluğumuza büyük değer vermeli ve düşmana karşı koymak için elbirliği etmelidir; iki Parti ve iki ülke aralarındaki birliği baltalayabilecek sözlerden ve davranışlardan kaçınmalı ve böylelikle, düşmana bizi bölme fırsatını vermemelidir.

(5) Yukardaki ilkeler temeli üzerinde, her iki Parti de diğer komünist ve işçi partileri ile birlikte tam bir hazırlık ve danışma yoluyla bu yıl Kasım ayında Moskova'da toplanacak olan bütün ülkelerin komünist ve işçi partileri toplantısının başarı kazanması için çaba harcamalıdır. Bu toplantıda Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine ve 1957 Moskova Bildirisi ilkelerine uygun, düşmana karşı ortak mücadelemiz için hepimizin bağlı kalması gereken bir program görevini görecek bir belge hazırlanmalıdır.

STALİN MESELESİ ÜZERİNE

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin
Açık Mektubu Üzerine Yorum (II)

Renmin Ribao (Halkın Gazetesi) ve *Hungçi (Kızıl Bayrak)*
Yazı Kurulları

(13 Eylül 1963)

Stalin meselesi, bütün ülkelerde ve bütün sınıflar arasında yankılar uyandırmış olan, değişik sınıfların ve onların değişik siyasi parti ve gruplarının, üzerinde farklı görüşlere sahip oldukları ve bugün hâlâ çok tartışılan, dünya çapında önem taşıyan bir meseledir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda, bu mesele üzerinde nihai bir yargıya varılamayacağa benzemektedir. Fakat, Stalin'in tamamen inkar edilmesini uygun bulmayan ve onun anısını gittikçe daha çok saygıyla anan uluslararası işçi sınıfının ve devrimcilerin çoğunluğu arasında esasta bir görüş birliği vardır. Bu, Sovyetler Birliği için de geçerlidir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi (SBKP) yöneticileriyle olan uyuşmazlığımız, bir grup insanla olan bir uyuşmazlıktan ibarettir.

Devrim davasını ilerletmek için onları ikna edeceğimizi umuyoruz. Bu makaleyi yazmadaki amacımız budur.

Kruşçev yoldaş «kişiye tapmaya karşı savaş» bahanesiyle Stalin'i tamamen inkar ederken, Çin Komünist Partisi her zaman için, Kruşçev'in çok yanıldığını ve art niyetleri olduğunu savunmuştur.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, 14 Haziran tarihli mektubunda «kişiye tapmaya karşı savaş»ın, Lenin'in önderler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki ilişkiler hakkındaki öğretilerine aykırı olduğunu ve komünist demokratik merkeziyetçilik ilkesini baltaladığını belirtti.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, ilkeye dayanan görüşlerimize cevap vermekten kaçınmakta, sadece Çin komünistlerine «kişiye tapmayı savunanlar ve Stalin'in hatalı fikirlerinin tezgahtarlığını yapanlar» yaftasını yapıştırmaktadır.

Lenin, Menşeviklerle mücadele ettiği sırada, «karşı tarafın ilkeye dayanan görüşlerine cevap vermemek ve onun sadece 'heyecanlı' olduğunu söylemek, tartışmak değil sövmektir»[1] demişti. SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektupta takındığı tavır aynen Menşeviklerin tavrıdır.

Açık Mektubun, tartışma yerine sövme yoluna başvurmasına rağmen, biz buna ilkelere dayanan görüşlerle ve gerçeklerle cevap vermeyi yeğ tutuyoruz.

Yüce Sovyetler Birliği, ilk proletarya diktatörlüğü devletiydi. Başlangıçta bu devlette, Parti ve hükümetin başta gelen önderi Lenin'di. Lenin'in ölümünden sonra yerini Stalin aldı.

Lenin'in ölümünden sonra Stalin, sadece Sovyetler Birliği Partisinin ve hükümetinin önderi olmakla kalmadı, aynı zamanda uluslararası komünist hareketin de önderi olarak kabul edildi.

Ekim Devrimiyle ilk sosyalist devletin kuruluşundan bu yana sadece kırk altı yıl geçti. Bu sürenin hemen hemen otuz yılı boyunca Stalin, devletin başta gelen önderiydi. Proletarya diktatörlüğü tarihinde olsun, uluslararası komünist hareketin tarihinde olsun, Stalin'in eylemleri son derece önemli bir yer tutar.

Çin Komünist Partisi, Stalin'in nasıl değerlendirilmesi ve ona karşı nasıl bir tavır takınılması gerektiği meselesinin, sadece Stalin'in kişiliğinin değerlendirilmesi meselesi olmadığını, daha önemlisi bunun, proletarya diktatörlüğünün ve uluslararası komünist hareketin Lenin'in ölümünden sonraki tarihi tecrübesinin değerlendirilmesi olduğunu savunmuştur.

Kruşçev yoldaş, SBKP 20. Kongresinde Stalin'i tamamen inkar etti. Bütün uluslararası komünist hareketi ilgilendiren bu ilke meselesinde, kardeş Partilere önceden danışmadı ve sonradan da işi oldubittiye getirmeye çalıştı. Stalin'i SBKP yöneticilerinden farklı bir şekilde değerlen-

---

[1] Lenin, «P. Maslov'un 'Cevab'ına İlişkin Bazı Notlar», **Eserler**, Cilt 15.

diren herkes, «kişiye tapmayı savunmak»la ve SBKP'nin iç işlerine «karışmak»la suçlandı. Ancak, ilk proletarya diktatörlüğü devletinin tarihi tecrübesinin uluslararası önemini ya da Stalin'in uluslararası komünist hareketin önderi olduğu tarihi gerçeğini kimse inkar edemez; dolayısıyla, Stalin'in değerlendirilmesinin bütün uluslararası komünist hareketi ilgilendiren önemli bir ilke meselesi olduğunu kimse inkar edemez. O halde, SBKP yöneticileri diğer kardeş Partilerin Stalin'in gerçekçi bir tahlilini ve değerlendirmesini yapmalarını hangi gerekçeyle yasaklıyor?

Çin Komünist Partisi, Stalin'in hatalarının ve sevaplarının tarihi materyalizm yöntemiyle ve tarihin olduğu gibi sunulmasıyla etraflı, nesnel ve bilimsel bir tahlilinin yapılmasında ısrar etmiş, Stalin'in tarihî idealizm yöntemiyle ve tarihin bilerek çarpıtılması ve değiştirilmesiyle, öznel bir şekilde, kabaca ve bütünüyle inkarına her zaman karşı çıkmıştır.

Çin Komünist Partisi, sürekli olarak, Stalin'in hata işlediğini ve bu hataların ideolojik olduğu kadar toplumsal ve tarihi köklerinin de bulunduğunu savunmuştur. Stalin'e asılsız olarak atfedilen hataları değil, onun gerçekten işlediği hataları eleştirmek gerekir; bu eleştiri doğru bir tavırla ve doğru yöntemlerle yapılmalıdır. Biz, Stalin'in yanlış bir tavırla ve yanlış yöntemlerle eleştirilmesine sürekli olarak karşı çıktık.

Lenin hayatta iken, Stalin, Çarlıkla mücadele etti ve Marksizmi yaydı; Lenin'in başkanlığındaki Bolşevik Partisinin Merkez Komitesine üye olduktan sonra, 1917 Devrimine yol açan mücadelede yer aldı; Ekim Devriminden sonra, proletarya devriminin kazançlarını savunmak için savaştı.

Stalin, Lenin'in ölümünden sonra, SBKP'ye ve Sovyet halkına, içteki ve dıştaki düşmanlara karşı azimle savaşmada, dünyadaki ilk sosyalist devletin korunması ve pekiştirilmesi yolunda önderlik etti. Stalin, SBKP'ye ve Sovyet halkına, sosyalist sanayileşme ve tarımın kollektifleştirilmesi çizgisinin savunulmasında, sosyalist dönüşümde ve

sosyalizmin inşasında kazanılan büyük başarılarda önderlik etti.

Stalin, SBKP'ye, Sovyet halkına ve Sovyet Ordusuna, anti-faşist savaşın büyük zafer kazanmasını sağlayan zorlu ve çetin mücadelede önderlik etti.

Stalin, oportünizmin çeşitli şekillerine, Leninizm düşmanlarına, Troçkicilere, Zinovievcilere, Buharincilere ve diğer burjuva ajanlarına karşı mücadele ederek Marksizm - Leninizmi savundu ve geliştirdi.

Stalin, Marksizm-Leninizmin ölmez eserleri olan birçok teorik yazısıyla uluslararası komünist harekete inkar edilmez katkılarda bulundu.

Stalin, Sovyet Partisine ve Hükümetine, proleter enternasyonalizmine genel olarak uygun düşen bir dış politika izlenmesinde ve Çin halkı da dahil olmak üzere bütün halkların devrimci mücadelesine büyük yardımlarda bulunmasında önderlik etti.

Stalin, tarihin akışının önünde yer alarak mücadeleyi yönetti; o emperyalistlerin ve bütün gericilerin uzlaşmaz düşmanıydı.

Stalin'in faaliyetleri yüce SBKP'nin ve yüce Sovyet halkının mücadelelerine sıkı sıkıya bağlıydı ve bütün dünya halkının devrimci mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıydı.

Stalin'in hayatı büyük bir Marksist-Leninistin, büyük bir proleter devrimcinin hayatıydı.

Şu gerçektir ki, büyük Marksist-Leninist ve proleter devrimci Stalin, Sovyet halkı ve uluslararası komünist hareket için yararlı işler yaparken belli hatalar da yaptı. Bunlardan bazıları ilke hatalarıydı; bazıları da pratik çalışma sırasında işlenmiş hatalardı; bazıları önlenebilirdi, bazı hataların ise, proletarya diktatörlüğünün önünde hiç bir örnek olmadığı günlerde önlenmesi çok güçtü.

Belirli meselelerde Stalin, düşünce tarzında diyalektik materyalizmden ayrıldı, metafiziğe ve öznelciliğe düştü, bu nedenle bazen gerçeklerden ve kitlelerden koptu. Parti dışı mücadelelerde olduğu kadar Parti içi mücadelelerde de, belirli durumlarda ve belirli meselelerde, nitelikleri birbirin-

den farklı iki tip çelişmeyi, yani bizimle düşman arasındaki çelişmeleri ve halk içindeki çelişmeleri, aynı zamanda da bunların ele alınmasında uygulanması gereken yöntemleri birbirine karıştırdı. Stalin tarafından yönetilen karşı-devrimin bastırılması çalışmasında, cezayı hak eden birçok karşı-devrimci uygun şekilde cezalandırıldı, fakat aynı zamanda suçsuzlar da haksız yere mahkum edildi; 1937'de ve 1938'de karşı-devrimcilere karşı baskı alanının genişletilmesi hatası işlendi. Stalin Parti ve hükümet örgütünde proleter demokratik merkeziyetçiliği tam anlamıyla uygulamadı, bu ilkeyi bir dereceye kadar ihlal etti. Kardeş Partilerle ve ülkelerle olan ilişkilerde bazı hatalar işledi. Uluslararası komünist harekete bazı kötü öğütler de verdi. Bu hatalar Sovyetler Birliği'nin ve uluslararası komünist hareketin bazı kayıplar vermesine sebep oldu.

Stalin'in, hayatta iken hem hatalarının hem de sevaplarının olduğu, tarihi ve nesnel bir gerçektir. Hataları ve sevapları karşılaştırıldığında, sevaplarının hatalarına göre ağır bastığı görülür. Yaptıkları esas olarak doğruydu, hataları ikinci derecede kalmaktaydı. Tarihe saygısı olan her dürüst komünist, Stalin'in düşüncelerini ve eserlerini bütünüyle ele aldığında, muhakkak ki önce Stalin'de esas olanı görecektir. Bu nedenle Stalin'in hataları doğru olarak değerlendirilirken, eleştirilirken ve onların üstesinden gelinirken, Stalin'in hayatında esas olanın korunması, onun savunduğu ve geliştirdiği Marksizm-Leninizmin korunması gerekir.

Stalin'in ancak ikinci derecede kalan hataları, Sovyetler Birliği'nin ve diğer ülkelerin komünistlerinin bu hatalardan ders alarak bunları tekrarlamaktan kaçınmalarına ya da daha az hatalar işlemelerine yol açacak tarihi dersler olarak alınsaydı yararlı olurdu. Olumlu olumsuz bütün tarihi dersler, doğru olarak ele alındıkları, tarihi gerçekleri çarpıtmayarak bu gerçeklere uydukları takdirde, bütün komünistlere yararlıdır.

Lenin, Marksistlerin, bütün hatalarına rağmen büyük proleter devrimciler olan Bebel ve Rosa Luksemburg gibi

kimselere karşı aldıkları tavrın, İkinci Enternasyonal revizyonistlerinin tavrından tamamen farklı olduğuna birçok defa işaret etmiştir. Marksistler bu kimselerin hatalarını gizlemediler, fakat bu gibi örneklerden «bunlardan kaçınmayı ve devrimci Marksizmin daha çetin gereklerini yerine getirmek için çalışmayı»[2] öğrendiler. Revizyonistler, tam tersine, Bebel'in ve Rosa Luksemburg'un hatalarından «sevinç duyarak» bu hataları «dillerine dolayıp durdular.» Revizyonistlerle alay eden Lenin, bununla ilgili bir Rus masalına değinmişti: «Bazen kartallar tavuklardan daha alçaktan uçabilir, fakat tavuklar hiç bir zaman kartalların yüksekliğine erişemez.» Bebel ve Rosa Luksemburg «büyük komünistler»di ve bütün hatalarına rağmen «kartallar» olarak kaldılar; buna karşılık revizyonistler, «işçi sınıfı hareketinin arka bahçesinde, gübre yığınları arasındaki» «tavuk» sürüsüydüler.[3]

Bebel'in ve Rosa Luksemburg'un tarihi rolleri Stalin'inkiyle hiç bir şekilde karşılaştırılamaz. Stalin, bütün bir tarihi dönem boyunca, proletarya diktatörlüğünün ve uluslararası komünist hareketin büyük önderiydi ve onun değerlendirilmesinde çok daha titiz davranılmalıdır.

SBKP yöneticileri, Çin Komünist Partisini Stalin'i «savunmakla» suçlamaktadır. Evet Stalin'i savunuyoruz. Kruşçev'in tarihi çarpıttığı ve Stalin'i tamamen inkar ettiği bir zamanda, öne çıkmak ve uluslararası komünist hareketin çıkarları için onu savunmak elbette bizim kaçınılmaz görevimizdir.

Çin Komünist Partisi Stalin'i savunmakla onun doğru yanını savunur; proletarya diktatörlüğünün, Ekim Devrimiyle yaratılan ilk devletinin şanlı mücadele tarihini savunur; SBKP'nin şanlı mücadele tarihini savunur; bütün dünyada, emekçilerin arasında, uluslararası komünist hareketin itibarını savunur. Kısacası, Marksizm-Leninizmin teori

---

[2] Lenin, «Woinow'un (Lunaçarski) **Partinin Sendikalar Karşısındaki Tutumu** Broşürüne Önsöz», **Eserler,** Cilt 13.

[3] Lenin, «Bir Yazarın Notları», **Eserler,** Cilt 33.

ve pratiğini savunur. Sadece Çin komünistleri değil, kendini Marksizm-Leninizme adamış bütün komünistler, bütün sağlam devrimciler ve bütün dürüst düşünen insanlar da aynı şeyi yapmaktadır.

Stalin'i savunmakla onun hatalarını savunmuyoruz. Çin komünistleri çok zaman önce, onun bazı hatalarıyla bizzat karşı karşıya kaldılar. Çin Komünist Partisi içinde zaman zaman ortaya çıkan hatalı «sol» ve sağ oportünist çizgilerden uluslararası kaynaklara dayanan bazıları, Stalin'in belirli hatalarının etkisiyle ortaya çıktı. Mao Zedung ve Liu Şao-çi yoldaşların temsil ettikleri Çinli Marksist-Leninistler, 1920'lerin sonunda, 1930'larda, 1940'ların başında ve ortalarında, Stalin'in hatalarının etkilerine karşı direndiler, zamanla hatalı «sol» ve sağ oportünist çizgileri yendiler ve sonunda Çin devrimini zafere ulaştırdılar.

Ancak, Stalin tarafından öne sürülen yanlış fikirlerin bazı Çinli yoldaşlar tarafından benimsenmiş ve uygulanmış olmasının sorumluluğu biz Çinlilere ait olmalıdır. Bu nedenle Partimiz, «sol» ve sağ oportünizme karşı mücadelesinde sadece hata yapmış yoldaşları eleştirmiş ve suçu hiç bir zaman Stalin'e yüklememiştir. Eleştirimizin amacı doğru ile yanlışı ayırdetmek, gerekli dersleri çıkarmak ve devrimci hareketi ilerletmekti. Hata yapmış yoldaşlardan, sadece hatalarını düzeltmelerini istedik. Hatalarını düzeltmedikleri takdirde, gizli kapaklı ve bozguncu eylemler için gizli gruplar örgütlemedikleri sürece, kendi pratik tecrübeleriyle ve zamanla doğruyu görmelerini bekledik. Yöntemimiz, doğru yöntem olan Parti içi eleştiri ve özeleştiri yöntemiydi; birlik arzusuyla yola çıkarak eleştiri ve mücadele yoluyla yeni bir temel üzerinde yeni bir birliğe ulaştık ve böylece iyi sonuçlar elde ettik. Çelişmelerin, düşmanla bizim aramızda değil, halk içindeki çelişmeler olduğu ve bunun için yukarıdaki yöntemi kullanmamız gerektiği görüşünü savunduk.

Kruşçev yoldaş ve SBKP'nin diğer yöneticileri, SBKP 20. Kongresinden bu yana Stalin'e karşı nasıl bir tavır takındılar?

Stalin'in hayatının ve çalışmalarının tam bir tarihi ve bilimsel tahlilini yapmadılar, doğru ile yanlış arasında hiç bir ayrım yapmadan onu bütünüyle inkar ettiler.

Stalin'e karşı yoldaş gibi değil, düşman gibi davrandılar.

Tecrübeleri özetlemek üzere eleştiri ve özeleştiri yöntemini kullanmak yerine, bütün hatalardan Stalin'i sorumlu tuttular ya da keyfi olarak icat ettikleri «hataları» ona yüklediler.

Gerçeklere dayanan mantıki sonuçlara varmak yerine, halkı zehirlemek için Stalin'e karşı ikiyüzlü ve kişisel saldırılara giriştiler.

Kruşçev, Stalin'e «katil», «cani», «haydut»[4], «kumarbaz», «Korkunç İvan tipinde bir despot», «Rus tarihindeki en büyük diktatör», «aptal»[5] «budala»[6] vb. hakaretlerde bulundu. Bu çirkin, kaba ve kötü niyetli hakaretleri aktarmak zorunda kaldığımız için kağıdımızın ve kalemimizin kirlenmesinden korkuyoruz.

Kruşçev, Stalin'e «Rus tarihindeki en büyük diktatör» diye iftira etti. Bu, Sovyet halkının otuz yıl boyunca sosyalist sistemde değil de, «Rus tarihindeki en büyük diktatör»ün «zulmü» altında yaşadığı anlamına gelmez mi? Yüce Sovyet halkı ve dünyanın bütün devrimci halkları bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

Kruşçev, Stalin'e «Korkunç İvan tipinde bir despot» diye iftira etti. Bu, yüce SBKP'nin ve yüce Sovyet halkının otuz yıldan fazla bir süre dünya halklarına sağladığı tecrübenin proletarya diktatörlüğünün değil de feodal bir «despot»un boyunduruğu altındaki hayatın tecrübesi olduğu anlamına gelmez mi? Yüce Sovyet halkı, Sovyet komünistleri ve

---

4 Kruşçev, Çin Komünist Partisi heyeti ile konuşma, 22 Ekim 1961.

5 Sovyet Hükümetinin Mayıs Bayramı dolayısıyla verdiği davette Kruşçev'in yaptığı konuşma, 1962.

6 Kruşçev, Çin Komünist Partisi heyeti ile konuşma, 22 Ekim 1961.

bütün dünya Marksist-Leninistleri bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

Kruşçev, Stalin'e «haydut» diye iftira etti. Bu, uzun bir dönem boyunca dünyadaki ilk sosyalist devletin başında bir «haydut»un bulunduğu anlamına gelmez mi? Yüce Sovyet halkı ve bütün dünyadaki devrimci halklar bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

«Kruşçev, Stalin'e «aptal» diye iftira etti. Bu, son otuz yıl içinde kahramanca devrimci mücadeleler veren SBKP'ye bir «aptal»ın önderlik ettiği anlamına gelmez mi? Sovyet komünistleri ve bütün dünya Marksist-Leninistleri bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

Kruşçev, Stalin'e «budala» diye iftira etti. Bu, anti-faşist savaşta zafer kazanan Sovyet Ordusunun en büyük komutanının bir «budala» olduğu anlamına gelmez mi? Şanlı Sovyet komutanları ve savaşçıları ve dünyanın bütün antifaşist savaşçıları bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

Kruşçev, Stalin'e «katil» diye iftira etti. Bu, uluslararası komünist harekete yıllar boyu bir «katil»in öğretmenlik ettiği anlamına gelmez mi? Sovyet komünistleri de dahil olmak üzere bütün dünya komünistleri bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

Kruşçev, Stalin'e «kumarbaz» diye iftira etti. Bu, emperyalizme ve gericilere karşı savaşta devrimci halkların bayraktarlığını bir «kumarbaz»ın yaptığı anlamına gelmez mi? Sovyet halkı da dahil olmak üzere bütün dünya devrimci halkları bu iftiraya kesinlikle karşıdır!

Kruşçev'in Stalin'e küfürleri yüce Sovyet halkına büyük bir hakarettir; SBKP'ye, Sovyet Ordusuna, proletarya diktatörlüğüne ve sosyalist sisteme, uluslararası komünist harekete, bütün dünyadaki devrimcilere ve Marksizm-Leninizme büyük bir hakarettir

Stalin döneminde Parti ve devlet yönetiminde yer alan Kruşçev, göğsünü yumruklar, masaya vurur ve sesinin son perdesinden Stalin'e küfürler yağdırırken, nasıl bir duruma düşmektedir? Bir «katil»in ya da «haydut»un suç ortağı

durumuna mı? Yoksa bir «aptal» ya da «budala» durumuna mı?

Kruşçev'in Stalin'e ettiği bu küfürler ile emperyalistlerin, çeşitli ülkelerin gericilerinin ve komünizm döneklerinin ettiği küfürler arasında ne fark vardır? Neden Stalin'e karşı böylesine derin bir nefret duymaktasınız? Neden düşmana saldırdığınızdan daha hırslı bir şekilde ona saldırıyorsunuz?

Kruşçev Stalin'e küfretmekle aslında Sovyet sistemini ve devletini inkar etmektedir. Bu konuda kullandığı dil, Kautsky, Troçki, Tito ve Cilas gibi döneklerinkinden daha hafif değil, aslında daha ağırdır.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunda yer alan şu pasajı tekrarlamak ve Kruşçev'in kendisine sormak gerekir: «Yüce Lenin'in Partisi hakkında, sosyalizmin anayurdu hakkında, dünyada ilk kez sosyalist devrimi gerçekleştiren ve uluslararası emperyalizme ve ülke içindeki karşı-devrime karşı verilen şiddetli savaşlarda devrimin kazançlarını koruyan ve komünizmin inşası için mücadelede mucizevi kahramanlıklar ve fedakarlıklar gösteren, dünya emekçilerine karşı enternasyonalist görevini dürüstlükle yerine getiren bir halk hakkında nasıl böyle bir şey söyleyebilirsiniz?»

Lenin, «Küfürün Siyasetteki Yeri» adlı makalesinde, «siyasette küfür, çoğu zaman ideolojik içeriğin yokluğunu, küfredenin çaresizliğini, çaresizliğin yol açtığı hırçınlığı örtmeye yarar» demişti. Bu, Stalin'in hayalinden sürekli tedirgin olan ve fikir yoksunluklarını, çaresizliklerini, çaresizliğin verdiği hırçınlıklarını Stalin'e küfrederek örtmeye çalışan SBKP yöneticilerine uymuyor mu?

Sovyet halkının büyük çoğunluğu Stalin'e bu şekilde küfredilmesini doğru bulmamakta ve onun anısını gittikçe daha fazla saygıyla anmaktadır. SBKP yöneticileri kendilerini kitlelerden önemli ölçüde tecrit etmişlerdir. Stalin'in hayali tarafından tehdit edildiklerini hissetmektedirler, bu hayal aslında geniş kitlelerin Stalin'in tamamen inkar edilmesinden duyduğu hoşnutsuzluktur. Kruşçev hâlâ, SBKP 20.

Kongresine sunduğu, Stalin'i tamamen inkar eden gizli raporu Sovyet halkının ve sosyalist kamptaki diğer halkların görmesine izin vermeye cesaret edememiştir; çünkü bu rapor gün ışığına tahammül edemeyecek bir rapordur, kitleleri yöneticilerden önemli ölçüde uzaklaştıracak bir rapordur.

Özellikle dikkat çekici olan, Stalin'e her fırsatta küfreden SBKP yöneticilerinin Eisenhower, Kennedy ve benzerlerine «saygı ve güvenle»[7] bakmalarıdır. Stalin'e «Korkunç İvan tipinde bir despot» ve «Rus tarihindeki en büyük diktatör» diye hakaret etmekte, fakat hem Eisenhower'e, hem de Kennedy'ye «Amerikan halkının mutlak çoğunluğunun desteğini kazanmış olduklarını»[8] belirterek, övgüler düzmektedirler. Stalin'e «budala» diye hakaret etmekte, fakat Eisenhower ve Kennedy'yi «makul» diye övmektedirler. Bir yandan büyük bir Marksist-Leniniste, büyük bir proleter devrimciye, uluslararası komünist hareketin büyük bir önderine vahşice saldırmakta, öte yandan emperyalizmin elebaşılarını göklere çıkarmaktadırlar. Bu olaylar arasındaki bağlantının Marksizm-Leninizme ihanetin mantıki sonucu olmamasına, sadece rastlantı olmasına imkan var mıdır?

Kruşçev'in, eğer hafızası çok zayıf değilse, 1937 Ocağında Moskova'da yapılan bir mitingte, Stalin'e hücum edenleri bizzat kendisinin şu haklı sözlerle mahkum ettiğini hatırlaması gerekir: «Stalin yoldaşa saldırmakla, hepimize, işçi sınıfına ve emekçi halka saldırdılar! Stalin yoldaşa saldırmakla, Marks'ın, Engels'in ve Lenin'in öğretilerine saldırdılar!» Bizzat Kruşçev, Stalin'i «Yüce Lenin'in yakın dostu ve silah arkadaşı»[9] diye, «insanlığın en büyük dahisi, öğretmeni ve önderi»[10] ve «yüce, yenilmez komu-

---

7 Kruşçev'in J. F. Kennedy'ye yazılı cevabı, 28 Ekim 1962.

8 Kruşçev, **Pravda** ve **İzvestiya** başyazarlarının sorularına cevaplar, **Pravda**, 15 Haziran 1963.

9 Kruşçev, «Stalin ve Sovyetler Birliği Halklarının Büyük Dostu», **Pravda**, 21 Aralık 1939.

10 Kruşçev, SBKP 23. Kongresinde konuşma, **Pravda**, 15 Mart 1939.

tan»[11] diye, «halkın gerçek dostu»[12] ve kendi «öz babası»[13] diye defalarca övmüştür.

Eğer bir kimse, Kruşçev'in Stalin hayattayken söylediği sözleri ölümünden sonra söyledikleriyle karşılaştıracak olursa, Kruşçev'in Stalin'i değerlendirmede 180 derecelik bir dönüş yaptığını görmezlikten gelemeyecektir.

Kruşçev, Stalin'in önderliği döneminde bizzat kendisinin o zamanki karşı-devrimcileri bastırma siyasetini desteklemede ve uygulamada özellikle faal olduğunu, eğer hafızası çok zayıf değilse, tabii ki hatırlayacaktır.

Kruşçev 6 Haziran 1937'de, 5. Moskova İli Parti Konferansında şöyle diyordu: «Partimiz bütün hainler çetesini merhametsizce ezecek ve bütün Troçkici sağ tortuları temizleyecektir... Bunun güvencesi, Merkez Komitemizin sarsılmaz önderliği, önderimiz Stalin yoldaşın sarsılmaz önderliğidir... Bütün düşmanlarımızı tek bir kişi bile kalmayıncaya kadar imha edeceğiz ve ortada kırıntılarını bile bırakmayacağız.»

Kruşçev, 8 Haziran 1938'de 4. Kiev İli Parti Konferansında şöyle diyordu: «Yakyirler, Balyitskiler, Lyubçenkiler, Zatonskiler ve diğer reziller Ukrayna'ya Polonyalı toprak sahiplerini getirmek istediler, buraya Alman faşistlerini, toprak ağalarını, kapitalistleri getirmek istediler... Çok sayıda düşmanımızı imha ettik, fakat henüz hepsini değil. Bu nedenle uyanık olmamız gerekir. Stalin yoldaşın, kapitalist çember var oldukça casus ve sabotajcıların ülkemize sızabileceği yolundaki sözlerini aklımızdan çıkarmamalıyız.»

Stalin devrinde Parti ve devlet yöneticiliğinde bulunan ve karşı-devrimcileri bastırma siyasetini sıkı sıkıya uygulayan Kruşçev, neden bu dönemde yapılan her şeyi redde-

---

11 Kruşçev ve diğerlerinin Kızıl Ordunun bütün subay ve askerlerine mektubu, **Pravda**, 13 Mayıs 1945.

12 Kruşçev, «Stalin ve Sovyetler Birliği Halklarının Büyük Dostu», **Pravda**, 21 Aralık 1939.

13 Kruşçev, «Halkların Stalin Dostluğu Anavatanımızın Yenilmezliğinin Güvencesidir», **Pravda**, 21 Aralık 1949.

diyor ve kendini tamamen temize çıkarmak için hataların bütün suçunu sadece Stalin'in üzerine yıkıyor?

Stalin yanlış bir şey yaptığında kendi kendini eleştirebiliyordu. Örneğin, Çin devrimi konusunda bazı hatalı öğütlerde bulunmuştu. Fakat Çin devriminin zaferinden sonra hatasını kabul etti. Stalin, 1939'daki SBKP (B) 18. Kongresine sunduğu raporunda, Parti saflarını arındırma çalışması sırasında yaptığı bazı hataları da kabul etti. Ya Kruşçev? O özeleştirinin ne olduğunu bilmemektedir; yaptığı tek şey, bütün suçu başkalarına yüklemek ve bütün başarılara sahip çıkmaktır.

Kruşçev'in bu çirkin hareketlerinin, modern revizyonizmin gemi azıya aldığı bir zamanda ortaya çıkmış olmasına şaşmamalıdır. 1915'de Lenin'in İkinci Enternasyonal revizyonistlerini Marksizme ihanetlerinden dolayı eleştirirken dediği gibi, «söylenmiş sözlerin unutulduğu, ilkelerin terk edildiği, dünya görüşünün bir kenara bırakıldığı, kararlardan ve verilen ciddi sözlerden dönüldüğü bu dönemde böyle bir şey olmasına hiç şaşmamalıdır».[14]

SBKP 20. Kongresinden bu yana ortaya çıkan bir dizi olayın açıkça gösterdiği gibi, Stalin'in SBKP yöneticileri tarafından tamamen inkarı son derece ciddi sonuçlar doğurmuştur.

Emperyalistlere ve bütün ülkelerin gericilerine, onları çok memnun eden Sovyet aleyhtarı ve komünist aleyhtarı kozlar vermiştir. Emperyalistler, SBKP 20. Kongresinden kısa bir süre sonra, Kruşçev'in Stalin aleyhtarı gizli raporunu Sovyetler Birliği'ne ve komünizme karşı dünya çapında bir kampanya açmak için kullandılar. Emperyalistler, bütün ülkelerin gericileri, Tito kliği ve çeşitli oportünistler Sovyetler Birliği'ne, sosyalist kampa ve çeşitli komünist partilere hücum etmek için bu fırsata dört elle sarıldılar. Böylece birçok kardeş Parti ve ülke güç durumda bırakılmış oldu.

---

[14] Lenin, «Buharin'in **Dünya Ekonomisi ve Emperyalizm** Broşürüne Önsöz», **Eserler,** Cilt 22.

SBKP yöneticileri tarafından Stalin'e karşı açılan azgın kampanya, uzun süreden beri siyasi bakımdan ölü olan Troçkicilerin yeniden canlanmalarına ve Troçki'nin itibarının iadesi için gürültü koparmalarına yol açtı. Düzmece Dördüncü Enternasyonal'in Uluslararası Sekreterliği, 1961 Kasımında, SBKP 22. Kongresinin kapanışında yayınladığı «SBKP 22. Kongresine ve Yeni Merkez Komitesine Mektup»ta, Troçki'nin 1937'de, Stalin'in kurbanlarının anısına bir anıt dikileceğini söylemiş olduğunu belirtmiştir. Mektup, «Bugün bu söz gerçekleşmiştir. Partinizin Birinci Sekreteri bu anıtın dikileceğine Kongrenizde söz vermiştir» diye devam etmektedir. Bu mektupta, Troçki adının «Stalin'in kurbanları anısına dikilecek anıta altın harflerle yazılması» arzusu özel olarak belirtilmiştir. Troçkiciler sevinçlerini gizlemeyerek, SBKP yöneticileri tarafından başlatılan Stalin aleyhtarı kampanyanın «Troçkizm kapısını açtığını», «Troçkizmin ve onun örgütü Dördüncü Enternasyonal'in ilerlemesine büyük yardımı dokunacağını» öne sürmüşlerdir.

SBKP yöneticileri, Stalin'i tamamen inkar ederken, itiraf edemeyecekleri gizli amaçlar gütmektedirler.

Stalin 1953'de öldü; üç yıl sonra SBKP yöneticileri 20. Kongrede ona şiddetle saldırdılar ve ölümünden sekiz yıl sonra 22. Kongrede Stalin'in naaşını yerinden alıp yakarak saldırılarını tekrarladılar. SBKP yöneticileri Stalin'e tekrar tekrar saldırmakla bu büyük proleter devrimcinin, Sovyetler Birliği ve bütün dünya halkları üzerindeki etkisini silmeyi ve revizyonist çizginin tam olarak uygulanabilmesi için Stalin'in savunduğu ve geliştirdiği Marksizm-Leninizmin, inkarı yolunu açmayı amaçladılar. Revizyonist çizgileri 20. Kongrede başladı ve 22. Kongreyle tamamen sistemleştirildi. Gerçekler açıkça göstermiştir ki, emperyalizm, savaş ve barış, proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü, sömürge ve yarı-sömürgelerde devrim, proletarya partisi vb. hakkındaki Marksist-Leninist teorileri tahrif etmeleri, Stalin'i tamamen inkar etmelerine sıkı sıkıya bağlıdır.

SBKP yöneticilerinin «kişiye tapmaya karşı savaş» açmaktaki niyetleri «Parti hayatına ve yönetimine ilişkin Le-

ninist kıstasları» yeniden getirmek değildi. Tam aksine yöneticiler, Lenin'in, yöneticiler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki ilişkiler konusundaki öğretilerini ihlal ettiler ve Partide demokratik merkeziyetçilik ilkesine karşı çıktılar.

Marksist-Leninistler, devrimci proletarya partisinin mücadele eden proletaryanın gerçek karargahı olabilmesi için, yöneticiler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki ilişkilerin doğru bir şekilde ele alınması ve Partinin demokratik merkeziyetçilik ilkesine uygun olarak örgütlenmesi gerektiğini savunurlar. Böyle bir partinin, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeği ile devrim mücadelesinin pratiğini kaynaştırabilen, uzun süre sınanmış önderlerden kurulu istikrarlı bir çekirdeği olmalıdır.

Merkez komitesi üyesi olsun, mahalli komite üyesi olsun bütün proletarya partisi yöneticileri, sınıf mücadeleleri ve devrimci kitle hareketleri sırasında kitlelerin içinden çıkar. Bu yöneticiler kitlelere sonsuz sadakat duyarlar, kitlelerle sıkı bağlara sahiptirler ve kitlelerin fikirlerini doğru bir şekilde toparlayıp bu fikirleri uygulamada başarılıdırlar. Böyle yöneticiler proletaryanın gerçek temsilcileridir ve kitlelerce de benimsenirler. Proletarya partisinin böyle yöneticilere sahip olması, Partinin siyasi olgunluğunu gösterir. Proletarya davasının zafer umudu buna bağlıdır. «Tarihte, bir hareketi düzenleme ve yönetme yeteneğine sahip siyasi önderler, önde gelen temsilciler olmadan iktidarı ele geçirmiş tek bir sınıf bile yoktur»[15] diyen Lenin çok haklıydı. Lenin aynı zamanda, «Tecrübeli ve etkili Parti önderlerinin yetiştirilmesi uzun vadeli ve güç bir iştir. Fakat bu olmadan da proletarya diktatörlüğü ve onun 'irade birliği' lafta kalacaktır»[16] demişti.

Çin Komünist Partisi, her zaman, kitlelerin ve bireyin tarihteki rolü konusundaki ve yöneticiler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki ilişkiler konusundaki Marksist-Leninist öğretilere sadık kalmış, Parti içinde demokratik merkeziyet-

---

15 Lenin, «Hareketimizin Acil Görevleri», **Eserler,** Cilt 4.
16 Lenin, «Alman Komünistlerine Mektup», **Eserler,** Cilt 32.

çiliği savunmuştur. Her zaman kollektif önderliği savunduk; fakat aynı zamanda önderlerin rolünün küçümsenmesine de karşıyız. Bir yandan bu role önem verirken, öte yandan da kişilerin gerçeğe aykırı ve aşırı bir şekilde övülmesine, kişilerin rollerinin abartılmasına karşıyız. Daha 1949'da Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Mao Zedung yoldaşın önerisiyle, Parti önderlerinin doğum günlerinin törenlerle kutlanmasını, şehir, sokak ve kuruluşlara onların adlarının verilmesini yasaklayan bir karar almıştır.

Bizim bu doğru ve tutarlı tavrımız, SBKP yöneticilerince savunulan «kişiye tapmaya karşı savaş»tan temelde çok farklıdır.

«Kişiye tapmaya karşı savaş»ın, SBKP yöneticilerinin ileri sürdükleri gibi demokrasiyi geliştirmek, kollektif önderliği uygulamak ve bireyin rolünü abartmamak amacıyla yapılmadığı, tersine art niyetle yapıldığı gittikçe daha fazla ortaya çıkmaktadır.

«Kişiye tapmaya karşı savaş»ın esası tam olarak nedir? Meseleyi dobra dobra koyarsak şu sonuçlara varırız:

1. «Kişiye tapmaya karşı savaş» bahanesiyle Parti önderi Stalin'i Parti örgütünün, proletaryanın ve halk kitlelerinin karşısına almak;

2. «Kişiye tapmaya karşı savaş» bahanesiyle proletarya partisini, proletarya diktatörlüğünü ve sosyalist sistemi lekelemek;

3. «Kişiye tapmaya karşı savaş» bahanesiyle kendi durumlarını sağlamlaştırmak ve Marksizm-Leninize sadık devrimcilere saldırarak revizyonist komplocuların Parti ve devlet yönetimini gasbetmelerine yol açmak;

4. «Kişiye tapmaya karşı savaş» bahanesiyle, kendi çıkarları için, kardeş ülkelerin ve kardeş Partilerin iç işlerine karışarak oradaki yönetimleri yıkmaya çalışmak;

5. «Kişiye tapmaya karşı savaş» bahanesiyle Marksizm-Leninizme bağlı kardeş Partilere saldırmak ve uluslararası komünist hareketi parçalamak.

«Kişiye tapmaya karşı savaş» Kruşçev'in ortaya attığı adi bir siyasi entrikadır. Marks'ın birisi için dediği gibi, «en-

trikacılık onun hayatıdır, ama teorisyen olarak bir hiçtir».[17]

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunda «kişiye tapmayı yıkarken ve onun sonuçlarına karşı mücadele ederken... haklı itibar kazanmış önderleri de yüceltmek»ten söz ediliyor. Bu ne demektir? Bu, SBKP yöneticilerinin, Stalin'i ayaklar altına alırken Kruşçev'i göklere çıkarmaları demektir.

Ekim Devrimi sırasında henüz komünist olmayan, İç Savaş sırasında küçük rütbeli bir siyasi görevli olan Kruşçev'i «Kızıl Ordunun aktif kurucusu»[18] olarak tanıtmaktadırlar.

«Stalingrad savaşında Kruşçev'in sesi sık sık duyulmaktaydı»[19] ve Kruşçev «Stalingradlıların ruhuydu»[20] diyerek Sovyet Yurtsever Savaşında sonucu belirleyen muharebenin büyük zaferini tamamen Kruşçev'e mal etmektedirler.

Nükleer silahlar ve füzeler alanında kazanılan başarıların tümünü Kruşçev'e atfederek ona «kozmik baba»[21] demektedirler. Fakat herkesin bildiği gibi Sovyetler Birliği'nin atom ve hidrojen bombaları yapımındaki zaferi Stalin önderliğindeki Sovyet bilim adamlarının, teknisyenlerin ve Sovyet halkının büyük bir başarısıdır. Füzeler alanındaki çalışmaların temeli de Stalin zamanında atılmıştı. Bu önemli tarihi gerçekler nasıl olur da silinip atılabilir? Bütün bu başarılar nasıl olur da Kruşçev'e mal edilebilir?

Temel Marksist-Leninist teorileri tahrif eden ve Leninizmin modası geçtiğini savunan Kruşçev'i, «Marksist-Leninist teoriyi yaratıcı bir şekilde geliştirip zenginleştirme-

---

17 Marks, Bolte'ye mektup, 23 Kasım 1871, Marks-Engels, **Seçme Yazılar**, Cilt 2.

18 «Halk İçin Bir Hayat», **Sarya Vostoka**, 17 Aralık 1961.

19 «Partinin Yarattığı ve Yetiştirdiği», **Ajitator**, Sayı 2, 1963.

20 Çukov, Sovyetler Birliği'nin Büyük Yurtsever Savaşının başlangıcının 20. yıldönümü dolayısıyla verilen davette konuşma, **Pravda**, 22 Haziran 1961.

21 Titov, SBKP 22. Kongresinde konuşma, 26 Ekim 1961.

ye parlak bir örnek»[22] diyerek göklere çıkarmaktadırlar.

SBKP yöneticileri, «kişiye tapmaya karşı savaş» maskesi altında Lenin'in de dediği gibi, «olağan meselelerde olağan bir insanın görüşlerine sahip eski önderler yerine... olağanüstü saçma ve karışık bir şekilde konuşan **yeni önderler** ortaya çıkarıyorlar».[23]

SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda, «kişiye tapma döneminde ortaya çıkan uygulamaları, ideolojiyi, ahlak kurallarını, yönetim biçimlerini ve yöntemlerini diğer Partilere zorla kabul ettirmeye çalışıyorlar» diyerek Marksizm-Leninizme bağlılığımıza saldırıyor. Bu sözler de «kişiye tapmaya karşı savaş»ın saçmalığını bir kere daha açığa çıkarmaktadır.

SBKP yöneticilerine göre, Rusya'da kapitalizmi sona erdiren Ekim Devrimini «kişiye tapma» dönemi izlemişti. Onlara göre bu dönemin «toplumsal sistemi», «ideolojisi ve ahlak kuralları» sosyalist değildi. Bu dönemde Sovyet emekçileri «ağır baskı» altında yaşıyorlardı, «halkın hayatını zehirleyen bir korku, şüphe ve güvensizlik havası»[24] hakimdi ve Sovyet toplumunun gelişmesi engelleniyordu.

Kruşçev, 19 Temmuz 1963'de Sovyet-Macar Dostluk Mitinginde yaptığı konuşmada Stalin yönetimini «terör» dönemi olarak niteledi ve «Stalin, iktidarını kamçıyla sürdürdü» dedi. O dönemin toplumsal düzenini de şöyle tanımladı: «... O zamanlar, işine diye çıkan adam evine döneceğinden, karısını ve çocuklarını bir daha göreceğinden emin olamazdı.»

SBKP yöneticilerinin anlattığına göre «kişiye tapma dönemi»nde toplum, feodalizm ya da kapitalizm döneminden çok daha fazla «nefret» ve «barbarlık» içindeydi.

---

[22] Kosigin, SBKP 22. Kongresinde konuşma, 21 Ekim 1961.

[23] Lenin, **«Sol» Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı,** Sol Yayınları.

[24] SBKP Merkez Komitesinin Sovyetler Birliği'ndeki Bütün Parti Örgütlerine ve Bütün Komünistlere Açık Mektubu, 14 Temmuz 1963.

SBKP yöneticilerine göre, Ekim Devrimi sonunda kurulan proletarya diktatörlüğü ve sosyalist sistem emekçiler üzerindeki baskıyı kaldırmadığı gibi, yıllar boyu, Sovyet toplumunun gelişmesini hızlandıramadı; ancak SBKP 20. Kongresinden sonra «kişiye tapmaya karşı savaş»ın başlatılmasıyla emekçiler üzerindeki «ağır baskı» kalktı ve «Sovyet toplumunun gelişmesi» aniden «hızlandı».[25]

Kruşçev, «Ah, keşke Stalin bir on yıl önce ölseydi»[26] demişti. Herkesçe bilindiği gibi Stalin 1953'de öldü; on yıl önce ölseydi, 1943'de ölmüş olacaktı. 1943 yılı, Sovyetler Birliği'nin Büyük Yurtsever Savaşta karşı-taarruza geçtiği yıldı. Böyle bir zamanda Stalin'in ölümünü kim isterdi? Olsa olsa Hitler!

Uluslararası komünist hareketin tarihinde Marksizm-Leninizm düşmanlarının «kişiye tapmaya karşı savaş» gibi sloganlar atarak proletarya önderlerini aşağılamaları ve proletarya davasını baltalamaları yeni bir şey değildir. Bu, herkesin, içyüzünü çok önceden gördüğü pis bir oyundur.

Birinci Enternasyonal döneminde komplocu Bakunin buna benzer bir dille Marks'a saldırıyordu. Önceleri, Marks'ın güvenini kazanmak için, yazdığı mektuplarda «senin öğrencinim ve bununla övünüyorum»[27] diyordu. Ancak, Birinci Enternasyonal'in önderliğini elde edemeyince, Marks'a şöyle hakaret etti: «Hem Alman hem de yahudi olduğu için her şeyiyle otorite taraftarıdır»[28] ve bir «diktatördür».[29]

İkinci Enternasyonal döneminde dönek Kautsky de Lenin'e buna benzer bir dille saldırıyordu. Kautsky, Lenin'i,

---

25 Aynı yerde.

26 Kruşçev, Sovyet-Macar Dostluk Mitinginde konuşma, 19 Temmuz 1963.

27 Bakunin'in Karl Marks'a Mektubu, 22 Aralık 1868, **Yeni Zaman**, Sayı 1, 1960.

28 Franz Mehring, «Karl Marks'ın Hayat Hikayesi», Dietz Verlag, Berlin 1964.

29 Engels'in Bebel'e mektubu, 20 Haziran 1873, Marks-Engels, **Seçme Yazılar**, Cilt 2.

«Marksizmi sadece bir devlet dini düzeyine değil, bir ortaçağ dini ya da bir Doğu dini düzeyine düşüren tektanrıcıların tanrısı»na benzeterek ona iftira etti.

Üçüncü Enternasyonal döneminde de dönek Troçki buna benzer bir dille Stalin'e saldırıyordu. Stalin'e «despot»[30] diyen Troçki «bürokrat Stalin'in, öndere kutsallık niteliği vererek öndere tapma aşağılık kavramını yaydığını»[31] ileri sürdü.

Modern revizyonist Tito kliği de, «mutlak kişisel iktidar sistemi içinde» bir «diktatör»[32] olduğunu söyleyerek buna benzer bir dille Stalin'e saldırıyordu.

SBKP yöneticilerinin ortaya attığı «kişiye tapmaya karşı savaş» meselesinin, bu kavramı proletarya önderlerine saldırmak, proletaryanın devrimci hareketini baltalamak için kullanan Bakunin'den, Kautsky'den, Troçki'den ve Tito'dan miras kaldığı açıktır.

Uluslararası komünist hareketin tarihinde oportünistler Marks'ı, Engels'i ya da Lenin'i iftira yoluyla ortadan silemediler. Kruşçev de Stalin'i iftira yoluyla ortadan silemez.

Lenin'in belirttiği gibi, ayrıcalıklı bir mevkide bulunmak iftiranın başarısını güvence altına almaz.

Kruşçev, Stalin'in naaşının Lenin'in Anıtkabrinden çıkarılmasında ayrıcalıklı mevkisinden yararlanabildi, fakat ne kadar uğraşırsa uğraşsın yüce Stalin'i, Sovyet halkının ve bütün dünya halklarının yüreğinden çıkarmayı başaramayacaktır.

Kruşçev Marksizm-Leninizmi şu ya da bu şekilde çarpıtmak için ayrıcalıklı mevkisinden yararlanabilir, fakat ne kadar uğraşırsa uğraşsın, Stalin'in savunduğu ve bü-

---

30 Troçki, «Stalin'in Kişi Olarak ve Etkileri Açısından Bir Değerlendirilmesi».

31 Troçki, «Stalin Bürokrasisi ve Kinov Cinayeti», 28 Aralık 1934.

32 E. Kardelj, «Beş Sene Sonra», **Borba**, 28 Haziran 1953.

tün dünyadaki Marksist-Leninistlerin savunduğu Marksizm-Leninizmi yıkmayı başaramayacaktır.

Kruşçev yoldaşa içten bir tavsiyede bulunmak isteriz. Hatalarınızın farkına varacağınızı, tuttuğunuz yanlış yoldan Marksizm-Leninizm yoluna döneceğinizi umuyoruz.

Yaşasın Marks'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in yüce devrimci öğretisi!

YENİ - SÖMÜRGECİLİĞİN SAVUNUCULARI

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin
Açık Mektubu Üzerine Yorum (IV)

Renmin Ribao (Halkın Gazetesi) ve *Hungçi (Kızıl Bayrak)*
Yazı Kurulları

(22 Ekim 1963)

İkinci Dünya Savaşından sonra Asya, Afrika ve Latin Amerika'yı büyük bir devrim fırtınası sardı. Elliden fazla Asya ve Afrika ülkesi bağımsızlığını ilan etti. Çin, Vietnam, Kore ve Küba, sosyalizm yoluna koyuldular. Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın çehresi muazzam bir değişikliğe uğradı.

Birinci Dünya Savaşından sonra sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde devrim, emperyalistlerin ve uşaklarının baskısı yüzünden ciddi gerilemelerle karşılaşmıştı; oysa İkinci Dünya Savaşından sonra durum temelden değişmiştir. Emperyalistler, milli kurtuluş ateşini artık söndüremiyorlar. Onların eski sömürgeci sistemi hızla çözülüyor. Bir zamanlar emperyalistlerin cephe gerisi olan yerler şimdi şiddetli anti-emperyalist mücadelelerin verildiği cephelere dönüşmüştür. Emperyalizmin hakimiyeti bazı sömürge ve bağımlı ülkelerde yıkılmıştır. Bazılarında ise yediği ağır darbelerle sallanmaktadır. Bu da metropol ülkelerde emperyalizmin hakimiyetini kaçınılmaz olarak zayıflatmakta ve sarsmaktadır.

Sosyalist kampın yükselişi ile birleşen Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki halk devrimlerinin zaferleri, çağımızda yankılanan zafer türküleridir.

Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki halk devriminin fırtınası, yeryüzündeki bütün siyasi güçlerin bir tavır almasını gerektiriyor. Bu güçlü devrimci fırtına, emperyalistleri ve sömürgecileri korkudan titretirken, dünyanın devrimci

halklarına coşku veriyor. Emperyalistler ve sömürgeciler «Korkunç, korkunç!» diyor. Devrimci halklar ise «Güzel, güzel!» diyorlar. Emperyalistler ve sömürgeciler, «Bu bir isyandır ve yasaktır» derken, devrimci halklar «Bu devrimdir; halkın hakkı ve tarihin karşı konulmaz bir akımıdır» diyorlar.

Bugünkü dünya siyasetinin bu en can alıcı meselesinde alınan tavır, Marksist-Leninistler ile modern revizyonistler arasında önemli bir ayrım çizgisidir. Marksist-Leninistler kararlılıkla, ezilen milletlerin safında yer alıyorlar ve milli kurtuluş hareketlerini faal bir şekilde destekliyorlar. Modern revizyonistler ise, gerçekte, emperyalistlerin ve sömürgecilerin yanında yer alıyor ve mümkün olan her yola başvurarak milli kurtuluş hareketini reddediyor ve ona karşı çıkıyorlar.

SBKP yöneticileri, milli kurtuluş hareketini destekleyen sloganları henüz lafta tamamen terk etmeye cesaret edemiyorlar, hatta zaman zaman, kendi çıkarları açısından, bunu destekliyormuş görünümü yaratan bazı önlemler alıyorlar. Ancak olayların özüne iner ve onların son yıllardaki görüşlerini ve siyasetlerini bir bütün olarak incelersek, SBKP yöneticilerinin Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen milletlerinin kurtuluş mücadelelerine karşı ya pasif ya küçümseyici ya da olumsuz bir tutum takındıklarını ve yeni-sömürgeciliğin savunucuları olduklarını açıkça görürüz.

SBKP'li yoldaşlar, SBKP Merkez Komitesinin 14 Temmuz 1963 tarihli Açık Mektubunda ve pek çok makale ve bildirilerinde milli kurtuluş hareketi meselesinde kendi hatalı görüşlerini savunmak ve Çin Komünist Partisine saldırmak için çok çaba sarfettiler. Ne var ki bütün bunlar, yalnızca SBKP yöneticilerinin bu konudaki anti-Marksist-Leninist ve karşı-devrimci tutumlarının kanıtlanmasına yol açtı.

Şimdi, SBKP yöneticilerinin milli kurtuluş hareketi sorunundaki teori ve uygulamalarına bir göz atalım.

EMPERYALİZME VE SÖMÜRGECİLİĞE KARŞI SAVAŞMA GÖREVİNİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI

Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki milli kurtuluş hareketi daha şimdiden büyük tarihi öneme sahip zaferler kazanmıştır. Bunu kimse inkar edemez. Ne var ki, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının, emperyalizme ve sömürgeciliğe ve onların ajanlarına karşı savaşma görevini tamamladıkları öne sürülebilir mi?

Bizce, hayır. Bu görev, henüz tamamlanmış olmaktan çok uzaktır.

Oysa SBKP yöneticileri sık sık, sömürgeciliğin bugün yeryüzünden yok olduğu ya da yok olma yolunda olduğunu yayıyorlar. Onlar, «yeryüzünde sömürgeci hakimiyet altında kıvranan yalnızca 50 milyon kişi kaldığını»[1], sömürgeciliğin kalıntılarının yalnız Afrika'da Portekiz hakimiyeti altındaki Angola ve Mozambik gibi yerlerde var olduğunu ve sömürgeci hakimiyetin tasfiyesinin artık «son aşamaya» girdiğini[2] belirtiyorlar.

Gerçekler nedir?

Önce, Asya ve Afrika'daki durumu ele alalım. Bir dizi ülke bağımsızlığını ilan etti. Ama bu ülkelerin çoğu emperyalist ve sömürgeci denetimi ve köleliği tamamen silkip atamadılar ve hâlâ hem emperyalist talan ve saldırıya maruz kalıyorlar, hem de eski ve yeni-sömürgecilerin rekabetine sahne oluyorlar. Bu ülkelerin bazılarında eski sömürgeciler, yeni-sömürgecilere dönüştüler ve tecrübeli ajanları aracılığıyla sömürgeci hakimiyetlerini sürdürüyorlar. Diğerlerinde ise kurt ön kapıdan kovulmuş, ama kaplan arka kapıdan girmiştir; eski sömürgeciliğin yerini yeni, daha

---

[1] Sovyet heyeti başkanı Mirzo Tursun-Sade'nin Asya-Afrika Halkları 3. Dayanışma Konferansında yaptığı konuşma, 5 Şubat 1963.

[2] Kruşçev, SBKP 22. Kongresinde «SBKP Programı Üzerine» rapor, Ekim 1961.

güçlü ve daha tehlikeli olan ABD sömürgeciliği almıştır. Asya ve Afrika halkları, ABD emperyalizminin temsil ettiği yeni-sömürgeciliğin vantuzlarının ciddi tehdidi altındadır.

Şimdi de, Latin Amerika halklarının sesine kulak verelim. İkinci Havana Bildirisinde şöyle deniliyor:

«Bugün Latin Amerika, sömürgeci İspanyol imparatorluğundan daha güçlü, daha acımasız ve daha azgın bir emperyalizmin pençesi altındadır.»

Ve bildiri şöyle devam ediyor:

«İkinci Dünya Savaşının sona ermesinden bu yana Kuzey Amerikan yatırımları 10 milyar doları aşmıştır. Ayrıca Latin Amerika, ucuz hammadde sağlamakta ve mamul mallar için yüksek fiyat ödemektedir.»

Daha sonra Bildiride şöyle deniliyor:

«... Latin Amerika'dan ABD'ye, dakikada 4 bin dolar, günde 5 milyon dolar, yılda 2 milyar dolar ve beş yılda 10 milyar dolar olmak üzere sürekli bir para akımı vardır. Bizden çıkan her bin dolar, bize bir ölüye mal oluyor. Ölü başına bin dolar, işte emperyalizmin fiyatı budur.»

Gerçekler açıktır. Emperyalistler, İkinci Dünya Savaşından sonra, kesinlikle sömürgecilikten vazgeçmediler. Yalnızca yeni bir şekli, yeni-sömürgeciliği benimsediler. Bu tür yeni-sömürgeciliğin önemli bir özelliği, emperyalistlerin bazı bölgelerde eski dolaysız sömürgeci hakimiyet biçimini değiştirmek ve seçip eğittikleri ajanlarına dayanarak yeni bir sömürgeci hakimiyet ve sömürü biçimini benimsemek zorunda kalmalarıdır. ABD'nin başını çektiği emperyalistler askeri bloklar örgütleyerek, askeri üsler kurarak, «federasyonlar» ya da «topluluklar» oluşturarak ve kukla rejimler besleyerek sömürge ülkeleri ve bağımsızlığını ilan etmiş ülkeleri köleleştiriyor ya da denetim altına alıyorlar. Onlar iktisadi «yardım» ya da başka yollarla bu ülkeleri, kendi mallarına pazar olarak, hammadde kaynağı ve sermaye ihraç edecek alanlar olarak ellerinde tutuyor, bu ülkelerin zenginliklerini yağmalıyor ve halkın kanını emiyorlar. Ayrıca Birleşmiş Milletleri, bu ülkelerin iç işlerine

karışmak ve onları askeri, ekonomik ve kültürel saldırı altında tutmak için önemli bir araç olarak kullanıyorlar. Bu ülkeler üzerindeki hakimiyetlerini «barışçı» yollarla sürdüremedikleri zaman, askeri darbeler düzenliyor, yıkıcı faaliyetlere girişiyor ve hatta doğrudan silahlı müdahale ve saldırıya başvuruyorlar.

Amerika Birleşik Devletleri, yeni-sömürgeciliği uygulamada son derece faal ve çok kurnazdır. ABD emperyalistleri, bu silahla, diğer emperyalistlerin sömürgelerini ve etki alanlarını ele geçirmeye ve dünya üzerinde hakimiyet kurmaya çalışıyorlar.

Bu yeni-sömürgecilik, sömürgeciliğin daha tehlikeli ve daha sinsi bir biçimidir.

SBKP yöneticilerine şunu sormak isteriz: Bu şartlarda, sömürgeci hakimiyetin tasfiyesinin artık «son aşama»ya girdiği nasıl söylenebilir?

SBKP yöneticileri, böyle yalanları desteklemek için 1960 Bildirisinden medet umma cüretini gösteriyorlar. Onlar, 1960 Bildirisi, sömürgeci sistemin hızlı bir çözülme süreci içinde bulunduğundan söz etmiyor mu diyorlar. Ancak eski sömürgeciliğin hızla çözülmesine ilişkin bu tez, onların sömürgeciliğin yok olduğu şeklindeki iddiasını asla destekleyemez. Bildiri, «Amerika Birleşik Devletleri'nin bugün sömürgeciliğin temel direği» olduğunu, «ABD'nin başını çektiği emperyalistlerin, eski sömürge halklarının sömürgecilik yoluyla sömürülmesini, yeni yöntemler ve yeni biçimler altında sürdürmek için umutsuz çabalar sarfettiklerini» ve «Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin ekonomik denetimini elde tutmaya ve bu ülkeler üzerindeki siyasi etkilerini sürdürmeye çalıştıklarını» açıkça belirtiyor. Bildiri, bu sözlerle, SBKP yönetiminin örtbas etmek için o kadar uğraştığı noktaları ortaya koyuyor.

SBKP yöneticileri, milli kurtuluş hareketinin, merkezini ekonomik görevlerin oluşturduğu «yeni bir aşama»ya girdiği teorisini de yarattılar. Onların iddiası şudur: «Önceleri, mücadele esas olarak siyasi alanda yürütülüyordu»,

oysa bugün, «merkezi görev» ve «devrimin ilerletilmesinde tutulacak temel halka»[3] ekonomik meseledir.

Milli kurtuluş hareketi yeni bir aşamaya girmiştir. Ancak bu, hiç bir şekilde, SBKP yönetiminin tanımladığı türden bir «yeni aşama» değildir. Bu yeni aşamada, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının siyasi bilinç düzeyi her zamankinden daha çok yükselmiştir ve devrimci hareket eşi görülmedik bir şiddetle ileri atılmaktadır. Bu halkların acil talebi, ülkelerinin emperyalizmin ve uşaklarının güçlerinden tamamen temizlenmesidir; onlar, tam bir siyasi ve ekonomik bağımsızlık uğruna mücadele etmektedirler. Bu ülkelerin birincil ve en acil görevi, hâlâ, emperyalizme, eski ve yeni-sömürgeciliğe ve onların uşaklarına karşı mücadeleyi daha da ilerletmektir. Bu mücadele, siyasi, ekonomik, askeri, kültürel, ideolojik ve başka alanlarda hâlâ, şiddetle sürdürülüyor. Ve bütün bu alanlardaki mücadeleler hâlâ en yoğun ifadesini siyasi mücadelede buluyor; emperyalistler doğrudan ya da dolaylı silahlı bastırma hareketlerine başvurdukları zaman siyasi mücadele çoğunlukla, kaçınılmaz olarak silahlı mücadeleye dönüşüyor. Bağımsızlığını yeni kazanmış ülkelerin bağımsız ekonomilerini geliştirmeleri önemlidir. Fakat bu görev, emperyalizme, eski ve yeni-sömürgeciliğe ve onların uşaklarına karşı mücadeleden asla ayrılmamalıdır.

«Sömürgeciliğin ortadan kalkması» teorisi gibi, SBKP yöneticilerinin savundukları bu «yeni aşama» teorisi de, açıkça Amerika Birleşik Devletleri'nin temsil ettiği yeni-sömürgeciliğin, Asya, Afrika ve Latin Amerika'ya karşı saldırısını ve bu kıtaları yağmalamasını örtbas etmek, emperyalizm ile ezilen milletler arasındaki keskin çelişmeyi gizlemek ve bu kıtalardaki halkların devrimci mücadelesini felce uğratmak amacını taşımaktadır.

Onların bu teorisine göre, emperyalizme, eski ve yeni-sömürgeciliğe ve onların uşaklarına karşı mücadele etmek

---

3 «Halkların Mücadelesine Verilen Zarar», **Pravda**, 17 Eylül 1963.

de, elbette, artık gerekli değildir, çünkü sömürgecilik ortadan kalkmaktadır ve ekonomik gelişme, milli kurtuluş hareketinin merkezi görevi haline gelmiştir. Bu, milli kurtuluş hareketinin tamamen terk edilebileceği anlamına gelmiyor mu? İşte bu nedenle, SBKP yöneticilerinin tanımladığı şekliyle, merkezini ekonomik görevlerin oluşturduğu türden bir «yeni aşama», açıkça, emperyalizme, eski ve yeni-sömürgeciliğe ve onların uşaklarına karşı hiç bir muhalefetin olmadığı bir aşama, milli kurtuluş hareketinin artık gereksiz olduğu bir aşamadan başka bir şey değildir.

EZİLEN MİLLETLERİN DEVRİMİNİ ORTADAN KALDIRMANIN REÇETELERİ

SBKP yöneticileri, hatalı teorilerine uygun bir şekilde, ezilen milletlerin her derdine deva olacak bir dizi reçete bulmak için cansiperane çalıştılar. Şimdi bunları inceleyelim.

Birinci reçeteleri barış içinde bir arada yaşama ve barış içinde yarış adını taşıyor.

SBKP yöneticileri Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının milli kurtuluş hareketinin savaş sonrasında kazandığı büyük zaferleri, sürekli olarak, «barış içinde bir arada yaşama» ve «barış içinde yarış» dedikleri şeye bağlıyorlar. SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubunda şöyle deniliyor :

«Barış içinde bir arada yaşama şartlarında, proletaryanın sınıf mücadelesi ve halkların milli kurtuluş mücadelesi son yıllarda önemli yeni zaferler kazanmıştır. Dünya devrim süreci başarı ile gelişiyor.»

Onlar, milli kurtuluş hareketinin, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkeler arasında barış içinde bir arada yaşama ve iki karşıt toplumsal sistem arasındaki ekonomik yarış şartlarında gelişmekte olduğunu ve barış içinde bir arada yaşama ile barış içinde yarışın, «yabancı tekellerin ekonomik hakimiyetinden kurtulmak için mücadele eden halk-

lara, kurtuluş sürecinin gelişmesinde yardımcı olduğunu»[4] ve bunların «kapitalist ilişkiler sisteminin bütününe»[5] «ezici bir darbe»[6] indirebileceğini de söylüyorlar.

Bütün sosyalist ülkeler, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkeler arasında barış içinde bir arada yaşama Leninist siyasetini uygulamalıdırlar. Ama barış içinde bir arada yaşama ve barış içinde yarış, halkların devrimci mücadelelerinin yerine geçemez. Bütün sömürge ve bağımlı ülkeler, her şeyden önce yalnızca kendi halk kitlelerinin devrimci mücadelesine dayanarak milli devrimlerini zafere ulaştırabilirler; başka ülkelerin devrimci mücadeleleri asla bu mücadelenin yerine geçirilemez.

SBKP yöneticileri, milli kurtuluş devriminin zaferlerinin, en başta kitlelerin devrimci mücadelelerine bağlı olmadığını, halkların kendi kendilerini kurtaramayacaklarını ve emperyalizmin, barış içinde bir arada yaşama ve barış içinde yarış yoluyla kendiliğinden çökmesini beklemeleri gerektiğini ileri sürüyorlar. Aslında bu, ezilen milletlere, emperyalist yağmaya ve köleliğe sonsuza kadar katlanmalarını ve direnmek ve devrim yapmak için ayağa kalkmalarını söylemekle aynı şeydir.

İkinci reçeteleri, geri kalmış ülkelere yardım etiketini taşıyor.

SBKP yöneticileri, bağımsızlığına yeni kavuşan ülkelere yaptıkları ekonomik yardımın oynadığı rolü göklere çıkarıyorlar. Kruşçev yoldaş, bu yardımın, bu ülkelerin «yeni bir köleliğe düşme tehlikesini önlemelerini» sağlayacağını ve «ilerlemelerini teşvik edeceğini ve bu ülkelerin sosyalizme giden yola girmelerini sağlayabilecek iç süreçlerin

---

4 «Dünya Komünist Hareketinin Genel Çizgisi ve Çin Önderliğinin Ayrılıkçı Programı», Yazı Kurulunun makalesi, **Komünist**, Sayı 14, 1963.

5 **Aynı yerde.**

6 Ponomaryov, «Devrimci Hareketin Bazı Meseleleri», **Barış ve Sosyalizm Sorunları**, Sayı 12, 1962.

normal gelişmesine ve hatta hızlandırılmasına katkıda bulunacağını»[7] söylemiştir..

Sosyalist ülkelerin, bağımsızlığına yeni kavuşan ülkelere, enternasyonalizm temelinde ekonomik yardımda bulunmaları gerekli ve önemlidir. Ne var ki, bu ülkelerin milli bağımsızlık ve toplumsal ilerlemelerinin, esas olarak kendi halklarının devrimci mücadelelerine değil de, yalnızca sosyalist ülkelerden aldıkları ekonomik yardıma bağlı olduğu hiç bir şekilde söylenemez.

Açıkça söylemek gerekirse, SBKP yöneticilerinin son yıllarda bağımsızlığını yeni kazanan ülkelere yardım yaparken güttükleri siyaset ve taşıdıkları amaçlar şüphe konusudur. SBKP yöneticileri bağımsızlığına yeni kavuşan ülkelere yardım konusunda, çoğunlukla, bir büyük devlet şovenizmi ve milli bencillik tavrı alıyor ve yardım alan ülkelerin ekonomik ve siyasi çıkarlarına zarar veriyor ve böylelikle de sosyalist ülkelerin itibarını zedeliyorlar. Hindistan'a yaptıkları yardıma gelince, burada nihai amaçları özellikle açıktır. Hindistan, Sovyetler Birliği'nin ekonomik yardım yaptığı bağımsızlığını yeni kazanmış ülkelerin başında geliyor. Bu yardım, açıkça Nehru hükümetinin komünizmi, halkı ve sosyalist ülkeleri hedef alan siyasetlerini teşvik amacını gütmektedir. ABD emperyalistleri bile, bu tür bir Sovyet yardımı, «bizim (ABD'nin) çıkarlarımıza çok uygundur»[8] demişlerdir.

Ayrıca, SBKP yöneticileri, «geri kalmış ülkelere yardım» konusunda, açıkça ABD emperyalizmi ile işbirliği yapmayı öneriyorlar. Kruşçev, 1959 Eylülünde ABD'de yaptığı bir konuşmada şöyle demiştir:

«Hem sizin hem bizim ekonomik başarılarımız, iki büyük devletimizin, ekonomik gelişmeleri açısından asırlarca geri kalmış halklara bellerini daha çabuk doğrultma-

---

7 Kruşçev, «Sosyalist Dünya Sisteminin Gelişmesindeki Önemli Meseleler», **Barış ve Sosyalizm Sorunları**, Sayı 9, 1962.

8 W. A. Harriman'ın televizyon röportajı, 9 Aralık 1962.

ları için yardım etmemizi bekleyen bütün dünya tarafından selamlanacaktır.»

Bakın hele! Günümüz sömürgeciliğinin temel direği (yani ABD emperyalizmi) «bellerini daha çabuk doğrultmaları için» ezilen milletlere yardım edecek! SBKP yöneticilerinin, yeni-sömürgecilerin ortağı olmayı istemelerinden de öte, bundan gurur duymaları gerçekten hayret vericidir.

Üçüncü reçeteleri, silahsızlanma etiketini taşıyor.

Kruşçev şöyle demiştir:

«Silahsızlanma, savaş güçlerini silahsızlandırma, militarizmi ortadan kaldırma, herhangi bir ülkenin içişlerine silahlı müdahaleyi olanaksız kılma ve sömürgeciliğin her biçimini tamamen ve kesin olarak yok etmek demektir.»[9]

Kruşçev aynı zamanda şunları da söylemiştir:

«Silahsızlanma, yeni kurulan milli devletlere yapılacak yardım oranında muazzam bir artış sağlayacak gerekli şartları yaratacaktır. Tüm dünyada, askeri amaçlarla harcanan 120 milyar doların sadece yüzde 8 ile 10'u, bu amaç için kullanılsa, yirmi yıl içinde yeryüzünün felaket bölgelerinde açlığa, hastalığa ve cehalete son vermek mümkün olurdu.»[10]

Biz, emperyalist silahlanmaya hız verilmesine ve savaş hazırlıklarına karşı çıkmak ve bunları teşhir etmek amacıyla, genel silahsızlanma için mücadele edilmesi gerektiğini her zaman savunduk. Ama sömürgeciliğin, silahsızlanma ile yok edileceğini söylemek mümkün değildir.

Burada Kruşçev, vaaz veren bir papaza benziyor: Dünyanın mazlum halkları, sizi takdis ediyorum! Eğer sabırlı olursanız, eğer emperyalistler silahlarını bırakana kadar beklerseniz, size özgürlük bahşedilecektir. Emperyalistler insafa gelene kadar bekleyin, o zaman dünyanın yoksul

---

9 Kruşçev, Genel Silahsızlanma ve Barış Dünya Kongresinde konuşma, 10 Temmuz 1962.

10 **Aynı yerde.**

bölgeleri, ırmaklarından süt ve bal akan bir yeryüzü cenneti haline gelecek!...

Bu yalnızca bir hayal değil, halkı uyutacak afyondur.

Dördüncü reçeteleri, Birleşmiş Milletler yoluyla sömürgeciliğin ortadan kaldırılması etiketini taşıyor.

Kruşçev, eğer Birleşmiş Milletler, sömürgeci sistemin kökünü kazımak için tedbirler alırsa, «halen yabancı hakimiyetinden doğan utancın altında acı çeken halkların, yabancı zulmünden barışçı yoldan kurtulma konusunda berrak ve doğrudan bir bakış açısı kazanacaklarını»[11] savunmaktadır.

Kruşçev, 1960 Eylülünde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yaptığı bir konuşmada şunu sordu:

«Sömürgeci idari sistemin ortadan kaldırılması için Birleşmiş Milletler uğraşmazsa kim uğraşacaktır?»

Bu, tuhaf bir sorudur. Kruşçev'e bakılırsa, Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın devrimci halkları sömürgeciliği kendileri ortadan kaldırmamalıdırlar ve kaldıramazlar, tersine Birleşmiş Milletlerden medet ummalıdırlar.

Kruşçev Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda şunu da söyledi:

«İşte bu nedenle Batılı ülkelerin halklarının sağduyusuna ve uzak görüşlülüğüne, onların hükümetlerine ve bu yüce Birleşmiş Milletler kuruluna sesleniyoruz. Sömürgeci yönetim sisteminin ortadan kaldırılması için tedbirlerde anlaşalım ve böylece doğal tarihi süreci hızlandıralım.

Kruşçev'in Birleşmiş Milletlerden yardım istemekle, aslında emperyalistlerden yardım istemeyi kastettiği açıktır. Gerçekler hâlâ emperyalistlerin denetimi altında bulunan Birleşmiş Milletlerin yalnızca sömürgeci hakimiyeti savunabileceğini ve güçlendirebileceğini ama onu asla ortadan kaldıramayacağını gösteriyor.

Kısacası, SBKP yöneticilerinin, milli kurtuluş hareketi için ileri sürdükleri her derde deva ilaçlar, halkları, em-

---

11 Kruşçev, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşma, 23 Eylül 1960.

peryalistlerin sömürgecilikten vazgeçeceklerine ve ezilen milletler ile halklara özgürlük ve bağığmsızlık bahşedeceklerine ve dolayısıyla, bütün devrimci teorilerin, taleplerin ve mücadelelerin modasının geçtiğine, bunların gereksiz olduğuna ve mutlaka terk edilmeleri gerektiğine inandırmak için uydurulmuştur.

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞLARINA KARŞI ÇIKIŞ

SBKP yöneticileri, milli kurtuluş hareketlerini ve savaşlarını desteklemekten söz etmekle beraber Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının devrimci mücadeleyi bırakmaları için her yola başvuruyorlar; çünkü kendileri devrimci fırtına karşısında titremektedirler.

SBKP yöneticilerinin «tek bir kıvılcımın bile bir dünya savaşına yol açabileceği»ne[12] ve dünya savaşının mutlaka nükleer bir savaş olacağına ve bunun insanlığın imhası anlamına geleceğine dair ünlü bir «teorileri» var. İşte bu nedenle Kruşçev, «Günümüzde yerel savaşlar çok tehlikelidir»[13] ve «savaş alevlerini tutuşturabilecek kıvılcımları söndürmek için... elimizden geleni yapacağız»[14] diye bağırıp çağırıyor. Kruşçev, bu noktada, haklı ve haksız savaşlar arasında bir ayrım yapmayarak komünistlerin haklı savaşları destekleme tutumuna ihanet ediyor.

İkinci Dünya Savaşından bu yana geçen on sekiz yılın tarihi, emperyalistler ve onların uşakları, zorba iktidarlarını süngü zoru ile ayakta tutmaya çalıştıkları ve ezilen milletlerin devrimini bastırmak için kuvvet kullandıkları sürece milli kurtuluş savaşlarının kaçınılmaz olacağını göstermiştir. Emperyalistlere ve onların uşaklarına yönelen ve hiç bir zaman durmayan büyük ve küçük çaptaki devrimci savaşlar, emperyalist savaş güçlerine ağır darbe

---

12 Kruşçev, Yüksek Sovyet Oturumunda konuşma, Ekim 1959.

13 Kruşçev'in Viyana basın toplantısı, 8 Temmuz 1960.

14 Kruşçev'in Washington'da Milli Basın Kulübü gazetecileriyle yaptığı sohbet, 16 Eylül 1959.

indirmiş, dünya barışını savunan güçleri kuvvetlendirmiş ve emperyalistlerin bir dünya savaşına girişme planlarını gerçekleştirmelerini başarıyla önlemiştir. Açıkça söylemek gerekirse, Kruşçev'in barış uğruna devrimin kıvılcımlarını «söndürme» gereği konusundaki çığlıkları, barışı koruma adına devrime karşı çıkma çabasıdır.

Bu yanlış görüşlerden ve siyasetlerden hareket eden SBKP yöneticileri, yalnızca ezilen milletlerin kurtuluş için verdikleri devrimci mücadeleden vazgeçmelerini ve emperyalistler ve sömürgecilerle «barış içinde bir arada yaşamalarını» istemekle kalmıyor, aynı zamanda, emperyalizmin yanında saf tutarak, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki devrim kıvılcımlarını söndürmek için çeşitli yöntemlere de başvuruyorlar.

Cezayir halkının milli kurtuluş savaşı örneğini ele alalım. SBKP yönetimi yalnızca uzun süre bu savaşı desteklememekle kalmadı, aynı zamanda fiilen Fransız emperyalizminin tarafını da tuttu. Kruşçev, Cezayir'in milli bağımsızlığını, Fransa'nın bir «iç meselesi» olarak ele alıyordu. 3 Ekim 1955'de Cezayir sorunu üzerine konuşan Kruşçev, şunları söyledi: «Her şeyden önce SSCB'nin başka devletlerin iç işlerine karışmaması gerektiği görüşündeyim ve hâlâ da bu görüşteyim.» 19 Mart 1958'de **Le Figaro'** nun bir muhabirini kabul eden Kruşçev şunları söyledi: «Biz Fransa'nın zayıflamasını istemiyoruz, onun, daha da büyümesini istiyoruz.»

Fransız emperyalistlerine yaranmaya çalışan SBKP yöneticileri, uzun süre Cezayir Cumhuriyeti Geçici Hükümetini tanımaya cesaret edemediler; ancak, Cezayir halkının Fransız saldırganlığına karşı verdiği direnme savaşının zaferi hiç bir kuşkuya yer bırakmayınca ve Fransa Cezayir'in bağımsızlığını tanımak zorunda kalınca, onlar da alelacele Cezayir'i tanıdılar. Bu yakışıksız tutum, sosyalist ülkelere leke sürdü. Ne var ki, SBKP yöneticileri bu utanç verici davranışlarıyla övünüyor ve Cezayir halkının kanıyla ödediği zaferde «barış içinde bir arada yaşama» siyasetinin de payı olduğunu iddia ediyorlar.

Şimdi, SBKP yöneticilerinin Kongo meselesinde oynadıkları rolü inceleyelim. Onlar, Kongo halkının sömürgeciliğe karşı verdiği silahlı mücadeleyi fiilen desteklemeyi reddetmekle kalmadılar, aynı zamanda, Kongo'daki kıvılcımı söndürmek için ABD emperyalistleri ile «işbirliği» yapmak konusunda hevesli davrandılar.

13 Temmuz 1960'da, Güvenlik Konseyinin Kongo'ya Birleşmiş Milletler kuvvetleri gönderme yolunda aldığı karara, Sovyetler Birliği ABD ile birlikte oy verdi; böylece onlar, ABD emperyalistlerinin Kongo'ya yaptığı silahlı müdahalede Birleşmiş Milletler bayrağını kullanmalarına yardımcı oldular. Sovyetler Birliği, BM kuvvetlerine ulaşım araçları da sağladı. Kruşçev, 15 Temmuzda Kasavubu ile Lumumba'ya çektiği bir telgrafta, «Birleşmiş Milletler faydalı bir iş yapmıştır» diyordu. Bundan sonra Sovyet basını, Birleşmiş Milletlere, «Kongo Cumhuriyeti hükümetine, ülkenin bağımsızlık ve egemenliğini savunmada yardımcı olduğu»[15] için övgüler düzdü ve Birleşmiş Milletlerin «kararlı önlemler»[16] alacağı yolundaki umudunu dile getirdi. Sovyet hükümeti 21 Ağustos ve 10 Eylül tarihli bildirilerinde, Kongo halkını ezen Birleşmiş Milletleri övmeye devam etti.

SBKP yöneticileri 1961 yılında Gizenga'yı, BM birliklerinin «himayesi» altında toplanan Kongo parlamentosuna katılmaya ve kukla hükümete girmeye ikna ettiler. SBKP yönetimi, Kongo parlamentosunun toplanmasının «genç cumhuriyetin hayatında önemli bir olay» ve «milli kuvvetlerin bir başarısı olduğunu»[17] sahtekarca iddia etti.

SBKP yönetiminin bu yanlış siyasetlerinin Kongo'ya karşı giriştiği saldırıda ABD emperyalistlerine hiç kuşkusuz büyük yardımı dokunmuştur. Lumumba katledildi, Gizenga tutuklandı, pek çok yurtsever zulüm gördü ve Kongo'

---

15 **İzvestiya,** 21 Temmuz 1960.

16 **Komsomolskaya Pravda,** 30 Temmuz 1960.

17 **Pravda,** 18 Temmuz 1961.

nun milli bağımsızlık mücadelesi geriledi. SBKP yönetimi bütün bunlardan dolayı hiç bir sorumluluk duymuyor mu?

ÇAĞDAŞ DÜNYANIN ÇELİŞMELERİNİN YOĞUNLAŞTIĞI BÖLGELER

Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın devrimci halklarının, SBKP yöneticilerinin milli kurtuluş hareketlerine ve savaşlarına ilişkin sözlerini ve faaliyetlerini reddetmeleri çok doğaldır. Ama SBKP yöneticileri, bundan gerekli dersi çıkarıp yanlış çizgilerini ve siyasetlerini değiştirmediler. Tersine, küçük düştükleri için öfkelenip Çin Komünist Partisine ve diğer Marksist-Leninist partilere iftira eden bir dizi saldırıya giriştiler.

SBKP Merkez Komitesinin Açık Mektubu, Çin Komünist Partisini «yeni bir teori» ortaya atmakla suçluyor. Bu mektupta şöyle denilmektedir :

«Yeni teoriye göre, günümüzün baş çelişmesi, gördüğünüz gibi, sosyalizm ile emperyalizm arasındaki çelişme değil, milli kurtuluş hareketi ile emperyalizm arasındaki çelişmedir. Çinli yoldaşların iddiasına göre, emperyalizme karşı mücadelede belirleyici güç, dünya sosyalist sistemi değil, uluslararası işçi sınıfının mücadelesi değil, yine milli kurtuluş mücadelesidir.»

Her şeyden önce bu bir uydurmadır. 14 Haziran tarihli mektubumuzda, çağdaş dünyadaki temel çelişmelerin, sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişme; kapitalist ülkelerde, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme; ezilen milletlerle emperyalizm arasındaki çelişme; emperyalist ülkeler arasındaki ve tekelci kapitalist gruplar arasındaki çelişmeler olduğunu belirtmiştik.

Ayrıca şunu da belirtmiştik: Sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişme, temelden farklı iki toplumsal sistem arasındaki, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki bir çelişmedir. Bu çelişme, hiç kuşkusuz çok keskin bir çelişmedir. Ne var ki, Marksist-Leninistler, dünyada-

ki çelişmeleri yalnızca ve tek başına sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişme olarak görmemelidirler.

Bizim görüşümüz son derece açıktır.

14 Haziran tarihli mektubumuzda, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki devrimci durumu ve milli kurtuluş hareketinin önemini ve rolünü açıkladık. Şunları söylemiştik:

1. «Günümüz dünyasının çeşitli çelişmeleri Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın geniş bölgelerinde yoğunlaşmıştır; bu bölgeler, emperyalist hakimiyetin en zayıf olduğu ve emperyalizme doğrudan darbe indiren, dünya devriminin fırtına merkezleridir.»

2. «Bu bölgelerdeki milli demokratik devrim hareketi ile uluslararası sosyalist devrim hareketi, zamanımızın iki büyük tarihi akımıdır.»

3. «Bu bölgelerdeki milli demokratik devrim, çağdaş dünya proletarya devriminin, önemli ve ayrılmaz bir parçasıdır.»

4. «Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist devrimci mücadeleleri emperyalizmin, eski ve yeni-sömürgeciliğin hakimiyetinin temellerine darbeler indirip sarsmaktadır. Bunlar artık dünya barışının savunulmasında muazzam bir güç oluşturuyorlar.»

5. «Bu nedenle, bir bütün olarak uluslararası proleterya devrimi davası, bir anlamda, dünya nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan bu bölge halklarının devrimci mücadelelerinin sonucuna bağlıdır.»

6. «Dolayısıyla, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist devrimci mücadelesi, kesinlikle, yalnızca bölgesel öneme sahip bir mesele değil, dünya proletarya devrimi davasının bütünü için her bakımdan önem taşıyan bir meseledir.»

Bunlar, Marksist-Leninist tezler, günümüzün gerçeklerinin bilimsel tahlilinden çıkarılan sonuçlardır.

Asya, Afrika ve Latin Amerika'da şimdi son derece elverişli bir devrimci durum bulunduğunu kimse inkar edemez. Bugün Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki milli kur-

tuluş devrimleri, emperyalizme doğrudan darbeler indiren en önemli güçlerdir. Dünyadaki çelişmeler, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da yoğunlaşmıştır.

Dünyadaki çelişmelerin ve dünyadaki siyasi mücadelelerin merkezi sabit değildir, uluslararası mücadelelerdeki ve devrimci durumdaki değişikliklere göre yer değiştirmektedir. Proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin ve mücadelenin gelişmesi ile, kapitalizmin beşiği ve emperyalizmin can damarı Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da da büyük mücadele gününün geleceğine inanıyoruz. O gün gelince, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika, şüphesiz, dünya siyasi mücadelelerinin ve dünya çelişmelerinin merkezi haline gelecektir.

Lenin, 1913'te Asya'da, büyük dünya fırtınalarının koptuğunu» söylüyor ve şöyle diyordu:

> «İşte şimdi içinde bulunduğumuz çağ, bu fırtınaların ve onların Avrupa'da yarattığı 'yankıların' çağıdır.»[18]

Stalin, 1925'te şöyle demişti:

> «Emperyalizmin başlıca cephe gerisini, sömürge ülkeler oluşturmaktadır. Bu cephe gerisinin devrimcileşmesi, yalnızca emperyalizmin cephe gerisinden yoksun bırakılması açısından değil, aynı zamanda Doğunun devrimcileşmesinin, kaçınılmaz olarak, Batıdaki devrimci buhranın yoğunlaşmasında güçlü bir itici güç oluşturması açısından da zorunlu olarak emperyalizmi zayıflatacaktır.»[19]

Lenin ve Stalin'in bu sözlerinin yanlış olması mümkün müdür? Bu tezler, zaten uzun zamandan beri Marksizm-Leninizmin alfabesinde vardır. SBKP yöneticileri, bugün ar-

---

18 Lenin, «Karl Marks'ın Öğretisinin Tarihi Kaderi», **Eserler, Cilt 18.**

19 Stalin, «Doğudaki Devrimci Hareket Üzerine», **Eserler, Cilt 7.**

tık milli kurtuluş hareketini öylesine küçümsüyorlar ki Marksizm-Leninizmin alfabesini bile inkar ediyor ve burunlarının dibindeki açık gerçekleri tamamen görmezlikten geliyorlar.

DEVRİMİN ÖNDERLİĞİNE İLİŞKİN LENİNİST GÖRÜŞÜN TAHRİF EDİLMESİ

SBKP Merkez Komitesi, 14 Temmuz tarihli Açık Mektubunda, Çin Komünist Partisinin, milli kurtuluş hareketinde proletarya önderliği sorununa ilişkin görüşüne de saldırıyor. Bu mektupta şöyle deniliyor:

«Çinli yoldaşlar, Lenin'i 'düzeltmek' ve emperyalizme karşı dünya çapında verilen mücadelede hakimiyetin işçi sınıfına değil, küçük burjuvaziye ya da milli burjuvaziye, hatta 'bazı yurtsever düşünceli krallara, prenslere ve soylulara' ait olması gerektiğini kanıtlamaya çalışıyorlar.»

Bu, Çin Komünist Partisinin görüşlerinin bilinçli olarak tahrif edilmesidir. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin, milli kurtuluş hareketinin önderliğini üstlenmenin proletarya için bir zorunluluk olduğunu savunan 14 Haziran tarihli mektubunda şöyle denilmektedir:

> «Tarihin, bu bölgelerdeki (Asya, Afrika ve Latin Amerika) proletarya partilerine yüklediği şanlı görev emperyalizme, eski ve yeni-sömürgeciliğe karşı milli bağımsızlık ve halk demokrasisi uğrunda verilen mücadelenin bayrağını yüksekte tutmak, milli demokratik devrim hareketinin en ön saflarında yer almak ve sosyalist bir gelecek için savaşmaktır.
>
> «.....
>
> «Proletarya ve onun partisi, işçi-köylü ittifakı temelinde, birleşebilecek bütün halk tabakalarını birleştirmeli, emperyalizme ve uşaklarına karşı geniş bir birleşik cephe örgütlemelidir. Bu birleşik cepheyi sağlamlaştırmak ve genişletmek için, proletarya partisi, kendi ideolojik, siyasi ve örgütsel bağımsızlığını ko-

rumalı ve devrimin önderliğine kararlılıkla sahip çıkmalıdır.»

ÇKP Merkez Komitesinin mektubunda, milli kurtuluş hareketi içinde geniş bir anti-emperyalist birleşik cephenin kurulması gereğinden söz edilirken, şunlar söylenmektedir:

«Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen milletleri ve halkları acil bir görevle, emperyalizme ve uşaklarına karşı savaşma göreviyle karşı karşıyadırlar.

«Bu bölgelerde, nüfusun ezici çoğunluğu, emperyalizmin kölesi olmayı reddediyor. Bu ezici çoğunluk içinde yalnızca işçiler, köylüler, aydınlar ve küçük burjuvazi değil, yurtsever milli burjuvazi, hatta yurtsever olan bazı krallar, prensler ve soylular da vardır.»

Görüşlerimiz son derece açıktır. Milli kurtuluş hareketinde, hem proletaryanın önderliğinde ısrar etmek, hem de geniş bir anti-emperyalist birleşik cephe kurmak gereklidir. Bu görüşlerin neresi yanlıştır? SBKP yöneticileri, bu doğru görüşleri niçin tahrif ediyor ve onlara saldırıyorlar?

Devrimde proletaryanın önderliği konusunda Lenin'in görüşlerini terk eden biz değil, SBKP yöneticileridir.

SBKP yöneticilerinin yanlış çizgisi, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı savaşma görevini tamamen terk ediyor ve milli kurtuluş savaşlarına karşı çıkıyor. Bu, şu anlama gelir: SBKP yöneticileri, ezilen milletler ve ülkeler proletaryasının ve komünist partilerinin, emperyalizme karşı milli bağımsızlık uğrunda mücadele için yükselttikleri yurtseverlik bayrağını dürüp katlamalarını ve onu başkalarına hediye etmelerini istiyorlar. Bu durumda, anti-emperyalist birleşik cepheden ya da proletarya önderliğinden hiç söz edilebilir mi?

SBKP yöneticilerinin sık sık propagandasını yaptıkları bir diğer görüş de, kimin önderliğinde olursa olsun, hatta Nehru gibi gerici bir milliyetçinin önderliğinde bile olsa,

herhangi bir ülkenin sosyalizmi inşa edebileceğidir. Bu, proletarya önderliği fikrinden daha da uzaklaşan bir görüştür.

SBKP Merkez Komitesi, Açık Mektubunda, sosyalist kamp ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ile milli kurtuluş hareketleri arasındaki karşılıklı dayanışmayı yanlış yorumlayarak, milli kurtuluş hareketlerine sosyalist ülkelerin ve metropollerdeki işçi sınıfı hareketinin «önderlik» etmesi gerektiğini savunuyor. Bunun, Lenin'in proletarya önderliği konusundaki görüşlerine «dayandığını» iddia etme cüretini de gösteriyor. Açıktır ki bu, Lenin'in düşüncesini çok kaba bir şekilde tahrif etmek ve revizyona tabi tutmaktır. Bu da SBKP yöneticilerinin, kendi devrimi yok etme çizgilerini ezilen milletlerin devrimci hareketine zorla kabul ettirmek istediklerini ortaya koyuyor.

MİLLİYETÇİLİK VE YOZLAŞMA YOLU

SBKP yöneticileri, 14 Temmuz tarihli Açık Mektuplarında Çin Komünist Partisine, «milli kurtuluş hareketini, uluslararası işçi sınıflarından ve onun eseri olan dünya sosyalist sisteminden tecrit etme» suçlamasını yüklemek istiyorlar. Onlar bizi, milli kurtuluş hareketini sosyalist sistemden ve Batılı kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinden «koparmak» ve onların «karşısına çıkarmak»la suçluyorlar. SBKP yöneticilerinin söylediklerini en yüksek perdeden papağan gibi tekrarlayan, Fransız Komünist Partisi yöneticileri gibi komünistler de vardır.

Ama olgular neyi gösteriyor? Milli kurtuluş hareketine her türlü desteği sağlamaktan kaçınarak, hatta bu hareketi köstekleyerek onu sosyalist kampın ve Batılı kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin karşısına çıkaranlar bizzat SBKP yöneticileri ve onların yandaşlarıdır.

Çin Komünist Partisi, bütün halkların devrimci mücadelelerinde birbirlerine destek olmaları görüşünü daima savunmuştur. Biz, milli kurtuluş hareketini her zaman,

Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ve bir bütün olarak dünya proleter devrimi açısından ele aldık. Milli kurtuluş devriminin zaferler kazanarak gelişmesinin, sosyalist kamp, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ve dünya barışı davası açısından son derece önemli olduğuna inanıyoruz.

Ne var ki, SBKP yöneticileri ve yandaşları bunun önemini kabul etmek istemiyorlar. Onlar yalnızca sosyalist kampın milli kurtuluş hareketine sağladığı destekten söz ediyor, milli kurtuluş hareketinin sosyalist kampa sağladığı desteği ise inkar ediyorlar. Onlar yalnızca Batılı kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin emperyalizme vurduğu darbelerin sözünü ediyor, milli kurtuluş hareketinin bu alanda oynadığı rolü ya küçümsüyor ya da inkar ediyorlar. Onların tutumu Marksizm-Leninizme aykırıdır, gerçekleri gözardı etmektedir ve dolayısıyla yanlıştır.

Sosyalist ülkeler ile ezilen milletlerin devrimi arasındaki ilişkinin, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ile ezilen milletlerin devrimi arasındaki ilişkinin nasıl ele alınacağı, önemli bir ilke sorunudur; Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizminin savunulacağı mı; yoksa terk mi edileceği sorunudur.

Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine göre, devrimini zaferle taçlandıran her sosyalist ülke, ezilen milletlerin kurtuluş mücadelesini faal bir şekilde desteklemeli ve onlara yardım etmelidir. Sosyalist ülkeler, bütün dünyanın ezilen milletleri ve halklarının devrimini desteklemek ve geliştirmek için birer üs haline gelmeli, onlarla en yakın birliği kurmalı ve dünya proletarya devrimini sonuna kadar sürdürmelidirler.

Oysa SBKP yöneticileri, uygulamada, sosyalizmin bir ülkede ya da birkaç ülkede zafer kazanmasını, dünya proletarya devriminin sonu gibi görüyorlar. Onlar, milli kurtuluş devrimini, kendi barış içinde bir arada yaşama genel çizgilerine ve kendi ülkelerinin milli çıkarlarına tabi kılmak istiyorlar.

1925'te Stalin, Troçkicilerin ve Zinovyevcilerin temsil

ettiği tasfiyecilerle mücadele ederken, tasfiyeciliğin tehlikeli özelliklerinden birinin de şu olduğunu belirtiyordu:

«Uluslararası proletarya devrimine inançsızlık; onun zaferine inançsızlık; sömürgelerdeki ve bağımlı ülkelerdeki milli kurtuluş hareketine karşı şüpheci tutum;... enternasyonalizmin temel gereğini, yani tek bir ülkede sosyalizmin zaferinin başlı başına bir amaç değil de, diğer ülkelerde devrimi geliştirmek ve desteklemek için bir araç olduğunu kavrayamamak.»[20]

Stalin şöyle devam ediyordu:

«Bu, milliyetçilik ve yozlaşma yoludur, proletaryanın uluslararası siyasetinin bütünüyle tasfiyesi yoludur; çünkü bu hastalığa tutulanlar, ülkemizi, dünya devrimci hareketi adı verilen bütünün ayrılmaz bir parçası olarak görmüyor, bu hareketin bizimle başlayıp bizimle bittiğini düşünüyor ve bütün diğer ülkelerin çıkarlarının, bizim ülkemiz çıkarları uğruna feda edilmesi gerektiğine inanıyorlar.»[21]

Stalin, tasfiyecilerin düşünce tarzını şöyle tanımlamıştı:

«Çin'deki kurtuluş hareketini desteklemek mi? Neden? Tehlikeli olmaz mı? Bu bizi diğer ülkelerle çatışmaya sürüklemez mi? Diğer 'ileri' devletlerle elbirliği ile Çin'de 'etki alanları' meydana getirsek ve Çin'den kendi yararımıza bir şeyler koparsak daha iyi olmaz mı? Bu hem yararlı, hem de tehlikesiz olurdu... vb. vb.»[22]

Stalin sözlerini şöyle bitiriyordu:

---

20 Stalin, «Sorular ve Cevaplar», Lenin-Stalin-Mao-Dimitrov, **Türkiye Üzerine,** AYDINLIK Yayınları, S. 164.

21 **Aynı eser,** s. 164.

22 **Aynı eser,** s. 164-165.

«Ekim devriminin dış siyasetini tasfiye etmeye çalışan ve yozlaşma tohumları eken yeni tipte milliyetçi 'anlayış' işte budur.»[23]

SBKP'nin şimdiki yöneticileri, eski tasfiyecilerden geri kalmak bir yana daha da ileri gittiler. Onlar kendi zekalarıyla iftihar ederek, yalnızca «hem yararlı hem de tehlikesiz» olanı seçiyorlar. Onlar, emperyalist ülkelerle çatışmaktan ölümüne korktukları için, milli kurtuluş hareketine karşı çıkmakta kararlıdırlar. «İki süper devletin» bütün dünyada etki alanları kurması fikriyle adeta sarhoş olmuşlardır.

Stalin'in tasfiyecilere yönelttiği eleştiri, SBKP'nin bugünkü yöneticilerini çok iyi tanımlamaktadır. Onlar, tasfiyecilerin izinden giderek Ekim Devriminin dış siyasetini tasfiye etmişler, milliyetçilik ve yozlaşma yolunu tutmuşlardır.

Stalin şu uyarıda bulunmuştu:

«Açıktır ki, zafer kazanmış ilk ülke, dünya devrimci hareketinin bayraktarlığı rolünü ancak tutarlı enternasyonalizm temelinde, ancak Ekim Devriminin dış siyaseti temelinde sürdürebilir. Gene açıktır ki, dış siyasette asgari direnme ve milliyetçilik çizgisi, zafer kazanmış ilk ülkeyi tecride ve yozlaşmaya götürecek olan yoldur.»[24]

Stalin'in bu uyarısı, bugünkü SBKP yöneticileri için geçerliliğini ve önemini korumaktadır.

SOSYAL-ŞOVENİZMİN TİPİK BİR ÖRNEĞİ

Gene proleter enternasyonalizmine göre, ezen milletlerin proletaryası ve komünistleri, ezilen ülkelerin milli bağımsızlık hakkını ve onların kurtuluş mücadelelerini

---

[23] **Aynı eser**, s. 165.

[24] Stalin. «Sorular ve Cevaplar», **Eserler**, Cilt 7.

faal olarak desteklemelidir. Ezen milletlerin proletaryası, ancak ezilen milletlerin desteği ile kendi devrimini daha kolay başarıya ulaştırabilir.

Lenin şunları söylerken, gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyordu:

> «Avrupalı ve Amerikalı işçiler, sermayeye karşı verdikleri mücadelede, bu sermayenin ezdiği yüz milyonlarca 'sömürge' kölesiyle sımsıkı ve tamamen birleşmezlerse, ileri ülkelerdeki devrim hareketi gerçekte basit bir aldatmacadan ibaret kalır.»[25]

Ne var ki Marksist-Leninist olduklarını iddia eden bazıları tam da bu temel ilke konusunda Marksizm-Leninizmi bir kenara atmışlardır. Fransız Komünist Partisi yöneticileri, bu açıdan tipik bir örnektir.

FKP yöneticileri, ABD emperyalizminin Fransa'yı siyasi, ekonomik ve askeri alanlarda denetim altına almasına ve kısıtlamasına karşı kararlı bir mücadele vermeyi reddederek ve ABD'ye karşı Fransız milli mücadelesinin bayrağını De Gaulle gibi kimselere bırakarak, uzun bir süredir Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleyi terk etmişlerdir; öte yandan, Fransız emperyalistlerinin sömürgeci çıkarlarını savunmak için her türlü yola ve bahaneye başvurmuşlar, Fransız sömürgelerindeki milli kurtuluş hareketlerini, özellikle de milli devrimci savaşları desteklemeyi reddetmiş, hatta onlara karşı çıkmış ve şovenizmin batağına saplanmışlardır.

Lenin, «Avrupalılar, sömürge halklarının da birer millet olduğunu çoğu zaman unutuyorlar, ancak böyle bir 'unutkanlığı' hoş görmek, şovenizmi hoş görmektir» diyordu.[26]

Oysa Thorez yoldaşın temsil ettiği Fransız Komünist Par-

---

[25] Lenin, «Komünist Enternasyonal'in 2. Kongresi», **Eserler**, Cilt 31.

[26] Lenin, «Marksizmin Bir Karikatürü ve 'Emperyalist Ekonomizm'».

tisi yönetimi bu «unutkanlığı» hoş görmekle kalmamış, Fransız sömürgelerindeki halkları, açıkça, «Fransız tabiyetine geçmiş»[27] kabul ederek, onların Fransa'dan ayrılma ve milli bağımsızlıklarını kazanma haklarını tanımayı reddetmiş ve Fransız emperyalistlerinin izlediği «milli eritme» siyasetini açıkça desteklemiştir.

Son on yılı aşkın bir süredir, Fransız Komünist Partisi yöneticileri, Fransız emperyalistlerinin sömürgeci siyasetini izlemiş ve Fransız tekelci sermayesinin bir uzantısı haline gelmişlerdir. 1946'da Fransız tekelci sermayesinın başını çekenler, Fransız Birliğini kurmayı önererek yeni-sömürgeci bir hileye başvurduklarında, onlar da buna katılmış, «Fransız Birliği'ni her zaman, 'özgür halkların özgür birliği' olarak düşündüklerini»[28] ve «Fransız Birliği'nin, Fransız halkı ile geçmişte Fransa'ya bağlı olan denizaşırı ülke halkları arasındaki ilişkilerin yeni bir temelde düzenlenmesini sağlayacağını»[29] ilan etmişlerdir. 1958'de Fransız Birliği yıkıldığı ve Fransa hükümeti, kendi sömürge sistemini korumak için bir Fransız Topluluğu kurmayı tasarladığında, FKP yöneticileri, buna da katılmış ve «gerçek bir topluluğun kurulmasını olumlu bulduklarını»[30] açıklamışlardı.

FKP yöneticileri, Fransız sömürgelerindeki halkların milli bağımsızlık talebine karşı çıkarken, üstelik «Fransız Birliği'nden ayrılmaya yönelik herhangi bir girişimin yalnızca emperyalizmi güçlendireceğini, bağımsızlık kazanılsa da bunun geçici, lafta ve sahte bir bağımsızlık olacağını» söyleyerek onların gözünü korkutmaya da kalkıştılar. Hatta onlar açıkça şunu belirttiler: «Sorun, artık kaçınıl-

---

27 Maurice Thorez'in Cezayir'de yaptığı konuşma, Şubat 1939.

28 Leon Feix, Fransız Komünist Partisi 15. Kongresinde konuşma, Haziran 1959.

29 Maurice Thorez, Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi Parti Okulunun yeni döneminin açılış töreninde konuşma, 10 Ekim 1955.

30 Leon Feix, **aynı yerde.**

maz olan bu bağımsızlığın Fransa ile mi, Fransasız mı, yoksa Fransa'ya karşı mı gerçekleşeceği sorunudur. Ülkemizin çıkarı bu bağımsızlığın Fransa ile gerçekleşmesinden yanadır.»[31]

FKP yöneticilerinin Cezayir sorununda aldıkları şoven tavır gün gibi ortadadır. Son zamanlarda onlar, «Cezayir halkının haklı özgürlük talebini» yıllardan beri «tanıdıklarını» iddia ederek kendilerini temize çıkarmaya çalıştılar. Ama gerçekler neyi gösteriyor?

FKP yöneticileri, uzun bir süre, Cezayir'in milli bağımsızlık hakkını tanımayı reddettiler; onlar, «Cezayir'in, Fransa'nın ayrılmaz bir parçası olduğu»[32] ve Fransa'nın, «şimdi olduğu gibi gelecekte de büyük bir Afrika devleti olması gerektiği»[33] yolunda yaygara koparark Fransız tekelci burjuvazisinin izinden gidiyorlardı. Özellikle, Cezayir'in Fransa'ya yılda «bir milyon baş koyun» ve büyük miktarlarda buğday sağlayabileceği ve dolayısıyla Fransa'daki «et kıtlığı» ve «tahıl açığı»[34] sorunlarına çözüm getirebileceği olgusu, Thorez ve diğerlerini çok yakından ilgilendiriyordu.

Şu işe bakın! Görüyor musunuz FKP yöneticilerinin azgın şovenizminin nerelere vardığını! Onlarda proleter enternasyonalizminin zerresi var mı? Onlarda proleter devrimcilikten eser var mı? Onlar bu şoven tutumlarıyla, uluslararası proletaryanın, Fransız proletaryasının temel çıkarlarına ve Fransız milletinin gerçek çıkarlarına ihanet ettiler.

---

31 Raymond Barbé. «Gine Zamanında Siyah Afrika», **Démocratie Nouvelle** (Fransız Komünist Partisi dergisi), Sayı 11, 1958.

32 Fransız Kurucu Milli Meclisinin 24 Eylül 1946 tarihindeki oturumunun belgeleri.

33 Florimond Bonte, Fransız Kurucu Halk Meclisinde konuşma, 1944.

34 Maurice Thorez, Fransız Komünist Partisi 10. Kongresine rapor, 1945.

«IRKÇILIK TEORİSİ»NİN VE «SARI TEHLİKE TEORİSİ»NİN ÇÜRÜTÜLMESİ

Milli kurtuluş hareketine karşı çıkarken kullandıkları bütün sihirli silahları tüketmiş olan SBKP yöneticileri, şimdi de, bütün emperyalist teorilerin en gericisi olan ırkçılıktan medet umacak kadar alçaldılar. ÇKP'nin, milli kurtuluş hareketini kararlılıkla destekleme doğru tavrını, «ırksal ve coğrafi engeller yaratmak», «sınıfsal yaklaşım yerine ırksal yaklaşımı getirmek», «Asya ve Afrika halklarının milli hatta ırksal önyargılarını istismar etmek» olarak niteliyorlar.

Marksizm-Leninizm var olmasaydı, bu tür yalanlar halkı belki aldatabilirdi. Ama bu yalanları uyduranların Marksizm-Leninizmin halkların yüreğinde kök saldığı çağda yaşamaları büyük bir talihsizliktir. Stalin'in haklı olarak belirttiği gibi, Leninizm «... beyazlarla siyahlar, Avrupalılarla Asyalılar, emperyalizmin 'uygar' köleleriyle 'uygar olmayan' köleleri arasındaki duvarı yıkmıştır».[35] SBKP yöneticilerinin bu ırkçılık duvarını yeniden örmeğe çalışmaları boşunadır.

Çağdaş dünyada milli mesele, son tahlilde sınıf mücadelesi ve anti-emperyalist mücadele sorunudur. Bugün, her ırktan —beyaz, siyah, sarı ya da melez— işçiler, köylüler, devrimci aydınlar, anti-emperyalist, yurtsever burjuva unsurlar ve diğer anti-emperyalist, yurtsever aydın kişiler, başını Amerika Birleşik Devletleri'nin çektiği emperyalistlere ve onların uşaklarına karşı geniş bir birleşik cephe oluşturmuşlardır. Bu birleşik cephe genişliyor ve güçleniyor. Burada sorun, artık beyazdan ya da beyaz olmayandan yana olmak değil, ezilen halklardan ve milletlerden yana mı, yoksa bir avuç emperyalist ve gericiden yana mı olmak sorunudur.

Marksist-Leninist sınıf tutumu uyarınca, ezilen milletlerin kendileri ile emperyalistler ve sömürgeciler ara-

---

35 Stalin, **Leninizmin İlkeleri**, Sol Yayınları, s. 69.

sında kesin bir ayrım çizgisi çekmeleri gerekir. Bu ayrım çizgisini bulandırmak emperyalizme ve sömürgeciliğe hizmet eden şoven bir tutumdur.

Lenin şöyle demişti:

> «... Sosyal-Demokrat programın merkezini, milletlerin ezen ve ezilen milletler olarak ayrımı oluşturmalıdır. Emperyalizmin **özünü** meydana getiren ve sosyal-şovenlerin ve Kautsky'nin **sinsice** görmezlikten geldikleri de işte bu ayrımdır.»[36]

SBKP yöneticileri Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist mücadeledeki birliğinin, «coğrafi ve ırksal ilkelere dayandığı» iftirasını atarak, açıkça sosyal-şovenlerin ve Kautsky'nin yanında saf tutmaktadırlar.

SBKP yöneticileri, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki milli kurtuluş hareketini, beyaz olmayan ırkların beyaz ırka karşı bir hareketi olarak gösterip «ırkçılık teorisi»ni piyasaya sürerken açıkça, Avrupalı ve Kuzey Amerikalı beyazlarda ırkçı nefreti körüklemeyi, dünya halklarının emperyalizme karşı mücadelesini saptırmayı ve uluslararası işçi sınıfı hareketini modern revizyonizme karşı mücadeleden koparmayı amaçlıyorlar.

SBKP yöneticileri, «sarı tehlike» ve «yaklaşan Cengiz Han tehdidi» yaygarasını koparıyorlar. Bu iddiayı çürütmeye bile değmez. Bu makalede, Cengiz Han'ın oynadığı tarihi rolü, ya da Moğol, Rus ve Çin milletlerinin gelişmesini ve devletleşme sürecini ele alacak değiliz. SBKP yöneticilerine yalnızca böyle yalanlar uydurmadan önce tarih derslerine şöyle bir göz atmalarının yararlı olacağını hatırlatmak isteriz. Cengiz Han, Moğolistan Hanı idi ve onun zamanında hem Çin hem de Rusya Moğol saldırısına uğramıştı. 1215'te Kuzeybatı ve Kuzey Çin'in bir kısmını, 1223'de de Rusya'yı işgal etti. Ölümünden sonra ye-

---

[36] Lenin, «Devrimci Proletarya ve Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı», **Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri,** Ant Yayınları, s. 144.

rine geçenler, 1240'ta Rusya'yı hakimiyetleri altına aldılar; otuz dokuz yıl sonra, 1279'da da bütün Çin'i ele geçirdiler.

Ünlü Çin yazarı Lu Sün, 1934'de yazdığı bir makalenin bir paragrafında Cengiz Han'dan söz ediyor. Bu paragrafı, size yararlı olabilir düşüncesiyle buraya aktarıyoruz.

Lu Sün, şöyle yazıyordu:

> «(Yirmi yaşında bir delikanlı iken) 'Bizim' Cengiz Hanımızın Avrupa'yı fethettiğini ve 'bizim' tarihimizin en muhteşem dönemini açtığını duymuştum. 'Bizim' tarihimizdeki bu sözümona en muhteşem dönemin, Moğolların Çin'i ele geçirdikleri ve bizi esir ettikleri dönem olduğunu, ancak yirmi beş yaşında keşfettim. Ve ancak geçen ağustos ayında, Moğol tarihi üzerine üç kitap karıştırıp tarih öyküleri ararken, Moğolların 'Rusya'yı ele geçirmelerinin ve Macaristan ile Avusturya'yı istila etmelerinin aslında Çin'i ele geçirmelerinden önce olduğunu ve o zamanın Cengiz Hanının da henüz bizim Hanımız olmadığını keşfettim. Ruslar bizden önce esir edildiklerine göre 'Cengiz Hanımız, Çin'i ele geçirerek tarihimizin en muhteşem dönemini başlattı' demek aslında onlara düşerdi.»[37]

Çağdaş dünya tarihi hakkında biraz bilgisi olan herkes, SBKP yöneticilerinin bu kadar gürültüsünü kopardıkları «sarı tehlike» teorisinin, Alman İmparatoru II. Wilhelm'den miras kaldığını bilir. Yarım yüzyıl önce II. Wilhelm şunu söylemişti: «Sarı tehlikeye inanıyorum.»

Alman imparatorunun, «sarı tehlike» teorisini yaymadaki amacı, Çin'i daha da çok parçalamak, Asya'yı istila etmek, Asya'da devrimi bastırmak, Avrupa halklarının dikkatini devrimden uzaklaştırmak ve bu teoriyi, emperyalist dünya savaşına faal olarak hazırlanmasını ve dünya hegemonyası kurma girişimini gizleyecek bir paravana olarak kullanmak idi.

---

[37] Lu Sün, **Bütün Eserleri,** Cilt 6.

II. Wilhelm bu «sarı tehlike» teorisini yayarken, Avrupa burjuvazisi hızla geriliyor ve son derece gerici bir nitelik kazanıyordu. Aynı zamanda, 1905 Rus Devrimi sıralarında Çin, Türkiye ve İran'da demokratik devrimler patlak veriyor ve bunlar Hindistan'ı da etkiliyordu. Lenin'in «geri Avrupa ve ileri Asya» şeklindeki ünlü sözü de bu döneme rastlar.

II. Wilhelm, zamanının kodamanlarındandı. Ama onun gerçekte, güneşte eriyen bir kardan adamdan başka şey olmadığı ortaya çıktı. Bu gerici şef, yarattığı gerici teori ile birlikte kısa zamanda yok olup gitti. Yüce Lenin ve onun parlak öğretileri ise dünya durdukça yaşıyacak.

Aradan elli yıl geçti; Batı Avrupa ve Kuzey Amerika emperyalizmi iyice can çekişir ve daha da gerici bir hale geldi. Günleri de sayılıdır. Bu arada, Asya, Afrika ve Latin Amerika'yı kasıp kavuran devrimci fırtına, Lenin'in dönemine kıyasla kat kat güçlendi. Bugün hâlâ II. Wilhelm'ın izinden gitmek isteyen kimselerin varlığına inanmak bile zor. Gerçekten de tarihin bir cilvesidir bu.

ESKİ REVİZYONİZMİN YENİ BİR KİSVE ALTINDA YENİDEN CANLANDIRILMASI

SBKP yönetiminin milli meseledeki ve sömürgeler meselesindeki siyaseti İkinci Enternasyonal revizyonistlerinin iflas etmiş siyasetlerinin tıpatıp aynısıdır. Aradaki tek fark, İkinci Enternasyonal'in siyasetinin emperyalistlerin eski sömürgeciliğine hizmet etmesi, modern revizyonistlerin siyasetinin ise emperyalistlerin yeni-sömürgeciliğine hizmet etmesidir.

Eski revizyonistler eski sömürgecilerin havasını çalıyorlardı, Kruşçev ise yeni-sömürgecilerin havasını çalıyor.

Bernstein ile Kautsky'nin temsil ettiği İkinci Enternasyonal kahramanları, emperyalizmin eski sömürgeci hakimiyetinin savunucuları idiler. Sömürgeci hakimiyetin ilerici olduğunu, sömürgelere «yüksek düzeyde bir uygarlık

getirildiğini» ve oradaki «üretici güçleri geliştirdiğini» açıkça söylüyorlardı. «Sömürgelerin tasfiyesinin barbarlığa dönüş olacağını»[38] bile iddia ediyorlardı.

Bu noktada, Kruşçev eski revizyonistlerden biraz farklıdır. Eski sömürgeci sistemi kötülemede oldukça cesur davranıyor.

Nasıl oluyor da Kruşçev bu kadar cesur olabiliyor? Çünkü emperyalistler artık çaldıkları havayı değiştirmişlerdir.

İkinci Dünya Savaşından sonra, sosyalist devrimin ve milli kurtuluş devriminin çifte darbesini yiyen emperyalistler, «Batının mevcut sömürge düzenini sürdürmede ısrar etmesi halinde, şiddet yoluyla devrimin ve yenilginin kaçınılmaz olacağını»[39] kabul etmek zorunda kaldılar. Eski sömürgeci hakimiyet biçimlerinin, «tam tersine... bir ülkenin gerek ekonomik, gerekse manevi canlılığını yok eden 'kanayan yaralar'a dönüşmesi muhtemeldi».[40] Dolayısıyla yöntemi değiştirmek ve yeni-sömürgecilik uygulamasına geçmek gerekiyordu.

Yeni-sömürgecilerin havasını çalan Kruşçev de, yeni-sömürgeciliği gizlemek amacıyla «sömürgeciliğin ortadan kalkması teorisi»nin reklamını yapıyor. Kruşçev üstelik, ezilen milletleri bu yeni-sömürgeciliği benimsemeye teşvik ediyor. Kruşçev, ezilen milletlerle uygar emperyalizmin «barış içinde bir arada yaşaması»nın, «milli ekonominin hızla kalkınmasına» ve «üretici güçlerin gelişmesine» yol açacağı, ezilen ülkelerin iç pazarlarını «son derece geliştireceği», «sınai bakımdan gelişmiş ülkelerin ekonomisinin ihtiyaç duyduğu hammaddeleri ve çeşitli ürün ve malları sağlayacağı»[41] ve aynı zamanda «çok gelişmiş kapi-

---

38 Eduard David, Stuttgart Uluslararası Sosyalistler Kongresinde sömürge meselesi üzerine konuşma, 1907.

39 J F. Dulles, «Savaş veya Barış».

40 John Strachey, **İmparatorluğun Sonu.**

41 Kruşçev, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşma, 23 Eylül 1960.

talist ülkelerde yaşayanların hayat düzeyini büyük ölçüde yükselteceği»[42] görüşünü hararetle yayıyor.

Kruşçev, İkinci Enternasyonal revizyonistlerinin cephaneliğinden bazı eskimiş silahları alıp parlatmayı da ihmal etmemiş.

İşte birkaç örnek.

Eski revizyonistler milli kurtuluş savaşlarına karşı çıkıyor ve milli meselenin «yalnızca uluslararası anlaşmalar» ve «barış sanatının ilerletilmesi yoluyla çözüleceğini»[43] savunuyorlardı. Kruşçev, bu noktada, İkinci Enternasyonal revizyonistlerinin çizgisini gerçekten benimsemiştir; o, «sömürge sisteminin sessizce gömülmesi»ni[44] öğütlüyor.

Eski revizyonistler, «Bolşevizmin, özünde savaşçı sosyalizm olduğu»[45] ve «Komünist Enternasyonal'in, işçileri yenilmez Kızıl Ordunun süngüleriyle kurtarmayı hayal ettiği ve dünya devrimini gerçekleştirmek için yeni bir dünya savaşını başlatmak gerektiğine inandığı» iftirasını atarak, devrimci Marksistlere saldırıyorlardı. Onlar, aynı zamanda, bu durumun «yeni bir dünya savaşı tehlikesi yarattığı»[46] masalını da yayıyorlardı. Bugün Kruşçev'in Çin Komünist Partisine ve diğer Marksist-Leninist kardeş Partilere iftira atmak için kullandığı dille, eski revizyonistlerin Bolşeviklere iftira atmak için kullandıkları dil tıpatıp aynıdır. Arada bir fark bulmak güçtür.

Emperyalistlerin yeni-sömürgeciliğine hizmette Kruşçev'in, emperyalizmin eski sömürgeciliğine hizmet eden

---

42 «Sömürgeciliğin Tasfiyesi - Zamanımızın Yasağı», **Komünist,** Sayı 2, 1961.

43 Uluslararası Sosyalistler Konferansında alınan «Toprak Meselesi Üzerine Karar», Bern, 1919.

44 Kruşçev, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşma, **23** Eylül 1960.

45 Otto Bauer, Marsilya'da toplanan Uluslararası Sosyalistler Kongresinde Doğu meselesi üzerine konuşma, 1925.

46 «Uluslararası Sosyalistler Kongresinde alınan «Doğu Meselesi Üzerine Karar», Marsilya, 1925.

eski revizyonistlerden hiç de geri kalmadığını belirtmek gerekir.

Lenin emperyalist siyasetin, uluslararası işçi hareketinin, devrimci ve oportünist kesimler olarak ikiye ayrılmasına nasıl yol açtığını göstermişti. Devrimci kesim, ezilen milletlerin yanında yer alıyor, emperyalistlere ve sömürgecilere karşı çıkıyordu. Oportünist kesim ise emperyalistlerin ve sömürgecilerin, sömürge ve yarı-sömürge ülke halklarının sırtından vurdukları vurgunların artıkları ile besleniyordu. Emperyalistler ve sömürgecilerle birlikte, ezilen milletlerin kurtuluş devrimine karşı çıkıyordu.

Lenin'in belirttiği türden bir bölünme, yani uluslararası işçi hareketinin devrimciler ve oportünistler olarak ikiye bölünmesi, şimdi yalnızca kapitalist ülkelerin işçi hareketinde değil, proletaryanın iktidarda olduğu sosyalist ülkelerde de görülmektedir.

Tarihi tecrübe, milli kurtuluş hareketinin kesin zafere ulaşması için, devrimci işçi sınıfı hareketi ile sağlam bir ittifak kurması, kendisi ile emperyalistlere ve sömürgecilere hizmet eden revizyonistler arasına, kesin bir ayrım çizgisi çekmesi ve onların etkisinden kesinlikle kurtulması gerektiğini gösteriyor.

Tarihi tecrübe, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'nın kapitalist ülkelerindeki işçi sınıfı hareketinin kesin zafere ulaşması için, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki milli kurtuluş hareketi ile sıkı bir ittifak kurması, kendisi ile revizyonistler arasına kesin bir ayrım çizgisi çekmesi ve onların etkisini kesinlikle yok etmesi gerektiğini gösteriyor.

Revizyonistler, uluslararası işçi sınıfı hareketinin saflarına sızmış emperyalist ajanlarıdır. Lenin şöyle demişti: «... emperyalizme karşı mücadele, oportünizme karşı mücadele ile sıkı sıkıya birleştirilmezse, boş bir aldatmacadan ibarettir.»[47] Şu halde, günümüzde emperyalizme ve

---

[47] Lenin, **Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması**, Sol Yayınları.

sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe karşı verilen mücadeleyi yeni-sömürgeciliğin savunucularına karşı mücadele ile sıkı sıkıya birleştirmek gerektiği açıktır.

Emperyalistler kendi emellerini gizlemek için ne kadar çırpınırlarsa çırpınsınlar, onların savunucuları emperyalizmi ve yeni-sömürgeciliği temize çıkarmak ve onlara yardım etmek için ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar, kaçınılmaz sonlarından kurtulamayacaklardır. Milli kurtuluş devriminin zaferi kaçınılmazdır. Yeni-sömürgeciliğin savunucuları ise er geç iflas edeceklerdir.

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen milletler birleşin!

BİRİNCİ CİLDİN SONU

Elinizdeki kitap, dünya devrimci hareketinin tarihinde büyük önemi olan bir belgedir. Uluslararası devrimci hareket, Kruşçev'in 1956 yılında yapılan SBKP 20. Kongresi ile birlikte Marksizm-Leninizme yönelttiği saldırıyı büyük öğretmen Mao Zedung'un önderliğinde göğüslemiş ve altetmişti. **Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi**, Kruşçev revizyonistlerine karşı Marksizm-Leninizmi savunmakta ve revizyonizmin karşı-devrimci karakterini gözler önüne sermektedir. 1963-64 yılında yayınlanan bu yazılar, aynı zamanda Marksizm-Leninizmin günümüz dünyasına yaratıcı bir uygulaması ve devrimci teoriye yapılmış büyük bir katkı özelliğini de taşımaktadır. Kruşçev revizyonizmine karşı yürütülen büyük iki çizgi arası mücadeleyi ve Marksizmin günümüzde ulaştığı düzeyi kavramak en başta bu belgeleri incelemekle mümkündür.

35 Lira